

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

اوچنجی سنه

محرم — نومرو ٢٥

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

١٢٨١

(مواد مندرجه)

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

اوچنجی سنه

جلد ثالث　　　　نومرو ٢٥ـ٣٦

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

١٢٨١

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله
باقیله رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله جقدر

(تاريخ قدمای ملوك مصريه)

بطلميوس فيلو پاتور

ملك مشار اليه ميلاددن ايكی يوز يكرمی سنه اول جالس مقام پدر اولوب عيش وعشرته زياده انهماكی سؤاداره سنی و بودخی اهالينك كندوسندن نفرتنی مستلزم اولديغندن بريةالشام حكمداری بولنان انطيوكوس ملك مشار اليهك شو حالندن استفاده ايتمك استيه رك مصر حكومتنه تابع بولنان ارض فلسطين و فينسيا ايالتلرينی ضبط ايلمك اوزره قيام ايدوب بوندن طولايی دولتين بيننده ايكی سنه آتش حرب و جدال اشتعال ايتدكدن صكره مصريون مغلوب اولمسيله انطيوكوس ايالتين مذكورتينی ضبط وتسخير ايلدكدن بشقه پلوس شهرينه قدر كلوب مصری دخی استيلا ايتمك اوزره ايكن نيلك فيضانی مناسبتيله ايلرويه كيده ميه رك عودته مجبور اولدی بونك اوزرينه بطلميوس اخذ انتقام داعيه سيله يتمش بيك پياده ويكرمی بيك سواری و يوز يكرمی فيلدن مركب بر اردو ترتيب ايله بالذات كندوسی بريةالشام اوزرينه هجوم ايلدی . طرفين اردولری

راقیا نام محلده ملاقی اوله‌رق بینلرنده بر محاربهٔ عظیمه وقوعبولمش وبریه‌الشام اردوسندن اون بیك قدر آدم تلف اوله‌رق انطیوکوس مغلوب اولمشدر. انجق اشبو غلبـه حکمدار مشار الیهك اثر رشدورویتی اولیوب محرد رفاقتنده بولنان همشیره و زوجـه‌سی ارسینوی ایله ملك مشـار الیهك خدمتنده بولنان نیقوله نام یونانلو بر ضابطك حسن تدبیر و اقداماری ثمره‌سی اولمق اوزره حصوله کلمشدر.

اشبو محاربه‌دن صکره بطلیوس قدس شریفه کیدوب اول زمانده یالکز یهودیلر بتپرست اولمیه‌رق تورات شریف اوزره اجرای ایین دین ایلدکلری حالده بطلیوس فوق‌العاده اوله‌رق ذبح قرابین ایلدی وعبادتکاهده بولنان محرابك درونه دخول ایله تماشا ایتمك استیوب بودخی عندالیهود جائز اولمدیغندن شاید بر غضب الهی ظهور ایدر مطالعه‌سیله کیرمامسی اهالی و احبار یهود طرفندن نیـاز اولنمش ایسه‌ده بطلیوس اصغـا ایتمیه‌رك محرابه کیرمك اوزره ایکن دفعهٔ کندوسنه بر خوف و دهشت طاری اوله‌رق شونیتدن صرف نظر و متعاقباً اردوسیله برابر مصره عودت ایلمشدر.

بطلیوس ذکر اولنـان محراب وقعه‌سندن طولایی عمومـاً یهودیلره خصومت ایلدیکندن مصره دخولنده اوراده بولنان بالجمله یهودیلره جبرا تبدیل دین ایتدیرمکی تصمیم ایدوب بونلردن یالکز اوچیوزی اولبابده اظهـار موافقت و قصـور قرق بیکی قبولدن استنـکاف ایتمش اولـمریله بونلری فیللره پایمـال ایتدیرمك اوزره اسکندریه‌یه جمع ایتمش ایسه‌ده اول اثناده بررؤیا کوروب بونی اشارت غیبیه‌یه حمل ایله اوقدر بیکناهك خون ناحقنی اراقه‌دن اجتناب ایلدی. بطلیوسك مقـامی اسمنـده بر برادری اولوب اخـلاق حمیده ایله موصوف

اولدیغندن اهالینك كندوسنه زیاده میل ومحبت كوستردكلرینی مشاهده
ایلدكده حسدندن ناشی مومی الیهی قتل ایتدیرمشدر.
یونانستانده وقوعبولان محاربانده مغلوب اولدرق مقدملری مصره
التجا ایتمش اولان اسپارطه حكمداری فیلومن حسن اخلاق
واهلیت ایله متصف اولمسیله بطلیوسك پدری زماننده زیاده مظهر
اعزاز واحترام اولوب حتی اسپارطه حكومتنی اجانب یدندن
تخلیص ایتمك اوزره كندوسنه مقدار وافی عسكر ترفیق دخی وعد
اولنمش ایكن بطلیوس ملتجیء مشار الیه حقنده حرمت ایتمدكدن
بشقه یدندن نزع اولنمش اولان مملكتنك استخلاصیچون محاربه
ایلمسنه بیله رخصت ویرمیه‌رك حبسه القا و فیلومن شاید فرار
ایدرك مملكتنه كیدوب حكومتنی استرداد و یونانستانی ضبط ایدر ایسه
كندوسنك حقنده روا كوردیكی معاملات غیر لایقه‌دن طولایی
اخذ انتقامه قیام ایدر ملاحظات واهیه‌سنه ذاهب اوله‌رق هم ملتجی
وهم مسافر اولان مشار الیهی بغیر حق قتل ایتدیردی. بطلیوسك
كندو والده‌سنی دخی اعدام ایلدیكی مرویدر.
بطلیوس وكلاسندن سوزیب نام برذاته زیاده امنیت واعتماد
ایدرك زمام حكومتی یدینه تسلیم ایتمشیدی. اشبو سوزیب غایت
مفسد و دسیسه كار برادم اولدیغندن متبوعنك مزاجنه كوره
حركت و هوا و هوسنه خدمت ایدرك مشار الیهه حلول ایتمش
اولدیغندن بی پروا اهالی حقنده انواع مظالم ارتكاب وخزینهٔ دولتی
خراب ایدر ایدی. بطلیوسك زوجه‌سی ماده‌یی كندوسنه بیان وشو
حالك وخامت عاقبتنی درمیان ایلدیكی جهتله مومی الیهایی دخی قتل
ایتدیردی. بونك اوزرینه اهالی عصیان ایدرك مومی الیهانك قتلنه

مأمور اولان شخصى اعدام ومرقوم سوزيبك عزل و نفييله يرينه
تلبيوليم استنده بر ذاتك نصبنه بطلميوسى اجبار ايلديلر. مومى
اليه هر نقدر اهل عفت و استقامتدن ايسه ده حلم و ملايمتى غالب
اولدیغندن مأموريتى بروجه مطلوب اصلاح حاله مدار اوله میه رق
بطلميوس كما كان فسق و فجور ايله اشتغال و عنان امور مملكتى بر
طاقم فاحشكان وفسده يدينه اعطا ايلدى. مشاراليه مدت حكومتى
اون يدى سنه ممتد اولدقدن صكره عيش وعشرتك سوء تأثيراتيله
هلاك اولمشدر.

ملك مشاراليهك بنه بطلميوس نامنده بش ياشنده بر اوغلى قالوب
ايام حياتنده بونك تربيه سنى محبوبه سى اولان بر خاتون ايله مزبوره نك
والده سنه و اغاتوقلى نام برادرينه حواله ايلمشيدى. بونلر بر قاچ كون
ملك مشاراليهك وفاتنى كتم ايدرك شو اثناده سرايدن بر چوق
مجوهرات وسائر ذيقيمت اشيا اخذ وسرقت ايلديلر ومرقوم
اغاتوقلى دخى وصى حكومت اولمق داعيه سيله وارث سلطنت اولان
چوجق قوجاغنده اولديغى حالده اغليه رق كبرا و اهاليك اوكنه
چيقوب ياس وكدر بولنان سالف الذكر تلبيوليمك بو چوجغى اعدام ايله
مسندى حكومتنه قعود املك نيتنده اولديغنى و متوفى ايسه چوجغى
وحكومتى كندوسنه توديع وتوصيه ايلديكنى بيان وادعا ايلمش ايسه ده
اشو اقوال كاذبه سنه توجه سمع اعتبار اولنميه رق چوجق قوجاغندن
آلنوب در عقب سلطنتى اعلان ومرقوم اغاتوقلى ايله والده وهمشيره
واقربا و متعلقاتى بالجمله اعدام قلندى.

بو اثناده بر يدالشام حكمدارى انطيوكوس ايله مقدونيا حكمدارى
فليبوس مصر حكومتنك بر چوجق الندہ بولنمسنى وسيله اتخاذ

ایدرك حكومت مذكوره ایله اولان عهدلرینی نقض وخطهٔ مصریه یی ضبط ایله بینلرنده تقسیم اولنمق اوزره عقد اتفاق ایلدیلر. فقط بو اثناسنده روما جمهوری متفقین مذكوره یه اعلان حرب ایلدیكندن متفقین انجق انكله اوغراشمق اوزره مصرلو ایله محاربه دن صرف نظر ایلمكه مجبور اولدیلر.

مصر كبراسی باش وكیل بولنان تلبیولیمك عدم اهلیتندن ناخشنود اوله رق مومی الیهی عزل ایتمشلر ایسه ده یرینه بر بشقه سنك انتخابی حقنده بینلرنده اختلاف ظهور ایدوب شو مشكلاتك حلی ضمننده نهایت روما جمهورینه مراجعت ایتمشلریله جمهور مذكور ارستومن نام یونانلویی وصی دولت تعیین ایدوب من بعد دخی بو مقوله منازعاتك منع وقوعیچون مصری تحت حمایه سنه الدی. مومی الیه ارستومن اصحاب رشد وسداددن اولمغله نظامات جدیده وضع واصول اداره یی اصلاح ایله امن واسایش عامه یی استحصال ایلدی.

بریة الشام ملكی بولنان انطیوكوس فیلوپاتر نام كریمه سنی بطلیوسه تزویج وجهاز اوله رق فلسطینی اعطا ایدوب بو وجهله مملكتین بیننده مناسبات دوستانه كسب تأكد ایلدی.

بطلیوس سن بلوغه واصل اوله رق زمام حكومتی اله الدقده پدرینك اثرینه اقتفا ایله خزینهٔ حكومتی اتلاف واهالی حقنده مظالم وتعدیاته ابتدار ایتمسیله مومی الیه ارستومنك اثر همتی اولان اسایشه خلل طاری اوله رق اهالی ینه رفع لوای عصیان ایلدیلر. ارستومنك حسن تدبیریله اشبو غائله فساد مندفع اولمش ایسه ده بطلیوسك اثنای اختلالده تلف اولدیغنه دائر بریة الشامده بعض

اراجیف شایع اولمغله انطیوکوس مصر الکاسنی ضمیمهٔ ممالکی
ایلمك ایچون مصر اوزرینه براردو سوق ایلمش ایسه ده خبر
مذکورك عدم صحتی آکلاشلدقده یالکز فلسطین ایالتنك برجزؤینی
ضبط ایله اکتفا ایلدی.
بطلیموسك فساد اخلاقی کتدکجه اشتداد بولوب حتی سالف الذکر
ارستومنك وقوعبولان حسن خدماتنه مکافات لازم کلور ایکن
مومی الیهی تسمیم ایتدی. و انواع شناعت ارتکابیله بیت المالی
اتلاف و برارالق دخی بریة الشام حکومتی ایله محاربه یه قیام ایلدی.
بونك ایچون اقتضا ایدن اقچه یی نره دن تدارك ایده جکنی کبرادن
برایسی کندوسندن سؤال ایلدکده بنم دوستلرم خزینه لرمدر دیو ویردیکی
جوابدن مقصدی کندولرینی قتل ومالارینی مصادره ایتمك اولدیغی
سیاق حالندن آکلاشلمغله کبرای مملکت بالاتفاق کندوسنی تسمیم
ایلدیلر. مشارالیهك مدت حکومتی یکرمی درت سنه ممتد اولمشدر.
متوفای مشارالیهك بطلیموس فیلومتور و بطلیموس فیسکون نامنده
ایکی اوغلی و قلیوپاتر نامنده بر قزی اولوب بنه قلیوپاتر اسمنده
اولان زوجه سنی قبل الوفاة بونلره وصی نصب ایلمشیدی. مشارالیها
بر سنه قدر اهلیت و عدالتله مملکتی اداره ایدوب برادری اولان
بریة الشام حکمداری انطیوکوس ایله مصر حکومتی بیننده تأکید
رابطهٔ صلح و صلاح ایلدی. مشارالیهانك وفاتنده کندوسنی
کوچك اوغلی بطلیموس فیسکونك تسمیم ایلدیکی شایع اولدیغندن
اهالی عصیان و مومی الیهك اعدامنه قیام ایتمشلر ایسه ده بیوك
برادری دفع فساد ایله بطلیموس فیسکونی ورطهٔ هلاکدن تخلیصنه
ظفریاب اولدی.

انطیوکوس ایپیفان بریة الشام حکمداری اولدقده فلسطین ایالتی اسکندر بن فیلیپوسك وفاتندن صکره ممالك شاهه الحاق اولنوب حالبوکه کندوسنه راجع اوله جغنی درمیان ومصر حکومتندن ردینی طلب ایلمسیله مصر حکمداری بطلیوس فیلومتور بو ایالتك مدت مدیده دنبرو مصره تابع اولدیغی ومؤخراً دخی پدری بریة الشام حکمدارینك کریمه سنی تزوج ایلدکده بالاده بیان اولندیغی اوزره جهاز اوله رق مصره فراغت ایلدیکی جهتله ملك مشروعی اولدیغی جوابنی ویرمش وبو جهتله مصلحت کشا کشده قاله رق مسئله حربی منتج اولمق اوزره ایکن مصر ملکی اسکندریه ده رسم تتویجی اجرا ایتدیکندن صورتا تبریك جلوس ومعناً مصرك قوه عسکریه سی واصول پولیتقه سنی تحقیق ایلمك اوزره بریة الشام حکمداری اورایه اپولونیوس نامنده برسفیر کوندروب بونك تحقیقات واقعه سنه نظرا اسباب مختلفه یه مبنی حکومت مصریه نك کمال ضعفی آکلاشلمغله مصر اوزرینه براً وبحراً عسکر سوق ایدوب ودیپلوس شهرینه قدر ایلرولیدوب مقابلنه کوندریلان مصر اردوسنه غلبه ایلدی . فقط اول اثناده حکومتی داخلنده بولنان یهودیلر عصیان ایلدیکندن پای تختی اولان صور شهرینه عودت وسنه آتیه ده ینه برجسیم اوردو ایله مصر اوزرینه حرکت ایلدی وطرفین بیننده برمحاربهٔ عظیمه وقوعیله مصر اردوسنه غلبه ایدرك بطلیوس فیلومتوری اسیر واسکندریه دن ماعدا کاملا ممالك مصریه یی ضبط وتسخیر ایلدی . ابتدای امرده مصر ملکنك حداثت سننه مبنی مشار الیهی تحت حمایه یه اله رق مملکتك اصلاح احوالی مقصدیله کلدیکنی اعلان ایدوب برازوقت دخی اجرای عدالت

اتمش ایسه‌ده مملکتی کاملا قبضهٔ تسخیره الدقدنصکره هر طرفنی یغما وانواع مظالم اجرا ایلدی

بواثناده ملك مشار الیهك مصرده وفاتی وقوعبولدیغی خبری بریة الشامده منتشر اولوب بونك اوزرینه قدس شریفده عظیم براختلال ظهور ایلدیکندن ملك مشار الیه ارتق مصرده طوره میوب مملکتنه عودته مسارعت و قدس شریفی تحت اطاعته ادخال ایتدکدن سکره نهب وتخریب واهالیسندن سکسان بیك قدر نفوس اتلاف ایلدی. اسکندریه اهالیسی مشار الیهك غیبوبتنی فرصت اتخاذ ایدرك اسیر طوتلمش اولان حکمدارلرینك کوچك برادری بطلمیوس فیسکونی مسند حکمداری یه اقعاد ایتملریله انطیوکوس دفعهٔ ثالثه اوله‌رق اوزره جسیم اردو ایله مصره کیدوب اسکندریه یه تقرب ایتدکده مشار الیه فیسکون روما جمهورینه تظلم حال ایله استمداد ایتمکله جمهور مذکور طرفندن اصلاح ذات البین ضمننده مخصوص سفیرلر کوندرلمش وانطیوکوس روما جمهورینه مخالفتدن احتراز ایلمسیله بطلمیوس فیلومتوری اطلاق و بینلرنده عقد اولنان برعهد نامه اقتضاسنجه فسلطین ایالتیله مصر الکاسنك کلیدی مثابه سنده بولنان پلوس شهرینی بریة الشامه الحاق ایدوب یداستیلاسنه کچمش اولان محال سائره‌یی مصر حکومتنه ردایلدی.

بطلمیوس فیلومتور ایله برادری بطلمیوسك ایکیسی دخی حق سلطنت دعواسنه قیام ایله بریسی اسکندریه‌یه ودیکری منفیس شهرینه چکیله‌رك یکدیکریله متهیٔ حرب وقتال اولدقاری حالده طرفینك وکلاسی محاربات داخلیه مملکتجه

مضرات كثيره يى موجب اولدقدن بشقه ايكى جانبه دخى ايراث ضعف وفتور ايدوب اوحالده بالسهوله مملكتنه اجانب مستولى اوله بيله جكنى مشار اليهمايه تفهيم وبووجهله بينلرينى تأليف ايتملريله مشتركا اجراى حكومت ايتملرينه قرار ويرلدى ٠

بريه الشام ملكى انطيوكوس مصرى ضبط ايتمك اوزره دائما فرصت وقوعنه منتظر اولديغندن برارالق ينه بروسيله بوله رق مصر اوزرينه براورد وسوق ايلدى ٠ اشبو اردو منفيس شهرينه قدر كله رك اورادن اسكندريه يه دخى روبراه عزيمت اولديغى حالده مشار اليهما مصر حكمدارلرينه روما جمهورندن استمداد ايتملريله جمهور مذكور انطيوكوس طرفنه يوپيليوس ليناس اسمنده برسفير ارسال ايلدى ٠ اشبو سفير حكمدار مشار اليه ايله ملاقاتنده كندوسنك بومحاربه دن فراغت ايدوب مملكتنه عودت ايلمسى روما جمهورينك مطلوبى اولديغنى افاده وتبليغ ايتمكله مشار اليه درحال بوكا جواب ويرمك استميوب ملاحظه ايتدن صكره بوبابده صورت افكارمى سزه بيان ايدرم ديدكده سفير مومى اليه بوكا قائل اولميوب النده اولان عصا ايله حكمدارك طورديغى محلك اطرافنه بركوچك دائره چيزوب اكر بودائره دن چيقمقسزين جمهورك تكليفنى قبول ايتمز ايسه كز خصمانه زدن معدود اولورسكز ديدى ٠ اشبو تهديدك اوزرينه مشار اليه زياده خوف وتلاش ايدرك يرندن حركت ايتمكسزين تكليف مذكوره موافقت ودرعقب اردوسيله برابر مملكتنه عودت ايلدى ٠ سفير مومى اليهك حركت مشروحه سى شهرت بولوب اليوم دخى بربيوك دولتك سفيرى بركوچك دولته بعض شى تكليف ايدرك درحال جواب قطعيسنى استدكده يوپيليوسك دائره سى

چیرٔدی دینلور. انطیوکوس بو وقعه دن غایت منفعل اولمسیله مملکتنه عودتنده حال عصیانده بولنان یهودیلردن پك چوق نفوس اتلافیله تشفیٔ غیظ ایلدی. فیسکون غایت حریص وغدار برادم اولدیغندن انطیوکوس غائله سنك اندفاعنی متعاقب برادری فیلومتور علیهنه برفساد ترتیب ایدرك بونی اسکندریه دن طرد ایلدیکندن مشار الیه رومایه التجا وسناتو مجلسنك صحابت وحمایتنی استدعا ایلدی. مجلس مذکور مشارالیه حقنده حرمت لایقه‌یی اجرا وشکایات واقعه‌سنی استماع ایلدکدن صکره مصر الکاسنك ایکی برادر بیننده تقسیمنه حکم ایلدی. فیسکون ابتدای امرده حکم مذکوره امتثال ایتمش ایسه‌ده بعده کندو حصه سنك دیکرینه نسبتله جزئی اولدیغندن بخشله قبریس اطه سنك دخی کندوسنه اعطا اولنمسنی استدعا ایلدی وچونکه روما جمهورینك اوته‌دنبرو پولیتقه سی ملوك سائره بیننه فساد القاو بونك دفعیچون کندوسنی حکم اتخاذ ایتدیروب بوطریق ایله مملکتلرینی ضبط واستیلا ایتمك اولدیغندن فیسکونك اشبو استدعاسنه مساعده ایلمش ایسه ده فیلومتور بونی قبول ایتمدیکندن فیسکون روما جمهورینك اعانه‌سیله برادری اوزرینه عسکر سوق ایدوب وقوعبولان محاربه ده فیلومتور غالب کله‌رك فیسکونی اسیر ایلدی وفقط حقنده برکونه سؤمعامله روا کورمیه‌رك حصه‌سی اولان ممالکه متصرف اولمق اوزره محلنه اعاده ایلدیکندن فیلومتورك شومروتنی روما جمهوری نزدنده رهین تحسین اولوب مطالب سابقه‌ده اصرار ایتمیه‌رك مشار الیه ایله عقد مصالحه‌یه رغبت وقبریس جزیره سنی کندوسنه ترك ایلدی. وقعهٔ مذکوره دن صکره فیلومتور

برقاچ سنه صلح وصلاح اوزره حكومت ايدوب انجق برينه الشامده ديمتريوس مسند نشين حكمدارى اولدقده حكمدار سابق انطيوكوسك اسكندر بالا نامنده بر ولدنا مشروعنك ديمتريوس عليهنه برعظيم فساد ترتيب ايتديكنى فيلومتور استخبار ايلدكده فلسطين ايالتنى استرداد ايتمك امليله اسكندر بالايه براى امداد عسكر كوندردكدن بشقه همشيرهسى قليوپاترى دخى كندوسنه تزويج ايلدى . سكندر بالا اثناى محاربهده ديمتريوسى اخذوقتل ايدرك برية الشامى كاملا قبضهٔ تصرفه المش ايسهده مرتكب اولديغى مظالم وتعديات اهاليى دلكير ايلدى ومتوفى ديمتريوس نامنده اولان اوغلى برمقدار روافى يونانلو عسكر جمعيله پدرى مملكتندن بعض محللرى ضبط ايلديكندن فيلومتور ينه انشته سنك امداد ينه كتدى واپولونيوس نام برادمك فيلومتوره سوء قصد ايتمك نيتنده اولديغى اكلاشيلوب تعقيب اولنديغى صرهده اسكندر بالانك نزدينه التجا ايتمش اولمغله فيلومتور مذكور اپولونيوسى طلب ايلدكده اسكندر بونى تسليمدن امتناع ايتديكندن فيلومتور منفعل اولهرق همشيرهسنى اسكندردن تفريق وديمتريوسه تزويج ايدرك رفاقتنده اولان عسكرى دخى ديمتريوسه اعطا وانطاكيه شهرينه دخول ايله مشار اليهى پدرينك مقامنه اقعاد ايلدى . بوكيفيت اسكندر بالانك مسموعى اولدقده اردو وسيله شهر مذكوره هجوم ايدوب اوجوارده وقوعبولان برمحاربهٔ عظيمهده مغلوب اولدى بطليوس اردوسنده بولنان عرب ملوكندن بريسى مرقومى قتل وسرمقطوعنى بطليوسه اهدا ايدوب بطليوس دخى اشبو محاربهده مجروح اولهرق برازوقت صكره يعنى ميلاددن يوزقرق بش سنه اول

مقدم وفات ایدوب مدت حکومتی اوتوزبش سنه ممتد اولمشدر

(خلیل کامل) (محمد جمیل)
سفیر پترسبورغ سفیر پارس

(مدخل علم ژئولوژی)

بحار وانهار وبحیرات ومنابع

ایلروده میاهك تأثیرات وآثاری بیان اولنه جق ایسه‌ده سطح ارضك بنده اوچی صوایله مغمور اولوب بووجهله میاهك اهمیتی درکار اولمغله بحار وانهار ومنابع وبحیراته دائر بعض معلوماتك بیانی مناسب کورنمشدر

معلوم اوله که بك چوق دلائل علمیه ایله ثابت ومتحقق اولدیغی وجهله اوزرنده ساکن اولدیغمز ارض کروی الشکل اولوب فقط قطبین جانبی بصبدر یعنی خط استواداٴیره سنك نصف قطری ٦٣٧٧٣٩٨ التی ملیون اوچیوز یتمش یدی بیك اوچیوز طقسان سکز مترو ونصف محوری دخی ٦٣٥٦٠٧٩ التی ملیون اوچیوز اللی التی بیك یتمش طقوز مترو طولنده اولدیغندن قطر مذکور محوردن یکرمی بر بیك او چیوز اون طقوز مترو مقداری بیوك دیمك اولور وبوصورتله صحیحت ارض ١٢٩٩ اولمش اولور وقطرین بینده اولان فرق یکرمی بر بیك او چیوز اون طقوز مترو یعنی یکرمی التی بیك التی یوز قرق سکز ذراع که تقریبا اوچ بچق

ساعتلك مسافه اولدیغندن خط استوا دائره سنك قطری ارض اوزرنده بولنان طاغلرك الڭ مرتفعی اولان هیمالایا طاغی ارتفاعنك ایکی بچق مثلیدر

قاره‌لرك سطح بحردن ارتفاعی بزه کوره پك چوق کورینور ایسه‌ده جرم ارضه نسبت اولندیغی حالده غایت جزئی ایدوکی درکاردر. اوروپاده رئیس الحکماء عد اولنمش اولان مشهور موسیو هومبولد جبال موجوده دوریه‌لرك مشتمل اولدقلری مواد قاره‌لرك سطحی اوزرینه بسط وتسویه اولنسه اشبو قاره‌لرك سطح دریادن نه‌قدار مرتفع اوله‌جغنی هر قطعه ایچون ایرو ایرو حساب ایدرك اسیای وسطی و قوزموس نام مؤلفات مشهوره سنده کوسترمشدر. شویله که امریقای شمالی التی یوز یدی بیك مربع ساعت وسعتنده اولوب جبال موجوده‌سی بتون سطحنه بسط اولنسه سطح دریادن اعتباراً هر طرفی ایکی یوز یکرمی سکز مترو ارتفاعنده بولنور واشبو عملیات امریقای جنوبیده اجرا اولنسه اوچیوز قرق بش مترو قدر ارتفاع حاصل اولور مذکور ایکی قطعه برلشدیریله‌رك حساب اولندیغی حالده ایکیوز سکسان بش مترو ارتفاع وجوده کلور. اسیا قطعه‌سی برملیون اوچیوز قرق التی بیك مربع ساعت وسعتنده اولدیغندن اولوجهله تسویه‌سی تقدیرجه اوچیوز اللی بر مترو مرتفع اولور واوروپا قطعه‌سی دخی اوچیوز درت بیك مربع ساعت وسعتنده اولوب بو منوال محرر تسویه اولندیغی صورتده ایکیوز بش مترو کسب ارتفاع ایدر واکر کافهٔ قطعاتك قاره‌لری بروجه مشروح تسویه قلنمش اولسه اوچیوز سکز مترویعنی اوچیوز سکسان بش ذراع ارتفاع حاصل اولور

قاره‌لرك انقسامی دخی برصورت مطرده‌ده اولیوب نصف كرهٔ شمالیده دیكر نصفندن زیاده قاره واقع اولمشدر وبالجمله اطه‌لرك مجموعی بیوك قاره‌لرك یكرمی اوچ قسمنده برقسمنه مساوی اولور وقطعات خمسه‌نك طرف جنوبیلری سیوریله‌رك شكل مخروطی‌یی اخذ ایتمشلردر مثلا امریقا وافریقا واسیا واوستralیا قطعه‌لرینك نهایتلری قطب جنوبی‌یه یقلشمش وبونلرك مقابلنده شمال طرفنده دخی همان برخط نصف نهار دائره‌سی اوزرنده اوله‌رق قطب شمالی‌یه طوغری چیقندیلر والواقع اولوب شویله كه افریقانك امید برونی مقابلنده شمال برونی ومالغا برونی مقابلنده دخی سیبرده تایمور برونی واردر.

مشهور قپودان جایمس دوس سانت هلنا جزیره‌سنك طقوزیوز میل جانب غربیسنده دریاده طقوز بیك یوزقرق اوچ مترو درینلك بولوب حالبوكه دینانك الڭ مرتفع جبالی بولنان هیمالایا طاغنك الڭ مرتفع محلی اولان غوریسنقاد نام تپه‌نك سكز بیك سكزیوزقرق مترو ارتفاعنده بولندیغی ١٨٥٩ سنهٔ میلادیه‌سنده باویره‌لو بعض مهندسلرك وقوعبولان مساحه‌لرندن تبین ایتمش وبناء علیه دكزلرك عمق طاغلرك ارتفاعندن زیاده اولدیغی ثابت اولمشدر

بحارك وسعت سطحیه‌سندن ودائما شمسه قارشو بولنمسندن ناشی میاهندن مقدار وافی تبخر وجوهواده بكیدن تجمع وتقطر ایدرك ینه سطح ارضه رجوع ایدرو سطح دریایه نزول ایدن صو میاه بحر ایله قارشور ایسه ده قاره‌لره اصابت ایدن امطار نتیجه كیفیات وحادثاته بادی اولور وجبال شاهقه دائما رطوبتی جذب وبلوطلرك الچق یرلره

نزوللرنده اراضیٔ مذکوره انلرك صولرینی اخذ وسمادن نزول ایدن
قارذوبان ایدرك صویه تحول ویاخود مواقع مرتفعده تجمد ایلر.
علی الخصوص ارضك اقطار قطبیه سنده پك چوق محللر بوزدن
عبارت اولوب اگرچه بونلرك التی برطرفدن ذوبان ایدر ایسه ده
برطرفدن دخی اوزرلرینه نزول ایدن قار کسب انجماد ایتدیکندن
منطقهٔ منجمده ده هیچ بوزا کسلك اولمز. سمادن سطح ارضه نزول
ایدن صو دائما اوچه منقسم اولوب اقسام مذکوره دن هر برینك
مقداری ورود ایلدیکی محلك جنسنه وهوانك حرارتنه وازل
صویك دخی جنس وهیئتهٔ کوره در. نزول ایدن صویك برمقداری
همان بخاره منقلب اولوب برقسمی دخی نزول ایلدیکی محلده
زمینك میل وانحرافنه کوره جریان ایدوب بوندن سیل حاصل اولور.
اوچنجی قسمی دخی قشر ارضه نفوذ ایدوب انفصالات بوله رق
درین محلاره تجوف ایدروبو کوچك صو طمرلری تحت الارض
برمناسب محلده واحجار طبقاتی اراسنده تجمع ایتدکدنصکره
ابتدا یوه نفوذ ایلدکلری محله نسبتله الچق بولنان یرلردن سطح
ارضه چقوب بوندن پیکار ومنبعلر حصوله کلور (الم تران الله
انزل من السماء ماء فسلکه ینابیع فی الارض) نص جلیلنده حق سبحانه
وتعالی حضرتلری بونی بیان بیورمشدر. اشبو آیت کریمه ده
مراد ماء مطردر وسلکه نك معناسی مطری ارضه ادخال ایله
صویك ارضده جریانیچون جسدده اولان طمرلر کبی عیون ومسیله
ومجرالر خلق ایلمشدرکه مفادی یاغموری سحابدن ایندیره
برده عیون ومجاری یه ادخال ایدر دیمك اولور.

(مستطرفك ایكنجی جلدینك ١١٤٩ صحیفه‌سنه نظر اولنه) ذكر منبعلرك صولرینه ذكر اولنان سیللر قارشور ایسه كوچك چایلر پیدا او اكر بو یله برقاچ صولر برلشوب كثرت اوزره جریان ایدر ایسه نهرلر حاصل اولوب دریایه منصب اولور و بو صولرك جمله‌سنه على الاطلاق میاه جاریه تسمیه اولنور لكن افقی محلاره ورودلرنده تجمع ایدوب یعنی صولری ییلوب بطاقلر حاصل اولور واكر زمین دوز اولمیوب صولر برحوض شكلنده اولان محله واصل اولور ایسه او محلی املا ایدوب بركول ظهور ایدر. اشته بونلرك جمله‌سی على الاجمال زیرده بیان اولنور

(منابع) یره دخول ونفوذ ایدن صویك اكثریسی قشر ارضده واقع انفصالاتدن بالمرور اكر مواد اجنبیه‌یی حاوی ایسه بونی اول محلارده ترك ایله كندوسی ودها اشاغی یه طوغرو نزول ایدرك برمحلده سطح ارضه چیقوب نبعان ایدر. اكثریا تحت الارض نفوذ ایلیه مدیكی برطبقه‌یه تصادف ایلركه انك اوزرندن میل وانحرافنه كوره جریان ایدوب برطاغك اتكنده ویاخود بوكرنده ظهور ایدر. اشته بو كامبنی منبعلر جبال ایله محاط بولنان اوه‌لرده محال سائره‌دن زیاده منبعلر بولنور. هرجنس اراضیده ینابیع بولنور ایسه‌ده استراتفیه تسمیه قلنان یعنی طبقات اوزره بولنان اراضیده دها زیاده بولندیغی مجرب ومحققدر وینابیعك محلاری مختلف ارتفاعده اولوب بعض طاغ تپه‌لرنده دخی واقع اولور وصویك اویله مرتفع محلاره صعود ینه مطلقا بعض قوهٔ اجنبیه سبب اولدیغی بی اشتباهدر

(عیون فواره) بالاده تعریف قلندیغی اوزره صویوكسلك

طبقه‌لرك ایچنه نفوذ ایدوب آکر صویی نشف ایلیان ایکی طبقه‌نك اراسنه ورود ایلمش وبو طبقه‌لرك شکلی منحنی ومقوس وایکی نهایتلری دخی بالایه طوغری متوجه بولنمش ایسه اوزمان الت طبقه‌نك اوزرینه اجرای تضییق ایلدیکدن بشقه بالایه دخی صعود وعروج ایده‌مامکله اوست طرفده برمنفذ بولندیغی حالده اندن سطح ارضه طوغری انفجار وفوران ایلیوب برعین فواره ظهور ایدر بو وجهله قنقران پیکارلر سطح ارضده پك چوق محللرده بولنوب سویش جوارنده واقع عین موسی دخی بو قبیلدندر. میاه بحریه ایچنده دخی عیون فواره بولنوب حتی بعضیلری ساحله بعید محلده واقع اولمشدر. ازجمله بحر هندده ساحلدن ۱۲۵ انکلیز میلی بعدنده دریادن بر طاتلو صو منبعنك فوران ایلدیکی کورلمشدر وایتالیاده واقع اسپچیا نام کورفزده قعر دریادن سطح مایه قدر برعین منفجر اولورکه دریانك اوزرنده یکرمی اوتوز مترو دورنده و برقاچ قدم ارتفاعنده قبه شکلنده برتپه حاصل اولمشدر ودریا ساکن اولدیغی وقت مذکور منفجرده طاتلو صویك قعر دریادن قیناديغی وبالایه صعودی پك اعلا رؤیت اولنور وموسیو هومبولد دخی امریقا سواحلنده بویله برعین فواره تصادف ایلمشدرکه درون بحردن تفجری غایت شدتلی اولدیغندن قایقلرك بوکا تقربی مخاطره‌دن خالی اولمیوب مع مافیه بعض کمیلر کلوب اندن صو الورلر ایمش. مورهده دخی متعدد عیون فواره اولوب روجه کفالوریزی یعنی پیکار باشی تسمیه اولنور. بو پیکارلر من القدیم معلوم ومشهور در وبعضیلری دخی درون دریاده واقع اولوب سطح

(منابع متساوية الجريان) بعض منبعلر وخصوصيله عيون فواره بردوزی یه قیناییوب فاصله ویره رك تفجر و جریان ایدر. اشبو کیفیت ایکی سببه مبنی اولوب برنجی سبب اجسام غازیه نك وجودیدر. شویله که مذکور غاز صویك چیقدیغی منفذدن خروج ایده جکنه مبنی ایکیسی برابرجه قیوب غازك خروجی اثناسنده صو مجرادن مکث ایدوب صکره فشقیرر ایکن غاز کیروده قالور. وبویله متساوية جریان وفوران ایدرلر. ایکنجی سبب دخی تحت الارض مخزن کبی مجوف محللرك ایچنده صولرك تراکم ایلمسیدر

منابع متساوية الجریانك الاجسیم ومشهورلری میاه معدنیهٔ حاره تعریفی بحثنده ذکر اولنه جق غایزر صولریدر که اسلاندا جزیره سنده واقع اولمشدر وذکر اولنان فاصله لرك مدتلری هر منبعده مختلف اولوب بعضیلرنده اون ویکرمی دقیقه و بعضیلرنده برقاچ ساعت وبلکه دها زیاده اولور و بعضیلرنده دخی مدت فاصله بردوزی یه دکلدر. مثلا برکره اوتوز دقیقه وایکنجی دفعه برچوق ساعت توقف ایدوب بعده اون اون بش دقیقه مدت جریان ایدرویننه بوقیاس اوزره فاصله ویره رك ظهور ایدرو بعض صولر واردر که یکرمی ساعت ظرفنده اوتوز التی کره کسیلوب ینه نبعان ایدر

(بقیه سی صکره)

(ادهم)
ناظر نافعه ومعارف

سویش جدولی (مابعد نومرو ٢٢)

جدولك كشادینه دائر مصر والیسی متوفی سعید پاشا طرفندن اعطا اولنان رخصتنامه نك ترجمه سیدر ·

موسیو فردیناند دولسپس دوستمز اقدکز ایله بحر احمر بیننده بیوك كیلر مرور ایده بیله جك صورتده برجدول كشادینك مصرجه منتج اوله جغی فوائد حقنده نظر دقتمزی جلب وبوبابده كافهٔ ملل سرمایه دارانندن مركب برقومپانیه تشكیلی ممكن اولدیغنی بیان ایلمش اولدیغندن طرفمزه عرض ایلدیكی صورتی قبول ایله هر درلو اعمالات وانشا آته مباشرت ایتمك ویاخود ایتدیرمك ومصلحت عامه ایچون اخذ اولنه جق املاكك تضمینات لازمه سی قومپانیه طرفندن تسویه اولنمق شرطیله سویش جدولنك كشادینه وایشلدلمسنه رخصت اعطا اولنمش وشروط مذكوره بروجه آتی تعیین وتحدید قلنمشدر

(برنجی ماده)

سویش برزخنی خرق وبیوك كیلر مرورینه مساعد برجدول كشاد ایتمك وبریسی اقدكزده ودیكری بحر احمر ساحلنده اولمرق ایكی مدخل وبر ویاخود ایكی لیمان انشا ایلمك اوزره موسیو فردیناند برقومپانیه تشكیل ایده جك واشبو قومپانیه (سویش جدول بحریسی شركت عمومیه سی) تسمیه اولنوب اداره سی دخی مومی الیه موسیوفردینانده احاله اولنه جقدر

(ایکنجی ماده)

قومپانیه نك دیرقتوری دائما ادارهٔ مصریه طرفندن تعیین اولنه جق و بودخی ممکن اوله بیلدیکی مرتبه شوتشبثده الڭ زیاده علاقه دار اولان حصه دارلردن انتخاب قلنه جقدر

(اوچنجی ماده)

اشبو امتیازك مدتی جدوللك ایشلکمه باشلدیغی کوندن اعتبارا طقسان طقوزسنه اوله جقدر

(دردنجی ماده)

اعمالات خاصهٔ قومپانیه مصارفیله اجرا اولنه جق و بونك ایچون اقتضا ایدوب افراده عائد اولمیان بالجمله اراضی مجانا اعطا اولنه جقدر. حکومتك انشاسنی تنسیب ایده جکی استحکاماتك مصارفی قومپانیه یه راجع اولمیه جقدر

(بشنجی ماده)

ادارهٔ مصریه قومپانیه حصه سنداتنك حین کشادنده کند وحسابیچون اخذ ایده جکی حصه لرك فائض وتمتعندن بشقه اوله رق کرك اعمالاتك اجراسنده وکرك قومپانیه معاملاتنه متعلق خصوصاتده برکونه کفالتی اولمیه رق قومپانیه نك بعد الخرج والمصرف تمتعات واقعه سندن یوزده اون بشی ادارهٔ مشار الیهایه عائد اوله جق وقصور تمتعاتك یتمش بشی قومپانیه حصه دارانه واونی دخی اعضای موسسه یه ویریله جکدر

(التنجی ماده)

سوویش جدولنده اخذ اولنه جق رسم مروریه قومپانیه وادارهٔ مصریه بیننده بالذکر تعیین اولنه رق قومپانیه مأمورلری معرفتیله

تحصیل اولنه جق واشبو رسم کافهٔ ملل حقنده مساوات اوزره اولوب هیچ برملت بو بابده برامتیاز مخصوصه مظهر اولمیه جقدر

(یدنجی ماده)

قومپانیه نیل ایله سویش جدولی بیننده طوغریدن طوغری یه سیرسفائنه قابل دیکر برجدول کشادینی مناسب کوردیکی وجدول بحری نیل واسطه سیله کشاد اولندیغی تقدیرده ادارهٔ مصریه میری یه عائد اولوب الیوم غیر محروث بولنان اراضی یی قومپانیه یه ترک ایده جك واشبو اراضی قومپانیه مصارف ومعرفتیله حراثت واسقا اولنه جقدر. قومپانیه جدولك کشادی کوننده اعتبارا اون سنه مدت برکونه رسم ویرمیه رك اراضیٔ مذکوره دن متمتع اوله جقدر. مدت امتیازك انقضاسیچون باقی قاله جق سکسان طقوز سنه ظرفنده ادارهٔ مصریه یه عشر اعطا ایدوب بومدتك ختامندن صکره اوقوله اراضیدن اخذی معتاد اولان مقدار ویرکویی ویره جکه اراضیٔ مذکوره دن متمتع اوله میه جقدر

(سکزنجی ماده)

قومپانیه یه ترك اولنه جق اراضیدن طولایی هرکونه مشکلات وقوعندن احترازاً قومپانیه نزدنده مأمور ومهندس سرلیسانك معرفتیله تنظیم اولنه جق رسمده کرك بحری وطاتلوصو جدوللرینك امراری وکرك یدنجی ماده احکامنجه زراعت ایچون قومپانیه یه اعطا اولنان اراضی ارائه وتعیین قلنه جقدر. ترك اولنه جق اراضیٔ میریه نك بیع وشراسی شدیدن ممنوع اوله جقدر. فی الاصل افراده عائد اولوب مؤخراً اصحابی قومپانیه مصارفیله کشاد

اولنمش طاتلى صو جدوللرندن اسقاسنى مراد ايلدكلرى اراضى ايچون فدان باشنه برمقدار مقطوع شى ويرلوب ياخود ادارهٔ مصريه ايله قومپانيه بيننده دوستانه تعيين اولنمش برمقدار رسم اعطا اولنه جقدر

(طقوزنجى ماده)

جدول اعمالاتى واكا متعلق انشاآت ايچون اقتضا ايدن هر درلو موادك حكومته عائد معادن واوجاقلردن بلا رسم استخراجنه قومپانيه نك صلاحيتى اوله جغى مثللو تعهداتنك اجراسى ايچون خارجدن جلب ايده جكى هر درلو آلات واشيا ايچون رسم اعطاسندن معاف اوله جقدر

(اوننجى ماده)

مدت امتيازيه نك انقضاسنده ادارهٔ مصريه قومپانيه نك مقامنه قائم اوله رق هر درلو حقوقنده متصرف وبحرين جدوليله كافهٔ متعلقاتنه بلا قيد وشرط مالك اوله جقدر . قومپانيه نك ترك ايده جكى اشياى منقوله ايچون اقتضا ايدن تضمين اقچه سى دوستانه وياخود طرفيندن منتخب حكملر معرفتيله تعيين اولنه جقدر

(اون برنجى ماده)

قومپانيه نظاماتى مؤخراً ديرقتورى معرفتيله بزه تقديم اولنوب طرفمزدن تصديق قلنه جقدر . بعده اولبابده وقوع بوله بيله جك تعديلات حقنده دخى اول امرده موافقتمز استحصال اولنه جقدر . نظامات مذكوره ده مؤسسلرك اسامى سى تعيين اولنوب اشبو اسامى دفترينك قبولى دخى رأيمزه محول اوله جقدر . دفتر مذكور سويش جدولنك حفر وكشادى امرنده ابتداى حالده مساعى

وتحقیقات وسرمایه لرینك مدخلی اولمش اولان ذواتك اسامیسنی
شامل اوله جقدر

(اون ایکنجی ماده)

اشبو مقاوله نك تمامی اجراسنه طرفمزدن وبالجمله مأمورین مصریه
جانبندن معاونت واعتنا اولنه جغنی وعد ایدرز

حرر بمصر القاهره فی ۳۰ تشرین اول سنه ۱۸٦٤

خصوص مذکوره دائر ه‌ینه متوفی سعید پاشا طرفندن ۱۲۷۱
سنه‌سی رمضاننك اوچی تاریخیله مؤرخا موسیو دولسپسه یازیلان
تحریراتك ترجمه سیدر

سویش جدولیچون اعطا اولنان امتیازك طرف اشرف حضرت
پادشاهیدن تصدیقی لازم کلهجکندن اشبو صورت نزدکزده
حفظ اولنمق اوزره طرفکزه اعطا قلنندی٠ جدول مذکورك
اعمالات حفریه‌سی بحثنه کلنجه طرف دولت علیه‌دن رخصت
ویرلمدکجه بوکا مباشرت اولنمیه جقدر٠

رخصتنامهٔ مذکورك بعض مرتبه تعدیلنه دائر ۱۸٦٦ سنه ادارهٔ
مصریه ایله قومپانیه بیننده عقد اولنان مقاوله‌نك ترجمه سیدر

(برنجی ماده)

قومپانیه کشاد ایتمش اولدیغی طاتلی صو جدولنه قاهره جوارندن
نیل صوینی اجرا ایتمك واشبو جدولك انشاسیچون قاهره‌دن بدأ
ایله قومپانیه مهندسلرینك تعیین ایده‌جکی نقطه‌ده وادی
جدولیله اتصالنه قدر لازم کلان اراضینی اخذ ایتمك اوزره

رخصتنامه موجبنجه حائز اولدیغی حقوقدن فراغت ایتمش و برده
الان نخبش نام محلدن سویشه قدر حفر اولنقده اولان جدولك
بالکز صو جلبی واراضی اسقاسنه مخصوص اولمسی رخصتنامه‌ده
مشروط ایسه‌ده جدول مذکورك بوندن فضله اوله‌رق سیر سفائنه
قابل اوله جق درجه توسیعنی تعهد ایلمشدر

(ایکنجی ماده)

قومپانیه نك بووجه مسطور رخصتنامه احکامنجه حائز اولدیغی
حقوقدن کف ید ایلمسنه مقابل اولمق اوزره مصر اداره سی قاهره‌دن
برجدول کشادیله قومپانیه طاتلوصو جدولنك نیله ایصالنی تعهد
ایدر واشبو تعهدات ١٨٥٦ سنه سی کانون ثانیسنك بشی تاریخیله منعقد
مقاوله‌نامه احکامنه وبالخصوص زیرده مسطور شروطه تطبیقا
اجرا اولنه جقدر . اولا جدول دول مختلفه قومیسیونلرینك
ترتیبی وقومپانیه باش مهندسی معرفتیله تنظیم اولنوب اداره سی
طرفندن تصدیق اولنه جق رسم موجبنجه کشاد وصوینك
قاهره‌دن اجرا اولنه جقدر . ثانیا قومپانیه مهندسلری اعمالاته
نظارت ایدرك بونلرك حسن صورتله اجرا اولنمسنه تقید
واعتنا ایده جکلردر . ثالثا اقتضا ایدن رسملر قومپانیه طرفندن
مصر اداره سنه تسلیم اولنمسنی متعاقب اینشه مباشرت اولنه جق
ودائما وادی جدولنه مقدار کافی صوجریان ایده جك صورتده
١٨٦٥ سنهٔ میلادیه‌سی مارتندن مقدم اکمال قلنه جقدر . رابعا
قومپانیه یرینه مصر اداره سی طرفندن کشاد اولنه جق اشبو
طاتلو صو جدولی کائن قومپانیه معرفتیله انشا اولنمش کبی
اقتضا ایدن خصوصاتده استعمال اولنوب یعنی نیلك تزاید وتناقصی

حساب اولنه‌رق هر موسمده مقدار کافی صو اجرا ایده‌بیله‌جك صورتده حسن اداره سنه و صوینك قوه پانیه جدولنه اجراسنه اعتنا اولنه جقدر

(اوچنجی ماده)

مصرك اراضی محروثه سندن بالمرور وادی یه قدر ممتد اوله جق اشبو طاتلی صو جدولی و مرور ایده جکی محلار اداره مصریه نك تصرفنده بولنه جق ایسه‌ده اداره مشار الیها بو طریق ایله وادی جدوللرینك نهایتی اولان سویشه قدر عزیمت و اورادن عودت ایده جك سفینه و قایقلردن برکونه رسم الیه جقدر

(دردنجی ماده)

طرفیندن بریسی میدانده برقوه مجبره اولمیه‌رق شرائط مذکوره‌یی ایفادن امتناع ایدرایسه هر طرفدن ایکی حکم انتخابیله درت اعضادن مرکب برقومیسیون تشکیل اولنه جق واشبو قومیسیون بشنجی اعضا اولمق اوزره بر رئیس انتخاب ایدرك امتناع مذکوردن برکونه ضرر وزیان ترتب ایتمش اولدیغی حالده بالتحقیق تسویه اولنه جق تضمیناتك مقدارینی تعیین ایده‌جك ویاخود اتخاذی لازم کلان تدابیری قرارلشدیره جقدر

امضا

(فردیناند دولسپس)　　(نوبار)

افريقانك عند القدما معلوم اولديغنه دائر در سعادتده رمقيم ممالك مجتمعه سفارتى باش ترجمانى موسيو براون طرفندن جمعيته اعطا اولنان مقاوله نك ترجمه سيدر

سبته بوغازينك خارجنده وافريقانك جانب غربيسنده اطلانتيد اسمنده برمملكت اولديغى قدماى يونان عندنده متواترا روايت اولنور ايدى. بوبابده معلومات صحيحه لرى اوليوب روايت مذكوره دخى افريقا سواحلنده سير وسفر ايدن بعض سفائن وقتيله بواى شاشيره رق بحر محيط اچيقلرينه دوشوب اوراده برارض مجهول مشاهده ايتمش اولمسندن نشأت ايلديكنه ذاهب اولورلر ايدى وحتى اشبو مملكت موهومه نك تحرى وتحقيق ضمننده روايت اولنان طرفه بعض سفائن كوندرلمش ايسه ده عودت ايتميوب براثرلرى دخى ظهور ايتمامشدر.

فلاطونك بعض مؤلفاتنده مملكت مذكوره يه دائر خيلى تفصيلات اولوب فقط اكثريسنك عقل واحتمالدن بعيد اولمسنه نظراً خرافات قبيلندن عد اولنور.

روايات واقعه يه نظرا مذكوراطلانتيد مملكتى بحر محيط غربى جزائرندن بعض اطه لر اولمسى لازم كلور. جبل الطارق بوغازينك جانب شماليسنده اوتوزالتى واوتوزطقوزعرض شماليلرى بيننده آسورى وياخود فوكون اطه لرى تسميه اولنور برطاقم اطه لر موجود اولوب يونانلرى ميلادك ١٤٤٦ وهجرتك ٧٥٠ سنه سنده پورتكيزلر كشف ايتمشلرو بعض روايته كوره تاريخ مذكوردن برقاچ سنه اول هولانده ليلر كشف ايدوب فلانك اطه لرى تسميه ايلمشلردر.

اشبو اطهلرك جانب جنوبيسنده پورتكيز اهالبسندن زاروئام قپودانك ١٤١٩ سنهٔ ميلاديه سنده يعنى هجرتك ٨٢٢ سنه سنده كشف ايتمش اولديغى ماديرا اطهسى وافريقا سواحلنه قريب صولرده يكرمى يدى درجه اوتوز دقيقه ايله يكرمى طقوز درجه اوتوز دقيقه عرض شمالى وان اوچ درجه يكرمى دقيقه ايله اون سكز درجه اون دقيقه طول غربى بينده واقع قناريا اطهلرى واردر. اشبو قناريا اطهلرينك كشف اولندقلرى تاريخ معلوم اولميوب فقط بونلرك بعضيسى ساده كوز ايله افريقا ساحلندن كورنديكى جهتله اوتهدنبرو افريقا اهاليسى عندنده غيرمجهول اولمسى لازم كله جكى دركاردر. تاريخ هجرتك مائهٔ ثامنه سنده عربلرك اسپانيايه هجوم واستيلا ايلدكلرى اثناده مملكت مذكوره دن فرار ايدن بعض اهالى مذكور اطهلرى كشف ايدوب بونلر ميلادك ١٤٣٦ وهجرتك ٧٣٧ سنه سنده ونديكده اعمال اولنمش اولان بر بحر محيط خريطه سنده برنجى دفعه اولمق اوزره كوسترلمشدر

اشبو قناريا اطهلرينك جهت جنوبيه سنده وافريقا ساحلنه قريب محلده اون بش ايله سكز عرض شماليسى بينده يشيل اطهلر تسميه اولنور برطاقم كوچك اطهلر وبونلرك دخى جانب جنوبيسنده ديكر بعض اطهلر واردر. ذكر اولنان جزائرك افريقا سواحلنده واقع جبال مرتفعه دن تباعدلرى وغايت متسع اولان بحر محيط ايله محاط اولملرى جهتله هوالرى غايت معتدل وصحته موافقدر.

اوروپا وافريقا وامريقا بينده واقع بحر محيطه اطلانتيق تسميه اولنوب بودخى بالاده بيان اولنديغى اوزره فلاطون وديكر

بعض قدمای یونانك توهم ایتمش اولدقلری مملکت مذکورده غایت جسیم بر دولت و پك چوق اهالی موجود اولوب حتی براوجی افریقا بودیکری یکی دنیایه متصل بولنمشدر. فی الحقیقه قطعهٔ مذکوره‌یه بوطریق ایله اهالی کچمش اولمسی تخیل اولنه بیلور ایسه‌ده تاریخ ومعلومات انسانیه بورالرینی تحقیقدن عاجز اولوب حقیقت حال الحق معلوم خالق متعالدر.

اشبو بحر اطلانتیق قطب شمالیدن قطب جنوبی‌یه قدر ممتد اولوب بیك میلدن درت بیك میله قدر وبلکه دها زیاده وسعتلی یرلری واردر. ایکی اوجی دائما منجمد اولوب خط استوا تحتنده اولان وسطی دخی غایت سیجاقدر.

اشبو برودت وحرارت بعض اقندیلر وروزکارلر حصوله کتورر که فی زماننا بونلرك تحقیقنده فوائد کثیره درکاردر. اقندیلر یکی دنیا سواحلنده جنوبدن شماله طوغری جریان ایدوب مواقع منجمده‌یه واصل اولدقده اوروپا وافریقا سواحلنه میل وانحراف ایدر.

روزکارلر صیق صیق تغیر ایدر ایسه‌ده بونلرك بعض شهور وعروضده انطراد اوزره هبوب ایلدکلری الیوم تحقق ایدوب حتی بونی مبین خریطه‌لر تنظیم اولنمشدر که اسفار بحریه‌ده زیاده ایشه یرار. بعض روزکارلر دخی واردر که برقاچ ماه علی التوالی بر طرفه طوغری اسوب بونلرك اوکنه دوشن سفائن زیاده استفاده ایدرلر ایسه‌ده قارشوکیدن کمیلر محل مقصودلرینه وصولده زیاده زحمت چکرلر. اطلانتیق روزکارلرینه اقندیلرك زیاده تأثیری اولمسی وسالف الذکر اطه‌لرك کشفی بو مقوله روزکارلرك غائی خواه وناخواه بعض طرفلره سوق ایلمسندن نشأت

ایتمش اولمسی جای اشتباه دکلدر. اشته قرستوف قولونبوس
ذکر اولنان روزکارلردن بریسنه تبعیتله کیدوب اول وقته قدر
بحریون عندنده مجهول بولنان هند غربی یی کشف ایلمشدر
مومی الیه قولومبوس میلادك ١٤٩٢ وهجرتك ٨٩٨ سنه سنده
جبل الطارق بوغازندن چیقه رق سالف الذکر یشیل اطه لره قدر
افریقا سواحلی بوینه طوغری کتدکدن صکره اقندیلر کندوسنی
مادیرا اطه سنك جانب جنوبیسنه واوراردن دخی غرب طرفنه
سوق ایدوب برخیلی وقت کتدکدن صکره یکی دنیا سواحلنده
واقع اطه لری کشف ایلمشدر
مقدمات مشروحه دن اکلاشلدیغی وجهله بحر محیط اطلانیق
جزائری هجرتك یدنجی وسکزنجی قرننده یعنی ٧٣٥ و ٨٣٢
و ٨٥٠ تاریخلرنده کشف اولنوب یکی دنیا سواحلنده واقع
جزیره لر ایسه ٨٩٧ سنه سنده جنویه لی قرستوف قولومبوس
واسطه سیله کشف اولنمش ومومی الیه بووجهله ممالك مجهوله
ارامق وهندستانه برکسدیرمه یول بولمق املیله اختیار ایلمش
اولدیغی اشبو اسفار بعیده ده پك چوق فورطنه لره دوچار اولدیغی
مثللو منشاء وسببی بیله مدیکی برطاقم روزکارلره واقندیلره تبعیته
مجبور اولدیغی جهتله بعونه تعالی اشبو مهالك ومخاطراتدن
نجات بولدیغنه تشکراً جزائر مذکوره دن الك اول تصادف ایتدیکنه
(سان سالوادور) یعنی منجیٔ مقدس تسمیه ایلمشدر. برمنوال محرر
یکی دنیایی وهیچ دکل ایسه بونك سواحلنده واقع اطه لری ابتدا
کشف ایدن قولومبوس ایسه ده اشبو قطعهٔ جسیمه یه الك اول
مومی الیه وضع قدم ایدوب اینا لباده واقع فلور انسه شهری

اهالیسندن امریقوس ویسپوسین نام قپودان قولومبوسك طوتدیغی یوله کیدرك یکی دنیایی کشف ایتمك شرفنه مظهر اولمش واشبو قطعه‌یه الیوم امریقا دینلمسی دخی مومی الیه امریقوسه نسبت اولنمسندن نشأت ایتمشدر

قولومبوس کندو افکار ومطالعاتنه وروایات قدیمه‌یه نظراً بحر محیط غربیده هندستانه متصل بعض ممالك مجهوله وجودینه ذاهب اولوب اشبو کشف ایلدیکی ممالکه هندغربی دخی اطلاقی بو سببه مبنیدر . چونکه قولومبوس هندستان تجارتنه برطریق جدید بولمق ایچون اولوجهله بحر محیط اطلانتیق سفرینی اختیار ایتمش واثنای راهده انواع مخاطراته دوچار اولوب حتی طائفه‌لری بالدفعات کندوسنی تهدید ایتمشیکن عزیمتنده ثبات ایدرك عاقبت من جد وجد سرینه مظهر اولمشدر

هرنقدر اولوجهله یکی دنیانك هیئت مجموعه‌سی قولومبوس اسمیله بنام اوله مامش ایسه‌ده الیوم اوراده برچوق ممالك وسیعه ومداین وانهار جسیمه قولومبوس تسمیه اولنوب بووجهله اخلاف مومی الیه حقنده اجرای لازمهٔ شکرانیت ایلمشلردر

قولومبوسك اشبو اسفار بحریه‌سی اسپانیا قرالنك معاونتیله وقوعبولمش اولدیغندن کشف ایلدیکی ممالك جدیده اولوقت تمامیله اسپانیا دولتنه عائد اولوب بووجهله قولومبوس اسپانیا قرالنی امریقا کبی برمملکت جسیمه صاحبی ایتمشیکن قرال مشارالیه بعض رقبا وغرضکارانك قولومبوس علیهنده وقوعبولان عرض واتلرینه توجیه سمع اعتبار وکشف ایلدیکی مملکتدن زنجیرلرله مقیداً اسپانیایه جلب واحضار ایلمش واوراده کیفت لدی

التحقیق برائت ذمتی آکلاشلمشدر بونك اوزرینه قرال طرفندن زیاده سیله تلطیف وتطییب وکندوعهده سعی وسدادی اولان ممالکك والیلکی عهدهٔ استیهالنه احاله قلنمش ایسه ده معاملات سابقه کندوسنه موجب یأس وفتور اولدیغندن اولکی شوق وغیرتی قالمامش وبرمدت صکره اسپانیایه عودتنده یتمش یاشنده اولدیغی حالده وفات ایدوب وصیتی اوزرینه جنازه‌سی وقتیله کندوسنك مقید اولدیغی زنجیرلرله برابر هوانا شهرنده دفن اولنمشدر. شهر مذکور امریقا جزائرندن قوبا موسنك کشف ایلدیکی ممالکك باشلیجه لرندن بولنان قوباطه سنك مقر حکومتیدر

(بقیه‌سی صکره)

(خلاصهٔ پولیتقیه)

چرکس مهاجرینی کلیت اوزره طربزون وصامسونه ورود ایتمکده اولوب اکثریسی همان اورادن اناطولیده مناسب اولان محللره اعزام واسکان اولندیغی مثللو برطاقی دخی درسعادته کلمکده درلر. بونلر همان کافه تهی دست وبینوایه اولدقلری جهتله برطرفدن اجلقدن وبرطرفدن بینلرنده ظهور ایدن حمای محرقه وچیچك علتندن ناشی اثنای راهده پك چوغی تلف اولمشدر. کرك سلطنت سنیه وکرك ممالك محروسه اهالیسی طرفندن مهاجرین مذکوره‌نك تخفیف بارکران مصیبتلرینه مدار اوله جق اسبابك استحصالنه ممکن مرتبه سعی واهتمام اولندیغی مثللو ممالك سائره‌دن دخی

بعض اعانه کوندرلمکده‌در

دانیمارقه مسئله سنك حلیچون لوندرده‌ده عقد اولنان قونفرانس بر بچق ماه مشاوره‌دن صکره مذاکراتی برفائده‌یی منتج اولیه‌رق ختامپذیر اولمش و یوتلاندده ینه محاربه‌یه شروع اولنوب پروسیا عساکری السن اطه‌سنی ضبط ایلمشلردر. قوپنهاقدن النان حوادث اخیره‌یه نظراً دانیمارقه وکلاسی تبدل ایدوب یکی کلانلرك صلح طرفداری اولدقلری ملحوظ بولنمشدر

بوندن اللی سنه مقدم روسیه ایمپراطوری برنجی الکساندر پترسبورغدن موسقوه شهرینه عربه ایله انجق سکز اون کونده کیده بیلوب اکثریا موسم شتاده دخی موانع قویه‌یه تصادفله بعض یرلرده عربه‌دن نزول ایدرك حیوانه بنمکه مجبور اولور ایدی حالبوکه الیوم روسیه ایمپراطوری ایکنجی الکساندر عادتا سرایند‌ه اوتورر کبی هردرلو اسباب استراحت وکامرانیسی مکمل اولدیغی حالده ممالکی داخلنده وبلکه بتون اوروپاده کشت وگذار ایتمکده‌در. بودفعه مشارالیه زوجه‌سی ودرت چوجغیله برابر سوار اوله‌رق برلینه کلدیکی تیمور یول عربه‌لری اون قطعه‌دن مرکب اولوب بونلر بیرر کوپری ایله یکدیکرینه متصلدر اشبوعربه‌لرك اوچی ایمپراطوریچه‌یه مخصوص اولوب بونلردخی برسالون و برمطالعه اوطه‌سی و بریتاق اوطه‌سی و برالبسه اوطه‌سنی مشتملدر دیکر عربه‌زده دخی بربالو سالونی و بریمك اوطه‌سی وایمپراطور دائره‌سی واردر قصوری دخی معیت ایمپراطورید‌ه بولنان مأمورین وخدمه‌یه مخصوص اولوب ازجمله بریسی مکمل برمطبخی محتویدر خلاصه مذکور عربه‌لر برمکمل سرای متحرکدر.

ایمپراطور مشار الیه برلینده دایسی اولان پروسیا قرالیله ملاقات ایتدکدن صکره کچن دفعه یازدیغمز وجهله کیسیکن معدن حمامنه عزیمت ایلمش واوستریا ایمپراطور وایمپراطوریچه وباویه را قرالی وبرطاقم المانیا کوچك حکمدارلریله دخی اوراده ملاقی اولمشدر.

پروسیا قرالی بو همیاده وقعتارلسباده عزیمت ایتمش واوستریا ایمپراطوری دخی کیسیکن حمامندن مخصوصاً اورایه کلمش اولمغله مشار الیهما اوراده ملاقی اولمشلردر حکمداران مشار الیهمك شو ملاقاتلری نه مقصده مبنی اولدیغی ونه‌یی منتج اوله جغی هنوز اکلاشیله مامشدر.

ورتمبرغ قرالی بوکونلرده سکسان اوچ یاشنده یعنی بتون اوروپا حکمدارلرینك اك مسنی اولدیغی حالده وفات ایتمش ومخدومی شارل جنابلری صندالیٔ حکومته قعود ایتمشدر قرال مشار الیه روسیه ایمپراطورینك بیوك همشیره سی پرنسس اولقانك زوجیدر.

فرانسه ده هر سنه بو موسمده معتاد اولدیغی وجهله سرکارده بولنان ذواتك بعضیسی یازلرینه وبعضیسی دکز ومعدن حماملرینه وبرطاقی دخی ممالك سائره ده سیروسیاحته چیقمش اولدیغندن امور پولیتقیه یه طورغنلق کلمشدر.

ایمپراطور حضرتلری فونتن بلوده اولوب بو دفعه اوراده ایکی قضا صاوشدیرمشدر شویله که برکره راکب اولدیغی قایق دوریلهرك صویه دوشمش وفقط کندوسی غایت ایو یوزمك بیلدیککندن اك قولایلقله ساحل سلامته چیقمشدر وبرکره دخی

کندوسنك قوللاندیغی عربه حیوانلری کم الیه رق کمال سرعتله قوشغه باشلامشلر ایسه ده هر نصلسه برقاچ دقیقه صکره حیوانلری ضبط وتوقیف ایتمش وبو وجهله لوئی فلیبك بیوك اوغلی دوق دورلیانك وفاتنی داعی اولان بر تهلکه‌دن خلاص اولمشدر ۰

جزائرده اختلال مندفع اولمغه یوزطوتوب فقط تونسده بالعکس عصاة طاقمی کتدکجه کسب قوت ایتمکده درلر ۰ چینلیده والی پاشا وابوره ارکاباسوس ومناستر وصفاقس سنجاقلرینه یکی قائممقام ومأمورلر تعیین واعزام ایتمش ایسه ده بونلر محال مذکوره اهالیسی طرفندن قبول اولنمدیغندن مایوساً تونسه عودته مجبور اولمشلردر ۰

مکسیقا ایمپراطوری پایتختنه مواصلت ایتمش واهالی طرفندن غایت برودتله استقبال اولنوب حتی مشارالیهك زوجه سی شومعامله‌دن زیاده سیله متأثر اوله رق اشکریز تأسف اولدیغی مرویدر ۰

مکسیقا مملکتی قرق سنه دنبرو پك چوق انقلابه مظهر اوله رق تشویش واختلالدن خالی اولمدیغندن بونك تنظیم واصلاحی خیلی همته محتاجدر ۰ مملکت مذکوره امریقانك کشفندن برو اسپانیا دولتنه تابع اولدیغی حالده بیك سکز یوز یکرمی برسنهٔ میلادیه سنده دولت مشارالیهادن انفصال ایله کسب استقلال ایلمشدر ۰ برسنه مدت برحکومت موقته معرفتیله اداره اولندقدن صکره برایمپراطورلق تشکیل قلنمش واسپانیا قرال خاندانندن برذاتك مسند ایمپراطوری‌یه اقعادی اسپانیا دولتنه تکلیف اولنمش ایسه ده اسپانیا ملت مجلسی بونی قبولدن استنکاف ایلمشدر ۰ بونك اوزرینه مکسیقالو ایتوربیده نام ذات اهالی طرفندن ایمپراطور

انتخاب اولنمش ومشارالیه برسنه قدر مملکتی اداره ایتدکدن صکره ١٨٢٤ سنه سنده ترك عائلهٔ حکومت ایلمش اولمغله مکسیقه مملکتی ممالك مجتمعهٔ امریقا واسویچره‌ده جاری اولان اصوله تطبیقا جمهوریت شکلنه کیروب اون اوچ سنه شو حال اوزره مرور ایتدکدن صکره حکومت مرکزیه تعبیر اولنور دیکر براصول اداره اتخاذ ایلمشدر. ١٨٤١ سنه سنده امر حکومت اهالی طرفندن انتخاب اولنور برحکمدار ید استقلالنه کچوب شو صورت شمدی یه قدر دوام ایتمش وبوقبیلدن اولان شمدیکی حکمدار بنیتو یوآرس حالا رسماً حق سلطنتدن فراغت ایتیوب مکسیقانك ایکی ایالتی دخی تحت حکومتنده بولنمقدر. بروجه محرر مکسیقانك اسپانیادن تاریخ افتراقی اولان ١٨٢١ سنه سندن شمدی یه قدر مملکت مذکوره‌ده اصول حکومتك تبدیلی مقصدیله ایکیوز اللمش ایکی دفعه اختلال ظهوره کلمشدر. مکسیقاده بولنان فرانسز وانکلیز واسپانیا دولتلری تبعه‌لری حقنده بعض معاملهٔ ظلمیه وقوعبولمش ومکسیقا حکومتی اولبابده طلب اولنان ترضیه وتضمناتك اعطاسندن امتناع ایلمش اولمسی اوزرینه دول ثلثهٔ مشارالیهم برلکده مکسیقایه اعلان حرب وبرمقدار عسکر دخی سوق ایلمشلر ایسه ده اشبو متفقین بینلرنده حرکات عسکریه‌نك اجراسی امرنده اتفاق حاصل اوله‌مدیغی جهتله انکلیز واسپانیا دولتلری شو مدعادن صرف نظر ایدرك اردولرینی اعاده ایلمشلردر بناًعلیه فرانسه عساکری اوراده یالکز قالمش اولدیغی حالده ١٨٦٣ سنه‌سی حزیرانك بشنده مکسیقانك پایتختی اولان مکسیقو شهرینی ضبط واستیلا ایله عساکر مذکوره باش قوماندانی بولنان مارشال فوره اوراده

برحكومت موقته تأسيس ايتمش واشبو حكومت اوتوزبش اعضادن مركب اولوب برحكمدار نصبنه قدر قوهٔ اجرائيه‌يى حائز اولمق اوزره بونلرمعرفتيله مكسيقا اهاليسندن اوچ ذات انتخاب اولنمش وبونى متعاقب مبعوثان ملتدن مركب عقد اولنان برجمعيت عموميه‌ده اكثريت آرا ايله ايمپراطورلق تأسيسنه وسند ايمپراطوريتك دخى حشمتلو اوستريا ايمپراطورى حضرتلرينك برادرى ماقسيميلين حضرتلرينه تكليفنه قرار ويرلشدر.

مكسيقا غايت منبت ومحصولدار بر مملكت اولوب اگرچه ممالك حاره‌دن ايسه‌ده مرتفع محللرنده ممالك بارده ومعتدله‌يه مخصوص هردرلو محصولات وجوده كلوب فرانسزلرك اوراده بولندقلرى اثناده ازوقت ظرفنده‌يك چوق ترقى حصوله كلمش اولديغندن شو حاله نظرا مملكتك نه درجه قابل اعمار اولديغى برقاتدها اكلاشلمشدر. ازجمله مكسيقانك بيوك اسكله‌لرندن ويرا كروسده كمركك حاصلاتى اى باى التمش يتمش بيك ريال تزايد ايدوب سنهٔ حاليه مايسنده ايكيوز يتمش سكز بيك درتيوز برياله بالغ اولمشدر.

اوستريا ايمپراطورينك كوچك برادرى ارشيدوق لوئى جنابلرى برازيليا ايمپراطورى دون پدرونك كريمه‌سنى تزوج ايده‌جكى روايت اولنقده در. برازيليا ايمپراطورينك مشار اليهادن بشقه كريمه‌سى اولمديغندن وفاتى وقوعنده برازيليا حكومتى اوستريا خاندانه انتقال ايده‌جكى وشو تقديرجه هاپسبورغ خاندانندن اوچ برادر برزمانده جالس مسند ايمپراطورى اوله‌بيله‌جكلرى دركاردر.

جزائر سبعه یی انکلیزلر تخلیه ایدرك یونان دولتی طرفندن جزائر مذکوره قائممقاملغنه تعیین اولنان موسیو زائیمس زمام اداره یی النه الدقدن برقاچ کون مرورنده یونان قرالی اورایه عزیمت ایدوب اهالی طرفندن حقنده کمال درجه حسن قبول اظهار قلنمشدر .

غاریبالدی خبرسز اطه سنی ترك ایله اسکیا مهدن جماعنه عزیمت ایلمندر اشبو اسکیا ناپولی پیشکاهنده واقع برکوچك اطه در . امریقادن ورود ایدن حوادث یکدیکرینه مناقض اولوب شمال وجنوبلولردن قنغیسی غالب ومغلوب اولدیغی آکلاشیله میور .

مجموعهٔ فنونك هر ماه عربى نهايتنده چيقاريلور

ودرسعادت ايچون بهاسى

غروش ٦٥ برسنه‌لك

٣٥ التى آيلق

٠٦ برنسخه

برسنه‌لكنه ويا خود التى آيلغنه مشترى اولمق استيانلر كده يكى جامع جوارنده چيچك پازارنده واقع جمعيت علميهٔ عثمانيه مركزينه مراجعت اولنه · ايالاتده مشترى اولمق استيانلر فيئات مذكوره اوزرينه مسافه‌نك قربيت وبعديتنه باقلميوب برسنه‌لق ايچون التى والتى آيلق ايچون اوچ غروش پوسته اجرتى ضم ايله اجده سنى پوسته‌يه توديعاً جمعيت علميهٔ عثمانيه رياستى طرفنه كوندردكلرى حالده اوقات معينه‌سنده محلنه ايصال اولنور ممالك اجنبيه ايچون مسافه‌سنه كوره لازم كلان پوسته اجرتى ضم اولنور

متفرق صاتيلان محللر

جمعيت مركزى
صحافلر كتخداسى حلبلى حاجى
حسين افندى
سلطان بايزيدده كاغدجى حافظ
اسماعيل افندى

چغال اوغلنده صوبجى
بك اوغلى جاده سنده صحاف
كولر نومرو ٣٢٣
الاجه حمامده سركى عثمانى
اشياسى صاتان يوسف افندى

مجموعهٔ فنونه درجى مراد اولنان مواد مناسبه جمعيت مركزينه ارسال بيوريله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

اوچنجی سنه

صفر   نومرو ٢٦

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

١٢٨١

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعه‌لرین نسخه‌لرینه ساخته نظریله
باقیله‌رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله‌جقدر

بالاده بیان اولندیغی اوزره اقدکز ایله بحر احمر بیننده سیر سفائنه قابل بر جدول کشادینی ازمنهٔ قدیمه‌دنبرو ملوك مصریه‌دن واورادە حکومت ایدن اجنبی حکمدارلردن پك چوغی تصور ایتمش وفقط بحرینك سطحلری غیر مساوی ظن اولنمسنه مبنی طوغریدن طوغری‌یه یعنی بر خط مستقیم اوزره برلشدیرلمرینه تشبث اولنمیوب نیل واسطه‌سیله برقاچ دفعه قوه‌دن فعله کتورلمش ایکن خطهٔ مصریه‌ده سرزدهٔ ظهور اولان محاربات وانقلابات جهتیله متروك ومسدود قالدیغی مثللو دفعهٔ اخیره‌ده دخی پولتیقه‌جه بعض مطالعات واهیه‌یه مبنی قصد أسد اولنمشدر .

مشاهیر مؤرخین یونانیه‌دن هردوتوسك قولنه کوره بحرین مذکورینك برلشدیرلمسنه الك اول ملوك مصریه‌دن پسامتیقوسك اوغلی نیقوس تشبث ایتمش وفقط اکمالنه موفق اولەمیه‌رق ایرانلولر مصری فتح ایتدکدن صکره برنجی دارا زماننده ختام‌پذیر اولمشدر . جدول مذکورك طولی سفینه ایله درت کونده قطع اولنوب عرضی دخی اوچ صره کورکلی ایکی کمی مرور ایده‌جك وسعتده ایدی . مبدائی نیلك ایکی‌یه منقسم اولدیغی محلده واقع بوبلهات شهرنده اولوب اولا

غربدن شرقه طوغری جریان وطاغلرك ارالرندن مرور ایدرك پاتوموس
جوارنده بحر احمره منتهی اولور ایدی . سالف الذکر نیقوس زماننده
بونك حفرنده یوز یکرمی بیك ادم تلف اولمشدر . ملك مشار الیه
شو تشبثی حقنده هاتفی استجواب ایتدکده ملل وحشیه ایچون
چالیشورسن نداسی کلمسی اوزرینه انشاسندن فراغت ایلمشدر .
کذلك مؤرخیندن سیجلیالو دیودورك قولنه نظراً بعض مهندسلر
مصرك زمینی بحر احمرك سطحندن الچق اولوب جدول اچیلدیغی
حالده مصری صو باصر دیملریله دارا دخی حفرینی اکمال ایتمیه رك
ترك ایلمش و ایکنجی بطلیموس جدولك مناسب محللرنده مرور
اولنه جغی وقت اچیلور و درعقب قپانور صورتنده سدلر یاپه رق
و بو وجهله محذور مذکوری دفع ایدرك اتمام ایلمشدر .
سترابون نام مؤرخ دخی سویش جدولنی الك اول تروادا محاربهٔ
مشهوره سندن مقدم ملوك مصریه دن سزوستریس حفر ایتدیرمش
اولدیغنی بیان و بعضلرینك دخی بونی اوغلی پسامتیقوسه اسناد
ایلدکلرینی علاوةً بیان ایتمشدر . دارا دخی براز اوغراشوب ختامه
تقرب ایلمش اولدیغی حالده برمنوال محرر کویا بحر احمرك سطحی
مصرك زمینندن مرتفع اولدیغندن جدول اچیلدیغی حالده مصری صو
باصه جغی حقنده بعض مهندسلرك افادات واقعه سنه اعتماد ایله ترك
ایلمشدر بعده بطالسه جدولی اکمال و نیل ایله بحر احمر بیننده بالسهوله
سیر سفائنه قابل اوله جق صورتده بعض بندلر انشا ایتدیلر . سالف
الذکر سترابونك قولنه کوره اشبو جدولك عرضی یوز ارشون اولوب
عمقی دخی اول وقتك الك جسیم سفینه سی مرورینه مساعد بولنمشدر .
اشبو جدول مار البیان بوباست شهرندن بدأ ایدرك بحر احمره

منتهی اولور ایدی . فقط پلین نام مؤرخ جدولی ایکنجی بطلمیوس
اجی کوللره قدر حفر ایتدیروب اوراده بحر احمرك اراضیٔ مصریه دن
اوج ارشون مرتفع اولدیغی خبرو یرلمسی اوزرینه اتمامندن صرف
نظر ایلدیککی بیان ایتمش و بعض مؤلفلر دخی نیل ایله بحر احمر
براشدیرلدیککی حالده نیل صویی بوزیلاور مطالعه سنه مبنی ترك
اولندیغنی ادعا ایلمشدر . شو حاله نظراً ازمنهٔ قدیمه ده نیل ایله
بحر احمر بیننده یونانان جدول فراعنه و ملوك عجم و بطالمه
زمانلرنده نیلك دمیاط قولندن برشعبه اولدیغی آکلاشیلوب فقط
الیوم دخی منزله کوانه طوغری ممتد برجدولك اثاری مشهود
اولدیغندن اك قدیم جدول دلتادن بدأ ایدوب بو دخی نیقوسك
انشا کرده سی اولمسی ملحوظدر .

ملك مشار الیهك اخلافی دخی سائرلری کبی بحر احمر سطحنك مرتفع
اولمسندن خوف ایدرك انشاسنه مباشرت ایتمش اولدقلری جدوللرك
باشنی دها یوقاریدن طوتدیرمشلر و ینه بو ملاحظه یه مبنی بعده
رومالولرك و خلفای عباسیه نك انشاسنه مبادرت ایتمش اولدقلری
جدولك مبدائی دها یوقاری یه کوتورلمش و بونك اثاری الی یومنا هذا
اسکی مصرده موجود بولنمشدر .

روایات مشروحه دن استنباط اولنه جغی وجهله جدول مذکور
خاتمه پذیر اولمشیکن متعاقباً مصرده وقوعه کلان محاربات وانقلاباته
مبنی متروك قالمش اولمسی اغلب احتمال اولوب فقط صکره بحر احمر
صویی نیل ایله قارشماق اوزره بندلر انشاسیله دها مکمل صورتده
انشا اولندیغی محققدر .

رومالولر و بعده عربلر دخی بین البحرین نیل واسطه سیله جدول

کشاد ایتمشلردر. مشاهیر مؤلفین اسلامدن فرغانینك بو بابده اولان روایتی بروجه آتی درج و بیان قلنور.

بابل مصردن مرور ایدن طراجان نهری مؤخراً جدول امیرالمؤمنین تسمیه اولنوب فسطاطدن جریان ایدن جدولدر. زیرا فتح مصر تاریخنده مسطور اولدیغی اوزره جدول مذکور حین فتحده قوم ایله مسدود اولوب اول اثناده حرمین شریفینه قحط و غلا مستولی اولدیغندن او راره ذخائر نقلیچون جدول مذکورك تطهیر وکشادینی حضرت عمر الفاروق رضی الله عنه امر ایلدی.

مؤرخ مشهور مقریزینك دخی بو بابده اولان روایتی بروجه آتی درج و بیان قلنور. دفعهٔ ثانیه اولمق اوزره جدولی حفر ایتدیرن ایمپراطور ادریئن اولوب ملك مشار الیه کرك روما ایمپراطورلرندن طراجانك زماننده بدأ اولنمش اولان جدولی اکمال ایتمش اولسون کرك مستقلا کندو انشا ایلمش اولسون مصرده سالف الذکر طراجاندن زیاده آثار جسیمه یه موفق اولمشدر. مؤرخیندن شمس الدینك قولنه نظراً قاهره دن بدأ ایله انشا اولنمش اولان جدولی قدمای ملوك مصریه دن تارسیس بن مالایا انشا ایلمشدر. حضرت ابراهیم علیه السلام ملك مشار الیه زماننده مصره کلمشدر. مذکور جدول سویش جوارندن مرور ایله قلزم شهرینه قدر کلوب اوراده دکزه منصب اولور ایدی. حبوبات بوکلی سفائن اشبو جدول واسطه سیله بحر احمره کیدر ایدی. حضرت عمر بن الخطاب رضی الله عنه اشبو جدولی تطهیر واصلاح ایدوب اولوقتدنبرو امیرالمؤمنین جدولی تسمیه اولندی. خلفای عباسیه دن ابو جعفر المنصور

زماننه يعنى هجرتك يوز اللى طقوز تاريخنه كلنجيه قدر متماديا يوز اللى سنه ايشليوب بعده خليفهٔ مشاراليه جدول مذكورك قلزم (بحر احمر) دكزنده اولان بوغازينى سد ايتديردى • اشبو جدول فسطاط (اسكى مصر) شهرينك خارجنده بدأ ايدوب قاهره‌نك جانب غربيسندن مرور ايدر ايدى • حضرت اسماعيلك والده‌سى هاجر مكهٔ مكرمه‌ده اقامت ايلديكى اثناده جدول مذكورى ملوك مصريه‌دن بريسى مومى اليها ايچون انشا ايتديرمشدر • بعده اسكندرك وفاتنى متعاقب مصرده حكومت ايدن ملوك يونانيه‌دن بريسى دخى دفعهٔ ثانيه اولمق اوزره حفر ايتديرمشدر • ظهور اسلامده عمرو بن العاص مصرى فتح ايتدكده حضرت عمر رضى الله عنهك امريله بر طاعون سنه سنده تطهير و اصلاح وبحر احمره قدر تمديد اولندى • بو طريق ايله سفائن مصردن حجاز و يمن و هندستانه كيدر ايدى • اشبو جدول مدينهٔ منوره‌ده محمد بن ابى طالبك ابو جعفر المنصور عليهنه عصيان ايتديكى وقته قدر پايدار اولوب اول اثناده خليفهٔ مشار اليه مصردن مدينه‌يه ذخائر نقلنك منعى ضمننده جدول مذكورك قپادلمسنى مصرده بولنان قائممقامنه امر ايلدى • اشبو امر انفاذ اولنه‌رق اولوقتدن شمدى‌يه قدر بحر احمرله نيل بيننده سفاين آمدشدى بالكليه منقطع اولدى (تاريخ تحرير سنه ۸۳۹)

تاريخ و جغرافيه‌ده مؤلفات معتبره صاحبى ابو الفدانك دخى بو ماده حقنده رقزن تحقيق اولديغى اوزره بحر سفيد ساحلنده پلوس شهرينك جانب شرقيسنده واقع فرما شهريله بحر احمر بيننده يالكز يمش ميل مسافه اولوب بو دخى بحرين سطحنه مساوى دوز

صحرادن عبارت اولمغله عمرو بن العاص اشبو ایکی دکزك نیل صویی
ایله مملو بر خلیج ایله برلشدیرلمسنی تصور ایلدی . فقط حضرت
عمر طائفهٔ رومك بو طریق ایله بحر احمره تسلطلری وقوعندن احترازاً
اولبابده موافقت کوسترمدی . بونك اوزرینه عمرو بن العاص بشقه بر
تدبیره تشبث ایلدی شویله که طراجانوس امپس اسمنده بابل مصر
جوارندن مرور ایدر بر قدیم جدول وار ایدیکه ایمپرطور ادرین
الیوم بلبیس دینلان فار بوتس نام محله قدر تمدید ایلمشیدی . اشبو
جدول وقتیله نیقوسك انشاسنه شروع ایدوب دارا بن کشتاسبك
حفرینه دوام ایلدیکی دیکر بر جدول ایله محل مذکورده ملاقی
اولوب بونلر بر کوچك اجی کوله مناصب اولورلر ایدی .
بطلموس فیلادلف مذکور کولدن اوته سنه بر جسیم جدول اچه رق
الیوم سویش شهرینك واقع اولدیغی کورفزك نهایتنده کائن قلثوپاتریس
شهرینه قدر صویی اجرا ایلمشیدی . اشبو جدول مشهور
قلثوپاتر زماننده قوم ایله طوله رق بالکلیه متروك قالمشیدی . عمر بن
العاص بحر احمر سطحنك مصرك زمیندن مرتفع اولمسی حقنده
متواتر اولان توهماته الدانمیه رق محصولات مصریه نك بحر احمر
سواحلنه بالسهوله نقلی ضمننده جدول مذکوری تکرار کشاد ایلدی
الیوم قاهره نك درونندن مرور ایدوب خلیج تسمیه اولنان جدول
دخی بودر . فقط شمدی یالکز شعیب اسمنده بر کوچك کوله منتهی
اولوب بحر احمره قدر اولان باقیسی مسدود ومع مافیه اثاری
مشهوددر .
الیوم دخی سویش کورفزینك نهایتنده دکز صوینك طاتلی صو ایله
اختلاطنك منعیچون وقتیله انشا اولنمش بر طاقم ابنیه اثاری موجوددر .

اشبو ابنیه بر درجه متین و مستحکمدر که قیا پارچه سی ظن اولنور. برزخ بوینجه دخی یدی سکز محلنده طوپراقدن سدلر موجود اولوب بونلرك بعضیسی زمیندن التی متروقدر مرتفعدر اشبو سدلردن بشقه اولحوالیده کرك جدول اعمالاتنه وکرك عمله نك تحصیل لوازماتنه مخصوص انشا اولنمش بعض ابنیه آثاری مشاهده اولنور.

سلاطین عثمانیه دن سلطان مصطفای ثالث حضرتلری دخی سویش جدولنك کشادینی تصور و اولوقت درسعادتده فرانسه دولتی سفیری بولنان موسیو توت ومصرده سیر و سیاحت ایتمش اولان سائر ذوات ایله مذاکره ایدرك اولبابده معلومات وافیه استحصال ایتمش و حتی سفیر مومی الیه معرفتیله بر قطعه خریطه سنی تنظیم ایتدیروب اجراسنی وقت صالحه تعلیق ایلمشیدی.

ناپولیون دخی ۱۲۱٤ سنه سنده خطهٔ مصریه یه وضع قدم استیلا ایلدکده سویش جدولنك کشادینی تصمیم و اولبابده تحقیقات لازمه نك اجراسیچون رفاقتنده بولنان ارباب معارفدن مرکب بر قومیسیون تعیین ایدوب اشبو قومیسیون مأموریتنی ایفا واولبابده تنظیم ایلدیکی مضبطه یی مشار الیهك فرانسه یه عودتی اثناسنده کندوسنه تقدیم ایلدکده بو برامر عظیمدر بونی شمدی اجرایه نه وقت وحالم مساعددکلدر فقط بر کون اولور که دولت عثمانیه کندو بقا وشوکتی شونك اجراسنه متوقف اولدیغنی فهم ایدر دیدیکی مشهوردر.

مصر والیسی اسبق متوفی محمد علی پاشا دخی جدول مذکوری کندو مصارفیله انشا ایلمکی تصمیم ایتمش ایسه ده بونك اجراسی اول امرده بین الدول موافقت حصولنه متوقف اولدیغی بعض

طرفدن كندوسنه افاده اولنمش واشبو موافقتك استحصالى دخى وعد قلنمش اولديغندن وعد مذكورك انجازينه انتظاراً شو نيتك اجراسنه مباشرت ايلامشدر.

(منيف)

(صربستان تاريخى) (مابعد نومرو ٣٢)

روسيه دولتى ايسه ميلوش بكك حركت مشروحه سنى كندو پوليتقه سنك ترويجنه سررشته اتخاذ ايدرك دولتيله متفقاً كيفيتى رسماً باب عالى يه اشعار وصربلولره بو قدر سربستلك ويرلسى طرفين حقنده دخى مضر اولديغندن بحثله قونستيتوسيونك فسخ ايتديرلسنى طلب ايتمش وواقعا ميلوش بكك خط همايون احكامنى هنوز تماماً ايفا ايتمكسزين صربلولره انكليزلردن زياده سربستلك ويرمكه قالقشمسى نزد دولت عليه ده دخى تنسيب بيورلمامش اولغله مترتب عهده تابعيتى اولان وظائفك اجراسندن انحراف ايلامسى كندوسنه امر وتأكيد اولنديغندن وقونستيتوسيونك سوء تأثيراتى دخى كورلمكه باشلديغندن ميلوش بك نه ياپاجغنى شاشرمشيدى.

بونك اوزرينه روسيه نك صربستانده نفوذى كتدكجه تزايد ايدوب انكلتره دولتى شو حالك مسئله شرقيه جه اهميتى اوله جغنى درك ايتمسيله ١٢٥٣ سنه سى اوائلنده قونسلوس و پوليتقه مأمورى صفتيله بلغراده جورج هوتج اسمنده و ميرالاى رتبه سنده بر ذات تعيين وارسال ايدوب مأمور مومى اليه ميلوش بكه انكلترهنك

نیات وافکارینی بیان ایله صوب صوابه سوق و اغرا و کرك داخلاً وکرك خارجاً صرپستانجه ظهوری ملحوظ اولان هر درلو فنالغك اوکنی کسدیره بیله جك صورتده دها اچق ومختصر بر قونستیتوسیون نشرینی تکلیف ایدوب صورتنی دخی اعطا ایلمشدر. حالبوکه روسیه لونك افکار و نیاتی انکلتره دولتنك سلطنت سنیه حقنده متخذی اولان اصول پولیتقه نك خلافی بولندیغندن صرپستانه انکلیز مأموری کتمسندن خشنود اولیوب بالخصوص مومی الیه جورج هوججك بروجه محرر میلوش بکی انکلتره طرفنه میل ایتدیرمکده سعی ایلدیکنی و بر قونستیتوسیون صورتنی دخی ویردیکنی مأمورین خفیه سی واسطه سیله استخبار ایتمش اولمغله درعقب طولغوروکی نامنده بر مأمور ارسال ایلمشدر.

مأمور مومی الیه میلوش بك ایله حین ملاقاتنده روسیه نك صرپستان حقنده وقوعه کلان ایولکلرندن بحث ایله انکلتره لویه میل ایتمسی دولتنك موجب کمال انفعالی اوله جغنی اشراب ایتدکدن صکره ١٨٤٦ سنه سی خط همایونی موجبجه بر سناتو تشکیل ایتمسی لازمکلدیکنی و خلافی تقدیرجه روسیه دولتی سلطنت سنیه ایله بالاتفاق خط همایون مذکور احکامنك اجراسنه کندوسنی اجبار ایده جکلرینی بیان ایله تهدید ایلمسی اوزرینه میلوش بك اولبابده بیان معذرتله برابر حالك و وقت مساعد اولدیغی مرتبه روسیه دولتنك شو نصایحندن استفاده ایدرم یوللو مبهم جوابلر ویرمشدر. بوندن صکره میلوش بك انکلتره قونسلوسیله بالمذاکره روسیه دولتنك صرب طائفه سی بیننده قزاندیغی نفوذه موازن اولمق اوزره صرپستانی فرانسه و اوستریا ایله پروسیا دولتلرینك تحت حمایتلرنده

بولندیرمق لزومنی درمیان ایدوب قونسلوس مومی الیهك دخی بونی دولته عرض ایتدیکی روسیه‌نك مسموعی اولدقده لمصلحة خرشوه قصبه‌سنده بولنان قونسلوسنی ١٢٥٣ سنه‌سی ذی الحجه‌سنده بلغراده مأمور ایتمش وقونسلوس مومی الیه اورایه وصولنده تشکیل اولنمسی مقرر اولان سناتو اعضاسی دائمی صورتله اولیه جغندن وبو ایسه خط همایونك خلافی بولندیغندن طولایی انکلتره‌نك تکلیفی وجهله میلوش بکك نشر ایتدیکی قونستیتوسیون علیهنده پروتستو ایتمشدر.

بنابرین میلوش بك روسیه‌دن اعراض ایدرك خواه وناخواه برموجب خط همایون بر سناتو تشکیلنه مجبور بولندیغنی تیقز ایتمسیله انکلتره پولیتقه‌سنه انقیاد ومن بعد نوجهله حرکت ایتمسی لازم کله جکنی قونسلوسندن سؤال ایتمکله قونسلوس مومی الیه قونستیتوسیون جدیدی دولت علیه‌یه تصدیق ایتدیرمکه تشبث ایلر ایسه انکلتره دولتنك بو بابده معاونتدن کیرو طورمیه جغنی بیان ایلمش وبونك اوزرینه ١٢٥٤ سنه‌سی صفرنده در سعادته مأمورلر کوندروب انکلتره دولتی دخی بونی ترویج ایلدیکندن مزبور قونستیتوسیونك طرف سلطنت سنیه‌دن قبول وتصدیق بیوریله جغنی امید ایلمش ایسه‌ده دولت علیه‌نك بو بابده روسیه دولتیله معاهده‌سی اولوب بوندن قطع نظر امتیاز فرماننده اعضاسی عزل اولنه‌مز بر سناتو تشکیلی مصرح بولندیغی جهتله صرب بکنك کوستردیکی قونستیتوسیون قبول اولنمیه‌رق بلغراد محافظی یوسف مخلص پاشا ایله صرب باش کنزینه خطاباً صربستانك صورت اداره‌سنه دائر بر فرمان عالی ارسال اولنمشدر که خلاصهٔ

مآلی زیرده بیان اولنور.

(باش کنزك حقوق و وظائفی)

(١) صربستان کنزلکی میلوش بك ایله خانداننه توجیه اولنمشدر
(٢) میلوش بکه سنوی درت بیك کیسه اقچه تخصیص اولنه جقدر.
(٣) اولا اداره ٔ ایالت ایچون اقتضا ایدن هر درلو مأمورینك نصبی. ثانیا امن واسایش مملکتك محافظه سی وظهور ایده بیله جك اوبغونسزلقلرك دفعی ایچون لزومی مقدار عسکر استخدامی. ثالثا ویرکو وایله رسومات سائره نك توزیع وتحصیلی. رابعا ایجاب ایدن قومیسیونلرك تشکیلی ایله صرب ایالتنك بالجمله مأمورلرینه خلاف نظام اولمامق شرطیله تعلیمات ویرلمسی خامسا مستحق مجازات اولانلرك تأدیب ویاعفو اولنملری میلوش بکه احاله قلنمشدر.
(٤) میرمشار الیه امور داخلیه ومالیه و حقوقیه یه متعلق مصالحی تسویه ایتمك اوزره اوچ ذات انتخاب وتعیین ایده جکدر.
(٥) مشار الیه پساپورط مصالحنی رؤیت ایتمك و صربلولرك دول اجنبیه جه اولان منافعلرینی وقایه ایلمك اوزره بر قنچلاریه دخی تشکیل ایده بیله جکدر.

(سناتو)

(٦) قوجه باشی وسائر معتبران اهالیدن رئیس ایله برابر اون یدی اعضادن مرکب بر مجلس تشکیل قلنه جقدر.
(٧) ذاتا صربستانده طوغمش ویاخود موخرا صربلو اولمش اولمیانلر سناتویه اعضا اوله میه جق و اعضاسنك دخی

اوتوز بش یاشنده اولملری و یاخود املاك اصحابندن بولنملری لازمکلهجکدر.

(٨) مجلس مزبورك رئیس و اعضاسی ارباب اهلیت و جیتدن وبین الاهالی معتمد و مؤتمن اولان ذواتدن اولمق اوزره کنز طرفندن انتخاب اولنهجقدر.

(٩) اشبو مجلسه انتخاب اولنهجق اعضا اجرای مأموریته شروع ایتمکسزین کنز ایله برابر اهالینك منافعی و سلطنت سنیهنك مرضاسی خلافنده حرکت ایتمیهجکلرینه کنز و متروپولید حضورنده تحلیف اولنهجقلردر.

(١٠) مجلسك وظیفهسی مجرد منافع اهالینی وقایهدن عبارت اولهجقدر.

(١١) مجلس مذکورك رأیی اولمدقجه بر قانون وضع اولنمیهجق ویکیدن ویرکو طرح قلنمیهجقدر.

(١٢) میاوش بك طرفندن اعضای مومی الیهمه اتفاق عمومی ایله مقدار مناسب معاش تعیین اولنهجق و مجلس مزبور امارتك مرکز ادارهسی اولان محلده تشکیل اولنوب وظائفی دخی اولا ممکتك قوانین ونظاماتنه ودعاوی ایله ویرکو وسائر تکالیفه متعلق هر درلو مستدعیات و منازعاتی فصل و رؤیت ایتمك ثانیا بالجمله مأمورینك معاشی و مکافاتلری تعیینله ایجاب ایدرایسه یکیدن مأمورلر نصب ایلمك. ثالثا ادارهٔ مملکته لازمکلان مصارف سنویهنك تخمینی ایله مصارفاته قارشولق اولهجق تکالیف ورسوماتی طرح و توزیع ایتمك. رابعا محافظهٔ امن واسایش ایچون لازمکلان ملت عسکرینك مقدار ومخصصاتیله نظامات وقوانیننی تعیین ایلمك خصوصلری

اوزرینه مؤسس اوله جقدر.

(۱۳) مجلس مذکور دولت علیه نك متبوعیت حقوق مشروعه سنی اخلال ایتمامك شرطیله مناسب کوردیکی قوانینك وضعنی تکلیف ایده بیله جکدر.

(۱٤) بو مثللو تکلیفات اوزرینه مذاکره اولنوب اکثریت ارا ایله قرار ویریله جکدر.

(۱٥) اشبو مجلس مارت و نیسان آیلرنده امور داخلیه و مالیه و حقوقیه یه مأمور اوله جق اولان اوچ مدیر طرفندن کذران ایدن سنه ده ادارهٔ مخصوصه لرنجه اتخاذ ایتمش اولدقلری تدابیرك برقطعه لایحه سنی طلب و حسابلرینی دخی رؤیت ایده بیله جکدر.

(۱٦) اشبو اوچ ذات ایله قنچلاریه مدیری اصول تحلیفه لری اجرا قلندقدن صکره مأموریتلرنده بولندقجه مجلس مزبوره داخل اوله جقلردر.

(۱۷) سالف الذکر مجلسك اعضاسی مملکتك قوانین و نظاماتنی اخلال ایتمك تهمتیله متهم اولمدقجه و کیفیت جانب باب عالی یه دخی عرض و اشعار اولنمدقجه عزل اولنه میه جقدر.

(۱۸) صربستان مصالحنك تسویه سیچون درسعادتده صربلولردن بر قپو کتخداسی تعیین اولنه جقدر.

(امور داخلیه و مالیه و دعاوی مدیرلرینك وظائفی)

(۱۹) ضبطیه و قرنتینه مصالحنك وکیز طرفندن صادر اوله جق اوامرك قضا مدیرلرینه تبلیغ و ارسالی ایله پوسته خانه نظارتی و طرق و معابرك محافظهٔ امنیت و اسایشی

و اهالئ مملکتده دائر نظاماتك اجراسی خصوصلری داخلیه مديری وظائفندندر.

(٢٠) ماليه مديری ادارتك مصارفنی تحقيق و تدقيق و تجارتی توسيع ايله مقداری قوانين مملكتله محدود و معين اولان وارداتی استيفا و صرف ايتمكه و تجارت ايله امور ماليه يه دائر اولان نظاماتك اجراسنه و ديكر ايكی مديرك كوستره جكی حسابه نظراً مصارفات مملكتی قپامغه و مملكت و حكومت املاكنك بر قطعه دفترينك تنظيمنه و معدنلر ايله اورمانلرك ايشلتديرلمسنه و دائرهٔ وظائفی داخلنده اولان خصوصات سائره يه نظارت و دقت ايده جكدر.

(٢١) دعاوی يه مأمور اولوب معارف عموميه اداره سی دخی عهده سنه محول اولان ذات و يريلان قرارلرك اجرا اولنوب اولنمديغنی تفتيش و تحقيق ايده جك و حكام حقنده وقوعبولان شكاياتی استماع ايدوب لازمكلان قراری اتخاذ ايليه جك و بونلرك اهليت و استحقاقلرينی تحقيق ايله رؤيت ايتدكلری دعوالرك اوچ آيده بر كره لايحه سنی طلب ايده جك و حبسخانه لرك انشا و اصلاحی خصوصاتنه باقه جقدر.

(٢٢) مدير مومی اليه بوندن بشقه تربيهٔ عموميه يه دخی نظارت ايده جك و مكتبلر كشاديله علوم نافعه نك تعلمیچون اجرای تشويقات ايليه جك و خسته خانه لر ايله منافع عموميه يی مستلزم اولان ابنيهٔ سائره يه نظارت ايدوب امور دينيه يه متعلق بالجمله موادی دخی كليسا اختيارلريله بالاتفاق رؤيت و تسويه ايده جكدر.

(۲۳) ذاتاً صربستانده طوغمامش و یاخود صرب قومیتنی قبول ایتمامش اولانلر خدمات مشروحه‌دنك هیچ برنده استخدام اولنه‌میه جقدر.

(۲٤) ذکر اولنان اوچ مدیرك وظائف مخصوصه‌لرینك اجراسنده یکدیکرینه تابع اولمیوب هر بری کندو امرنده مستقل اوله جقدر.

(۲٥) اشبو یکرمی بشنجی ماده دوائر مذکوره ده بولنان اقلامك وظائفنه دائر اولوب تحریرینه لزوم کوریله مدی.

(۲٦) مدیرلر هر سنه مارت ونیسان آیلرنده کرك دائره لرنده جریان ایدن وکرك کندولرینه حواله اولنان مصالحك بر قطعه لایحه سنی تنظیم وزیرینه امضا ومهرلرینی وضع ایله قلم رؤساسنه دخی تمهیر ایتدیردکدن صکره امارت مجلسنه تقدیم ایده جکلردر.

(محاکم)

(۲۷) متهمینك تأدیبی وحقوق ناسك محافظه سی ایچون بر قاچ درلو محکمه‌لر تشکیل اولنه جقدر.

(۲۸) محاکم مذکوره هر درلو منازعاتی فصل و رؤیت ایله خلاف قانون حرکت ایدنلرك جزالرینی ترتیب ایده جك ایسه ده هیچ بر وقت وحالده مصادرهٔ اموال حکم ایده‌میه جکدر.

(۲۹) تشکیل اولنه جق اولان محکمه‌لر اوچ نوع اولوب برنجیسی محاکم صلحیه نامیله قراده اختیارلردن مرکب اوله جق وایکنجیسی برنجی صنف محکمه‌لردن اولوب صربستانك اون یدی قضاسنك هر برنده تشکیل اولنه جق واوچنجیسی استیناف مجلسی اولمق اوزره رأس ایالتده بولنه جقدر.

(٣٠) هر بر قریه‌نك محكمهٔ صلحیه سی اوقریه اهالیسی طرفندن انتخاب اولنان اوزره بر رئیس ایله ایكی اعضادن مركب اوله‌جق و ترتب ایده‌جك جزاسی اوچ كون حبسدن و یاخود اون دكنكدن زیاده اولمیان قباحتلره متعلق مواد ایله نهایت یوز غروشلق دعاوی‌یی رؤیت و تسویه ایده‌جكدر.

(٣١) متهمینك اولاد و اقرباسی پدر و والده و خصملرندن طولایی مسئول طوتلمیه‌جقدر.

(٣٢) دعوالر قرا محكمه‌لرنده شفاهاً و دیكرلرنده تحریراً رؤیت اولنه‌جق و یوز غروشدن زیاده بر مبلغ اوزرینه اولان دعوی ایله ترتب ایده‌جك جزاسی اون دكنكی تجاوز ایده‌جك ماده‌لرینی محاكم صلحیه قضا محكمه‌لرینه حواله ایده‌جكدر.

(٣٣) قضا محكمه‌لری منازعات و دعاوی‌یی رؤیت ایدوب بونلر بر رئیس و اوچ اعضا ایله كفایت مقداری كتبه‌دن مركب اوله‌جقدر.

(٣٤) سنی اوتوزه بالغ اولمیانلر محاكم مزبوره‌یه نه رئیس و نه اعضا اوله بیله‌جكدر.

(٣٥) قضا محكمه‌لرینك جنایاته متعلق مواد ایله دعاوی سائره‌یی حسم و فصله صلاحیتی اوله‌جقدر.

(٣٦) قضا محكمه‌لری طرفندن محكوم اولنلره استیناف ایده‌بیلمك ایچون سكز كون مهلت ویریله‌جك ایسه‌ده مدت مذكوره انقضاسنده اشبو محكمه‌لرك ویردیكی قرار موقع اجرایه قونیله‌جقدر.

(بقیه‌سی صكره) (احمد رفعت)

باب عالی ترجمه اوطه‌سی خلفاسندن

(امریقایه دائر مقاله) (مابعد نومرو ٤٥)

بروجه بالا بعض مقدمات مناسبه بسط و ایراددن صکره بحر یوندن بعض ارباب جسارتك قطب شمالی بحار منجمده سنه توجهله رهیاب دخول اوله رق کرستوف قولومبوسدن چوق زمان اوّل امریقا قطعه سنی کشف ایتمش اولدقلری بحثنه شروع ایده لم.

اوروپا ایله امریقا قطعه لرینك شمال طرفنده واقع اوجلری یکدیکرینه پك یقین اولوب التمش ایله یتمش درجه عرض شمالی اراسنده واقع اشبو ممالکده برودت هوا فوق الغایه شدیددر. خط استوا اوزرنده بولنان یرلر ایسه دائما شمسك مقابلنده بولندیغندن اورالرده بالعکس حرارت شدت اوزره اولدیغی مثللو کیجه ایله کوندز مساوی اولور. منطقهٔ معتدله ده واقع مملکتلر کرهٔ ارضك دوری یومی و سنویسی اقتضاسنجه بعضاً شمسه مقابل و بعضاً اندن منحرف اولدیغندن قطعات مذکوره ده حرارت و برودت پك شدتلی اولیوب اعتدال اوزره در. قطب طرفلرنده شمس سنه ده یالکز التی آی کورینوب ضیاسی دخی ارضه منحرفاً واصل اولدیغندن اورالرده برودت دائمی اولوب لیل و نهار دخی بر امتدادده بولنور. کونشك متمادیاً غیبوبت ایلدیکی التی آی ظرفنده اشبو قطعات بارده ده سماده بر نوع ضیا مشاهده اولنور که شفق شمالی اسمیله معروف و قطبلرده موجود خاصهٔ الکتریقیه یه منسوبدر. اشبو ضیا نادراً بورالرده دخی شمسك غروبندن صکره کوریلان آید ینلغه مشابه اولوب فقط پك زیاده قوتلی اولدیغندن قطعات مذکوره یی احتیاج سکنه یه کافی درجه ده تنویر ایدر. قطبلردن برنده کوندز اولدیغی وقت دیکرنده کیجه اولور. موسم بهارده وقوع بولان

استواءلیل و نهاردن فصل خریفده واقع اولان استواءلیل و نهاره یعنی مارتك یکرمی برندن ایلولك یکرمی برینه قدر قطب شمالی طرفلرنده دائما کوندز اولدیغی کبی قطب جنوبی طرفلرنده دخی دائما کیجه اولور.

اشبو اقالیم شمالیه‌ده دکزلرك اوزرینی بوز پارچه‌لری استیعاب ایدوب بونلر دخی هیچ بر وقتده اریمدیکندن اورالرده سنه‌ده پك جزئی بر مدت ظرفنده سیر سفائن قابل اولور بحار منجمدهٔ مذکوره‌نك جهت جنوبیه‌سی موسم بهارده کونشك حرارتیله بعض مرتبه اریه‌رك بوندن منفصل اولان جسیم بوز پارچه‌لری بحر محیطك اقندیسیله منطقهٔ معتدله‌یه طوغری ورود ایدرکه بحریونی بونلره بوز طاغلری تسمیه ایدرلر. اشبو بوز پارچه‌لرینك هوا و صوجه بعض تأثیراتلری اولدیغندن و کثیف سیس حصوله کتوردیکندن تقربلری حس اولنه‌رق سفائن تصادمندن اجتناب ایده‌بیلور ایسه‌ده لیلاً تصادف اولندقده خلاص مشکل اولدیغندن بو یوزدن پك چوق کمی غرق و تلف اولور. مع مافیه شو مخاطرات شمال کمیجیلرینك سیر و سفرینه مانع اولمیوب بونلر اوصولرده بی پروا کشت و کذار ایدرلر.

اسوج و نورمج سواحلنده بر طاقم اطهلر وار ایسه‌ده کرك محصولاتلرینك جزئی اولمسی و کرك امینلی لیمانلری بولنمامسی جهتیله پك اهمیتلری یوقدر. اشبو اطه‌لرك اطرافنده قادرغه بالغی و صو صغری و بیاض آیو و دیکر بعض حیوانات وحشیه صید اولنوب بونلرك دریلری و یاغلری اموال مهمهٔ تجاریه‌دن معدوددر. ممالك قطبیه‌ده رن تعبیر اولنور بر نوع کیك دخی واردرکه اوطرف

اهالیسی بونی باسهوله تربیه و تألیف ایدرك یولده قالدیرمق و بوز
ازرنده قزاق چکمك کبی امور تقلیدده قوللانورلر و صو دوکنی
اکل ایدوب دریسندن دخی البسه یاپرلر·
اشبو اقوام شمالیه اعصار قدیمه‌ده وحتی قولومبوس زماننده
قورصانلق ایدرك اوحوالیده سیر و سفر ایدن سفائنه ایصال
خسار ایدرلر ایدی
التمش اوچ درجه یکرمی اوچ دقیقه و التمش درجه اوتوز اوچ
دقیقه عرض شمالی ایله اون اوچ درجه اون بش دقیقه و یکرمی
درت درجه قرق دقیقه طول غربیده و قدیما اسقاندیناو تعبیر
اولنان نوروج قطعه‌سیله امریقا بیننده ایسلاند اسمیله مسمی بر
یوك‌لطه واردر که قدما بونی دنیانك نهایتی ظن ایدرلر ایدی·
میلادك سکز یوز التمش و هجرتك ایکیوز قرق التی سنه‌سنده بر
قورصان کمیسی دکزده کشت و کذار ایدرکن مخالف هوایه
تصادفله مذکور اطه‌یه دوشوب اراضیٔ منجمده معناسنی متضمن اولان
اسم مذکوری طاقمدر برقاچ سنه صکره اورایه نوروجدن بعض فاملیالر
مهاجرتله توطن ایدوب شمدیکی حالده برقاچ بیك نفوس تجمع
ایلمشدر· جزیرهٔ مذکوره هر نقدر دائما بوز ایله مستور ایسه‌ده
درونده بنار طاغلر و قابلیجه‌لر و بعض اوه‌لرده اهالینك حیواناتنه
کافی مرعالر دخی واردر· بحر محیطك اقندیسیله سواحل مذکوره‌یه
امریقادن بعض اخشاب پارچه‌لری ورود ایدرك اهالی بونلری
اخذ ایله استعمال ایدرلر· قطعات منجمده‌ده متمکن مخلوقاتك دخی
حوایج ضروریه‌لری بو صورتله حصولپذیر اولمسی عطایای جلیلهٔ
ربانیه و حکم بالغهٔ صمدانیه‌دن اولدیغی بی اشتباهدر·

امریقــا قطعه‌سی کرستوف قولومبوسون درت یوز یکرمی بر سنه مقدم یعنی هجرتك اوچیوز تقش بدنجی سنه‌سنده مذکور ایسلاند اطه‌سی اهالیسی معرفتیله کشف اولنمشدر شویله که سنهٔ مرقومه‌ده مذکور اطــه اهــالیسندن قزل اریق نام بر شخص هر نصاســه اطه‌دن طرد اولنغله مرقوم برقاچ رفقاسیله برابر بر کوچك کمی‌یه راکباً غرب طرفنه متوجهــاً عزیمت ایتمش و خیلی وقت دکزده بوزلر اراسنده قالدقدن صکره بیلمدیکی بر ساحله یناشوب چقمشدر و مملکت مذکوره‌یه غرین لند یعنی یشیل مملکت تسمیه ایلمشدرکه الان دخی بو اســم ایله معروف اولوب التمش بش درجــه عرض شمــالی ایله یکرمی درجه طول غربیده واقعدر. مؤخراً مرقومك بیارن نام اوغلی باباسنك کشف ایتدیکی محلی زیارته عزیمت ایتمش و مســاعد هوایه تصــادفله برقاچ کون کتدکدن صکره غایت اورمانلق بر محل مشاهــده ایلمش ایسه‌ده محــل مذکوری باباسنك کشف ایتمش اولدیغی غرین لنــد حقنده مسموعی اولان تعریفــاته موافق بولمدیغندن اوراده توقف ایتمیــه‌رك جنوبه طوغری متوجه اولمشدر. ایکی کون صکره دوز و اورمانلق دیکر بر محــله تصادف ایلمش ایسه‌ده ینه یولنه دوام و بر غرب روزکاریله اوچ کون دهــا کتدکدن صکره بوز ایله محاط طــاغلق بر محــل مشاهده ایتمش و بو محــلك اطرافنی طولاشــدقده بر جزیره اولــدیغنی اکلامشدر. انجق جزیرهٔ مذکوره‌نك موقعی طبعنه موافق کلمدیکندن مساعد هوا ایله غربه طوغری درت کون دهــا کتدکدن صکره بر محل کشف ایدرك ساحله چقوب اوراسنی هر یلیوفنس تسمیه ایلدی. محل مذکور الیوم دخی بو اسم ایله معروف اولوب بافیــنی کورفزی

تسمیه اولنان واسع كورفزك اغزینه قدر ممتد اولان غرين لاند سواحلندن عبارتدر • اشبو سیاحتدن بر مدت صكره میلادك طقوز يوز طقسان درت هجرتك اوچيوز سكسان درت سنه سی مرقوم ايريك نوروج حكمداری نزدينه كيدوب يكی دنياده كورديكی محللری بيان ايلدی • مرقومك افاده سی اوزرينه حكمدار مومی اليه اشبو يكی مملكتلر حقنده تحقيقات كافيه اجراسی ایچون قزل اريقك ديكر اوغلنی مأمور و اعزام ايدوب مرقوم هجرتك اوچيوز طقسان بر و ميلادك بيك سنه سی نوروجدن حركتله مذكور هرليوفنس پيشكاهنه مواصلت ايلدی •

محل مذكور هر طرفی بوز ايله مستور بر طاشلقدن عبارت اولوب قطعاً نبات اثری كورنمديكندن بو معنايی متضمن اولمق اوزره هلولاند و براز ايلروده قوماق واورمانلق اراضی كشف ايلديكی ديكر بر محله دخی مارقلند تسميه ايلدی • بعده جنوب غربی طرفنه طوغری ممتد اولان سواحلی طولاشه رق بر طاقم جزاير صغيره قربنده واقع بر ايرمق مصبنه مواصلت وموسم شتايی اوراده امراره نيت ايدرك برقاچ قولبه انشا وكندوسنه نسبتله بوكاليفس بورغ نامنی اعطا ايلدی • امريقاده الك اول تأسيس اولنان قريه بودر • سواحل مذكوره ده پك چوق اورمان و خدايی نابت اوزوم كرومی اولديغندن واين لاند يعنی شراب مملكتی تسميه قلندی •

قطعهٔ مذكوره ده اليوم ممالك مجتمعهٔ امريقادن رود ايسلاند مملكتی واقعدر • بهار موسمنده برچوق امريقا وحشيلری بونلرك اوزرينه هجوم ايله محاربه ايدوب بو اراليقده مرقوم ليف مجروح اولديغندن غرين لانده عودته مجبور اولدی •

میلادك بیك آلتی و هجرتك اوچیوز طقسان یدی سنه‌سی اراضئ مجهوله کشفی ایچون ایسلاند اطه‌سندن اوچ بیوك گمی گوندریلوب بونلرده مال مختلفه‌دن خیلی نفوس وار ایدی . سفائن مذکوره‌نك سالماً واین لنده مواصلت‌لرنده ایرمقلر اوزرنده بر چوق کوچك صندالر و بونلرك ایچنده سختیان رنكنده صقالسز سیاه و قبا صاچلی بیوك کوزلو ایكلی چهره‌لو والحاصل مهیب الشكل آدملر مشاهده ایلدیلر و بونلره قرمزی چوقه و بروب کورك اله‌رق اخذ و اعطایه باشلادیلر فقط براز صكره بیللرنده ظهور ایدن منازعه منتج محاربه اولوب بونك اوزرینه ارتق اوراده اقامت متعسر اولدیغندن مهاجرین مذکوره گمیلرینه راكباً عودت ایلدیلر .

اشته افادات مشروحه‌دن اكلاشیلدیغی وجهله میلادك بیك اون ایكی و هجرتك درتیوز اوچ سنه‌سنده یعنی کرستوف قولومبوسك کشفندن درتیوز طقسان بش سنه مقدم اسوج و نوروجلولر امریقایه عزیمت ایتمشلردر . بو کیفیت قولومبوسك معلومی المسی محتملاتدن اولدیغی مثللو قناب دکزلرنده سیر سفائنك مشكلاتی و امریقا وحشیلرینك جنكاورلكلری اسوجلولرك اوراده تمكن و استقرارلرینه مانع اولمش اولمسی ملحوظدر . ممالك مجتمعهٔ امریقا سواحلندن قرق درت درجه عرض شمالیده واقع رود ایسلاند ممالكی ملحقاتندن نیوپورط شهرنده اسوج گمیجیلرینك انشا کرده‌لری اولان بعض ابنیهٔ عتیقه آثاری الی یومنا هذا مشهود اولمغله شو کیفیت کرستوف قولومبوسك کشفندن مقدم امریقانك معلوم اولدیغنه دائر بالاده بسط و بیان اولنان روایاتك صحتنه دلیل کافیدر .

(براون)

(اوروپا دولتلرینك مقایسهٔ قوهٔ عسكریه‌لری)

سیاراتك بلا انحراف مدارات مخصوصه‌لری اوزرنده دوران ایلری شمسك انلری جذب و انلرك دخی شمسدن تباعده میل ایلمسندن نشأت ایلدیكی مثللو بر هیئت اجتماعیهٔ بشریه‌نك رسوخ واستقراری دخی هم مساعد و ممده مخالف ایكی قوتك تأثیرات متقابله‌سی یعنی منفعت ذاتیه و محبت وطنیه ایله حاصل اولور. كذلك دولتلرك شوكت و اقتدارلری ایكی جنس قوهٔ متخالفه‌نك تركیبندن وجوده كلوب بونلرك دخی بری مادی و دیكری معنویدر. اعصار قدیمه‌ده نیجه زمان مجرد الحكم لمن غلب قاعده‌سی صورت مطلقه‌ده جریان ایدوب بین الملل آثار ترقی و مدنیت ظهوره كلدكجه عقل و حكمت دخی حل و عقد امور و تسویهٔ مهام جمهورده اشتراك ایلدی. اشبو تبدلاته باروتك اختراعی مبدأ عد اولنه بیله جكی مثللو الیوم بین الدول مرعی اولان حقوق ملل قواعدینك اوروپاده تأسسی و فن طباعتك ایجادی و امریقا قطعه‌سنك كشفی و افكار ادبیه و حكمیه‌نك انتشاری كبی بر طاقم وقوعات مهمه سبب اولمشدر. فقط دائرهٔ عقل و حكمت هر نقدر كسب وسعت ایتسه مادامكه فطرت انسانیه‌ده حرص وطمع وعجب وغرور و امثالی تسویلات نفسانیه مركوزدر مصائب حربیه‌دن بالكلیه اجتناب ایله دائما متنعم نعمت امن و اسایش اولمق تمنیات باطله قبیلندن اولدیغی جهتله دولتلر صولت جبابره‌یه مقاومت ایتمك و یاخود مطالب مشروعه‌لرینی استحصال ایلمك اوزره قوهٔ مادیه‌لرینه استناد ایلملری لازم كلور.

بناءً علیه بر دولتك قدرت و اهمیتی اكثریا عساكر موجوده‌سنك

مقدارینه نسبتله تقدیر اولنوب فقط قوهٔ عسکریه دخی حضری وسفری یه منقسم اولمغله برمملکتك درجهٔ قوتنی وقت حضرده استخدام ایلدیکی عسکرك مقدارینه قیاساً تعیین ایتمك خطادن سالم اولهمیهجغندن دولتلرك هنگام محاربهده موجود اولان قوهٔ عسکریهسی اساس اتخاذ اولنمق اقتضا ایدر چونکه ممالك مجتمعهٔ امریقا واسویچره جمهورلری کبی بعض حکومتلر هنگام حربده فوق العاده کلیتلو عسکر جمع ایلدکلرندن بو مقوله مملکتلرك قوهٔ حربیهسی وقت حضره مقیس اولهمیهجغی درکاردر . برده دولتلرك قوهٔ عسکریهسی یالکز عساکر موظفهٔ منتظمهدن عبارت اولیوب بعض مملکتلرده عساکر ملیهدن بشقه احتیاط عسکری و المانیاده لاندور عسکری و انکلترهده کوکالو عسکری و اسوجده اندلتا عسکری و ممالك دولت علیهده دخی ردیف عسکری واردر . ملت عسکرندن بشقه سی جدول آتیده کوسترلمشدر .

وقت حضرده اهالینك بیکدهٔ قاچی عسکر اولدیغی	وقت حضر	وقت سفر	اسامیٔ دول
٥,٥	٢٠٠٠٠٠	٤٠٠٠٠٠	دولت علیه
١٢,٦	٤٦٧٠٠٠	٦٠٠٠٠٠	فرانسه
١٣,١	٠٩٩٠٠٠	٥٣٩٠٠٠	انکلتره
٨,٥	٢٩٩٠٠٠	٦٣٢٠٠٠	اوستریا
١١,٦	٢٠٠٠٠٠	٥٠٠٠٠٠	پروسیا
٩,١	٥٧٨٠٠٠	٨٦٨٠٠٠	روسیه
١٩,١	٣٠٤١٦٢	٤٣٥٣٢٠	المانیا
٩,٢	٢٠٠٠٠٠	٤٠٠٠٠٠	ایتالیا

بلجيقا	٠٨٤٠٠٠	٠٤٠١١٥	٩,٠
دانيمارقه	٠٨٠٠٠٠	٠٢٢٩٠٠	٩,٤
يونان	٠٠٠٠٠٥	٠٠٩٦٠٠	٩,٠
فلمنك	١٣٠٠٠٠	٠٥٨٥٠٠	٢٤,٠
پورتكيز	٠٥٠٠٠٠	٠١٩٥٠٠	٧,١
اسپانيا	٢٣٢٧٠٠	١٥١٦٠٠	١٢,٠
اسوج	٠٠٠٠٠٠	٠٠٧٠٠٠	٢,٠
نوروجيا	٠٢٣٦٠٠	٠١٤٢٠٠	٩,٥

اسويچره جمهوری ١٧٩٧٣٠

دولت عليه نك اوروپا خارجنده و فرانسه دولتنك جزايرده بولنان قوهٔ عسكريه لری بو حسابه داخل اولوب فقط انكلتره و ديكر بعض دولتلرك قطعات سائره ده موجود عساكری بشقه اولمغله بونك دخی مقداری بر وجه اتی ايروجه كوستريلور

انكلتره	٢٨٠٤٦٦
اسپانيا	٠٣٨٢٠٠
پورتكيز	٠٠٨٢٠٠
فلمنك	٠٢٥٢٠٠

اليوم استخدام اولنان نفرات عسكريه نك مقداری مقدما اولديغی وجهله اهالينك عددينه نسبتله اولميوب عسكر تحريری حقنده جاری اولان اصوله و امور عسكريه ايچون موازنه دفترنده تعيين اولنان وياخود استحصالی ممكن اولان اقچه يه كوره در و تحرير عسكر دخی قرعه كشيده سيله و فقط انكلتره ده اهالينك حسن

رضاسیله اجرا قلنور. روسیه ده خدمت عسکریه اون بش سنه اولوب عساکر نظامیه اون ایکی و عسکر خاصه اون سنه سلاح آلتنده بولنور و اوستریا و بلجیقا و اسپانیاده سکز و پورتکیز و فرانسه ده یدی و فلمنك و اسوجده مدتك چوغی اذن ایله کذران ایتدیکی حالده بش و دانیمارقه ده درت و پروسیا و ایتالیاده دخی وقت حضرده اوچ سنه در. پروسیا و اوستریا دولتلری ممالك متفقهٔ جرمانیا داخلنده اولدقلری حالده بونلرك مدت عسکریه لرنده مباینت اولدیغی مثلو سائر المانیا حکومتلرنده دخی خدمت عسکریه نك مدتی بر سیاق اوزره دکلدر. مثلا باویره و ورتمبرغ و بادن وهس و ساقسونیا ممالکنده مدت عسکریه آلتی سنه اولوب فقط ساقسونیاده اوچ سنه خدمت ایتمش اولان عسکرلر وقت حضرده مملکتلرینه اعاده اولندیغندن ساقسونیا عسکرینك مدت خدمتلری اوچ سنه دیمك اولور. هانوورده خدمت عسکریه قانوناً یدی سنه ایسه ده بو دخی اوچ و یاخود درت سنه دن زیاده ممتد اولمز. بعض احوال پولیتقیه یه مبنی هر دولتده کوکللو عسکری تحریر قلنوب بونلره از چوق مدتله صیق صیق رخصت ویریلور.

مدت عسکریه حقنده اوته دنبرو بك چوق مباحثات جریان ایتمش ایسه ده بو بابده اتحاد آرا حاصل اوله مامشدر. بو دخی شو مسئله نك کمال اشکالندن نشأت ایتیوب بلکه هر طرفك آرزو ایلدیکی نتایجك بتمامه اولمسندن ظهوره کلمش بر کیفیت ایدوکی درکاردر. نفراتك امور عسکریه ده کسب ملکه و مهارت ایتملری مدت مدیده سلاح آلتنده بولنمغه متوقف اولدیغندن منتظم وقوی بر اردو صاحبی اولمق استیان دولت مدت عسکریه نك ممکن مرتبه مدید اولمسنی

تسبب ایدرلر و حریت سیاسیه و مذهبیه یی هر شیئه تقدیم و ترجیح
ایدنلر خدمت عسکریه نك ثقالتنی التزام ایدوب شو مدعالرینی دخی
تفرات مدت مدیده خدمت عسکریه ده بولندقلری تقدیرده
اطاعت مطلقه یی اعتیاد ایدرك بعض حالات غیر محققه ده دولتك
آلت عمیاسی اوله بیله جکنی و هر کسك کندو خانه سنده تحصیل
ایده جکی فضائل انسانیه نك برچوق سنه لر قشله لرده ارام ایله
اکتساب اولنسان افکاره رجحانیتی اولدیغنی بیان ایله تأیید ایدرلر.
خلاصهٔ کلام مدت عسکریه نك اوزون اولمسنی قوهٔ مادیه و قصه
اولمسنی قوهٔ معنویه طرفدارانی ترجیح ایلرلر. ایمدی علم ثروت ملل
قواعدینه نظراً اقین مذکورینك قنغیسی شایان ترجیح اولدیغنی بیان
و اثبات ایده لم. یکرمی یاشنده بولنانلرك کافه سی عسکره الندیغی حالده
بونلردن عمله اولنلر بر قاچ سنه خدمت عسکریه ده بولندقدن صکره
بنه برابش بوله رق تعیش ایده بیلوب حالبوکه طب و حقوق
و امثالی علوم تحصیلیله اشتغال ایدنلر بر قاچ سنه معطل قالدقلری
صورتده مقصدلری اولان مسلکده بی بهره قاله جقلرندن شو حاله
نظراً خدمت عسکریه نك کافهٔ اهالی یه بر رادده ده بارلمدیغی
آکلاشیلور و بورده کافهٔ ممالکده عجزه دن بولنسان پدر و والده لرینه
و یاخود بونلرك تولك ایتدکلری ایتامه کندولردن بشقه معین اولمیان
ادملر عسکره الخیوب حتی اشبو معافیت بدل اصولی جاری اولان
فرانسه و اسپانیا و بلجیقا و پورتکیز و اوستریا و باویه ره و ورتمبرغ
و ساقسونیا و هانوره و اسوج ممالکنده دخی مرعیدر فقط بو
صورتله منظم معافیت اولان اشخاص قلیل المقدار اولوب انجق
علیل الوجود و ضعیف البنیه و قصیر القامه اولدقلری جهتله

خدمت مذكوره‌دن وارسته اولانلر پك چوقدر . ایمدی یالكز اسباب مذكوره‌یه مبنی معاف اولنلر مستثنـا اولمق اوزره اهـالیدن یكرمی یاشنه واصل اولنلر كافهٔ عسكره النه‌رق ایكی سنه ویاخود بونلرك بر ثلثی التی سـنه ویاخود بر ربعی سكز سنه مدتله خدمت عسكریه‌ده بولنملری شقلرندن قنغیسی انسب واولی اولدیغی مسائل مختلف فیهادن ایسه‌ده اكثر ارباب تحقیقك رأینه كوره مدت عسكریه قصه اوله‌رق عموم اهـالینك مناوبة شو خدمتی ایفـا ایلملری بالوجوه مرجح اولوب اشبو مدعانك اثباتیچون دلائل آتیه ایراد اولنور شویله كه اولا یكرمی یكرمی ایكی یاشنده یوز نفر عمله‌نك یكرمی درت یكرمی التی یاشنده اول مقدار عمله‌دن از ایش كوردیكندن صنف اول عسكرده بولنـدیریلوب صنف ثانینك كندو ایشلریله مشغول اولمق اوزره سربست براغلملری عامه حقنده دها خیرلودر . ثانیا پك چوق كسان یكرمی یكرمی ایكی یاشنه قدر بر محل ومسلكده ثبات ایتمیوب اكثریا یكرمی بش ویاخود یكرمی التی یاشنه وارمدقجه صورت حاللری تقرر ایتمدیكندن شو اثناده تدركین اولنملری موافق مصلحت اوله‌مز . ثالثا قرعه كشیده سندن اول انسان عجبا اسمه قرعه اصابت ایده‌جكمی دیو دوچار اولدیغی حال مشكوكیت بر مسلك وصنعته سلوكنه مانع اولوب حالبوكه بای حال عسكره كیره‌جكی معلوم اولـدیغی حالـده ایشنی اكا كوره اویدیره‌رق وقت وحالی مساعد ایكن شو خدمتی ایفا ایدرك چیقوب غائله‌سزجه استدیكی طریقه سلوك ایدر . رابعـا بعض كسان بدل تدارك ایتمك ایچون سرمایه‌سنی اتلاف ویاخود تنقیص ایدوب بونی الان دخی عسكرلك حالنده استفاده ایده‌میه‌رك بیهوده تلف ایدر وبو وجهله مملكتك

ترقی و معموریتنه مدار اوله جق سرمایه لر منتشت و ضایع اولور . و مدت عسکریه نقدر مدید اولور ایسه بدل ایچون اعطا اولنه جق اقچه نك اولقدر کلی اولمسی لازم کلور . خامسا مدت عسکریه نك امتدادی تأخیر تأهلی مستلزم اولوب شویله که انکلتره ده قرعه اصولی اولمدیغندن اهالی بری بری اوزرینه یکرمی یاشنده تأهل ایلدکلری حالده فرانسه ده یکرمی سکز و بلجیقه ده یکرمی طقوز یاشنده تزوج ایلدکلری و بناء علیه مدت عسکریه نك اوزامسی تکثر نسله مانع اولدیغی درکاردر . سادسا بر کمسه نك التی سنه دن سکز سنه یه قدر خدمت عسکریه ده بولنه رق صنعتندن دور اولمسی یالکز ایکی سنه عسکرلك ایتمسندن زیاده سوء تأثیری اولوب چونکه تعلم و تحصیلی خیلی وقتلره متوقف اولان فنون و صنایع اربابی عسکرلك حالنده بالطبع بوندن بی بهره قاله جقلری مثللو طوپراق قازمق و یوك قالدیرمق کبی امور شاقه ایله مشغول اولنلر قشله لرده مدت مدیده قالدقلری حالده استراحته مألوف اولورلر . سابعا مدت عسکریه نقدر قلیل اولور ایسه ویرکونك طرح و توزیعی اولقدر مساوانه اقرب اولور . اشته اسباب مشروحه یه مبنی روسیه و اوستریا و دیکر بعض دولتلر خدمت عسکریه لرینی تقلیل ایتدکلری مثللو فرانسه دولتی دخی تمدیدندن احتراز ایتمش و انکلتره ده پیاده عسکرینك مدت استخدامی یکرمی سنه ایکن مؤخراً اون سنه یه و سواری عسکرینك مدتی دخی یکرمی درت سنه اولدیغی حالده اون سنه یه تنزیل اولنمشدر .

(بقیه سی صکره)

(محمد شوقی)

ازخلفای اوطهٔ ترجمهٔ باب عالی

(امید برونندن مورود بر قطعه مکتوبك خلاصهٔ مآلیدر ·)

تحقیقات عاجزانه مه کوره افریقا قطعه‌سنك همان باشدن باشه سواحل شرقیه‌سیله اوالجوار لرده واقع جزائرده بعضاً ملل سائره ایله مختلط و بعضاً غیر مختلط اوله‌رق پك چوق اهل اسلام اولوب مقدم دخی یازلدیغی وجهله بونلر بزم طرفلرله مناسبت و اختلاط حاصل ایتمه‌مکسزین مذاهب اربعه‌نك وجودندن دخی بی خبر اوله‌رق کندولرینه مخصوص اعتقادات دینیه‌لری اولدیغی مثلاو مؤخراً حج شریفه کیدوب کلمش اولانلردن بعضیلری دخی الیوم مکهٔ مکرمه‌ده مجاور جاوی الاصل محمد صالح بن علی بتاوی نام کمسنه‌دن بعض اعتقادات فاسده استماع و تلقی ایدرك و جاوه لسانی اوزره اولبابده بعض رساله‌لر دخی کتوره‌رك نشر و ترویجنه سعی ایتمش و بونلر ایسه حجاج سائره‌نك تحقیقکرده‌لری اولان عقائد صحیحهٔ اسلامیه‌یه مغایر بولنمش اولدیغندن بو دخی بین الاسلام فساد و اختلافك برقات دها تزایدینی داعی اولمشدر · مرقوم محمد صالحدن نقلاً نشر اولنان اعتقاداته کوره کویا علیه الصلاة والسلام افندمز لیلهٔ معراجده مقام انبیا علیهم السلامده امام شافعی به ملاقات ایله سلام ویروب یا شافعی امتمی سکا اصمارلدم تعلیم و ارشادلرینه دقت و اهتمام ایله دیو بیورمش اولمغله مذاهب سائره‌یی حاشا باطل عد ایدرلر و صفات اللهدن یالکز دردینی تصدیق ایدوب سائرینی انکار ایدرلر وکویا یوم جزاده کنهکارلرك عفو و تعذیبی محله امام‌لرینه محول اوله‌جغندن دنیاده مالاً و بدناً هر درلو فداکارلق اختیار ایله بونلرك حسن رضالرینی تحصیل ایتمش اولنلر عقوبات اخرویه‌دن مصون

اولوب بالعکس صنف مذکوری اغضاب ایدنلرك طاعات وحسناتلری
درکاه الهیده مقبول اولیه‌رق بو مقوله‌لر مجازات ابدیه‌یه دوچار
اولور· مذهب مذکور اربابی دها بو قبیلدن بر طاقم اباطیله
اینانورلر· اشبو مذهب باطل ایسه بو طرف اهل اسلامنك
اعتقادات قدیمه‌لری قدر مضر برشی اولوب بونك ساده دلان
اهالی بیننده انتشارندن خوف اولندیغندن الدن کلدیکی مرتبه
منع وقوعی ضمننده تدابیر مناسبه اتخاذ ایلمدم·

بو طرف اهل اسلامنك اکثر افعاللری موافق شریعت اولمدیغی
مثللو وحوش وطیوردن حلال و حرام اولنلری تمیز ایتمیه‌رك
جمله‌سنی و حتی حشراتك دخی اکثریسنی اکل ایدرلر و رضاعاً قز
قرنداشلری و سائر اقرباء رضاعیه‌یی تزوج ایدوب جمع اختینده
دخی بأس کورمزلر و برادمك متوفی برادری متروکه‌سنی تزوج ایلمسی
جائز اولمز ظن ایدرلر و بلا ولد وفات ایدنلرك متروکاتنی متوفانك
باباسی طرفندن اولان اقرباسنه واحیانا والده‌سی طرفندن اولنلره
و بعض کره دخی احد الزوجینك اقرباسنه ویررلر·

بو حوالیده قرآن عظیم الشان و مطلق اوقویوب یازمق تعلیمنه
مخصوص هیچ مکتب اولیوب یالکز مرکز مثابه‌سنده اولان امید برونی
شهرنده التی صبیان مکتبی واردر بونلرده دخی یالکز عم جزئی و یس
شریف و تبارك سوره‌لری تعلیم اولنور فقط بو طرف اهالیسی
حروف هجایی بزده متعارف اولان صورتله تلفظ ایتمیوب اکثریسی
کندولرینه مخصوص بر صورتله تلفظ ایدرلر بو دخی بر وجه آتی
کوستریلور·

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز
			سا	ژیم	خا			زل	غا	

س	ش	ص	ض	ط	ظ	ع	غ	ف	ق	ك
شین	شوم	ست	لت	ژا	زا	این		ثا	تف	تان

ل	م	ن	و	ه	لا	ى
			قاو	جا		اینا

اشته قرآن وخطبه وتسبیح وسائره‌یی مخارج مذكوره اوزره قرائت ایدوب مثلا فاتحهٔ شریفه‌یی بروجه آتی قرائت ایدرلر

الحمد للح اغب الالمین اغخمان اعحیم مالق ایقیم الدین ایاق نأبدوایاق نستأین اجدنا ایشغاژ المستقیم شغاژ الزین انأمت اليحم غیغ المغلوب اليحم قللا لین

كلمهٔ شهادتی دخی ذیرده محرر وجهله تلفظ ایدرلر.

اشد ان لا الاج الااللج واشد ان محمدا غشول اللج.

(ابوبكر)

(اناطولیده سمادن نزول ایدن بغدای)

گچن فصل خریفده خرپوت و ملاطیه طرفلرنده سمادن نزول ایدن بر نوع حبوبك صورت نزولیله منشأ و ماهیتنه دائر دسترس اوله‌بیلدیكمز بعض تحقیقات رسمیه‌نك تحریر و بیاننه ابتدار قلنور. گچن فصل خریفده خرپوت طرفلرنده شدت اوزره قحط وغلا اولدیغی حالده سمادن بر نوع بغدای نزول ایدوب هر كس بونكله

دفع احتیاج ایتدیکی و بو جهتله اول حوالیده ذخائرك فیئاتی دخی
خیلی تنزل ایلدیکی چند ماه مقدم در سعادت غزته‌لرنده کورلمش
واکرچه قورباغه و طاش و دیکر بعض شیلرك نزولی من القدیم
مسبوق ومعلوم ایسه‌ده اولوجهله بغدای نزولی بورالرده مسموع
اولمدیغی جهتله شو کیفیت خوارق عاداتدن و بالخصوص قحط
زماننده ظهوری غرائب احوالدن بولنمش اولمغله مذکور بغدایدن
برمقدارینك سرعت ارسالیله حاصل اولان فوائدی درجه سننك دخی
اشعاری خصوصی جانب باب عالیدن خربوب والیسی دولتلو عزت
پاشا حضرتلرینه امر و وازبار بیورلمشدی . پاشای مشار الیه
حضرتلری مذکور بغدایدن تدارك ایتدیریله بیلان مقدارك بر
تنکه محفظه‌یه موضوعا ارساله مسارعت ایلدیکی مثللو جواباً
ورود ایدن تحریراتی مفادینه نظراً اشبو جواب تحریر شهر شباطاواخرنده
خربوتك جانب شرقیسنده واقع شهیدلر دوزی نام محله یغمورله
برابر نزول ایدرك بعض کسان اوچر بشر قیه قدرینی طوپلامش
و مؤخراً ملاطیه جوارنده برمحله دخی یاغمشدر اکرچه مقداری جزئی
ایسه‌ده اوته‌دنبرو بوبله قحط سنه‌لرنده نزولی بین الاهالی سنهٔ آتیه‌ده
فیض و برکت حصولنه دال عد اولندیغندن اهالی منشکر اولدیغی
مثللو اصحاب احتکار دخی ذخائر مدخره‌لرینی چیقاروب بو کیفیت
فی الحقیقه خیلیجه تنزل فیئاته سبب اولمش و متعاقباً یاغمورلر دخی
یاغمغه باشلایه‌رق آکثر محلرك مزروعاتنده آثار فیض و غنا مشاهده
اولنمشدر .

خربوتدن کوندریلان مذکور بغدای درسعادته بالورود جمله‌نك
مشهودی اولدیغی مثللو فقیر دخی کوردم . آکثریسی حب اللذیذ

تعبیر اولنان دانه شکل و جسامتنده اولوب بر نوع بیاض دقیقی محتویدر روایت اولندیغنه کوره طحن اولنه رق بوندن یاپیلان اتمك مصر ضاریسی اتمکی طعمنده اولوب تازه لکنده اکله صالح اوله بیلور ایسه ده بیاتی غایت قتی و لذتسز اولور ایمش و حبوبات سائره مثللو قابل زراعت اولوب اولمدیغی اکلاشلمق ایچون بر قاچ دانه سی طوپراغه اکلمش ایسه ده نشو و نماسنك متوقف اوله بیله جکی اسباب وحالاتك فقد اندنمیدر یوخسه مطلقا ارض اوزرنده قابل انبات اولمدیغندنمیدر هر نصلسه اثرنما رونما اولمامشدر. حبوب مذکوره نك بر مقداری مکتب فنون طبیهٔ شاهانه یه کوندریله رك اوراده ارباب معلوماتدن مرکب بر قومیسیون معرفتیله تحلیل ایتدیرلمش اولمغله اشبو قومیسیون طرفندن تنظیم اولنان راپورطك خلاصهٔ مآلی بروجه آتی بیان قلنور.

اشبو جوهر یوسون نوعندن اولوب علم نباتاتده بوکا (بورنلیا اسکولانتا) تعبیر اولنور. رنکی سنجابی و طعمی لذتسز و ترابیدر. سطحی کاملا کوچك کره لردن مرکب اولوب بونلرك صاپلری دخی داخلا بر صورت غیر منتظمه ده موضوعدر. یردن قوپمش اولدیغی درکار ایسه ده اوزرنده صاپ علامتی یوقدر. کیمیا اصولی اوزره تحلیل اولندقده قلورفیل و لعاب صمغ و ادقسالات جیری و اینولین و پرچینه دن مرکب اولدیغی اکلاشلمشدر.

اشبو نبات طوپراغی قوتلوقیا یارقلرنده حصوله کلوب بورالر بونلری هوایه قالدیره رق پك اوزاق محلاره کوتورر. بیك سکز یوز قرق بر سنهٔ میلادیه سنده طبیعیوندن روش و پانوت و دیکر بعض ذوات بو مقوله نبات یاغدیغنی وحتی لاقانوفرا نوعندن یوسون نزول

ایلدیکنی مشاهده و تحقیق ایلمشلردر. حبوب مذکوره خرپوت و ملاطیه طرفلرنده اکثریا نزول ایلدیکی تقدیرجه بونک اوحوالیده حاصل اولدیغی بی اشتباه ایسه ده بروجه محرر بورالر واسطه سیله محال بعیده دن کلمسی دخی محتملدر.

(منیف)

(خلاصهٔ پولیتقیه)

پروسیا دولتی دول معظمه دن اولدیغی حالده قوهٔ بحریه جه دانیمارقه دن دون اولدیغندن بو کیفیت اوته دنبرو کندوسنه موجب خوف و اندیشه اولوب محاربهٔ حاضره ده دخی بونک سؤ نتیجه سنی کورمش اولدیغندن دونتماسنی دانیمارقه یه غلبه ایده بیله جک برحاله قومغه بذل مجهود ایدوب شو برقاچ ماه ظرفنده خارجدن سفائن اشتراسیله قوهٔ حربیه سنی تضعیف ایلمش و المانیا غزته لرینک روایتنه کوره دولت مشار الیهانک اشبو قوهٔ موجوده سی پروسیا سواحلنی محافظه یه کافی اولدقدن بشقه دانیمارقه اوزرینه هجومه دخی مساعد بولنمشدر.

روسیه واوستریا و پروسیا دولتلری دانیمارقه ممالکنی بینلرنده تقسیم ایتمک ودیکر بعض مقاصد پولیتقیه لرینه دسترس اولمق اوزره خفیا عقد اتفاق ایتمش اولدقلرینی مقدمجه مورنینک پوست نام انکلیز غزته سی ادعا و حتی اولبابده دول ثلثهٔ مشار الیهم بیننده عقد اولنان عهدنامه نک صورتنی دخی اعلان ایلمشیدی دول مشار الیهم طرفندن

بو كيفيت صورت رسميه ده انكار اولنمش ايسه ده انكليز غزته لرى حالا صدق مدعالرنده اصرار ايدرك اوروپانك سربستى واسايشنى اخلال ايده جك بو مثللو اتفاق بالطبع اقرار اولنه مز و وقتيله لهستانك مقاسمه سى سالف الذكر اوچ دولت بيننده نصل اتحاد وائتلاف حصولنى موجب اولمش ايسه بو دفعه دانيمارقه نك تقسيمى دخى بينلرينى اويله جه تأليف ايتمشدر ديمشلردر.

روسيه دولتى دول سائره نزدنده مقيم سفراسنه خطاباً بر قطعه اعلاننامه نشريله عزويات مذكوره يى بالكليه انكار ايلمشدر.

فاس اهاليسى طرفندن اوراده بولنان يهوديلر حقنده مؤخراً بعض معاملات غير نامرضيه وقوعبولديغندن طنجه ده مقيم انكليز قونسلوسى اورا ده بولنان دول سائره قونسلوسلريله متفقا فاس دولتنه تبليغات شديده اجرا ايلمشدر.

گچن حزيران اواسطنده امريقا جماهير شماليه و جنوبيه سى بيننده درت دفعه محاربهٔ عظيمه وقوعبوله رق طرفيندن دخى كلى تلفات اولمش ايسه ده بر نتيجه سى كوريله مامشدر. ممالك مجتمعهٔ امريقا ده بولنان اسراى زنجيه نك عهد قريبده اعتاقى خصوصنه بو دفعه ملت مجلسنده قرار ويرلمشدر. معلوم اولديغى اوزره اشبو امريقا زنجيلرى شمدى يه قدر حال اسارتده بولنه رق ممالك حاره ده زراعت و امثالى امور شاقه ده استخدام اولندقدن بشقه بياض اهالينك حائز اولدقلرى حقوق و امتيازاتك پك چوق چوغندن محروم اولوب ازجمله بونلرك كرك اسارت و كرك عتق حالنده بياضلرله برابر بر سفره ده طعام ايتمسى و بر عربه يه سوار اولمسى و حتى بياضلره مخصوص كليسالرده عبادت ايلمسى قانوناً ممنوع اولديغندن برمنوال

مجرد اعتاق و زمرهٔ احراره الحاق اولندقلری تقدیرده اهالیٔ سائره ایله بونلر بیننده مساوات کامله حاصل اوله جغی درکاردر.

شماللو اردوسنده تیفوس تعبیر اولنان حمای محرقه علتی ظهور ایدرك پك چوق تلفاتی موجب اولوب حتی حزیرانك ابتداسندن نصفنه قدر بری یری اوزرینه کونده اوچیوز وفیات وقوعبولمش ومحاربات مذکوره مجرد عسکره تبدیل مکان ایتدیرمك ایچون اختیار اولنمشدر اولوجهله خسته لقدن ناشی انسانجه اولان تلفاتدن بشقه کلیتلو بارکیر ایله عسکرك ما کولاتنه مخصوص صغرلر همان کافهٔ هلاك اولمشدر.

حکومت مرکزیه ایله تحت اداره سنده بولنان ممالك بیننده براز وقتدنبرو ظهور ایدن اختلاف دوام ایتدیکندن بینلرنده اتفاق تام وار ایکن حکومت مشار الیها جماهیر جنوبیه یی تحت اطاعته ادخال ایده مامش اولدیغی حالده اشبو اختلاف حالنده انلرله باشه چیقلمسی برقات دها مشکل اوله جغی درکاردر.

مکسیقاده ایمپراطور سابق یوآرس حالا اوراده ایکی ایالته متصرف اولوب حکومت جدیده و معاونی اولان فرانسه عساکرینه مقاومت ایتمکده اولدیغندن بکرمی تموزك اوچنده بر طاقم سفائن ایله بر طابور فرانسز عسکری (اقاپولقو) نام محله هجوم ایله بلا محاربه ضبط ایتمشلر و اوراده بولنان یوارس طاقمی ایچرو طرفلره چکیلوب اوتوز سکز قطعه طوپ براقمشلردر شهر مذکورك التیسنده دخی ینه فرانسز عسکری بغتةً بر قریه یه هجوم ایتملریله یوآرس عسکری منهزماً فرار ایتمش و خیلی ادملری تلف اولدیغی مثللو درت قطعه طوپ دخی فرانسزلر یدینه دوشمشدر.

لهستان اهالیسندن رومایه التجا ایدن بر طاقم رهبان وسائره حقنده پاپا حضرتلری طرفندن مراسم مهماننوازی یه رعایت قلنمش اولمسندن طولایی ایفای تشکرله برابر انفاس مقدسه سی برکاتیله مملکتلری ینه نائل استقلال اوله جغی امیدنده بولندقلرینی بیان ایلمشلر و مشار الیه دخی یازدیغی جوابنامه ده ملتنك شو حال پریأس و ملاللرنده کندوسی حقنده بو وجهله ابراز ایتدکلری مأثر مودت و انجذاب موجب تسلیت اولدیغنی و بالجمله اهالیء مملکت و بالخصوص تشکرنامهٔ مذکوری تحریر ایدن رهبان طاقمی مملکتك شو اثناده دوچار اولدیغی فلاکتك اندفاعی ضمننده درگاه الهی یه عرض مناجات ایلملری اقتضا ایده جکنی و جناب حق ارحم الراحمین اولوب عون و عنایت الهیه سیله مصائب حاضره نك مرتفع اوله جغنی بیان و عموماً اهالیء لهستانی تقدیس ایله ختم کلام ایلمشدر.

فرانسز غزته لرینك روایتنه کوره جزائرده هنوز سلاح بدست عصیان اولان قبائل دخی بو دفعه عفو و امان استدعاسنده بولندیغندن مملکت مذکوره ده امر اختلال بالکلیه مندفع اولمشدر.

تونسده رئیس عصات طرفندن ١٢٨٠ سنه سی ماه رجبك سلخی تاریخیله مؤرخاً دولتلو والی پاشا حضرتلرینه ارسال اولنان ورقه نك ترجمه سیدر.

دولتلو والی پاشا حضرتلرندن ویرکومزك تنزیلنی و بالجمله قائدلرمزك (قائمقام و مدیر) تبدیلنی طلب ایدرز. اشبو مطالبمز اسعاف اولندیغی حالده کندوسنك کماکان صدق تابعیتنی قبول ایله هر وجهله لوازم اطاعت و عبودیتك ایفاسنه سعی ایدرز. فقط مقاصدمز بوره مز حقنده مساعده کوسترلمز و سیدی فرهادك قتلندن طولایی عزی

اولنان مسئولیت بر طرف ایدلمز و بعض تکلیفات واقعهدن صرف
نظر اولنمز و بالخصوص مرتکب مأمورلرمز عزل و تبدیل قلنمز
ایسه اهالینك بر وجهله اقناع و اسکاتی ممکن اولمیوب بالعکس فتنهٔ
حاضره کسندیکجه کسب جسامت ایدرك خالق و مخلوق نظرنده
نامقبول بر طاقم اویغونسزلقلر ظهورندن خوف اولنور.

تونسده مقیم فرانسه قونسلوسی موسیو بووال طرفندن اورادهبولنان
دول سائره قونسلوسلرینه یازیلان اعلاننامهنك ترجمهسیدر.

مقدمکی اعلاننامهده بیان ایلدیکم نیاتك اجراسنه سعی و اهتمامده
تجویز قصور ایلمدم. سوس و صفاقس شهرلری اهالیسی حقلرنده
عفو عمومی اعلان اولندیغی تقدیرده بونلرك عرض اطاعت ایدهجکلرینی
بیلدیکمدن کیفیتی والی پاشا حضرتلرینه بیان ایلدم. مشار الیه
حضرتلرندن الدیغم جوابه نظراً اهالئ مذکوره طرفنه تأمینات
ملتمسهنك ارسال اولنهجغنی مأمول ایدرم. حصول ترقی و معموریتی
اوتهدنبرو فرانسه دولتی نزدنده ملتزم اولان اشبو مملکتك محاربات
داخلیه مصائبندن وقایهسی مجرد تدابیر مصلحانه و بیغرضانه
اتخاذینه متوقف اولدیغی بیانی احترامات فائقهمك تجدیدینه وسیله
اتخاذ قلندی.

بحرین دفعه یازلدیغی وجهله دانیمارقه مسئلهسنك صورت مصلحانهده
حلی ضمننده دول معظمه مرخصلرندن مرکب لوندرهده منعقد
قونفرانس بر ایش کورهمیهرك منفسخ اولمش و بو وجهله دانیمارقه
دولتی دول سائرهنك توسطندن بر فائدهٔ مادیه حاصل اولهمیهجغنی
واوستریا و پروسیا دولتلری ایسه مؤخراً السن وشیل اطهلرینی دخی
ضبط ایتدکلری جهتله ارتق بونلرله مقاومته امکان اولمدیغی تبقن

ایلمش اولمغله ویانه و برلینه تحریرات مخصوصه ارسالیله متارکه اولنمسنی واساس مصالحه تذکریچون بر مجلس مکالمه عقد قلنمسنی تکلیف ایلمشدر. دولتین مشار الیهما بو بابده بالممنونیه اظهار موافقتله تموزك یکرمی ایکیسنه قدر ترك محاربه اولنهرق بو اثناده متارکه وبعده مصالحه عقدیچون ویانه‌ده مکالمه‌یه ابتدار اولنمسنه قرار ویرلمشدر.

ایتالیا دولتی ممالکنده ١٨٤٤ سنهٔ میلادیه‌سنده تولد ایتمش یعنی الیوم یکرمی یاشنده بولنمش اولان اشخاصدن اللی طقوز بیك آدمك عسکره الغمسنه بو دفعه ملت مجلسنده قرار ویرلمشدر. ایتالیا عسکری مؤخراً ٢٢٥٠٠٠ نفره تنزیل اولنمش اولمغله یکی یازیله‌جق مقدار مذکور ایله ٢٨٤٠٠٠ نفره بالغ اوله‌جقدر فقط ارباب تحقیقك افاده‌سنه نظراً ایتالیا دولتنك قریم و ایتالیا محاربه‌لرنده بولنمش ایشه یرار عسکری یالکز ١٠١٣٠٠ نفردن عبارت اولوب قصوری کافهٔ عجمیدر.

اوستریا دولتی یونان قرال لاحقی شمدی‌یه قدر تصدیقدن استنکاف ایلمش اولدیغندن بر از وقتدنبرو اولبابده اجرا اولنان مخابرات عهد قریبده نتیجه پذیر اوله‌رق اوستریا دولتی طرفندن آتنه‌یه بر سفیر تعیین واعزام اولنه‌جغی ملحوظ بولنمشدر.

مجموعهٔ فنون هر ماه عربی نهایتنده چیقاریلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش ٦٥ برسنه‌لك

٣٥ آلتی آیلق

٠٦ بر نسخه

برسنه‌لكنه ویاخود آلتی آیلغنه مشتری اولمق استینلر كده یكی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مركزینه مراجعت اولنه. ایالاتده مشتری اولمق استیانلر فیئات مذكوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت و بعدیتنه باقلیوب بریلاق ایچون آلتی و آلتی آیلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچه‌سنی پوسته‌یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه كوندردكلری حالده اوراقات معینه سنده محلنه ایصال اولنور ممالك اجنبیه ایچون مسافه‌سنه كوره لازم كلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مركزی
صحافلر كتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی
سلطان بایزیده كاغدجی حافظ اسماعیل افندی

جغال اوغلنده صوبجی
بك اوغلی جاده‌سنده صحاف كول نومرو ٣٢٣
آلاجه حمامده سركیٔ عثمانی اشیاسی صاتان یوسف افندی

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مركزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

اوچنجی سنه

ربیع الاول نومرو ۲۷

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

۱۲۸۱

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله باقیله رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله جقدر

انهار بیانندهدر

کرهٔ ارضده التیوز نهر اولوب قارهلرده تکون ایدن میاه اشته بو التیوز آغزدن دریایه دوکیلور. مشهور موسیو بوفونک حسابنه کوره درازلک بری بری ارزینه درینلکی ۲٦۰ مترو اعتبار اولندیغندن کافهٔ میاه جاریه ۸۱٦ سنهده دریازی املا ایدهبیلور. معلوم اولنه که اوروپانک بیوک نهرلری بحر خزره منصب اولان ولغا نهری و بحر سیاهه اقن طونه و نیپره و بحر ازاغده اقن تن نهرلری اولوب شمالده واقع بحر ابیضه منصب اولان بیوجک نهر دخی دوینا نهریدر. اشبو اوروپا نهرلرندن بعضیلرینک طول مجرالری ایکیوز ساعت قدر ایسهده کرهٔ ارضک قطعات سائرهسنده اولان نهرلره نسبتله قابل الامتداددرلر. امریقا انهاری جملهدن زیاده جسامتلو اولوب حتی امریقای جنوبی ممالکندن برازیلیاده خط استوا تحتنده دریایه منصب اولان آمازون نهری دنیاده بولنان نهرلرک الک جسیمی اولدیغی معلوم و مشهوردر. اشبو آمازون نهرینک طول مجراسی

٩٨٠ ساعت اولوب مصبندن ایچرو طوغری یالکز ایله کیلر یدییوز
التی ساعتلك محله قدر کیده بیلورلر وامریقانك شمالیده دخی میسیسیپی
نام نهر جسیم واردرکه انك دخی طولی ٨١٥ ساعت اولوب ٥٦
ساعت قدری سیر سفاینه صالحدر. اوروپانك الك بیوك نهری ولغا
نهریدرکه طولی ٦٥٠ ساعتدر وطونه نهری ٥١٠ وسیبرده واقع
ایرتیش نهری ٥٠٠ ساعت امتدادنده در. طونه نهرینك اوتوز
شعبه سی اولوب ولغا نهرینك ایسه اوتوز ایکیدر.
امریقاده واقع اوره نوق نهرینك اغزی موسیو هونبولدك حسابنه
کوره ٢٦٧٤ قولاج یعنی درت میل بحریدن زیاده در. اشبو عرض
نهر نیلك سیوط نام محلده اولان عرضنك سکز مثلیدر. انهارك
سرعت جریانلری دخی مختلف اولوب نیلك سرعتی وقت فیضاننده
ساعتده بدی بیك وسائر وقتده ایکی بیك یوز متره در. بعض
انهار نیل کبی معین وقتلرده فیضان ایدوب ازجمله امریقانك بیوك
نهرلری وهندستان نهرلری بو قبیلدندر. ذکر اولنان اوره نوق
نهرینك اغزینه قریب محللرده ایکیوز اللی سنه دنبرو اوروپالولر
متمکن اولوب بو مدت ظرفنده وقت فیضاننك تخلف ایتدیکی
کورلمامشدر. منبعلری منطقهٔ حاره ده بولنان کافهٔ انهارك وقت
معیننده فیضان ایلمسی اورالرده اوقات معینه ده نزول ایدن کلی
یغمورلردن نشأت ایلدیکی جمله عندنده معلومدر. انهار مذکوره
اغستوس نهایتنه قدر تزاید ایدر فقط نیل طوانه و اسباب سائره یه
مبنی مومی الیه نصکره باشلیوب قاهره ده ایلولده حدکماله وصل اولور
وتشرین اواسطنه قدر اول حالده قالدقدن صکره تدنی ایدرك
نیسان ومایس ایلرنده نهایت درجه ده ازالور.

كوللر بياننده در

كوللر درت قسمه منقسم اولوب برنجيسي درونلرندن نهر مرور ايدن يعني بر طرفندن نهر منصب اولوب ديكر طرفندن نهر منشعب اولان كوللردر. ايكنجيسي درونته هيچ بر نهر منصب اولمديغي حالده منشعب نهري اولان واوچنجيسي درونته نهر جريان ايدوب فقط منشعب اولميان ودردنجيسي دخي خارجدن درونته نهر كلمديكي مثللو درونندن دخي نهر چيقميان كوللردر. برنجي قسم كوللر عدد وجسامتجه جهه‌دن زياده اولوب اكثريسي اوديه‌ده وجبال متسلسله جسيمه جوارنده واقع صحرالرده بولنور. اسوچره ده پك چوق كوللر اولوب جمله‌سي بو قبيلدندر. اوروپانك سائر محللرنده دخي بويله كوللر چوق اولوب اسيا قطعه‌سنك طرف شمالسنده بو جنسدن ايكي بيوك كول واردر. بونلرك برايسي چينه ملحق تاتارستانده واقع نوزسان كوليدركه تبت جبالي ذيلنده اولوب درونندن ايرتيش نام نهر جسيم مرور ايلر وبري دخي بايقل كوليدركه سيبرده واقع اولوب درونندن انغارا نهري جريان ايدر. اشبو بايقل كولي اسكي دنيانك الك بيوك كوللرندن معدود اولوب بحر تسميه‌سنه شاياندر. زيرا طولي يوز ساعتدن وعرضي اون سكز ساعتدن زياده اولوب عمقي دخي التي يوز قدمي متجاوزدر. امريقا قطعه‌سنده دخي بو قسمه داخل كوللر اولوب ازجمله قانادا مملكتنده سوپريور وهرون واريه واونتاريو كوللري واردر. ايكنجي قسمدن اولان كوللرك صولري تحت الارض بعض مجرالردن كلوب بونلرك مقدارلرينه كوره كولك بر طرفندن

جریان ایدر. مثلا موسقو شهرندن التمش ساعت مسافه بعدنده واقع الیجیره نام کوله ظاهرده هیچ بر نهر منصب اولمدیغی حالده درشندن اوروپا قطعه سنك الك جسیم نهری بولنان ولغا منشعب اولور وتبت جبالنك اتکنده واقع قوقونور نام کوله دخی خارجدن بر آقر صو کلمدیکی حالده اندن ایکی بیوك نهر جریان ایدرکه بونلرك چیندن بالمرور بحر ژاپونه منصب اولور. اشبو نهرلرك اسملری خونان و قیانغ اولوب اسیا قطعه سنك انهار جسیمه سندن معدوددرلر.

اوچنجی قسمدن اولان کولره منصب اولان صولر ظاهرا خروج ایتمز ایسه ده قعرلرنده ویاخود اطرافلرنده واقع شقوق وانفصالاتدن خروج ایدر ویاخود حرارت شمس ایله تبخر ایدن صویك مقداری نهرلرك کتوردیکی صویك مقدارینه مساوی اولوب بو صورتده کولك میاهی نه تزاید ونه تناقص ایدر. بعض کولرده بو وجهلرك ایکیسی دخی واقع اوله بیلور نهرلرك کتوردیکی صو ایکی طریق ایله صرف اولنور. بویله کولر چین ممالکنده یقین تاتارستانده بولنوب عربستانده واقع بحر لوط ایله بحر خزر دخی بو قبیلدندر. امریقا قطعه سنده دخی بویله کولر واردر. دردنجی قسمه داخل اولان کولرك بیوك دکلدر. سیلان یعنی سرندیب جزیره سنده جبل ادم نام تپه نك اوزرنده درین وصویی غایت براق بویله بر کول واردر. بو جنس کولر اراضیٔ واطئه ده بولنور.

معلوم اولدیغی اوزره بعض کولرك صولری طاتلو وبعضیسنك دخی طوزلودر. طاتلو اولنلرك اکثریا صولری پك براق وآجی کولرك صولری دخی دکز صولرینه مشابه اولور. فقط نطرون بحثنده ذکری سبقت ایلدیکی اوزره مصر اقلیمنده بولنان آجی کوللرك صولری نطرونی

دخی حائلدر. کوللردن جریان ایدن نهرلر ناقل اولدقلری
مواد اجنبیه‌یی انده ترک ایلدکلرندن حسابه قریب بولنان کوللره
زیاده مواد منتقل اولوب بناءً علیه بونلر اراده واقع کوللردن اول مواد
مذکوره ایله مملو اولورلر. اشته بو سببه مبنی چوق کوللر واردرکه
نصفنه قدر طولمش ویاخود تماماً طواق درجه‌سنه کلمشدر
وبعض کوللرک دخی صولری بر طرفدن تدریجله ازالمقده‌در.
ازجمله امریقای جنوبینک الک بیوک کولی اولان تیتیقاقا وقتیله بحر
خزر قدر طولا ۱٤۰ وعرضا ۵۰ ساعت وسعتنده اولدیغی حالده
تناقص ایدرک الان طولی ۷۰ وعرضی ۲ ساعت قالمشدر. بونک
صویی غایت اجی اولوب نبعلری دخی یوقدر. مکسیقاده واقع
کوللرک دخی کیتدکجه کوچلدیکی مسلمدر. لکن بومقوله حالاتک اعظم
واغربی بحر خزرده مشهود اولمشدر شویله‌که بحر مذکورک سطحی
بحر محیطه نسبتله الچق اولوب کنارلری وجوانب اربعه‌سی
لایقیله کشف ومعاینه اولندقده کرک اورالرده بولنان
حیوانات بحریه بقیه‌لرندن وکرک زمینک جنس وهیئت واحوال
سائره‌سندن بحر خزرک میاهی کیتدکجه تناقص ایلمکده وقره دکز ایله
بینلرنده پک چوق محلده دنحال یعنی صیغ کوللر وقومسالر موجود
اولدیغنه نظراً ازمنهٔ سالفه‌ده اشبو ایکی دکزک متصل اولدیغی
استنتاج قلنمشدر واصول هندسیه ایله کشف وتحقیق اولندیغی اوزره
الحالة هذه بحر خزر بحر سیاهدن ۲۸۳ قدم الچقدر وبحر خزرک
جانب شرقیسنده خوقند وبخارایه تابع تخمیناً التمش ساعت
مسافه‌ده بحر ارال نام کول واردر. اشبو کولک وسعتی هرنقدر بحر
خزردن اقل ایسه‌ده صولرینک اجیلغی وترکیب کیمیویلری برجنس

و درجه‌ده اولوب بالمربی دخی مستوی وقومسال و ضحال مأخذدن عبارتدر واوروپا قطعه‌سنك اك بیوك نهری اولان ولغا ایله بر قاچ دیگر كوچك چایلر بحر خزره دكلور. بحر اراله بحر خزر یعنی غرب طرفندن هیچ بر نهر كلوب فقط شرق جانبنده واقع ما وراء النهر ممالكندن كلان بر قاچ نهر اكا منصب اولمسنه و قرائن سائره‌یه نظرا ذكر اولنسان ارال كولی بحر خزردن مفرز اولمسی ایجاب ایدر . اشبو حالات علم ژئولوژیجه مثبت اولدقدن بشقه تواریخ معتبره ایله دخی مبرهندر. شو یله كه مؤرخ مشهور هرودوت بحر خزردن بحث ایدیب ارال كولنی هیچ تعداد ایتامشدر و اشبو كوله منصب اولان نهرلردن برینك بحر خزره واصل اولدیغنی تحریر ایلمشدر و میلاد حضرت عیسادن ۱۳۸ سنه صكره كلان بطلیوس تألیف ایلدیكی جغرافیاسنده بحر ارال ایله بحر خزر متصل اوله‌رق كوسترلمشدر و ابو الفدا دخی هجرتك ٥٥٨ تاریخنده تألیف ایلدیكی جغرافیاسی خریطه‌سنده اگرچه بحرین مذكورین منفصلا ارائه اولنمش ایسه‌ده فاصله‌لری جزئی اولوب ذكر اولنان تاریخدن بو آنه دكین اول فاصله خیلی توسع ایلمشدر. هر نه حال ایسه ازمنهٔ قدیمه‌ده ذكر اولنان دكزلرك ایچی دخی بحر واحد اولوب الیوم بر چوق انهار بحر خزره و اراله دكلمكده ایسه‌ده بونلردن تبخر ایدن صویك مقداری زیاده اولدیغندن صولری كتدكجه تناقص ایلدیكی كیفیات ثابته‌دندر.

عربستانده واقع بحر لوطك صولری دخی آز القمه‌ده‌در. اگرچه شریعه نام نهر صغیر اكا منصب اولور ایسه‌ده شمسك حرارتیله زیاده مقدار صو تبخر ایدر و اول جوارك اراضیسی ازمنهٔ سالفه‌ده نیجه

انقلابات کورمش اولدیغندن مذکور کول انقلابات مزبوره دن اقدم بحر احمر ایله متصل بولنمش اولدیغی ملحوظدر و مهندسینك تحقیقات واقعه سنه نظرا اشبو بحر اوطه‌اق دکزدن درتیوز ستروبتی بشیوز ذراع الچق بولنمشدر.

(تاریخ ملوك فرس قدیم)

کیروس

یونان مؤرخلرینك قولنه کوره کیروس ملوك فرسك برنجیسی اولوب پدری ایران اصلزادکانندن وکیانیان سلاله سندن قامبس ووالده سی مدای (اذربیجان و عراق عجم) شاهی اولان استیاغك کریمه سی ماندانادر. کیروس تاریخ میلاددن بشیوز طقسان طقوز سنه مقدم قدم نهادهٔ عالم شهود اولوب صورت تربیت وتعلیمنه دائر مورخین یونان بیننده اختلافات کثیره واردر. نسبتله اصح روایات کورینان هرودوت قولنه نظرا سالف الذکر استیاغ حفیدی اولان اشبو کیروس هنوز رحم مادرده ایکن ایلروده بوتك کالا اسیا قطعه سنی ضبط وتسخیر ایده جکنی کوردیکی بعض رویادن استدلال ایتمسیله اهلاکنی تصمیم و ولادتنی متعاقب اعدام اولنمق اوزره وکلا و اقرباسندن معتمدی بولنان ارپاغ نام کمسنه یه تسلیم ایلمدی. مرقوم ارپاغ دخی اشبو طفل معصومك بالنفس اراقهٔ خون ناحقنه مباشرتدن اجتناب ایلدیکندن بونی مشار الیه استیاغك صغرجوبانی اولان بر

شخصه اعطا ایدوب اتمام کارینی اکا حواله ایلمش ایسه‌ده چوبانك زوجه‌سی مرحمةً بچه‌یی هلاکدن تخلیص ایدرك ارضاع و تربیه‌سنه اهتمام ایلدی. طفل مرقوم اون یاشنه واصل اولدقده اشبو سر مکتوم هر نصلسه میدانه چیقمغله استیاغ بوندن طولایی فوق الغایه منفعل اولوب اولبابده ارپاغه مجازات ایتمك مقصدیله مرقومك اوغلنی بر تقریب خفیا قتل وطبخ ایتدیروب پره‌قاریله باشندن ماعدا یرینی خبری اولمیه‌رق پدرینه اکل ایتدیردی بو طریق ایله سالف الذکر رؤیا احکامنك ساقط اولدیغی کهنهٔ مجوس طرفندن افاده اولندیغندن ارتق اولبابده کسب اطمینان ایدرك صبی مرقومی ایرانده بولنان والده‌سی یانه کوندردی. برقاچ سنه مرورنده مرقوم ارپاغ شو کیفیته مطلع اوله‌رق اولبابده اخذ انتقام قصدیله اصحاب نفوذ اولان وکلای دولت و رؤسای ملت ایله بالاتفاق استیاغ علیهنه قیام و کیفیتی خفیاً کیروسه تحریر و اعلام ایتدی. کیروس دخی شو فرصتی غنیمت بیله‌رك جمع ایلدیکی کلی عسکر ایله کلوب مدای ممالکنی ضبط و استیاغی اخذ و کرفت ایله سراینده حبس ایلدی.

اقسنوفون نام مورخك روایتنه کوره کیروس استیاغك سراینده کمال دقت و اعتنا ایله تربیه و تعلیم اولنوب استیاغك اوغلی کیخسرو ثانینك محاربات واقعه‌سنده سرعسکر بولنمش ومدت مدیده دنبرو مدای حکمدارینك تحت تصرفنده بولنان ایران ممالکی بالاستقلال میلاددن بشیوز التمش سنه مقدم کیروس عهدهٔ اداره‌سنه احاله قلنمش و مشار الیه توسیع دائرهٔ حکومته قیام ایله میلاددن بشیوز قرق سکز سنه مقدم لیدیا (صاروخان) ایالتی حکمداری کریسوسه

غلبه ايدرك زير حكمنده بولنان ممالكى و بوندن اون سنه صكره
بابل شهرينى ضبط و استيلا ايلديكى مثللو مصر حكمدارينى دخى
ويركويه ربط ايلمشدر . ميلاددن بشيوز اوتوز التى سنه اول سالف
البيان استياغك اوغلى كيخسرو ثانى بلا ولد وفات ايلديكندن
مداى مملكتى دخى ارتا كندوسنه انتقال ايتمش و بو وجهله بابل
واسوريا (عراق عرب و بلاد جزيره) مداى و ايران و اناطولى
قطعه لرينى شامل بر مملكت جسيمه يه متصرف اولمشدر . مشار اليه
كيروس ميلاددن بشيوز اوتوز سنه مقدم وفات ايتمش ايسه ده نرده
و نه وجهله وفات ايلديكى دخى عند المؤرخين مختلف فيه اولوب
هرودوتك قونجه بحر خزرك جهت غربيه و شماليه سنده حكومت
ايدن بر ملكه ايله بينلرنده وقوع بولان محاربه ده و اقسنوفونك
روايتنه نظرا سن شيخوخننده اولاد و انسابى مياننده وفات
ايلمشدر . مدت حكومتى اوتوز وحساب آخر ايله يدى سكز سنه دن
عبارت بولنمشدر .

قامبس (كيقباد)

قامبس مشار اليه كيروسك اوغلى اولوب ميلاددن بشيوز اوتوز سنه
مقدم جالس مقام پدر اولدقده مصر حكمدارى بولنان اماسيس
اولوقته قدر كيروسه اعطا ايده كلديكى ويركونك تأديه سندن
استنكاف ايدوب ديگر بعض اسباب دخى بوكا منضم اولديغنه مبنى
كيقباد جلوسنك دردنجى سنه سنده كلى عسكر ايله مصر اوزرينه
عزيمت و اورايه حين تقربنده مشار اليه آماسيس وفات ايدوب

برینه اوغلی پسامتیك قعود ایلدیكنی و بو دخی اسباب مدافعه یی تهیئه و ترتیب ایدرك كندوسنك ورودینه منتظر بولندیغنی استخبار ایتدیكندن اضاعهٔ وقت ایتمیه‌رك طوغریجه كیدوب مصرك برالشام جانبندن كلیدی مثابه‌سنده بولنان پلوس (تینه) نام شهری محاصره ایلدی. شهر مذكورك مستحفظینی عموما مصر اهالیسی كبی كلب و كدی و دیشی قیون و دیگر بعض حیواناته پرستش ایلدیكندن قامبیس مصرلولرك اشبو اعتقادات باطله‌سندن استفاده ایتمك استیه‌رك شهره حین هجومنده حیوانات مذكوره‌دن بر خیلیسنی سپر مثابه‌سنده عسكرینك اوكنه سورمش و مستحفظین مذكوره حسب الدیانه اشبو حیوانات علیهنه اعمال اسلحه‌یه جرأت ایده میه‌رك جمله فرار ایدوب بو وجهله شهر مذكور بالسهوله ایرانلو یدینه دوشمشدر. بعده وقوع بولان بر محاربه‌ده دخی مصرلولر زیاده منهزم و پریشان اولمشلردر. قامبیس منف شهرینه هجوم ایله اوراسنی دخی ضبط واستیلا و مصر حكمداری پسامتیقی اخذ و گرفت ایلدی و خزینهٔ مصریه‌یی كاملا اوردهٔ دست تسخیر ایتدیكدن صكره ابوبایی ضبط و ژوپیتر آمون نام صنمه مخصوص اولان عبادتخانه‌یی تخریب ایتمك ارزوه اوجانبه اللی بیك عسكر سوق ایتمش ایسه‌ده بونلر واصل سرمنزل مقصود اولمقسزین كافهٔ زیك روانه مستغرقاً هلاك اولوب بریسی بیله عودت ایتمامشدر. قامبیس موجود معیتی اولان عساكر ایله حبش طرفنه دخی عزیمت ایلمش ایسه‌ده سودان چوللرینه واصل اولدقده مأكولات و مشروباتك فقداننده ناشی عسكرینك اكثری تلف اولوب قالانلر دخی دوابلرینی و یكدیگرینی اكل ایتمكه باشلادقلرندن عزیمت مذكوره‌دن صرف نظر ایدرك

مأيوساً عودته مجبور اولمشدر. قامبيس زياده ظالم وغدار اولوب قتل عباد وتخريب بلاد كبى انواع مظالم ارتكاب ايديكى مثللو مملكتك قوانين موجوده سنى پايمال واهالينك عادات واعتقادات دينيه لرينى تزييف واستخفاف ايدوب بالخصوص مصريونك معبود اتخاذ ايتمش اولدقلرى آپيس نام اوكوزى قتل ايلدى و كندو قرنداشى اولان اسمرديسى ايرانه اعزام و عقبندن مأمور مخصوص ارساليله بغير حق بيچاره يى اعدام ايلدى و همشيره سى بولنان زوجى مجرد برادرينك وفاتندن ناشى اظهار حزن و اسف ايلديكيچون درحال انى دخى دائرهٔ هستيدن معدوم ايلدى. مشار اليه مصرى استيلا ايتدكدن ايكى ايكى بچق و جلوسندن يدى بچق سنه مرورينه قدر اهالئ ايران برادرى اسمرديسك وفاتندن خبردار اولمدقلرى جهتله شكل و سيماجه مقتول موما اليهه زياده مشابهتى بولنان اسمرديس اسمنده بر مجوسى كويا كيروسك مخدومى وقامبيسك برادرى اولديغنى ادعا و بعض هوادارانك معاونتيله قامبيسى خلع ايدرك تخت سلطنته جلوس ايتدى و مصرده كيفيتى اعلان و ارادهء بولنان عسكرى دخى كندوسنه بيعته دعوت ايتمك اوزره اطرافه مأمورلر كوندردى. قامبيس صورت حاله واقف اولدقده مدعئ مرقومك حقندن كلمك ايچون على العجله ايرانه عودت ايتمك اوزره عسكرينى ترتيب ايدوب اسبنه راكب اولور ايكن حامل اولديغى قليجك اوجى بچاغنه صاپلنه رق بعض مرتبه مجروح اولديغندن بر قاچ كون ظرفنده بوندن متأثراً وفات ايلمش و مدت سلطنتى يدى سنه بش ماه ممتد اولمشدر.

اسمردیس مجوس

بر وجه بالا اسمردیس مجوس سنهٔ میلادیه دن بش یوز یگرمی ایکی سنه مقدم مسندنشین حکومت اولدقده مجرد اهالینک کندو حقنده میل و مودتلرینی استجلاب مقصدیله اوچ سنه متمادیا ویرکو و عسکرلکدن معافیتلرینی اعلان ایلدی. معمافیه دسیسهٔ واقعه سنک مکتوم قالهجغنه یکدن اعتمادی اولمیوب بالخصوص کیروسک زمان سلطنتنده ظهوره گلان بعض قباحتندن ناشی قولاقلری قطع اولنمش اولدیغندن شاید شو علامت دخی مدار تشخیص و او حالده جالب اولدیغی تخت شاهی مبدل بلاس رسواهی اولور خوفیله سرایندن طیشارو چیقه‌مدیغندن شو کیفیت و کلاسنک اشتباهنی دعوت ایتمسیله رؤسای ملتدن برینک قزی اولان زوجه‌سی پدرینک تنبیهی اوزرینه مدعی مرقومک قولاقسز اولدیغنی اویخوده ایکن تحقیق ایدرک پدرینه خبر ویرمسی و کیروسک اوغلی اسمردیسی قتل ایدن شخص معتبران اهالیدن بولندرق قامبیسک امری اوزرینه کندو الیله بونی اجرا ایتمش اولدیغنی افشا ایلمسی اوزرینه کیفیت مرتبهٔ ثبوته واصل اولمغله رؤسای ملتدن یدی کشی خفیا بالاتفاق مرقومک سراینه عزیمتله جبراً اوطه‌سنه گیره‌رک کندوسنی اعدام و سر مقطوعنی بالتشهیر کیفیتی جمله‌یه اعلان ایلدیلر. اهالی صورت حاله مطلع اولدقده مجوس مرقومک بودرجه کندولرینی اغفاله جسارت ایتمسندن فوق الغایه منفعل اوله‌رق اول گون اخشامه قدر یوللرده راست گلدکلری مجوسیلری اعدام ایله اخذ انتقام ایلدیلر.

(فاردیس)

(بقیه‌سی صکره)

ازخلفای اوطهٔ ترجمهٔ باب عالی

(مجموعهٔ معاهدات عثمانیه)

درسعادتده پروسیا سفارتی باش ترجمانی بارن تستانك ترتیب کردهسی اولهرق الیوم بارسده دردست طبع وتمثیل اولان مجموعهٔ معاهدات عثمانیهنك برنجی جلدی بودفعه ختام بولمش و بر نسخهسی مطالعهگذار عاجزانهم اولمشدر. اشبو کتاب فوائد نصاب جنتمکان سلطان سلیمان قانونی حضرتلرینك فرانسه قرالی برنجی فرانسوا ایله هجرتك ٩٤١ سنهسی ماه شعبانك یکرمی بشی تاریخنده عقد ایلدیکی عهدنامهدن بدأ ایله شمدی یه قدر سلطنت سنیه ودول اجنبیه بیننده منعقد کافهٔ معاهداتی شاملدر. برنجی جلدی دولت علیهنك یالکز فرانسه ایله مناسباتنه مخصوص اولوب بتون کتاب آلتی جلد اولهجقدر.

مؤلف مومی الیه کتاب مذکورك صورت جمع و ترتیبی حقنده شو وجهله دیباجه طراز بیان اولمشدر که اشبو مجموعه یکرمی سنه مدت تتبع و تحریات متوالیهمك ثمرهسی اولوب کتب نادره و جسیمهده متفرق و پریشان ویاخود محفوظ پیشتختهٔ کتمان اولان بونجه معاهدات و سنداتك جمع و تدارکی نه درجه امر عظیم و عسیر ایدوکی غیرمستتردر. هم تاریخجه وهم ده مصلحتجه برنتیجِ اعتدال فوائد کافیه استحصال اولنق اوزره یالکز الیوم موجود اولان اوروپا دولتلریله منعقد معاهداتی درج ایلدم بونلرك الـ قدیمی فرانسه قرالی برنجی فرانسوا ایله سلطان سلیمان قانونی حضرتلری بیننده ١٥٣٦ سنهٔ میلادیهسنده عقد اولنمشدر. دول شرقیه بحثنه گلنجه یالکز ایران دولتیله عقد اولنان معاهداتی ادخال ایلدم.

اشبو مجموعه شو حالده فن تاریخجه اولان فائده سندن قطع نظر عموماً مطالعه سندن استفاده اولنه جغی درکار ایسه ده بالخاصه دولت علیه اولیای اموری و سفارتلری مأمورینی ایچون ترتیب اولنمشدر. حاوی اولدیغی معاهدات وسائره نك میلاد تاریخلری اوزرینه هجرت تاریخنك دخی علاوه سی و ارباب مطالعه یه کوره وهلهٔ اولیده لزومسز کورینان بعض مکاتیبك و سلطنت سنیه یه دائر دیکر دولتلرك کندو بینلرنده عقد ایتمش اولدقلری معاهداتك درج والحاقی دخی بو سببه مبنیدر.

اشبو اوراقی پك چوق محللردن جمع و استحصال ایلدیکم جهتله مأخذلرك بوراده ذکر و تعدادی قابل اولهیوب فقط تحریرات واقعه و مناسبات ذاتیهٔ عاجزانه‌م ثمره سی اوله‌رق شمدی‌یه قدر مکتوم و مجهول پك چوق آثاره دسترس اولدیغمی بیان ایدرم. بو بابده واقع اولان مساعئ عاجزانه‌م فن جلیل المنافع تاریخه بر کوچك خدمت دیمك اولدیغندن شو مدعا انظار عامه‌ده عجب استکباره حمل اولنمیه‌رق مجموعهٔ عاجزانه‌نك مظهر حسن قبول اوله‌جغنی مأمول ایدرم.“

هر نقدر بو بابده مؤلف مومی الیه دأب دیرین ارباب کمال اوزره هضماً لنفسه اظهار عجز و قصور ایلمش ایسه ده اشبو اثر معتبری چشم امعان و دقتله مطالعه ایدنلر عندنده زیاده رهین تحسین و تقدیر اولمشدر. اکرچه معاهدات مجموعه‌لری سائر کتب علمیه و ادبیه مقتبس اولمیوب بالکز دول اجنبیه ایله معاملاتی اولان وکلا و مأمورینك و برده تاریخ تألیفیله اشتغال ایدن ذواتك لدی الحاجه مراجعت ایلرینه مخصوص ایسه ده اشبو مجموعه بو قبیلدن اولمیوب چونکه

مقدمه سنده دخی بیان اولندیغی وجهله کتب نادره و جریده ده متفرق بولنان معاهداتدن بشقه هنوز اعلان اولنمیوب معظمات وقوعاتك حقیقتنی ظاهره اخراجه مدار اوله جق بر چوق مکاتیب و سنداتی شامل بولندیغندن مطالعه سی هر حالده موجب فوائد اوله جغی درکاردر. مومی الیه مساعدهٔ موقع و مأموریت مناسبتیله درسعادتده هر وجهله مظهر تسهیلات اولدیغی مثللو ویانه و برلین و پارس و لوندره دفترخانه لرنده دخی رخصتیاب تحری اوله رق خبر ویرلدیکنه کوره پك چوق اوراق مهمه جمع و استحصال ایلمشدر.

بنأ علیه اشبو مجموعهٔ معاهدات وقوعات سالفه نك نه مقوله افکار و اغراض اوزرینه مبنی اولدیغنی کوسترر بر تاریخ صحیح دیمك اولور. ٩٤١ سنه سندن مقدم ونديكلوله بعض امتیاز اعطاسنی متضمن دولت علیه ایله ونديك جمهوری و ردوس قواله لری بیننده بعض مقاولات عقد اولنمش ایسه ده بر اوروپا دولتی ایله صلح و مسالمته دائر الك اول عقد ایلدیکمز مذکور ٩٤١ سنه سی معاهده سیدر.

مجموعهٔ مذکوره استانبولك فتحندن سکسان اوچ سنه صکره جنتمکان سلطان سلیمان قانونی حضرتلرینك جالس سریر سلطنت عثمانیه اولدیغی زمان سعد اقتراندن بدأ ایدوب اول اثناده سلطنت سنیه واصل اقصی الغایات سطوت و اقتدار اولدیغندن شو حالك نه مقوله اسبابه مبنی اولدیغنی آکلامق ایچون برنجه عصر مذکور تاریخنی مطالعه و تدقیق اهم اموردندر. اولوقت صورت ترکیبیه و بالخصوص اصول عسکریه جه طوائف سائره یه فائق اولدیغمز جهتیله بو قدر فتوحاته مظهر اوله رق غلغلهٔ شان و شوکتمز ولوله انداز چار اقطار جهان اولمشیدی. فقط صکره لری برمقتضای تقدیر متعال واسباب

مختلفه‌یه مبنی قضیه برعکس اوله‌رق ملل سائره بزه تفوق ایلدی .
نزد ارباب بصائرده روشن ظاهر اولدیغی وجهله شو انقلابی داعی
اولان اسبابدن بریسی اکثریا نتیجهٔ عز و اقبال اولدیغی ازره
بزلر تنپروری و استراحته اعتباد ایله تکلفات سفریه‌یی تنعمات
حضریه‌یه تبدیل ایتمکلکمز ماده سی ایسه‌ده اصل سبب ملل
سائره‌نك فنون و صنایعده کسب ترقی و کمال ایلمسیدر . یعنی ذکر
اولنان تحول حال بزم کیرولمزدن زیاده انلرك ایلرولملریله حاصل
اولمشدر . فی الحقیقه شو زمانه‌مز اعصار سالفه ایله قیاس قبول
ایتمیوب تحصیل مایهٔ سطوت و اقتدار مطلقا معارف و آدابك بین
الاهالی انتشارینه متوقفدر . مقصد مهم مذکور شو اساسه مستند
اولمه‌رق هزار کلفت و زحمتله صورتپذیر حصول اولسه بیله
عمومی و دائمی اوله‌مز . هرنه‌ایسه اشبو مباحث پك طویل الذیل
اولدیغندن همان صدده رجوع ایده‌لم .

کتاب مذکورده مندرج موادك باشلجه‌سی معاهدات ایسه‌ده مشتمل
اولدیغی مکاتیب و سندات دخی حقیقة دقت و اعتنایه شایاندر .
بونلر سلاطین عثمانیه طرفندن فرانسه قراللرینه یازلمش نامهٔ
همایونلر ایله صدر اعظملره اصدار بیورلمش اوامر عالیه و تعلیمات
و فرانسه قراللری طرفندن سلاطین عظام عثمانیه‌یه تقدیم اولنمش
نامه‌لر و سفرالرینه کوندرلمش تعلیمات و بونلرك دخی مسائل مهمه‌یه
دائر متبوعلری اولان حکمداران و وکلالرینه تقدیم ایتمش اولدقلری
لوایح و معروضات و بو قبیلدن سائر اوراق مهمه‌در . اشبو
اوراقك اکثریسی معاهداتك نه مقصد اوزرینه عقد اولندیغنی
شرح و توضیح ایلدیکندن مطالعه‌لرندن چوق شی استفاده

اولنه‌جغی مثللو بونجی ناپولیون بوناپارطه‌نك مصر اوزرینه عزیمتنه دائر مکاتیب و سندات زیاده شایان اطلاع موادددندر. المانیا مشاهیر حکماسندن لایبنج طرفندن فرانسه قرالی اون دردنجی لوئی یه مصری ضبط ایلمکه تشویق ضمننده یازلمش اولان لایحه‌نك دخی صورتی واردر. مجموعهٔ مذکوره بالخاصه سلطنت سنیه‌یه متعلق اولدیغی جهتله بالطبع جمله‌دن زیاده بزجه فائده‌سی اولوب بو مقوله آثارك اوروپاجه دخی شهرت و اعتبار بوله‌جغی درکار و بونی اوراده مطالعه ایدنلر سلطنت سنیه‌نك اك زیاده صاحب شوکت و اقتدار اولدیغی زمانلرده بیله دائما مسلوك قدم اختیاری اولان طریق مستقیم عدل و حقانیتدن عدول و انحراف ایتمامش اولدیغنی کوره‌رك بعض بد خواهانك حقمزده نشر ایلدکلری اکاذیب و اراجیفك نه درجه بی اساس اولدیغنی فهم و ایده‌جکلری آشکاردر. بناءً علیه مؤلف مومی الیهك شو همتندن طولانی ایفای تشکره ابتدار و دیکر مجلداتك و بالخصوص روسیه دولتیله اولان مناسباتمزه دائر جلدینك دخی ظهورینه انتظار ایدرز.

اشبو مجموعهٔ معاهداتك فائده‌سی یالکز فرانسز لساننه آشنا اولنلره منحصر اولمسی جای تأسفدر. فقط شامل اولدیغی معاهداتك همان کافهٔ ترکجه صورتلری موجود اوله‌جغندن بونلرك جمع و تدارکی و اولمیانلرك بالترجمه علاوه‌سی ایله طبع و نشری خصوصنه دخی بر صاحب اهلیت طرفندن همت بیورلسه بالجمله ابنای وطن استفاده و بالخصوص اجانب ایله مناسبات رسمیه‌سی اولان مأمورین سلطنت سنیه مصلحتجه فوائد عظیمه‌یی استحصال ایده‌جکندن از دل وجان بونك حسن حصولنی تمنی ایلرز.

(منیف) ۲۷ • ۳

بر دولتك حربا درجهٔ اقتدارینك آكلاشلمسی اول دولتك تجاوزی وتدافعی حاللرنده بشقه بشقه اولان قوهٔ عسكریه‌سنی بیلمكه متوقفدر. دولتلرك حال تجاوزیده اولان قوهٔ عسكریه‌لری اكثریا وقت حضره مخصوص اولان مقداردن زیاده اولمیوب واقعا اوقات سائره‌یه نسبتله زیاده عسكر جمع وتحریر ایدرلر ایسه‌ده بونلرك فضله‌سی احتیاط مركزلرنده و قلاع و خسته خانه‌لرده اقامه اولنورلر. فقط حال تحفظیده وقت سفره مخصوص اولان مقدار استخدام اولنوب بونلر دخی عساكر منتظمه و احتیاطیه‌دن عبارتدر. آلمانیاده بونك اوزرینه لاندور تعبیر اولنان عسكرك بر فرقه‌سی دخی علاوه قلنور. ملت عسكری تعبیر اولنان عسكر دشمن اوزرینه سوق اولنمیوب یالكز مواقع عسكریه و سائره‌نك محافظه‌سنه تعیین و مواقع مذكوره‌ده بولنان نظام عسكری سائر لازم كلان یرلره سوق اولنور. سالف الذكر احتیاط عسكرینك هر مملكتده اهمیتی اولدیغندن بو بابده بعض ایضاحات اعطاسنه ابتدار قلنور شویله كه فرانسه‌ده هر سنه یكرمی یاشنه رسیده اولان اوچیوز اون بش بیك كشینك نصفی مقداری مقدما بر تقریب خدمت عسكریه‌دن معاف اوله‌رق یالكز سكسان بیكی عسكره النور ایكن شمدی وقت حضرده یوز بیك كشی تحریر اولنور فقط بونلرك بر مقداری الایلره الحاق و باقیسی لدی الحاجه جلب ایدلمك اوزره محللرنده ابقا قلنور ایدی. بونلر بیك سكز یوز التمش تاریخنه قدر تعلیم ایندكلری حالده تاریخ مذكوردن برو بر نصفی عساكر نظامیه‌یه الحاق اولنوب نصف

دیکرینك برنجی سنه اوچ ماه و ایکنجی سنه بر ماه تعلیم ایله اوقات سائره‌ده کار وکسبلریله مشغول اولملری اصول اتخاذ قلنمش و بو صورت بالتجربه فائده‌لو کورندیکندن ابقاسی مقرر بولنمشدر.
بناءعلیه فرانسه دولتنك ایلروده دائما سلاح التنده درت یوز التمش یدی بیك عسکری اولدقدن بشقه یوز اوتوز اوچ بیك دخی احتیاط عسکری بولنه‌جغی و سنوی یوز بیك نفر النور ایکن وقت حربده یوز اللی بیك کشی اخذ ایله قوهٔ مذکوره‌نك موجودی تزیید اولنه بیله‌جکی و بونلره بر مقدار کوکللو و ملت عسکری دخی ضم اولنه‌جغی و کوکللو عسکرندن بشقه بونلرك کافه‌سنك مدت عسکریه‌لری معین و محدود اولمدیغی جهتلرله دولت مشار الیهانك وقت حربده قوهٔ عسکریه‌سی یدی سکز یوز بیکه بالغ اوله بیله‌جکی آشکاردر.
انکلتره‌ده موجب تشویق اولمق اوزره سلك عسکری‌یه کیرنلره اکراماً اول امرده بش لیره استرلین و خدمتده بولندقلری مدتجه دخی مستوفی معاش اعطا اولنور. بیك سکز یوز التمش بر و التمش ایکی سنه‌لرنده نفس انکلتره‌ده استخدام اولنمق اوزره یوز قرق التی بیك وهندستانده قوللانلمق اوزره یتمش اوچ بیك کشی سلك عسکری‌یه دخول ایتمش و اشبو مقداردن ماعدا هندستانده یرلودن اولمق اوزره یوز التمش بیك سپاهی عسکریله ملت عسکری واردر. اشبو ملت عسکری قرعه ایله اخذ اولنوب بونلر المانیاده وقت حربده جلب اولنان لاندور یعنی مستحفظین ممالك عسکرینك بر نوعی اوله رق سنده بر کره تجمع ایله برقاچ هفته تعلیم ایدرلر و وقت حربده پارلمنتونك رأیی اولدیغی حالده انکلتره ممالکنك خارجنه سوق

والزام اولنه بيلورلر . كوكللو عسكرى ايسه ملبوسا تلرينى كندولرى تدارك ايدوب استدكلرى وقت تعليم ايتمك اوزره تجمع ايدرلر و مقدارلرى يوز يكرمى بيك كشيدن عبارت اولوب كيتدكجه تزايد ايتديكندن بونلرك تسويهٔ مصارفى ايچون پارلمنتو طرفندن يوز اوتوز اوچ بيك ايكيوز يتمش التى ليره استرلين تخصيص قلنمشدر . ملت و كوكللو عسكرى قوهٔ احتياطيه دن معدود اولوب انكلتره ممالكنه خارجدن تجاوز وقوعى تقديرجه بروجه تخمين مقدارلرى شمديكينك درت قاتنه بالغ اوله بيلور .

سائر ممالكده اهاليدن بناءً بر درجهٔ محدوده يه واصل اولنلر كافة خدمت عسكريه ده بولنمغه بورجلو اولوب اشبو بورجى ايفا ايده جك اولنلر ايله بوندن معافيتى لازم كلنلر قرعه ايله تفريق وتعيين اولنديغى حالده روسيه ده بونك عكسيدر . مملكت مذكوره ايالات شرقيه و غربيه اعتباريله ايكى يه منقسم اولوب بونلردن بالمنا و به يتمشر بيك نفر اخذ اولنديغندن وقت حضرده هر بر ايالتدن ايكى سنه ده بر كره اولمقدار عسكر النور ديمك اولور . بيكده قاچ كشى النمسى رأى ايمپراطورى يه محول اولوب فقط اكثريا بيكده بش كشى النور و بونلر دخى اون سكزدن اوتوز بش ياشنه قدر اولنلردن انتخاب اولنور . هنكام محاربه ده شو قاعده يه رعايت اولنميه رق لزومنه كوره حركت قلنور . اصلزادكان و ارباب تجارت خدمت عسكريه دن مستثنا اولدقلرى مثللو قائمه اولدرق بيك روبله اعطاسيله دخى تحصيل معافيت مجاز ايسه ده نادر الوقوعدر . روسيه دولتنك متأهل و زراعتله مشغول اولدقلرى حالده سرحدات محافظه سنه مأمور اولان عسكرى تقريبا يوز بيك نفردر .

آوستریاده عموم اهالی خدمت عسكريه‌ده بولنمغه مجبور اولوب فقط
دولت خدمتنده مستخدم ودعوی وكيلی وطبيب و پاپاس اولنلر ویتمش
یاشنه وارمش بر پدر و یاخود والده‌نك یالکز اوغلی خدمت بولنانلر
مذكوره‌دن معافدرلر. تیرول ایالتنده اون سكزدن یكرمی التی
و دولت مشار الیهانك ایتالیا قطعه‌سنده كائن ایالتنده یكرمیدن
یكرمی بش وایالات سائره‌سنده اون سكزدن یكرمی التی یاشنه قدر اولنلر
عسكره النور. سرحدات عسكريه‌ده ایسه قوی البنیه اولان
كافهٔ ذكور یكرمی یاشندن اوتوز بر یاشنه قدر خدمت عسكريه
ایفاسنه مجبوردر. انجه ایله كوكللو اوله‌رق عسكر تحریری اصولی
جاری اولدیغی مثللو ١٨٥٦ سنه‌سنده موضوع نظام اقتضاسنجه
بدل اعطاسی دخی جائزدر. وقت حضرده خدمت عسكريه سكز
سنه اولوب هنگام محاربه‌ده غیر محدوددر. اشبو سكز سنه‌نك
انقضاسندن صكره نفراتك اسملری ایكی سنه دخی احتیاط دفترنده
مقید بولنور. بونلر محاربه مناسبتیله تكرار جلب اولنوب لازم
كلدیكی حالده مدت مذكوره تمدید قلنور. تیرول ایالتنده بر نوع
ملت عسكری و بعض بیوك شهرلرده لاندور عسكری واردر.
پروسیاده شمدی‌یه قدر جاری اولان لاندور عسكری اصولی جمله‌نك
معلومی اولدیغی جهتله تفصیلنه حاجت یوقدر. فقط پارلمنتو قراری
اوزره ١٨٦١ سنه‌سنده اولبابده خیلی تعدیلات اجرا قلنمشدر. اصول
جدیده‌یه كوره لاندور عسكرینك برنجی فرقه‌سی عساكر منتظمه‌یه
الحاق و بو صورتله الایلرك عددی قرق ایكی سكسانه ابلاغ اولنوب
مدت عسكريه‌لری دخی بر امر اعتباری اولمق اوزره اوتوز یاشنه
قدر تمدید قلنمش ایسه‌ده عساكر مذكوره یالكز اوچ سنه سلاح

التنده بولنورلر. اشبو لاندور فرقهٔ عسکریه سنك مركب اولدیغی فرق الایك مقدما دائمی صورتله ضابطانی اولیوب سنوی اجرا قلنان تعلیملرده موقتاً ضابطان تعیین اولنور ایكن شمدی دائمی ضابطانی واردر وصف ضابطانی لا اقل اون ایكی سنه خدمت عسکریه ده بولنمش اولان نفراتدن اولوب بو صورت اهالینك امور حربیه ده کسب ملکه و مهارت ایتملرینه زیاده مدار اولور ایسه ده شو فوائدك استحصالی مالاً كلی فداكارلق اختیارینه متوقفدر. بوندن بویله لاندور عسکری طابورلره منقسم اولهرق پیاده عسکرینه الحاق اولنه جق و محاربه حالنده عساکر منتظمه ضابطانی قومانده سنده بولنه جقلردر.

ایتالیا شمدی برحال انقلابده بولندیغندن عساکر موجوده سنه دائر معلومات صحیحه النه میوب فقط هر حالده اشبو دولت جدیده نك عساکر موجوده سی درتیوز بیك نفر تخمین اولنه بیلور.

المانیا بر طاقم دولت و حکومتلردن عبارت اولوب بونلرك مقدار اراضی و اهالیسی بر وجه آتی کوسترلمشدر

اسامیٔ حکومات المانیا	بیك سکز یوز اللی سکز تاریخنده مجموع اهالی	بهر میل مربع اوزرنده بولنان مقدار اهالی	میل مربع حسابیله مقدار اراضی
باویره قرالیتی	٤,٦١٥,٧٤٨	٣,٣٣٣	١,٣٨٥
ساقسونیا قرالیتی	٢,١٢٢,١٤٨	٧,٨١٢	٢٧٢

هانوره قرالیتی	١,٨٤٣,٩٧٦	٢,٦٣٩	٦٩٩
ورتمبرغ قرالیتی	١,٦٩٠,٨٩٨	٤,٧٧٣	٣٣٤
بادن غران دوقه‌لغی	١,٣٣٥,٩٥٢	٤,٨٠٤	٢٧٨
هس الكتورلكی	٧٢٦,٦٨٦	٤,١٨٤	١٧٤
هس غران دوقه‌لغی	٨٤٥,٥٧١	٥,٥٢٦	١٥٣
هولشتاین ولونبورغ دوقه‌لغی	٩٦٨,٨٦٣	٢,٨٤١	٣٤١
لوقسنبورغ غران دوقه‌لغی	٤١٠,٢٧٩	٤,٧٧٠	٨٧
برونسویق دوقه‌لغی	٢٧٤,٠٦٩	٤,٠٧١	٦٧
مكلمبورغ شوه‌رین غران دوقه‌لغی	٥٤١,٣٩٥	٢,٢١٩	٢٤٤
مكلمبورغ استرلیج غران دوقه‌لغی	٩٩,٦٢٨	٢,٠١٣	٤٩
ناسو دوقه‌لغی	٤٤٣,٦٤٨	٥,١٨٩	٨٥
ساقس وایمار غران دوقه‌لغی	٢٦٧,١١٢	٤,٠٤٧	٦٦
ساقس ماینینغن دوقه‌لغی	١٦٨ ٨١٦	٣ ٩٢٦	٤٣
ساقس التنبورغ دوقه‌لغی	١٣٥ ٥٧٤	٥ ٦٤٩	٢٤
ساقس قوبورغ دوقه‌لغی	١٥٣ ٨٧٩	٤ ٥٥٧	٣٦
اولدنبورغ غران دوقه‌لغی	٢٩٤ ٣٦٩	٢ ٥٨١	١١٤
انهالت دسوغوتن دوقه‌لغی	١١٩ ٥١٥	٢ ٩٨٨	٤٠
انهالت برنبورغ دوقه‌لغی	٥٦ ٠٣١	٣ ٧٢٧	١٥
شوارتس سوندرهاوزین پرنسلكی	٦٢ ٩٧٤	٤٠٧٩	١٥
شوارتس رودولشتات پرنسلكی	٧٠ ٠٣٠	٤٠٠٩	١٧
لیختین شتاین پرنسلكی	٧ ١٥٠	٢٤٦٥	٣
والدك پرنسلكی	٥٧ ٥٥٠	٢٦٥١	٢٢
روس غرایتس پرنسلكی	٣٩ ٣٩٧	٥٧٩٤	٧

روس شلایتس پرنسلکی	٨١٨٠٦	٥٤٥٤	١٥
لیپ شاونبورغ پرنسلکی	٣٠١٤٤	٣٧٤٥	٨
لیپ دتمولد پرنسلکی	١٠٦٠٨٦	٥١٤٩	٢١
هس هومبورغ غرافلغی	٢٥٧٤٦	٥١٤٩	٥
لوبك شهری	٥٥٤٢٣	٩٤٣٥	٦
فرانقفورت شهری	٧٩٢٧٨	٤٣٢٥٠	٢
برم شهری	٨٨٨٥٦	٢٥٣٨٧	٣
هامبورغ شهری	٢٢٢٣٧٩	٣٤٨٠١	٦
یکون	١٨٠٤٠٩٧٦		٤٦٥٦
پروسیا دولتنك المانیا داخلنده			
کائن ایالاتی	١٣١٧٣٢٣٥		٣٣٨٩
اوستریا دولتنك المانیا داخلنده			
بولنان ایالاتی	١٢٩٠٩٩١٩		٣٥٤٥
یکون عمومی	٤٤١٢٤١٣٠		١١٥٩٠

(قور اطه‌لری)

بحر محیط هندیده واقع قور اطه‌لری سلطاننك برادر و برادرزاده‌سی اولوب مقدمجه حسب المصلحه لوندره‌یه عزیمت ایتمش اولان محمد وعبداه بکلر بو کونلرده سلطان مشار الیه طرفندن مأمور أدرسعادته دخی کلمش اولملرینه و جزائر مذکوره ممالك مستقلهٔ اسلامیه دن اولوب تفصیل احوال و کیفیاتی بزجه بالوجوه شایان اطلاع

مواددن بولندیغنه مبنی کرك مومی الیهمانك صورت حاللرینه و کرك مملکتلرینك جغرافیا و تاریخنه دائر کندولردن و محال سائره‌دن اخذ ایلدیکمز معلومات مفیده‌نك عرض و بیاننه مبادرت قلنور.

مومی الیهما حبش اهالیسی رنکنده و اجدادلری اولان عرب شکل و سیماسنده اورته بویلو و نحیف الوجود آدملردر. ناصیۀ حاللرنده آثار فطانت و اوضاع و حرکاتلرنده امارۀ نجابت هویدادر. محمد بك تخمینا اوتوز بش و عبداه بك یکرمی بش اوتوز یاشنده‌در. البسه‌لری دخی پانطلون ایله صرمه قیطانلو بر نوع طار جبه‌دن عبارت اولوب مملکتلرنده باشلرینه صارق صاررلر ایسه‌ده بوراده فس کیمشلردر. بونلر کندو لسانلرندن بشقه عربجه و انکلیزجه تکلم ایدوب بالخصوص عبداه بك انکلیز لسانی کرکی کبی اوقیوب یازدیغی مثللو فرانسزجه‌یه دخی آشنادر. هنزوانده اصول جدیده اوزره مؤسس اوله‌رق خاندان سلطانی‌یه مخصوص بولنان بر مکتبده تحصیل علم و ادب ایلمشلردر. و یزینه کاغدلری اوزرنده کورلدیکی وجهله محمد بك مجلس مملکت اعضاسندن اولوب میرلوا و دیکری میرالای رتبه‌سنده‌در.

قور اطه‌لری ماداغشقار جزیره سیله افریقا سواحل شرقیه‌سی و ۴۱ و ۴۶ طول شرقی ایله ۱۱ و ۱۴ عرض جنوبی میانه‌سنده واقع اولوب هنزوان و قمور و موالی و میوت اسملریله درت اطه‌دن مرکبدر. مذکور هنزوان اطه‌سی مثلث الشکل اولوب اکرچه جسامتجه دیکرلرینه نسبتله ایکنجی درجه‌ده ایسه‌ده متعدد امنیتلو لیمانلری اولدیغی جهتله سائرلرندن زیاده اهمیتی واردر. مقر حکومت اولان موسامودو شهری دخی جزیرۀ مذکوره‌نك ساحل شرقیسنده واقع اولوب امید برونی طریقیله هندستانه آمدشد ایدن اوروبا سفائنی شهر

مذكور ليمانه اوغرايه‌رق صو و ماكولات الورلر . اشبو موسامودو شهری متين و مرتفع بر سور ايله محاط اولوب بونك اوزرنده دخی جابجا مربع الشكل قله‌لر واردر . ساحلده انتظام اوزره ديكلمش بر نوع غايت ظريف خرما اغاجلری و جوامع شريفه مناره‌لری مناسبتيله خارجدن منظره‌سی زياده نفيس اولديغی نقل و روايت اولنور . هنزوانده وقتيله نار طاغلر اولوب اليوم هر طرفنده اتش اثاری مشاهده اولنور . مع مافيه ساحلاتی و داخلا رونق و لطافتی بر كمال اوله‌رق طاغ و تپه‌لری سراپا اشجار ايله مستور و دره و اووه‌لری انهار ايله معموردر . اراضيسی دخی غايت منبت و محصولدار اولوب هر طرفی مزروع و صيق صيق قرا و قلوبه‌لر ايله معموردر . باشليجه محصولاتی شكر قامشی و قهوه و پرنج و قرنفل و زنجفيل و هندستان جوزی و چويد و تمر هندی و موز و هارادوت و وانيليا و اناناس و پتاتس اولوب بونلردن اوروپا و قطعات سائره‌يه كلی شی اخراج اولنور و سواحلنده پك چوق باغه صيد اولنوب بو دخی امتعهٔ تجاريه‌دن معدوددر . باشليجه حيوانات اهليه‌سی كچی و حمار و سودانده بولنور بر اوركجلی صغردن عبارتدر . طيوردن دخی بچ طاوغی و بلديرجين و عاديلرندن بشقه بر نوع غايت كوزل كوكرجين بولنور و اورمانلرده اجناس مختلفه‌دن ميمونلر و ترلالرده كوچك فاره‌لر پك چوق و سيوری سككدن بشقه حشرات مؤذيه يوقدر .

اصل قمور اطه‌سنه بيوك قمور تسميه اولنوب اشبو جزيره هنزوانك شمال غربيسنده واندن يكرمی بش ساعت بعدنده واقعدر . جزيرهٔ مذكوره بر طاقم طاغلردن عبارت اولوب بعضلرينك اتكلری دريا ايله محاطدر . هيئت مجموعه‌لری بر طاغ تشكيل ايدوب بونك دخی تپه‌سی

سطح دریادن ایکی بیك بشیوز مترو قدر مرتفعدر.

موالی اطه‌سی دخی همزوانك جنوب شرقیسنده و اندن بش ساعت بعدنده واقع اولوب هر طرفی ریختم کبی قیا ایله محاطدر.

قور اطه‌لرینك دردنجیسی اولان میوت بخشنه کلنجه اشبو جزیره الك کوچکی اولوب همزوانك جنوب غربیسنده و اندن یدی ساعت بعدنده‌در. اشبو اوج اطه‌نك اراضی و محصولاتی دخی همزوان اطه‌سی کبیدر.

جزایر مذکوره‌نك مواقع جغرافیه‌سی جهتیله اب وهواسی غایت لطیف وموافق صحت اولوب فقط اوروپالولر شدت حرارتندن شکایت ایدرلر. اهالیسی اوج جنسدن مرکب اولوب بریسی اصلی یرلولردرکه غایت ایری وقوی البنیه و متناسب الاعضادرلر و صاچلری سیاه وکوزلری زیاده فرلیدر و رنکلری زیتونی‌یه مائل سیاهدر و طوداقلری زنجیلر کبی ایری و بیشاقلری یومریدر. ایکنجیسی عربلردرکه الیوم زمام حکومت بونلر یدنده‌در. طائفهٔ مذکوره‌نك اکثریسی اهالئ سائره ایله نسلاً اختلاط و امتزاج ایلدیکی جهتله یرلولره بکزه‌مشلر ایسه‌ده اصلزادکان کروهی درسعادتده بولنان سالف الذکر بکلر کبی سیمای اصلیه‌لرینی غائب ایتمامشلردر. اوجنجیسی زنجیلردرکه همجوار بولنان افریقا قطعه‌سندن اسارتله جلب اولنورلر. مداغشقار سواحلنده متمکن اولوب سکلاوی اسمیله مسمی بر طائفهٔ وحشیه‌دن دخی خیلی اسرا اولدیغی مثللو زراعت وتجارتله مشغول برخیلی اوروپالو وحتی چند نفر عثمانلو دخی واردر. مومی الیهما کرك جزائر مذکوره‌نك جسامتلری و کرك اهالیسنك مقدارینی بیله مدکلری مثللو جغرافیه کتابلرنده دخی اولبابده شایان اعتماد معلومات بولنه‌مامشدر. فقط

جسامتجه ایکنجی مرتبه ده بولنان هنژوان جزیره سی ینه اول حوالیده واقع اولوب الیوم انکلتره یه تابع بولنان موریس اطه سی اتساعنده اولدیغی جبرو بیلوب بو تقدیرجه اون بش ساعت امتدادنده دیمک اولور . قور اهالیسی علی العموم ملایمت و استقامت و مهماننوازلقله متصف اولوب همجوارلری بولنان افریقا و ماداغشقار سواحلی اهالیسنه نسبتله پك متمدندرلر . استعداد و فطانتلری بر كمال اولدیغی مثللو اوضاع و حركاتلرنده زیاده نزاكت واردر و تعبیراتلرنده بعض مضامین شاعرانه استعمال ایلدكلری جهتله مصاحبتلری پك لطیفدر .

اهالینك قیافتلری پك ساده اولوب اهل قرا بر نوع قبا بزدن پشتمال صارینوب باشلرینه دخی طاقیه كیرلر و شهرلولر غایت ككش قوللو بر نوع كوملك و ایچ طونی و یلك تلبس ایدرلر . یالكز اصلزادكان و سائر معتبران اهالی صارق صارینورلر و بللرنده اكثریا كومش و عقیق صاپلی بچاق و خنجر طاشورلر و سائر ممالك حاره سكنه سی كبی پك چوق لحوم اكل ایتمیوب باشلیجه مأكولاتلری سود و سبزواتدر .

نساسی دخی یلك و بر نوع فستان تلبس ایدوب صوقاغه چیقدقلرنده تستره اعتنا ایدرلر و حلیاته فوق العاده میل و رغبتلری اولوب اغنیاسی التون و كموش و مرجاندن و فقراسی باقر و تیمور و جامدن معمول بلازكلر و كوپه لر و یوزكلر و كردانلقلر استعمال ایتدكدن بشقه عرب اصولی اوزره اياقلرینه خلخاللر و بورنلرینه خزمه تعبیر اولنور حلقه لر طاقرلر .

شهرلرك ابنیه سی نهایت ایكی قات اولمق اوزره محكم كارگیر اولوب

فقط اهل قرا مساکنی قامشدن یاپلمش و اوزرلری هندستان جوزی یپراغیله اورتولمش قلوبه‌لردن عبارتدر و اهالیدن مقتدر اولنلرك اکثریا متعدد زوجه‌لرندن بشقه مستفرشه‌لری دخی واردر. خانه‌لری درونی اسباب زینت و احتشامدن عاری اولوب وجوه و اعیان قوناقلرنده مسك و امثالی روایح طیبه استعمالی پك شایعدر.

مملکتك باشلیجه مصنوعاتی دخی بر نوع قبا بز و صابون ودری ودیگر بعض شیلردن عبارتدر. قیومجیلق صنعتی دخی خیلیجه ایلروده اولوب الات و ادواتلرینك عدم کفایه‌سیله برابر یاپدقلری حلیات و سائره‌نك شایان تحسین اولدیغی روایت اولنور.

بین الاهالی کلی املاك و اراضی صاحبی زنکین ادملر اولوب بروجه بالا افریقا و ماداغشقاردن مجلوب زنکی اسرا پك چوق و اوجوز اولدیغندن اکثریا زراعت و امثالی امورشاقه ده بونلری استخدام ایدرلر. اسرای مذکوره‌نك بهر رأسی نهایت اون اون ایکی ریاله یعنی ایکیوز التمش غروشه اشترا اولنور و بعض کره کثرتی مناسبتله اوچ ریاله قدر تنزل ایدر چونکه اقوام زنجیه یکدیکریله محاربه ایدرك غالب کلان طرف دشمندن اخذ ایده‌بیلدیکی اسرایی بازاره کتوروب فروخت ایدر و مشتری بوله‌مدیغی حالده بینلرنده اولان بغض وخصومت مانع اطلاق اولدیغی مثللو حفظ و اطعاملری دخی بادیٔ کلفت اوله‌جغندن اول حالده زبونکشلق فعل ذمیمی ارتکاب ایله صاتلمیان اسرانك همان بازار یرنده اعدام‌لرینه مباشرت و محل منحوسلرینه عودت ایدرلر. اشته بعض کره قیمتلرینك زیاده تدنی ایتمسی شو معاملهٔ غدارانه دن نشأت ایدوب بعض کره دخی اشبو قوراطه‌لری اهالیسی و سائره کبی شمهٔ انسانیتدن بهره‌دار

اولنلر معرض تلفه کلمش اولان بیچاره کان اسرایی مجرد پنچهٔ هلاکدن تخلیص مقصدیله اشترا ایدرلر.

قور اهالیسنك امور بحریه‌ده زیاده توغل و مهارتلری اولوب ممالك اجنبیه‌یه امدشد ایدر خیلی گمیلری واردر. بونلرك اکثریسی بردیرکلی اولوب یلکنلری دخی هندستان جوزی اغاجی یپراغندن معمولدر و ایچنه صو کیرمامك ایچون قامش و یا خود اغاج دالللرندن ایکی طرفنه سدلر یاپارلر و اشبو تهلکه‌لی گمیلرله بحر محیط جزائرینه و افریقا و جزیرة العرب سواحلنه و حتی بومبای و سورته قدر مملکتلری محصولاتنی نقل ایدوب اورالردن دخی منسوجات و اسلحه و تیمور و مسکوکات جلب ایدرلر.

ایادیٔ ناسده تداول ایدن التون و کموش مسکوکات اجنبی دولتلرك اولوب هنزوان سلطاننك یالکز باقر مسکوکاتی واردر.

قور اطه‌لری اهالیسی عموماً اهل اسلام اولوب شافعی المذهبدرلر. بعض خدمات عسکریه‌ده مستخدم هندیلردن بشقه حنفی مذهبنده ادم یوقدر. شهرلرده جسیم و مناره‌لی کارکیر جوامع شریفه و مدارس اولوب علما دخی چوقدر.

حامیٔ دین مبین اولان ذات حضرت پادشاهینك حائز مقام خلافت کبری اولدیغنی تصدیق ایله کافهٔ طوائف مسلمه‌نك امر دینده رئیس و پیشواسی نظریله باقدقلری جهتله اوته‌دنبرو خطبه‌یی نام نامیٔ جناب خلافتپناهی‌یه قرائت ایدرلر.

هر درلو دعاوی محاکمه‌ده شرع شریف احکامنه تطبیقاً رؤیت و فصل اولنور. بوندن سرمو انحراف اولنمیوب حتی سارقك یدی قطع اولنور. فقط سرقت پك نادر وقوعبولدیغندن اشبو جزای شدید

ترتیبنه مجبوریت حاصل اولیـوب اون بش یگرمی سنه‌دنبرو یالکز ایکی دفعـه اجرا اولنمش و بونك بریسنده سـارق قونسلوسلردن برینك نهایت اون اون بش غروش قیمتنده بعض اشیاسنی سرقت ایتمش اولمغله انك اصراری اوزرینه حکم اولنمشدر.

قرآن شریف وعقاید وحساب تعلیمیچون مملکتك هر طرفنده اوته‌دنبرو برچوق مکاتب وار ایسـه‌ده اصول جدیده اوزره السنهٔ اجنبیه وفنون متنوعه تحصیلنه مخصوص اوچ مکتب موجود اولوب بر منوال محرر بونلرك بریسی خاندان سلطانی‌یه منحصردر وصنوف اهالی بیننده اوقور یازر ادملر خیلی بولنور واپادی ٔناسده علوم عقلیه و نقلیه‌یه دائر جده و بصره و محال سائره‌دن جلب اولنمش کتب عربیه بولندیغی مثللو حروف و لیتوغرافیا دستگاهلرینی شامل بر طبعخـانه‌لری دخی اولوب بونده بعض کتابلر طبع اولنور.

قور اطـه‌لرنده عموم اهـالی عربی وفارسی ایله افریقـا سواحلنه مخصوص برلغاتدن مرکب برلسان تکلم ایدوب فقط امور تحریریه‌ده عربی استعمال اولنور.

جزائر مذکوره حکمداری صورت مطلقه‌ده اجرای حکومت ایدر. رسمـا عنوانی هنزوان سلطانی اولوب فقط اهالی لسان بلده اوزره کندوسنه موان اطلاق ایدرلر. مناصب عالیه خاندان سلطـانی‌یه منحصردر. وزیر عنوانیله درت وکلاسی اولوب وزیر الاول عمـوماً مصالح مملکته و وزیر الثانی امور داخلیه‌یه و وزیر الثالث امور بحریه‌یه نظارت ایدر.

مملکتك ایکی مجلسی اولوب بریسنه (دیوان) تعبیر اولنور که قاضی الاسلام عنوانیله معنون اولان رئیس علما ایله قاضیٔ مملکتدن بنده اعضاسی

منحصرا سلطان خاندانندن اولوب بونلر دخی الحالةهذه يكرمی ايكيدر و ديكرينه (الجماعه) تعبير اولنوب بو دخی مملكتك اعلم علما وكبار اعيانندن اولمق اوزره يوز قدر اعضادن مركبدر. مجلس مذكور اعضاسی حكومت معرفتيله انتخاب اولنور.

مهام مصالح مملكت سلطان دخی حاضر اولديغی حالده مذكور ديوان مجلسنده تذكر و رؤيت اولنوب فقط بونده بين الاعضا اختلاف آرا وقوعنده سالف الذكر الجماعه مجلسنه مراجعت اولنور. اشبو مجلس كندو طرفندن ديكر برأی بيانه مأذون اولميوب انجق ديوانده كوستريلان شقلردن بريسنی تنسيب وترجيح ايدر و اولوجهله اقتضاسی اجرا قلنور.

هنزوان درت وقور اون التی و موالی دخی ايكی اولمق اوزره مملكت يكرمی ايكی سنجاغه منقسم اولوب بونك هر بريسی والی عنوانيله بر مأمورك تحت اداره‌سنده‌دز. حكومتك منتظم وانكليز اصولی اوزره معلم اوله‌رق طقوز بيك عسكری واردر. بالاده بيان اولنديغی وجهله اسرای زنجيه تداركنده پك سهولت اولديغی مثللو بونلر ايشه دخی يرادقلری و بنأعليه عسكرلك كلفتنك اهالی اوزرينه تحميلينه حاجت قالمديغی جهتله عساكر مذكوره كافة اسرای مذكوره‌دن مركبدر. بونلرك اكثر ضابطانی يرلودن ايسه‌ده ايچلرنده بر خيلی امريقالو و المانيالو اولديغی مثللو تبعهٔ دولت عليه‌دن حاجی خليل بك اسمنده بر ذات دخی اولوب مومی اليه فی الاصل عثمانلو اوله‌رق بو طرفلردن كتمش اولديغی و اون بش سنه‌دنبرو اوراده توطن ايدرك بين الاهالی معزز بولنديغی خبر ويرلشدر.

قور اطه‌لرنده باركيرو استر اولمديغندن عسكر ايچون اقتضا ايدن

حیوانات بصره‌دن جلب اولنور.

اهالیدن هیچ بر نام ایله ویرکو اخذی معتاد اولیوب یالکز کمرك رسمی النور. بودخی اخراجات اوزرینه پاره‌دن یوزده ایکی بچق واجنبیدن یوزده بشدر. بوندن بشقه اجانبك زراعت ایلدیکی اراضیدن بر هکتاری یعنی یوز متر مربع باشنه بربچق شلین اخذ اولنور. اشته بونلردن سنوی درتیوز بیك ریال یعنی تقریبا اون یدی بیك بشیوز کیسه حاصل اولوب حکومتك ایرادی بوندن عبارتدر. برده عموم اهالی شرعا لازم کلان فطره‌لرینی عیناً ویاخود نقداً طرف حکومته تسلیم ایدوب بودخی فقرا ایله محتاجیندن اولان غربایه تقسیم اولنور.

امور مالیه ایچون مخصوص ناظر اولمیوب بوکا متعلق مصالح وزیر الاول وظائفی داخلنده‌در.

ذخائر و مأکولات سائره زیاده مبذول و اوجوز اولوب قرق قیه پرنج بر ریاله واون بش قیه لحم بر ریاله و برصغر نهایت بش ریاله فروخت اولنور.

حکومتك قوه بحریه‌سی دخی اون التی قطعه کوچك حرب سفینه‌سندن عبارت اولوب بونلرك بهرنده نهایت اون ایکی قطعه طوپ واتمش یتمش قدر طائفه واردر. اشبو سفائن مملکتك اصول قدیمه‌سی اوزره تجهیز و اداره اولنور.

سفائن حربیه‌یه مخصوص سنجاغك اوچ طرفی یشل و اورته‌سی قرمزی اولوب وسطنده شروط اسلامه ویاخود صلاة خمسه‌یه علامت اولمق اوزره بر بنجه رسمی وبرم بیراقلرده اولدیغی مثللو برآی و یلدیز واردر و تجار سفائنی سنجاغی دخی بونه اویله اولوب فقط بوندە بنجه رسمی یوقدر. ذات سلطانی‌یه مخصوص اولان بیراق

دخی سیاه و بیاض و صاری و قرمزی اوله‌رق شطرنجواری درت رنکدن عبارت اولوب بالاسنده‌کی برخانه‌ده دیکر دولت بیراغی کبی پنجه ایله آی یلدیز واردر٭

سلطانك ارخوالیده واقع ممالکدن مسقط امامی و زنکبار سلطانی و ماداغشقار قرالی ایله صلح و مسالمه دائر معاهده‌لری اولدیغی مثللو انکلتره و امریقا و فرانسه و فلمنك و پورتکیز دولتلریله دخی اولبابده عهدنامه‌لری اولوب موسامودروده دول مذکوره ایله مسقط امامی طرفندن بر قونسلوس اقامت ایدر مذکور دولتلرك جمله سیله مناسبات دوستانه‌سی برکمال اولوب فقط برمنوال محرر هندستانه امدشد ایدن انکلیز سفائننك اورایه اوغرامسی و بحر محیط هندیده بولنان انکلیز سفائن حربیه‌سندن دائما برقاچ قطعه‌سی اوراده بولنمسی جهتیله دولت مشار الیهانك سائرندن زیاده نفوذی جاریدر٭

سلطانك جسیم و منتظم برسرایی اولوب مفروشات و تزییناتی اوروپا اصولی اوزره‌در٭ احراردن بولنان درت زوجه‌سندن بشقه بو طرفلردن جلب اولنمش متعدد چرکس و حبشی اوطه‌لقلری دخی اولدیغی منقولدر٭

هنوز والده قطعا عربه اولمدیغندن سلطان سوقاغه چیقدقده اته سوار اولور ایسه‌ده رسمی کونلرده درت ادم اوموزنده محمول تختروانه سوار اولوب نوبتله دکشدیرمك اوزره ارقه‌سندن اون بش حمال دخی یدك کیدر٭

اوراده بولنان تجار اجنبیه سربستانه اخذ و اعطا ایدرلر ایسه‌ده علنا فروخت ایتمك اوزره درون مملکتده مسکرات اعمالی و یاخود خارجدن ادخالی نفذاما ممنوع اولوب یرلو و اجنبی طرفندن

بوكا متابعت و خلافنده حركت ايدنلر زجر و تأديب قلنور.
مملكتك تاريخنه دائر شمديلك بر معلومات اله ميوب فقط بعض
مؤرخلرك بيانينه كوره هجرتك التنجى قرننده عربلر جزائر مذكوره‌يى
فتح ايدرك ذاتاً بت‌پرست بولنان اهاليسنه دين و لسانلرينى تلقين وتعليم
ايتمشلردر. اوللرى اوروپالو عندنده مجهول اولديغى حالده ١٥٩٧
سنه سنده هولانده‌لو قورنل هوتمان نام قپودان كشف ايلمشدر.
مجموعهٔ عاجزانه‌مز مطالعه سنه رغبت ايدنلرك معلومى اولديغى اوزره
بكر افندى طرفندن اوله‌رق اميد برونندن بالورود ١٢٨٩ سنه سى
شوالى تاريخلى واون نومرولى مجموعه ده مندرج بولنان برقطعه مكتوبده
اميد برونندن وابورسفينه سيله اوچ كونلك مسافه‌ده هندوان اسمنده
بر جزيره اولوب عموم اهاليسى و استقلال اوزره بولنان حكمدارلرى
اهل اسلام اولديغى بيان قلنمش و اولوقت جزيرهٔ مذكوره‌نك موقع
و احوالى تحقيـق اولنـه مديغندن بونك جغرافيون عنـدنده نام
ديكرله معروف اوله‌جغى يازلمش ايدى. اشته بكر افنديك دال ابجد
ايله هندوان تسميه ايلـديكى جزيره‌نك اشبو هنزوان اولـديغنده
اشتباه اولميوب بو مناسبتله شو مشكلمزك دخى انحلالپذير اولديغى
بالممنونيه بيان ايدرز. فرانسزلر جزيرهٔ مذكوره‌يه (Anjouan)
آنژوان و انكليزلر دهـا زياده تحريف ايله (Jouhana)جوهـانا
تسميه ايدوب خريطه‌لرنده دخى بو وجهله كوسترمشلردر.
جزاير اربعـهٔ مذكوره‌دن ميـوت (Mayotte) اطه سى دخى
مقدملرى هنزوان سلطانى ممالكندن ايكن اوندن يكرمى سنه مقدم
بر تقريب فرانسه دولتى طرفندن ضبط اولنمشدر. شويله كه موريس
اطه‌سى انكلتره‌لويه انتقال ايتدكدن صكره فرانسـه دولتى كندو

بکلك وتجار سفائنی التجا ایتمك و اقتضا ایدن مأکولات ومشروباتی
تدارك ایلمك ایچون امید برونك اوته طرفنده بر لیمانی قالمدیغندن
اوراده بر مناسب محل تدارکی آرزوسنده اولدیغی حالده سفائن
حربیه‌سی قپودانلرندن بریسی ١٨٤١ سنهٔ میلادیه‌سنده جزیرهٔ مذکوره‌یه
اوغرایه‌رق کرك موقعجه وکرك اب وهواجه تمام مطلوبلرینه موافق
اولدیغنی کشف وتحقیق و صورت حالی اقتضا ایدن محله اشعار
و تبلیغ ایتمسی اوزرینه فرانسه دریاله‌سی موسیو دوهل (de Hell)
طرفندن یوزباشی موسیو پاسو (Passot) مأموراً مذکور میوت
جزیره‌سنك متغلباً حاکمی بولنان (اندریان سولی) نزدینه کوندرلمش
و اول اثناده جزیره اهالیسی ارالقده متغلب مرقوم علیهنه قیام
ایلدکلری مثللو همزوان سلطانی استرداد داعیه سندن و همجوار
بولنان دیکر بعض حکمداران دخی حق حکومت دعواسندن خالی
اولمیه‌رق نهایت الندن چیقدجغنی تیقن ایتمش اولمسیله ١٨٤٣ سنه‌سی
شباطنده ضابط مومی الیه ایله کندو بیننده منعقد بر مقاوله‌نامه
اقتضاسنجه جزیرهٔ مذکوره‌یی فرانسه‌یه ترك و تملیك ایتمش و سنهٔ
مذکوره حزیرانك اون اوچنده ینه مومی الیه موسیو پاسو معرفتیله
فرانسه نامنه ضبط اولنمش و بر مقدار کافی پیاده و طوپچی عسکری
مستحفظ تعیین قلنمشدر.

اشبو فراغك شرائطی مواد آتیه‌دن عبارتدر اولا فرانسه دولتی
طرفندن اندریان سولی‌یه قید حیات شرطیله سنوی بیك اریال یعنی
تقریباً یکرمی ایکی بیك غروش ویریله‌جك ثانیاً ایکی نفر اوغلنك
فرانسه‌یه تابع بولنان جزیره‌سنده مصرفی حکومت طرفندن
ویریله‌رك تربیه وتعلیم اولنه‌جق ثالثاً جزیره‌نك امنیت ومحافظه‌سیچون

اقتضا ایده‌جك اراضی و املاك مستثنا اولمق اوزره اهالی‌یه عائد اولان كافهٔ اراضی و املاك كما كان اصحابی یدنده قاله‌جق رابعا براولر ایله فرانسه‌لولر بیننده تكون ایده‌جك دعاوینك فصل وتسویه‌سی حكومت معرفتیله صنفیندن انتخاب اولنه‌جق حاكمره حواله قلنه‌جقدر. معاهدهٔ مذكوره تاریخندن جزیره‌نك اولوجهله ضبط اولنمسنه قدر مرور ایدن مدت اثناسنده جزیره برقطعه فرانسه بكلك سفینه‌سی تحت محافظه‌سنده بولندیرلمشدر.

میوت جزیره‌سی مستطیل الشكل اولوب طولا امتدادی یكرمی بر میل وعرضا دخی ایكی ایله سكز میل بیننده‌در. ینار طاغدن تكون ایتمش اولدیغی آثار دلالتیله معلومدر. طولا التی یوز متر ارتفاعنده برسلسلهٔ جبل ممتد اولدیغی مثللو جزیره‌نك هر طرفی غایت طاغلق اولوب قابل زراعت اولان محللری دره ایله بعض اوه‌لردن عبارتدر. درونده ایرمق اطلاقنه شایان صو یوق ایسه‌ده كوچك چای وكوزلر پك چوق اولوب بونلرك ایچنده برایكی دكرمان اداره ایده‌جك قدر میاه جاریه واردر. خیلیجه اورمانلری دخی اولوب بونلرده كرك سفائن وكرك سائر شیلر انشاسنه الویرشلی كراسته حصوله كلور.

١٨٤٣ ده جزیرهٔ مذكوره‌ده ایكی قصبه اولوب بونلرك ابنیه‌سی دخی اخشابدر. ازمنهٔ سابقه‌ده كاركیر برشهر موجود اولدیغی حالده هر نصلسه خراب اوله‌رق الیوم جوامع شریفه ودیكر بعض ابنیه‌سی آثاری قالمشدر.

جزیره‌نك هر طرفنده بك چوق لیمانلر وقویلر وار ایسه‌ده الك امین واعلاسی اونقوتی لیمانیدركه بردونانمایی استیعاب ایدر. خرما وهندستان جوزی وموز وپورتقال ولیمون وتمرهندی وبلاد حاره‌یه مخصوص

سائر اشجار مثمره یبانی اوله‌رق نشو و نما بولدیغی مثللو شکر قامشی و پاموق و قهوه و توتون دخی خدائی نابت اوله‌رق حصوله کلور. پرنج و طانلی پتاتس و مصر بغدایی زراعت اولنوب بال ایله برنوع صبغ دخی حاصل اولور.

جزیرهٔ مذکوره‌نک فرانسه‌لویه انتقالنده اسارت اصولنک لغویله اهالی یدنده بولنان اوچ بیک اسیر دولت طرفندن اصحابنه بدلی ویریله‌رک ازاد اولنمشدر دولتک تشویقی اوزرینه الیوم اوراده خیلی فرانسزلر تمکن ایدوب تجارت و زراعتله مشغولدرلر.

(منیف)

(خلاصهٔ پولیتقیه)

کچن دفعه یازلدیغی وجهله تونسده رئیس عصات طرفندن شرط اطاعت اولمق اوزره دولتلو والی پاشا حضرتلرینه تکلیف اولنان مواد معلومه‌دن برایسی خزینه‌دارک مملکتدن طرد و اخراجی شرطی اولدیغی حالده بوندن صرف نظرله دائرهٔ اطاعته دخول ایلمشدر و بونک مقابلنده والئ مشار الیه طرفندن رئیس مومی الیهه اللی بیک غروش قیمتنده املاک ویریلوب بوندن بشقه اوله‌رق هم کندوسی و همده برادری بعض صورتله تلطیف قلنمشدر. فقط ینه مشایخ عرباندن منصور بن طاهر التی بیک سواری ایله هنوز حال عصیانده بولنه‌رق خزینه‌دار مومی الیهک دفعی طلبنده اصرار ایتمکده اولدیغی مثللو سوس و صفاقس اهالیسی دخی هنوز دائرهٔ اطاعته

کیرمامشلردر. امر اختلالك مندفع اولدیغی خصوصی بودفعه والی پاشا طرفندن رسماً قونسلوسلره اشعار اولنمش و بوندن بویله ینه عصیان ظهور ایتدیکی حالده اندفاعنه چالشلمق اوزره مجدداً بر اردو تهیئه و ترتیبنه مباشرت قلنمشدر. اوروپا دولتلری سفائنی حالا تونسده بولنه رق کرکی کبی امن و اسایشك تقررینه منتظر اولدقلری مثللو هنوز حال عصیانده بولنانلردخی سفائن مذکوره نك عودتلرینی بکلمکده درلر.

امریقاده شماللولر برازوقتدنبرو حصر و تضییق ایتدکلری پترسبورغ شهرینك اخذینه ظفریاب اوله میه رق مایوساً واشنطونه عودت ایتمشلر و جنوبلر کلیتلو عسکرله کلوب ماریلاند مملکتنی استرداد ایلمشلردر.

مکسیقاده اصل یرلو اولوب امریقانك سائر اهالیسی کبی حال وحشتده بولنان طوائف ایمپراطور جدید ماقسیمایلین حضرتلرینك مسندنشین حکومت اولمسنی اورالرجه سبب صلح و اسایش عد ایتدکلری جهتیله ایمپراطور مشار الیه طرفنه کندو محصولاتلرندن هدیه لر تقدیمیله جلوسنی تبریك ایتمشلردر. معلوم اولدیغی اوزره مکسیقا امریقانك سائر ممالکنه مقیس اولمیوب اهالیسنك جزؤ اعظمی اشبو وحشیلردن عبارت اولدیغندن بونلرك جلب و تأمینی حکومتجه مهام اموردن بولنمش و بو دفعه اولوجهله طرف حکومته ابراز ایتمش اولدقلری مأل و مودت ایمپراطور مشار الیهجه اعظم اسباب موفقیتدن عد اولنمشدر.

اوستریا دولتنك یونان قرال جدیدینی تصدیق ایلمسی اساساً قبول اولنوب عهد قریبده رسما اعلانی مصمم بولنمشدر.

ناپولی قرالی سابق ایکنجی ژوزف حالا رومادہ اقامت ایدرك ممالك مغصوبه‌سنك استردادی اسبابنك استحصالنه حسب الامكان سعی ایتمكده اولدیغندن غالبا ایتالیا دولتنك وقوعبولان رجاسی اوزرینه بو دفعه دخی فرانسه دولتی طرفندن قرال مشار الیهك رومادن اخراج و تبعیدی خصوصی پاپا حضرتلرینه تكلیف اولنمش ایسه‌ده ملتجی قبولی اصولنك هر حالده خللدن وقایه‌سی لازم و لابد اولدیغی جهتله تكلیف مذكورك اسعافی ممكن اوله‌میه‌جغی جوابی ویرلمشدر .

ویانه‌ده تجمع ایتمش اولان اوستریا و پروسیا و دانیمارقه مرخصلری مقدمات صلحیه‌یه قرار ویره‌شلردر . اشبو صلح اقتضاسنجه دانیمارقه دولتی هولشتاین و شلزویق و لاونبورغ دوقه‌لقلرینی اوستریا و پروسیایه ترك ایده‌جك و بو صورتده دانیمارقه تحت حكومتندن چیقه‌جق نفوسك مقداری طقوز یوز یتمش بیك نفوس اولوب دولت مشار الیهانك برملیون یدی یوز بیك نفوسی قاله‌جقدر . فقط اوروپانك خارجنده بولنان سكسان بیك نفوسی بو حسابه داخل دكلدر .

مجموعهٔ فنون هرماه عربی نهایتنده چیقاریلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش ٦٥ برسنهلك

٣٥ آلتی آیلق

٠٦ برنسخه

برسنهلكنه ویاخود آلتی آیلغنه مشتری اولمق استنلر كده یكی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مركزینه مراجعت اولنه. ایالاتده مشتری اولمق استیانلر فیئات مذكوره اوزرینه مسافهنك قربیت و بعدیتنه باقلیوب برییللق ایچون آلتی و آلتی آیلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله آقچهسنی پوستهیه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه كوندردكلری حالده اوقات معینهسنده محلنه ایصال اولنور ممالك اجنبیه ایچون مسافهسنه كوره لازم كلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مركزی	جغال اوغلنده صوبجی
صحافلر كتخداسی حلبلی حاجی	بك اوغلی جادهسنده صحاف
حسین افندی	كورل نومرو ٣٢٣
سلطان بایزیدده كاغدجی حافظ	آلاجه حمامده سركیٔ عثمانی
اسماعیل افندی	اشیاسی صاتان یوسف افندی

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان موادٌ مناسبه جمعیت مركزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

اوچنجی سنه

ربیع الآخر   نومرو ۲۸

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

۱۲۸۱

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه‌لرینه ساخته نظریله باقیله رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله جقدر

(مدخل علم ژئولوژی)

بحار بیانندهدر

قعر دریانك شكلی پك معلوم دكل ایسده قارهلرك سطحنه شبیه اولهرق اینشلی و یوقشلی اولدیغی قیاسا اكلاشیلور· دریاده مرتفع طاغلر و واسع صحرالر اولوب بعض جبالنك ذروهلری سطح دریادن خارجه چیقهرق بوندن اطهلر تشكل ایلمشدر· مع مافیه قعر دریا قارهلردن بعض مرتبه فرقلی اولمق لازم كلور· چونكه بونجه انهار علی الدوام بحاره منصب اولوب ناقل اولدقلری موادی ایصال و اقندیلر دخی مواد مزبورهیی قعر دریانك درینجه محللرینه كوتوروب انده ترك ایلیهرك ذكر اولنان اوهلری املا و تسویه ایدرلر· بنابرین دكزده بولنان اوهلرك و بوغازلرك درینلكلری قارهلرده كائن جبالك ارتفاعلرندن اقل اولمق لازم كلور· بحر محیط جنوبیده طقوز بیك مترو یعنی اون بر بیك ذراعدن زیاده درینلك بولنمش ایدوكی بالاده بیان قلنمش اولوب انجق بحر محیط غربینك

عمقی برساعت یعنی یدی بیك بشیوز ذراع و بحر محیط شرقینك دخی
برساعت و برثلث مقدار بولنمشدر . بحاردن عمق الماز اولان اوروپا
دکزلری اولوب دالماچیا ایله ایتالیا اراسنده واقع وندیك کورفزینك
درینلکی یوزاوتوزایکی قدم وجبل طارق ایله سبته بیننده دریانك درینلکی
٥٧٠٠ و مارسلیا شهری ایله جنوه شهری اراسنده اولان نیسه شهری
پیشگاهنده صولرك عمقی ٢٠٠٠ و جبل طارق بوغازی ٩٠٠دن ٣٠٠٠
قدمدر . مشهور قپودان موسیو اسقورسبی بحر محیط غربینك جهت
شمالیه سنده برموقعده ٧٦٠٠ قدم طولنده براسقاندیل ایندیرمش ایسه ده
دریانك قعرینی بوله مامش ایدوکندن شوکیفیت قطب دکزلرینك
صولری غایت درین اولدیغنه و قطب بوزلرینك دخی اطفلر اوزرنده
واقع اولمدیغنه بر دلیلدر . غور دریانك درجهٔ حرارتی اکلاشلمق
ایچون تجارب عدیده اجرا اولنمشدر شویله که دکز صولرینك حرکاتی
سطحده اولوب درینده تلاطم اولمامغله اسقاندیلك اوجنه میزان
الحراره ربط اولنه رق قعردریانك درجهٔ حرارتی وزن اولنسه قده
بحر محیطك حرارتی نصف نهارده هوانك کولکده اولان حرارتندن
دون و نصف لیلده بالعکس دائما زیاده اولوب صباح ایله اخشاملین
هوانك درجهٔ حرارتیله موازنتده اولدیغی تبین ایلشدر و دریانك
مختلف درینلکلرنده درجهٔ حرارت دخی اختلاف اوزره اولوب
مثلا دریانك سطحی ٢٢ درجه حرارتده بولندیغی حالده یکرمی بش
قولاج درینده صولرك حرارتی ١٤ درجه یه قریب و یوز قولاجده
١١ و اوچیوز قولاجده التی بچق درجه حرارت بولنمشدر و دریانك
مواقع مختلفه سنده اشبو قاعده تخلف ایدر ایسه ده التیوز قولاجدن
زیاده درینلکده صولرك حرارتی بری بری اوستنه درت درجه دن

اش درجه‌یه قدردر و حرارت مذکوره سطح دریایه طوغری چیقلدقجه تزاید ایدوب سطح صولرینک حرارتی دخی موسمنه کوره‌در . بیانه حاجت اولمدیغی اوزره دکز صولری مواد اجنبیه‌دن خالی اولمیوب ثقلت اضافیه‌سی ماء مقطردن زیاده واکا نسبتله ١٫٠٢٨٦ در و میاه بحریه‌ده محلول موادی تعیین و تقدیر ایلمک ایچون ماهر کیمیاکران معرفتیله میاه مزبوره تحلیل اولنه‌رق بر کیلوغرامده زیرده محرر مقدار مواد اجنبیه بولنمشلردر .

دکز صوینده بولنان موادک اسامیسی	برغمانک تجربه‌سی	سائر کیمیاکرانک تجربه‌لرینه کوره	
	بحر محیط غربی	مانش دکزی وبحر محیط غربی	بحر متوسط یعنی اق دکز
حامض قاربون	بورده بولنمامشدر	٠٫٢٣ غرام	٠٫١١ غرام
عادی طوز	٣٢٫١٥٥ غرام	٢٦٫٦٤٦ غرام	٣٦٫٦٤٦ غرام
ملح قلور مولد المائیٔ ماغنیزیا	٠٨٫٧٧١	٠٥٫٨٥٣	٠٧٫٢٠٣
ملح کبریت ماغنیزیا	٠٠٠٠٠	٠٦٫٤٦٥	٠٦٫٩٩١
ملح کبریت کلس	٠١٫٠٣٩	٠٫١٥٠	٠٫١٥٠
ملح قاربون کلس وماغنیزیا	٠٠٠٠٠	٠٫٢٠٠	٠٫١٥٠
یکون	٤١٫٩٦٥ غرام	٣٩٫٣١٤ غرام	٤١٫١٤٠ غرام

دوقتور مارسه بحر محیط شمالینك صویندن بر کیلوغرام اخذ ایله تحلیل ایدوب اتی البیان مواد اجنبیه‌یی بولمشدر.

٠٠٦٠٠,٣٦	غرام	ملح قلورسودیوم یعنی عادی طوز
٠٥,١٣٤		ملح قلور ماغنیزیا
٠١,٢٣٢		ملح قلور کلس
٠٤,٦٦٠		ملح کبریت سودیوم
٣٧,٦٢٦		غرام

آجی کوللرك صولری دخی تحلیل اولنوب بعضیلرنده وخصوصا بحر لوطده میاه بحریه‌دن زیاده طوزلر بولنمش و اشبو محلده بحر لوط صولرینك یوز قسم اعتبار یله ترکیب کیمیویسیله مواد مختلفهٔ اجنبیه سنك بیان و ترقیمی مناسب کورلمشدر.

یوز قسمده	
٠٣,٢١٤١	ملح قلور قالسیوم
١١,٧٧٣٤	ملح قلور ماغنیزیا
٠٠,٤٨٩٣	ملح بروم ماغنیزیا
٠٧,٠٧٧٧	عادی طوز
٠١,٦٧٣٨	ملح قلور پوتاسیوم
٠٠,٠٨٩٦	ملح قلور آلومنیوم
٠٠,٠٢١٧	ملح قلور مانغانز
٠٠,٠٠٧٥	نشادر طوزی
٠٠,٠٥٢٧	ملح کبریت کلس
٢٤,٣٩٩٨	
٧٥,٦٠٠٢	صو
١٠٠,٠٠٠٠	یکون یوز قسم

اشبو جدولدن آڭلاشیله جغی وجهله ذکر اولنان كولك صولری یوزده
یكرمی بشه یقین مقداری مواد ملحیه یی شاملدر. دریانك هر طرفنده
اولان صولر بر تركیبده اولمدیغندن ثقلت اضافیه لری مختلفدر یعنی هر
نقده رصوده زیاده مواد محلوله بولنسه اولقدر آغر اولمسی لازم كلور. زیرا
هر دكزك ومشهور اولان آجی كوللرك كثافتلری كوسترلمش اولمغله
بری برلرینه نسبتله زیاده ونقصان طوزلی اولدقلری دخی
بر وجه آتی بیان اولنور.

كثافتلری	
١,٠٢٦٦٤	بحر محیط قطب شمالی
١,٠٢٨٢٩	بحر شمالی
١,٠٢٨٢٩	خط استوا بحری
١,٠٢٨٨٢	بحر جنوبی
١,٠٢٢٩١	چینك غرب طرفنده واقع بحر اصغر
١,٠٢٩٣٠	اق دكز
١,٠١٩١٥	مرمره دكزی
١,٠١٤١٨	بحر سیاه
١,٠١٩٠١	روسیه نك شمالنده واقع بحر ابیض
١,٠١٥٢٨	بحر بالطق
١,٠٠٠٥٨	بحر منجمد
١,١٦٥٠٧	ایرانده واقع رومیه كولی
١,٢١٢٢٣	عربستانده واقع بحر لوط

اشبو جدولدن یك نظرده آڭلاشیله جغی اوزره بحر محیط جنوبی بحر
محیط شمالیدن زیاده املاحی حاوی اولوب بو مقدارلرك بیننده واقع

نسبت دخی ١٫٠٢٩١٩ و ١٫٠٢٧٥٧ نسبتی کیدر و کوچك دکزلر بیوك دکزلردن طوزلو ایسه ده بالعکس آق دکز بیوك دکزلردن زیاده طوزلودر و صولری اخف یعنی طوزلری اقل اولان دکز بحر منجمد اولوب جمله دن اثقل اولان دخی بحر لوطدر. دکز درینلشدکجه و ساحلدن اوزاقلشدقجه طوزلری زیاده‌لشوب صیغ و ساحله قریب یرلرده و قطب بوزلری بولنان محللرده بالعکس تناقص ایدر. بونلرك سببلری دخی معلوم اولوب شویله که انهارك طاتلو صولری ساحلده دریایه منصب اولدیغندن صولر اوحوالیده وسط دریا صولری قدر طوزلی اولمز

میاه بحریه و سائره‌نك طوزلی اولمسنك اسباب ظاهره‌سی علم ژئولوژینك ایکنجی بابنده ذکر اولنه جق میاه معدنیه منابعی اولوب اشبو منابع کثرت اوزره قعر دریاده نبعان و ولقانلرك اکثریسی دخی جزیره‌لرده واقع اوله‌رق خیلی میاه حارهٔ معدنیه ظهورینه باعث اولدیغندن میاه بحریه‌یه ایراث ملوحت ایدر. باشلوجه سببلری دخی علم مذکورده بیان اولنه جقدر.

بالاده بیان قلندیغی اوزره میاه بحریه‌نك حاوی اولدقلری طوزلر مختلف المقدار اولوب بر طرفدن طوزلی ینابیع تفجر و بر طرفدن دخی سطح دریادن صولرك تبخر ایلمسندن ناشی بحارك املحه‌سی تزاید ایدر و بو صورتده بعض اسباب و عوارضدن صرف نظر اولندیغی تقدیرده مرور ازمنه ایله دریانك ملوحتی زیاده لشه جکی امر بعید دکلدر یعنی انهار واسطه‌سیله دریایه دوکلان میاه عذبه‌نك مقداری میاه بحریه‌نك بخاره منقلب اوله‌رق هوایه صعودایدن مقدارندن دون ایسه مثلا کیفیت مز بوره‌نك الان بحر سویشده و بحر

سفیدده وقوع بولدیغی مشاهده قلنوب بتون بحاره تعمیم قلندیغی تقدیرده میاه بحریه‌نك ملحیتی تزاید ایده‌جکی درکاردر. بتون دکزلرك حاوی اولدیغی املاحك مقداری حساب اولنه‌رق سطح کرهٔ ارض کاملا ستر ایده بیله‌جکندن بشقه اون مترو ارتفاعنده بر طبقه حاصل ایده‌جکی آکلاشلمشدر.
بالتجربه ثابت اولدیغی اوزره شمسك ضیاسی دریانك انجق اوچیوز مترو درینلکنه قدر واصل اوله‌بیلوب اوته‌سی بالکلیه ظلمتده و قمرك ضیاسی دخی قرق قدم درینلکی تجاوز ایده‌مدیکندن و حیوانات و نباتات ایسه ظلمتده یعنی بلا ضیا نشو و نما ایده‌مدکلرندن ذکر اولنان اوچیوز متر ودن درین محللرده حیاتدن اثر اوله‌میه‌جغی ظاهر اولمشدر. بوندن قطع نظر دریانك اوست طبقه‌لری الت طبقه‌لرینی تضییق ایتدیکندن اویله درین یرلرده حیوانات ونباتات بو تضییقه تحمل ایده‌میوب هلاك و تلف اوله‌جقلری بی اشتباهدر.
دکزلرده و جسیم صولرده بر رنك مخصوص اولوب حالبوکه بونك بر مقداری برقاب درونه وضع اولندقده قابده بولنان صو اولکی رنکده قالمز. بو دخی شایان دقتدرکه اکثریا قویو رنکده اولان صولر صاف اولور و بیکار صولری کثیر المقدار اولمدقلرندن رنکلری پك معین اولمیوب فقط میاه حارهٔ معدنیه‌ده اکثریا بر رنك مشاهده اولنور. ازجمله اسوجده اولان پورلا صویی صاری و مشهور ویشی صولری یشیل و اوورن مملکتنده اولان میاه معدنیه نك رنکلری دخی بیاضه مائلدر. معلوم اوله که الوان مذکوره صوده بولنان مواد اجنبیهٔ عضویه‌دن نشأت ایدر و کوجك صو طمرلری دخی مختلف الالوان کورینوب طاغلرده سیاه و اوه‌لرده بوز و یشیله قریب اولور و انهارك

صولری دخی كذلك درلو درلو اولوب مثلا اسویچره‌ده غایت براق اوله‌رق بوز و یشل رنكده صولر واردر. روایت اولندیغنه كوره مملكت مذكوره‌ده قارلرك ذوباننددن حاصل اولان صولر ابتدا ره‌ودی یشل و محللرندن اوزادجه چمن رنكنده اولور و رون نهری جنوره كولندن چیقدیغی محلده قویو چوید رنكنده‌در. كیفیات مذكوره‌یی مشهور موسیو هونبولد امریقا انهارنده دخی مشاهده ایلمشدر. مومی الیهك روایتنه كوره خط استوایه قریب مملكتلرك صولری سیاه كوروندیكی حالده غایت صاف و براقدرلر شویله كه یكرمی یا اوتوز قدم درینده اولان بالقلر و چایك دیبی دخی رؤیت اولنور و اشبو رنك قعر نهرك خاصه‌سی اولمیوب چونكه قعر مذكور اكثریا غایت بیاض غرانیت قومندن و چاقق طاشندن عبارتدر. ذكر اولنان سیاه رنك صولرده مولد الماء ایله قاربون جسملرك تركیبی بولنمسندن نشأت ایلمشدر وبعض چایلرك هرنقدر ساحلی بیاض موادن عبارت اولور ایسه‌ده صولری سیاه و بعضیلرنده دخی بالعكس ساحل سیاه و صولری بیاضدر وكوللرك صولری دخی محللرینه كوره مختلف رنكده اولورلر. دریانك صولری بعض محللرده تخلف ایدر ایسه‌ده اصل لونی یشلدر وحتی هیچ دكزی كورمامش اولان كمسنه‌لر بعید محلدن ابتدا كوردكلرنده و هله اولیده دریایی اكلمش بر بیوك اوه ظن ایدرلر وبو یشل رنك ساحله قریب محللرده اولوب ساحلدن اوزادجه قویو لاجورد اولور. ساحلده صویك رنكی آچق مائی‌یه و یشیله تحولی شمسك ضیاسی قعره واصل اولمسندندر. بناء علیه الك درین اولان محللرده بحرك رنكی قعرینك جنسنه كوره تخلف ایدر یعنی دكزك دیبی اسمرجه و ابنجه رمالدن عبارت اولدیغی حالده صولر الما یشلی

کورینور و صاری قوم ایسه قویو یشل و صویك دیبی غایت اینجه قوم و یا چاقوردن عبارت ایسه قیررنکنده کورینور.

(ادهم)

ناظر معارف عمومیه

(تاریخ ملوك قدمای فرس) (مابعد)

دارا بن کشتاسب (دارای اول)

سالف الذکر مجوسینك اعدامنه قیام ایدن یدی کشی فرداسی کون حین طلوع شمسده بر محل معهودده اجتماع ایله راکب اولدقلری حیوانلرك قنغیسی اول صیحه‌زن اولور ایسه انك صاحبی اولان ذات مقبلك مسندنشین شاهی اولمسنه بینلرنده قرار ویروب عهد و یمین ایله یکدیکرینی تأمین ایلدیلر. مومی الیهمدن دارا بن کشتاسب که سلاله کیانیاندندر خانه‌سنه عودتنده سایسنی جلب ایله صورت حالی تفهیم و کندوسنك زمام سلطنت مسلم کف کفایتی اولمسی فرداسی کون صباحلین راکب اوله‌جغی حیوانك دیکر رفقاسی اسبلرندن اول کشنمسنه متوقف اولدیغنی تفهیم ایلدکده سایس مرقوم بر وفق مرام شو ایشك اتمامنی درعهده ایدرك دارانك بنه‌جکی اتك پابند میل و انجذابی اولدیغی بر قسراغی اوله‌جه محل معهوده کتوروب بر طرفده باغلادی. رؤسای مومی الیهم محل معهوده مواصلتلرنده دارانك اسبی مذکور قسراغی کورنجه بالطبع صیحه‌زن شوق و سرور اولمسی جهتیله درحال رفقاسی اتلرندن اینوب بروجه

مقاوله كندوسنه اجرای رسم بیعت ایلشلردر • اشته بو وجهله دارا میلاددن بشیوز یکرمی بر سنه مقدم جالس مسند حکومت اولدقده ممالك فارسی یکرمی ایالته تقسیم و هر برینه بر والی نصب و تعیین ایدرك هر ملتدن تحصیل اولنه‌جق ویرکویی ایروجه توزیع ایلدی • جلوسندن بش سنه صکره بابل شهرنده اختلال ظهور ایتمکله بالذات کیدوب تحت اطاعته ادخال و بونی متعاقب اسکیتیایی (١) ضبط ایتمك مقصدیله اولطرفه التی یوز قطعه سفینه‌دن مرکب بر جسیم دونتما ایله برأ دخی یدی یوز بیك عسکر سوق و ارسال ایلدی • بونلر اسکدار جوارنده قاضی کوینه وصوللرنده علامت مرور اولمق اوزره اورایه بیاض مرمردن ایکی دیرك رکز و برینك اوزرینه سریانی و دیکرینه یونانی خط ایله عساکرك منسوب اولدقلری طوائفك اسملری حك اولندی و درسعادت بوغازی اوزرینه بر کوپری انشا ایدرك قارشو یاقه‌یه عبور ایتمش و تراکیه‌یی (٢) دخی ضبط ایله اسکیتیایه وصول بولمش ایسه‌ده ذخایرك فقدانندن ناشی عسکرینك اکثریسی تلف اولدیغندن کتدیکی طریقدن رجعته مجبور اولدی • عودتنده هندستان طرفنه دخی بر اردو سوقیله پك چوق یرینی تسخیر ایلدی • اناطولی قطعه‌سنده بولنان یونانیان آتنه‌لولرك تحریکیله رفع لوای عصیان ایتمش اولدقلرندن شو کیفیت زیاده موجب انفعالی اوله‌رق بونلری دائرهٔ انقیاده ادخال ایتدکدن صکره یونانستانك کاملا فتح و تسخیرینی تصمیم ایدوب تاریخ میلاددن

(١) طونه‌نك بوغاریسی ایله قره‌دکزك جهت شمالیه‌سنی و تاتارستانی شامل بر مملکت ایدی •

(٢) روم ایلی ایالتنك قطعهٔ شرقیه‌سی

درتیوز طقسان درت سنه مقدم یونانستان اوزرینه جسیم بر اردو سوق ایتمش ایسه ده محاربات واقعه ده بونك ایکی یوز بیك قدری تلف اولدقدن صکره بقیه سی منهزماً عودت ایلمشدر . دارا شو انهزامك اوزرینه بر قاتدها منفعل اوله‌رق سراپا یونانستانی ضبط و تنکیل ایتمك مقصدیله ممالك واسعه سنك هر طرفندن کلیتلو عسکر جمع و ترتیبنه قیام و اوچ سنه ظرفنده بالغاً مابلغ هر درلو لوازمات حربیه یی تهیئه و اتمام ایلدی و اول اثناده مصر اهالیسی رفع لوای عصیان ایلدیکندن عساکر مذکوره نك بر مقدارینی مصره سوق ایتمك و کندوسی دخی قوهٔ جسیمه ایله یونانستانه عزیمت ایتمك اوزره بولندیغی حالده میلاددن درتیوز سکسان بش سنه مقدم وفات ایدوب ترك دغدغهٔ دنیا ایلمش و مدت حکومتی اوتوز التی سنه ممتد اولمشدر .

کسرکس (شخشار)

کسرکس سالف الذکر بونجی دارانك اوغلی و ولی عهدی اولوب میلاددن درتیوز سکسان بش سنه مقدم جالس مقام پدر اولمشدر . بو سنه مرورنده مصری تکرار دائرهٔ اطاعته ادخال و تکالیف سابقه‌لرینی تضعیف ایله امر ادارسنی برادرینه احاله ایلدی . بعده یونانستانی ضبط و تسخیر ایتمك اوزره تدارکات کلیهٔ حربیه یه تشبث ایله درت سنه ظرفنده امثالی ناه‌سبوق بر جسیم اردو ایله بر دونغا تهیئه و ترتیب ایتدکدن صکره جلوسنك بشنجی سنه سنده یونانستان اوزرینه حرکت و قلعهٔ سلطانیه ده بر کوپری انشاسیله

قارشو یقه‌یه یعنی اوروپا قطعه‌سنه عبور ایدوب یونانستانه وارنجه‌یه قدر مرور ایلدیکی ممالکدن دخی قوهٔ بریه و بحریه‌سنی تکثیر ایلدی هرودود نام مؤرخك روایتنه نظراً مشار الیهك محل مقصوده وصولنده عساکر بریه‌سی مع خدمه درت ملیون ایدی یوزقرق بر بیك التی یوزاون وعساکر بحریه‌سی مع طائفه بشیوز قرق بر بیك التی یوزاون که جمعاً بش ملیون ایکی یوزسکسان اوچ بیك ایکی یوزیکرمی کشیدن و سفائن حربیه‌سی دخی بیك ایکی یوز یدی قطعه قادرغه ایله اوچ بیك سفینهٔ صغیره‌دن عبارت ایدی یونانستانك کلیدی مثابه‌سنده اولان زیتون ناحیه‌سنده ترموپیل نام صعب المرور بوغازك پیشگاهنده وقوعبولان محاربه‌ده منهزم اولمشیکن بعده کشف ایتدیکی بر طریق واسطه‌سیله دشمنك پیش و پسندن هجوم و یکرمی بیك قدر تلفاتی اولدیغی حالده محل مذکوردن مرور ایدرك کذرگاهنده یونانك بعض مواقعی ضبط و تسخیر واتنه شهرینی احراق بالنار ایلمش ایسه‌ده بحراً واقع اولان محاربه‌ده بالکلیه مغلوب اولدیغندن بروجه بالا چناق قلعه‌سنده انشا ایتمش اولدیغی کوپری‌یی شاید یونانیلر هدم ایدر خوفیله ماردون نام جنرالی اوچ یوز بیك عساکر ایله یونانستانده براقوب کندوسی بقیهٔ عساکر ایله علی العجله رجعت و جسر مذکور بر فورطنه‌دن ناشی خراب اولدیغندن سفائنه راکباً قارشو یقه‌یه مرور ایلدی. یونانستانده براقمش اولدیغی جنرال ایکی دفعه وقوعبولان محاربهٔ بریه‌ده منهزم و پریشان و کندوسی دخی میدان محاربه‌ده سمت عدمه پویان اولدیغندن اردبان نام جنرال ثانی بقیة السیوف ایله آسیایه رجعت ایلدی. بونك اوزرینه یونانیلر بر عظیم دونانمه وقیله ایرانلو یدنده بولنان قبرس جزیره‌سنی

و بعده ویزانتیون (استانبولك اسم قدیمیدر) شهرینی ضبط و تسخیر ایلمشلردر. مستحفظ عساکرینك سرکردهسی بولنان اردبان نام کمسنه میلاددن درت یوز یتمش اوچ سنه مقدم مشار الیه کسرکسی قتل ایدوب انجق بو جنایتی مقتول مشار الیهك برنجی اوغلی دارایه اسناد و اوچنجی اوغلی اردشیری اولبابده اخذ انتقامه تشویق ایله ایکی برادر بیننی فساد ایلدیکندن اردشیر برادری دارایی اعدام ایله کندوسی تخت سلطنته جلوس ایلدی.

(اردشیر بهمن)

بالاده بیان اولندیغی وجهله مشار الیه اردشیر ملوك فرسك التنجیسی و سالف الذکر شخسارك اوچنجی مخدومی اولوب صول الی صاغ الندن اوزونجه اولدیغندن بهمن و دراز دست لقبیله شهرتشعار اولمشیدی. مشار الیه بر وجه مشروح پدرینی قتل ایتمش و علی روایة یدی ای قدر زمام حکومتی دست تغلبنه المش اولان مرقوم اردبانك حرکات واقعهٔ غدارانه سنه مجازات اولمق اوزره مرقومی کندو الیله اعدام ایدوب میلاددن درت یوز یتمش اوچ سنه مقدم سریر سلطنته قعود ایلدی، و مرقوم اردبانك طرفدارانی حقنده کمال شدت اظهار ایله اکثریسنی اهلاك ایتدیردی. مشار الیهك جلوسی خبری بیوك برادری اولوب ترکستانده واقع بلخ. ایالتی والیسی بولنان کشتاسب طرفنه واصل اولدقده کندوسی اردشیردن اکبر اولمق حسبیله حق سلطنت دعواسنه قیام و میلاددن درت یوز یتمش اوچ سنه مقدم اردشیر بهمن برادری کشتاسب اوزرینه کلی عسکر

سوقیله غلبه ایلمشدر بعده امورمالیه وعسکریه‌سنك تحت رابطه‌یه ادخالی واندفاع مظالم اسبابنك استحصالی خصوصلرینه سعی واقدام ایتدی ویونانیلرك تشویق وتحریکیله مصراهالیسی رفع لوای عصیان ایلدكلرندن اوزرلرینه قوهٔ وافیه سوق وارسالیله دائرهٔ اطاعته ادخال واناطولیده زیر تصرفنده بولنان بلاد یونانیه‌یه استقلال اعطا ایتمك شرطیله یونانیلرله عقد مصالحه ایلدی. مشار الیه تاریخ میلاددن درت یوز یکرمی بش سنه مقدم وفات ایدوب مدت سلطنتی قرق ودیکر روایته کوره قرق ایکی سنه ممتد اولمشدر.

ایکنجی کسرکس (شخسارثانی)

اشبو شخسار ثانی اردشیر ثمنك اوغلی وولیعهدی اولوب میلاددن درت یوز یکرمی بش سنه مقدم پدرینك وفاتنده مسند نشین حکومت اولمش ایسه‌ده جلوسنك قرق بشنجی کونی سوغدیان نام برادری مشار الیهی اعدام ایله زمام حکومتی الته المشدر.

(سوغدیان)

مشار الیه شاه اردشیر ثمنك ایکنجی اوغلی اولوب بالاده بیان اولندیغی وجهله تاریخ میلاددن درت یوز یکرمی درت سنه مقدم برادری اولان شخسار ثانی‌یی قتل ایله مسند سلطنته قعود ایلمش وبوندن التی ماه مرورنده اوخوس نام برادری دخی مشار الیهی قتل ایدرك مقامنه قائم اولمشدر.

دارای نوتوس (دارای ثانی)

دارای نوتوس کسرای ثانینك اوغلی اولوب اصل اسمی اوخوردر. میلاددن درت یوز یکرمی اوچ سنه مقدم بر وجه بالا برادری سوغدیانی اعدام ایله سریر سلطنته جلوس ایتدکده اسمنی تبدیل ایله دارا تخلص ایلمشدر. یونان مؤرخلری دارا اسمیله بنام اولان ملوك سائره دن تمییز ضمننده مشار الیهه نوتوس یعنی حرامزاده لقبنی ویرمشلردر. مشار الیهك لابوین برادری اولان آرسیتس کندوسنه عصیان ایتمش اولمسیله اوزرینه اردشیر نام سرکرده معیننده مقدار وافی عسکر سوقیله مومی الیهی اعدام ایلمشدر. اناطولیده واقع لیدیا (صاروخان) ایالتنده ظهور ایدن اختلالی تسکین ایلدکدن صکره میلاددن درت یوز اون درت سنه مقدم مصرلولر اعلان عصیان ایله اوراده اولان عساکر فرسی طرد و ابعاد و خیلی وقتدنبرو مصرك برطرفنده مختفی بولنان آمیرتس نام ملك سابقلرینی مسند حکومته اقعاد ایتدیلر. مشار الیه کیفیتی استخبار ایتدکده درحال مصر اوزرینه جسیم بر اردو سوقیله محارب اولدیغی اثناده مدای ممالکی اهالیسی دخی عصیان ایلدی فقط از وقت ظرفنده بونلری اطاعته ادخال ایلدیکی مثللو مصرده دخی مظهر فوز و غلبه اولهرق سالف الذکر امیرتسی خلع ویرینه اوغلی پوزیریسی اجلاس ایلدی و میلاددن درت یوز یدی سنه مقدم بتون اناطولی قطعه سنی کوچك اوغلی کیروسك تحت اداره سنه وضع ایدوب برنجی مخدومی آرساسی دخی ولی عهد اتخاذ ایلدی. مشار الیه اون طقوز سنه اجرای حکومت ایتدکدن صکره میلاددن درت یوز درت سنه مقدم بابل شهرنده وفات ایلمشدر.

اردشیر منیمون (اردشیر ثانی)

اردشیر منیمون سالف الذکر دارای نوثوسك برنجی مخدومی ارساس اولوب پدرینك وفاتنده وارث تخت و تاج اولەرق اردشیر تخلص ایلمشدر. مشار الیهك قوۀ حافظەسی غالب اولدیغندن مؤرخین یونانیه کندوسنی بو معنایی متضمن اولان منیمون لفظیله تلقیب ایلمشدر. میلاددن درت یوز بر سنه مقدم برادری کیروس یوز بیك قدر فرس و اون اوچ بیك یونان عسکری جمع ایدرك مشار الیه اردشیر منیمون اوزرینه حرکت و فرات نهری قربنده و بابل شهری جوارنده واقع قونقسه نام محله مواصلت ایلدکده اردشیر درت یوز بیك و دیگر روایته کوره بر ملیون ایکی یوز بیك عسکر ایله مقابله ایدوب وقوعبولان محاربۀ شدیدەده کیروسك مقتول اولمسی اوزرینه معیتنده بولنان فرس عسکری کافۀ اردشیره دخالت و یونان عسکری دخی ارمنستان و طربزون و قرەدکز سواحلی طریقیله و بزانتیونه (استانبول) و اورادن سفائنه راکبا کندو مملکتلرینه رجعت ایلدیلر. اسپارطه (موره جزیرەسنده واقع چاقونیا و مانیا مملکتلری) اهالیسیله آتنەلولر بیننده سنین وفیرەدنبرو ممتد اولان محاربانده نهایت الامر اسپارطەلولر غالب کلمکله اناطولیده کائن یونان شهرلرینك تحصیل استقلاللری ضمننده اوجانبه اردو و دونغا ارسال و فرس عسکریله وقوعبولان محاربەلرنده غلبه ایتمشلر ایسده اردشیر آتنەلولرله اتحاد و بونلره اقچه و دونغا اعطاسیله امداد ایلدیکندن اسپارطەلولر اول وجهله اناطولیه سوق ایتمش اولدقلری قوۀ عسکریەلرینی ارجاع ایدرك آتنەلولرله واقع اولان محاربات بحریەده منهزم و مقهور و بنا

علیه اناطولیده واقع ممالك یونانیه ایله یونانلره ملحق جزایر اردشیره ترك اولنمق شرطیله مصالحه‌یه مجبور اولدیلر. مصالحهٔ مذکوره‌دن صکره اردشیر قبریس جزیره‌سنی دخی ضبط و تسخیر ایدوب مصر اولك اوتوز التی سنه‌دن برو رابطهٔ تابعیتلرینه رخاوت عارض اولدیغی جهتله یونانلری زجر و تأدیب ایتمك مقصدیله اوزرلرینه براً و بحراً عساکر کلیه ارسال ایتمش ایسه‌ده نائل آمال اوله‌مامش و مدت سلطنتی قرق اوچ و سنی طقسان درت سنه اولدیغی حالده میلاددن اوچیوز التمش بر سنه مقدم وفات ایلمشدر.

اوخوس (اردشیر ثالث)

اوخوس هنوز پدری برحیات اولدیغی حالده داعیهٔ حرص سلطنتله بیوك برادرینی اعدام و وارث ملك پدر اولمق اوزره هر درلو تشبثاتله قیام ایدوب میلاددن اوچیوز التمش سنه مقدم پدرینك وفاتنده نائل مرام اوله‌رق اردشیر تخلص ایلمشدر. مشار الیه غایت ظالم و غدار اولدیغندن خصما و متعلقاتندن بشقه بر منوال محرر برادرینی و همشیره‌سنی اتلاف و بیوك کریمه‌سنی تزوج ایلمشدر. فنیکه (سور و صیدا و طرابلس شام) و قبریس و مصر اهالیسی بالاتفاق اعلان عصیان ایتمش اولدقلریله مشار الیه یونانلرك تأدیب و تنکیلی ضمننده قوهٔ کافیه ایله بالذات اوزرلرینه کیدوب فنیکه‌لولرك مداین مشهوره‌لرندن سیدون (صیدا) شهرینی تخریب و بعده مصری استرداد ایدوب اهالیسنك اعتقادات دینیه‌لرینی تزییفا معبود اتخاذ ایتدکلری اوکوزی ذبح و طبخ ایله سراپی خلقنه ضیافت ترتیب

وعبادتخانه‌لرنده بولدیغی سیم و زری غصب ایلدی ۰ مشار الیه یکرمی اوچ سنه اجرای حکومت وه‌یلاددن اوچیوز اوتوز سکز سنه مقدم فی الاصل مصر خادم اغالرندن اولوب اعاظم وکلاسندن بولنان باغواس یدیله مسموماً وفات ایلمشدر ۰

ارشبس

مرقوم باغواس مشار الیهی تسمیم ایتدکدن صکره الڭ کوچك اوغلی اولان ارشبسی تخت سلطنته اجلاس ایله دیگر اوغللرینی اعدام ایدوب فقط ایکی سنه مرورنده یعنی میلاددن اوچیوز اوتوز التی سنه مقدم ارشبسی دخی اهلاك و یرینه دارای ثانی خاندانندن قودمان نام ذاتی مسند حکمداری اصعار ایلدی ۰

(بقیه سی صکره) (فاردیس)

ازخلفای اوطهٔ ترجمهٔ باب عالی

(اوروپا دولتلرینڭ مقایسهٔ عسکریه سی) (مابعد)

ممالك متفقهٔ جرمانیانڭ قوهٔ عسکریه سی

اسامی ممالك	وقت سفر	وقت حضر	احتیاط	مقدار اهالی
اوستریا	، ، ،	، ، ،	٤٧٤١١	١١٠٦٢٦
پروسیا	، ، ،	، ، ،	٣٩٩٩٣	٩٣٣١٦
باویره	٢٦٢١٢٧	١٦٠٧٠٣	١٧٨٠٠	٤١٥٣٣

ورتمبرغ	٢٧٧٥٠	١٣٦٥٤	٦٩٧٧	١٦٢٨١
بادن دوقه‌لغی	١٦٥٨٤	٨٠٠٣	٥٠٠٠	١١٦٦٧
هس غراندوقه‌لغی	١٠٦١٨	١٠٦١٨	٣٠٩٨	٧٢٢٧
ساقسونیا قراللغی	٢٥٣٩٦	٢٥٣٩٦	٦٠٠٠	١٤٠٠٠
هس الکتورلکی	١٥٢٠٩	١٢٨٥٦	٢٨٣٩	٦٦٢٦
ناسودوقه‌لغی	٦٠١٩	٥٤٩٨	٢٠١٩	٤٧١٢
لیپورغ دوقه‌لغی	٢٧٦	٢٧٠٦	٣٨٧	٥٨٠
لوقسنبورغ دوقه‌لغی			١٢٧٨	٢٩٥٩
هانوره قراللغی	٢٦٩٣٨	٢٦٩٣٨	٦٥٢٧	١٥٢٣٠
برونسویك دوقه‌لغی	٥٣٥٩	٢٧٢٠	١٠٤٨	٢٤٤٥
هولشتاین ولاونبورغ	٦٠٠٠	٦٠٠٠	١٨٠٠	٤٢٠٠
مکلنبورغ شوه‌رین	٤٦٨٥	٤٦٨٥	١٧٩٠	٤١٧٧
مکلنبورغ استرلیج	١١٩٧	١١٩٧	٣٥٩	٣٨٨
اولدنبورغ	٣٧٣٨	٣٧٣٨	١٤٠٠	٣٣٠٠
هامبورغ شهری	٢١٦٣	٢١٦٣	٦٤٩	١٥١٤
برم شهری	٧٦٠	٧٦٠	٢٤٣	٥٦٦
لوباك شهری	٦٧٩	٦٧٩	٢٠٣	٤٧٥
ساقس وایمار	٠٠	١٠	٥	٠٠
ساقس ایزناخ	٣٣٥٠	٣٣٥٠	١٠٠٥	٢٣٤٥
ساقس التنبورغ	١٤٧٣	١٤٧٣	٤٩١	١١٤٦
ساقس قوبورغ	١٨٦٠	١٣٠٢	٥٨٣	١٣٠٢
ساقس ماینینغن	١٧٢٦	١٧٢٦	٥٧٥	١٣٤٢
انهالت دسو	١٤٢٢	١٤٢٢	٤٢٨	٩٩٩

انهالت برنبورغ	٦١٦	٦١٦	١٨٥	٤٣٢
هس هومبورغ	٣٣٣	٣٣٣	١٠٠	٢٣٣
والدك پرنسلكى	٨٦٦	٨٦٦	٢٥٩	٦٠٦
شاومب ليپ	٥٥٥	٥٥٥	١٢٠	٢٨٠
ليپ پرنسلكى	١٢٠٠	٨٤٠	٣٤٥	٨٤١
شوارتس سوندرهاوزن	٧٤٤	٧٤٤	٢٢٦	٥٢٦
شوارتس ردواشتاد	٨٩٩	٨٩٩	٢٦٩	٦٢٩
ليختنشتاين پرنسلكى	٧٠	٧٠	٢٨	٦٤
روس غرايتس پرنسلكى	٣٤٧	٢٦٠	١١٢	٢٠٦
روس شلايتس پرنسلكى	٨١٢	٦٠٩	٢٦١	٦٠٩
فرانقفورت شهرى	١١١٩	٧٨٣	٣٤٦	٨٠٠
يكون	٤٣٥٣٢٠	٣٠٤١٦٢	١٥٢١٥٤	٣٥٤٦٣٧

اشبو جدول ناطق اولديغى وجهله اوستريا دولتى المانيايه حين حاجتده يوز اللى سكز بيك و پروسيا دولتى يوز اوتوز اوچ بيك عسكر اعطاسنه مجبور اولوب مثلا پروسيا ممالكى ارزرينه روسيه دولتى طرفندن هجوم وقوعنده اوستريا دولتى بر وجه محرر يوز اللى سكز بيك عسكر اعطا ايدرك المانياجه اولان وظائف مترتبه سنى ايفا ايتديكى تقديرده مشار اليها اوستريا دولتى بو صورتله روسيه دولتنه اعلان حرب ايتمش اوله جغندن اول حالده روسيه مجارستان اوزرينه هجوم ايده جكى جهتله بو يله بر محاربه وقوعنده اوستريا دولتى بالجمله قوهٔ عسكريه سنى تهيئه ايتسى و بنأ عليه المانيا دولتلرندن برينه خارجدن بر سؤ قصد وقوعنده دولتين مشار اليهمانك بالجمله قوهٔ موجودهٔ عسكريه لريله مقاومت ايتملرى اقتضا ايدر . بيك سكز يوز اللى اوچ

سنه‌سی شهر مارتنك اونی تاريخنده ويريلان قرار اقتضاسنجه الماڼيانك داخل دائرهٔ اتحادی بولنان دولت و حكومتلر اهالیٔ موجوده لرندن يوزده بر وسدس نسبتله حصهٔ اصليه و يوزده ثلث نسبتله عساكر احتياطيه اعطا ايتدكاری مثللو بدلات عسكريه دخی لااقل يوزده سدس و اك زياده يوزده يارمه بالغ اوله‌جقدر. اينته شو اصول اقتضاسنجه الماڼيانك قوهٔ عسكريه‌سی بشيوز التی بيك يديوز طقسان بش كشيدن عبارت اولوب بونك اوچيوز اللی درت بيك التيوز يديسی حصهٔ اصليه و يوز بيك سكز يوز اوتوز طقوزی احتياطيه و اللی بر بيك اوچيوز اون بش نفری بدل عسكريدر.

	احتياط	حصهٔ اصليه
پياده عسكری	٧٤١٠٠	٣٦٨٠٠٠
معلم ارجی ونشانجی	٥٣٠٠	١٨٥٠٠
سواری	١٣٩٠٠	٤٤٦٠٠
طوبجی	٧٦٠٠	٣٦٤٠٠
استحكام عسكری	١٠٠٠	٣٥٠٠

طوپلرك مقداری ١١٣٤ اولوب بونلرك سكز يوز سكسانی عساكر اصليه‌يه متعلقدر. بيك درتيوز تمش نفر طبيب ايله عربه‌لرك خدمتنده بولنان اون التی بيك سكز يوز اوتوز سكز كشی حساب مذكوره داخلدر. ممالك مذكوره‌ده خدمت عسكريه التی سنه ارلمق اوزره محدود ايسه‌ده عساكرك صنفلرينه كوره وقت حضرده يالكز ايكی اوچ سنه سلاح التده بولنورلر. الماڼيا نظامات عسكريه‌سنك برتفصيل بيانی مجموعه‌نك وسعت و تحملی اولميه‌جغندن بو قدرله اكتفا قلندی.

اسوج دولتنك هنكام صلحده قوهٔ عسكريه‌سی وارفاد تعبير اولنور كوكللو عسكردن عبارت اولوب بو دخی يدی بيك يدی يوز كشيدن عبارتدر . وقت حربده اندلنا عسكری جمع اولنوب بونلر دخی اوتوزاوچبيك اوله‌رق قضا و سنجاقلرده فرقه فرقه اقامه اولنورلر و خانه و اراضيلری اولوب زراعت و حراثتله مشغول اولورلر و بهر سنه برماه قدر تعليم ايدرك اومدت اثناسنده معاش الورلر . دولت مشاراليهانك عساكر احتياطيه‌سی دخی شو وجهله دركه كافهٔ اهالی بش سنه خدمت ايتمكه مجبور اولوب انجق هنكام صلح و مسالمتده يالكز برقاچ هفته تعليم ايدرلر و مثلا عساكر احتياطيه دفاترنده اسامیسی مقيد بولنان طقسان بش طقسان التی بيك كشی اكلمنك اوزره تعليم وقتلری تجمع ايدرلر . غوتلاندا جزيره‌سنده يدی بيك التيوز كشيدن مركب بر فرقه ملت عسكری و نوروجياده دخی اون درت بيك نظاميه وطقوز بيك لاندور عسكری واردر

فلمنك دولتنك هنكام صلحده موجود اولان قوهٔ عسكريه‌سی يتمش سكز بيك بشيوز كوكللو عسكردن عبارتدر . حالبوكه عساكر احتياطيه‌سی اسوجده اولديغی مثللو قوی البنيه اولانلردن اخذ اولنوب برقاچ آی تعليم اولندقدن صكره محللرينه اعاده اولنورلر وبعده دخی بهر سنه برقاچ هفته تعليم ايتمك اوزره تجمع ايدرلر آوجی نامیله بر نوع لاندور يعنی مستحفظين مملكت عسكری موجود اولوب بوكا يكرمی بشدن اوتوز ياشنه قدر كافهٔ اهالی داخلدر .

اسويچره جمهوريتك دائما سلاح التنده عسكری اوليوب فقط كافهٔ اهالی خدمت عسكريه‌ده بولنمغه مجبوردرلر . جمهور مشار اليهك اوسجوغ تعبيراولنور بر فرقهٔ عسكريه‌سی اولوب بوكا هر بر قانتون

يعنى اسوچره ممالكنك منقسم اولديغى نواحينك كافه سى ايالات دفعه‌دده اهالئ موجوده‌سنه كوره يوزده اوچ كشى اعطاسنه مجبور اولوب اشبو فرقه‌نك موجودى يتمش بيك كشيدن عبارتدر. عساكر احتياطيه دخى اوتوز بشدن قرق ياشنه قدر اولان افراد اهاليدن يعنى اهالينك يوزده بر بچغندن عبارتدر و صولك دفعه اولمق اوزره قرقدن قرق درت ياشنه قدر اولانلر لاندور فرقهٔ عسكريه‌سنه داخلدر. جمهور مشار اليه مجرد محافظهٔ مملكت مقصديله تنظيم قلنمش اولان نظامات مشروحه سايه‌سنده بر دولت معظمه ايله اتفاق ايدرك ايش كوره بيلور ايسه‌ده يالكز باشنه بر دولت ايله محارب اولديغى تقديرده قوهٔ عسكريه سى سلاح التنده بولنه‌جق عسكرينك عددينه قياس اولنه‌مز چونكه شمدى هر كس خدمت عسكريه دن اعراض ايدوب اويله بر قاچ كون ظرفنده بر اردو تشكيلى ممكن اوله‌مز.

بلجيقاده اون طقوزدن يكرمى التى ياشنه قدر كافهٔ اهالى ملت عسكريه داخل اولوب بوندن موقتا معاف اولانلر ايله برابر حساب اولندقده دفترلرده درت يوز اللى بيك كشى مقيد بولنور و خدمت عسكريه‌دن معاف اولان ايكى يوز اللى بيك كشى مقدار مذكوردن افراز اولندقده ايكيوز بيك كشى باقى قالور. بونك اون بيكى بر سنه سلاح التنه جمع اولنوب يوزده اللى كشى رخصت غير محدوده وياخود بر مدت موقته ايله مملكتلرى جانبنه اعاده قلنورلر. محاربه وقتنده عساكر نظاميه سكسان درت بيك كشيدن عبارت اولوب ملت عسكرى اوله‌رق يوز يكرمى بيك احتياط عسكرى دخى تدارك اولنه بيلور.

اسپانیاده احتیاط عسکرینه ایالت عسکری اطلاق اولنور. بونلر یدی سکز سنه پیاده عسکرلکی ایتمش اشخاصدن مرکب اولوب مقدارلری لااقل التمش بیک کشی یه بالغ اولور وحتی بیک سکز یوز اللی التی و اللی یدی تاریخلرنده صنف مذکور ایچون مخصوصاً عسکر اخذ اولنمشدر. اسپانیا دولتی خارجدن تجاوز وقوعی تقدیرجه موجود اولان یوز اللی بیک نظامیه عسکرینه بر یوز بیک قدر ملت عسکری و سائره ضم ایده بیلور.

پورتکیز ایله یونان دولتلرینک قوهٔ عسکریه‌لرینه دائر شایان تحریر بر شیء اولمدیغندن اندن صرف قلنمشدر.

دانیمارقه‌ده یکرمی ایکی یاشنده بولنانلر عسکره اخذ وتحریر قلنوب درت سنه نظامیه و درت سنه دخی احتیاطیه صورتیله خدمت ایدرلر. مملکت مذکوره ده لاندور اصولی دخی جاریدر. خفی اولمدیغی وجهله دولت مشارالیها المانیا ایله بو دفعه وقوعبولان محاربانده شلزویک وهولشتاین ولوئنبورغ دوقه‌لقلرینی غایب ایدرک انقلاب حالنده بولندیغندن شمدیلک قوهٔ عسکریه‌سی لایقیله تعیین وتعریف اولنه‌مز.

اوروپا دولتلرینک عسکر تحریری حقنده جاری اولان اصوللرینک قنغیسی شایان ترجیح بولندیغنه دائر بیان افکاردن اجتناب و فقط دولتلر کوکللو عسکری استخدام ایدرک حین حاجتده مملکتک بالجمله ایشه یرار اهالیسی عسکره الدقلری حالده اوچ صورتله یعنی اولا هرکس ایشیله مشغول اوله‌جغی و ثانیا دولتجه مصارف وقوع بولمیه‌جغی و ثالثا دولتلر میانه‌سنده بردن بره محاربه وقوعنه حائل اوله‌جغی جهتلرله خیرلو اولوب اوحالده کوچک دولتلر مصارف عسکریه‌لرینی تخفیف ایتمش اوله‌دقلری مثللو دول معظمه حقنده

دخی بونك بر كونه محذوری داعی اولميه جغی دركار بولنديغندن ايلروده شو اصول محاسن شمولك تعميمی تمنی اولنور.

اوروپا دولتلری بری برلری حقنده اولان عدم امنيتلرينه مبنی بومقدار كلی عسكر استخدام ايتمكده اولوب بو ايسه اوروپاجه بر مرض مهلك مثابه سنده بولنديغندن كافهٔ اوروپا دولتلرينك بالاتفاق قوهٔ عسكريه لرينی تنقيص ايتملری جمله حقنده خيرلو اولديغندن اسلافك بيرامنكر دخاطرلری اولمامش نيجه امور غريبه نك عصرمزده ساحهٔ زيب ظهور اولمسنه نظراً اشبو امر خيرك دخی وقت مرهوننده تيسر حصولی پكده استبعاد اولنه مز.

انكلتره پارلمنتوسنده اعضادن برذات طرفندن تقليل قوهٔ عسكريه به دائر بيك سكز يوز التمش بر سنهٔ ميلاديه سنده وقوعبولان تكليفه جواباً دولت مشار اليهانك باش وكيلی بولنان لورد پالمرستون طرفندن زيرده مسطور مآلده بر نطق ايراد اولنمشدر شويله كه فرانسه و ياخود ديكر بر دولت تداركات حربيه نك تقليلی ضمننده مذاكراته كيريشمك استسه بو مسئله نك حل و تسويه سی پك مشكل اولور. بو خصوصده دولتلر ميانه سنده اتحاد و اتفاق حاصل اولمسی فائده لو ايسه ده انكلتره دولتی قوهٔ بريه و بحريه سنك تنقيص و تحديدی حقنده ديكر بر دولتله عقد معاهده يه قيام ايلمسی دخی پك چوق مطالعه يه محتاجدر. چونكه يالكز حال حاضری ملاحظه ايتماملیيز. بر دولت اجنبيه ايله بويله بر عهدنامه عقدی بر طاقم منازعات و مناقشات متواليه يی مؤدی اولمسی ملحوظدر. بر دولت ايله بويله بر عهدنامه عقد ايلديكمز حالده بونك دول سائره يه تعميمی لازمه دن بولنه جغنی نظردن غائب ايتماملیيز. زيرا فرانسه دولتندن بشقه بوما

فيوماً كسب شوكت واقتدار ايتمكده اولان ممالك مجتمعهٔ امريقا ايله اسپانيا دولتی وقوهٔ بحريه صاحبی سائر دولتلر واردر. بو حالده دول سائره‌نك حركات واقعه‌سنه نظارت ايتمك اوزره هر دولت نزدينه مأمورلر تعيين ايتمكلكمز لازم كله‌جكی مثللو بزه دخی نظارت ايتمك اوزره دولتلرك نزدمزه مأمورلر ارسال ايتملری اقتضا ايدر. بناءً عليه صيق صيق بر طاقم شبهات وامنيتسزلك ظهور ايده‌جكندن بو صورت دولتلر ميانه‌سنده صلح ومسالمت وحسن وفاقی موجب اولمدقدن بشقه بالعكس شقاق ونفاقی مؤدی اولمسندن خوف اولنور"

انكلتره‌نك قوهٔ بريه وبحريه‌سی مصارفندن افراد اهاليه‌يه سنوی يكرمی يدی فرانق وروسيه‌نك مصارف عسكريه‌سی ايچون افراد اهاليه‌يه يالكز سكز فرانق اصابت ايدر. مصارف عسكريه‌نك تسويه‌سی ايچون فلمنكده اهالی مقدار متوسط اولمق اوزره اون اوچر فرانق ودانيمارقه اهاليسی اون ايكيشر فرانق وممالك دولت عليه اهاليسی يالكز اوچر فرانق تأديه ايدرلر. اسويچره‌ده مصارف عسكريه ايچون اهالی برپاره اعطا ايتمز. عسكرك عدديله بهر نفره وقوعبولان مصارفك مقداری ضرب اولنه‌رق من حيث المجموع مصارف واقعه‌نك مقداری ظاهر چيقار ايسه‌ده هر دولتده عسكره مأكولات وملبوسات ومعاشجه سياق واحد اوزره مصارف وقوعبولمدیغی وبناءً عليه دولتلرك مصارف عسكريه‌لرينی مقايسه برله حقيقتی اكلامق امور مشكله‌دن اولديغی جهتله بو خصوصده مجرد بر علم اجمالی حاصل اولمق اوزره جدول آتی تنظيم قلنمشدر.

بهر نفرك فرانق حسابیله سنوی مصارفی

دولت علیه	٥٥١		نوروج	٣٠٠	٧٥
المانیا	٤٦٥		اسویچره	٢٠	٦
فرانسه	٨٦٠	٢٥	پورتکیز	٧٠١	٠
انکلتره	٢٣٤٤	٢٦	اسپانیا	٧١٦	٠
روسیه	٣٦٦	٥٢	ایتالیا	٧٥٠	٠
فلمنك	٣٩٠	٠٠	دانیمارقه	٣١٥	٠
بلجیقا	١٠٢٤	٠٠	پاپا حکومتی	٦٢٦	٠
اسوج	٣٥٢	٠٠	یونانستان	٤٤٢	٠

دولتلرك دیون موجوده‌لریچون ویردکلری فائض ومحسوب الجمله‌سی مصارف عمومیه‌لرینه داخل اولدیغی حالده قوهٔ بریه وبحریه‌لری مصارفنك اشبو مصارف عمومیه‌نك نه مقدارینه معادل بولندیغی بروجه آتی کوستریلمشدر.

دولت علیه	٤٢	یوزده ٥	فلمنك	٢٥	یوزده ٩
انکلتره	٤٤	٧	اسپانیا	٢٥	٧
روسیه	٤٠	٢	پروسیا	٢٤	٦
یونان	٣٩	١	دانیمارقه	٢٣	٥
اوستریا	٣٨	٦	بلجیقا	٢٢	٩
اسوج	٣٧	٩	باویه‌ره	٢١	٩
نوروج	٣٦	١	ورتمبرغ	٢١	٣
پورتکیز	٣١	٧	ساقسونیا	٢١	٢
فرانسه	٢٧	٧	هانوره	١٣	٢

دولتلرك ديون موجوده سيچون ويردكلرى فائض و محسوب اخراجاتى داخل اولمديغى حالده مصارف عموميه‌لرينك نه مقدارى قوهٔ بريه و بحريه‌لرينه مخصص اولديغى بروجه آتى بيان اولنور.

يوزده ١	٤٨	دولت عليه	يوزده	٣٨	فرانسه
٨	٧٣	انكلتره	٦	٣١	باويه‌ره
٣	٦٦	اسوج	٩	٣١	دانيمارقه
٥	٥٠	اوستريا	٤	٣٠	اسپانيا
٠	٤٩	روسيه	٩	٢٨	بلجيقا
٩	٤٨	يونان	٢	٢٨	ويرتمبرغ
٤	٤٧	فلمنك	٨	٢٧	پروسيا
٧	٤٥	پورتكيز	٣	١٥	هانوره

(محمد شوقى)

ازخلفاى اوطهٔ ترجمهٔ باب عالى

(حريق استانبول)

درسعادت بالوجوه مسلم اولان محسنات موقعيه و طبيعه‌سيله برابر اوته‌دنبرو عندالاسلاف ايكى عيب ايله معيوب اولوب بونلرك بريسى حريق و ديكرى طاعوندر. برنجيسى شهرك صورت انشائيه‌سندن يعنى انسانه عائد بعض تقصيراتدن نشأت ايدوب ايكنجيسى ايسه ممتنع الاندفاع آفات سماويه‌دن معدود اولديغى حالده اتخاذ اولنان بعض تدابير صحيه تأثيريله باذنه تعالى بالكليه مندفع اولوب منع

وقوعی داخل دائرهٔ اقتدارمز كورينسان حريقك الى يومنا هذا دواميذير اولمسى حقيقة غرائب احوالدندر.

خالق تعالى حضرتلرى آتشه ياقق و قابل التهاب اولان اشيايه يانمق كبى كافهٔ مخلوقاته بر خاصه ويرمش اولوب بونك خلافنده ارتكاب اولنان حركات مطلقا مستتبع مجازات اولديغندن اشبو حريق منا سبتيله آن بآن دوچار اولديغمز انواع مضرات كندو سوء صنيعمز اثرى اولديغنده اشتباه يوقدر.

مصائب سائره كبى حريقك دخى مضرتى فعلا خسارزديده اولنلره منحصر اولميوب عموم اهاليجه سوء تأثيراتى كوريلور. چونكه افراد اهالى يكديكرينك فقر و غناسندن بالطبع حصه دار اولوب سنوى بر چوق املاك و اشياسى رماد و دخانه منقلب اولان بر شهرك رهين انتظام ومعموريت و اهالیسنك حائز نصاب رفاه و ثروت اولمسى امور مشكله دندر.

اجرا اولنان تحقيقات رسميه يه نظراً ۱۲۷۵ سنه سى ابتداسندن اشبو ۱۲۸۱ سنه سى ربيع الآخر نهايتنه قدار بش سنه درت آى ظرفنده درسعادتده يوزالتمش دفعه حريق وقوعبولوب ايكى بيك سكز يوز قرق درت باب خانه و بيك ايكى يوز قرق التى دكان و مغازه و يكرمى اوچ خان و حمام و مسجد و امثالى ابنيه و بر سراى همايون كه جمعا درت بيك يوز اون درت محل محترق اولمشدر.

شو حسابه نظراً درسعادتده برى برى اوزرينه تقريبا هر اون بر كونده بر يانغين ظهور ايدوب هر دفعه سنده يكرمى درت خانه و سائره محترق اولمشدر. محروقات مذكوره تقسيم اولنديغى حالده تقريبا سنوى يدى يوز يمش بر و شهرى التمش درت و يومى ايكى

حریق اصابت ایدر. خانه‌لر بری بری اوزرینه اللیشر ومغازه ودکانلرك مستقل اولمق اوزره تخمیناً اولنسان نصفی قرقر وخان وحمام وسائره ایکیشر یوز کیسه قیمتنده اعتبار اولندیغی حالده محروقات مذکوره بدللری ایکی یوز اون اوچ بیك طقسوز یوز یکرمی کیسه وبونلرك درونده محترق وضایع اولان اشیای منقوله دخی بری بری اوزرینه اون بش کیسه‌دن التمش بر بیك اوچیوز طقسان بش کیسه که منقول وغیرمنقول اوله‌رق مدت مذکوره ظرفنده حریق مناسبتیله درسعادتده وقوعبولان خساراتك مقداری جمعاً ایکیوز یتمش بش بیك ایکیوز یکرمی کیسه‌یه بالغ اولور وبو مدت اثناسنده محترق اولان طوپقپوسرای همایوننك محترق اولان ابنیه واشیاسی دخی یوز اوتوز بیك کیسه تخمین اولنه‌رق مبلغ مذکوره علاوه قلندیغی حالده کافهٔ ضایعات درت یوز بش بیك ایکی یوز اون کیسه‌یه بالغ اولوب اشبو خسارات تقسیم اولندیغی حالده سنوی یتمش بش بیك وشهری یدی بیك ایکی یوز اللی ویومی ایکی یوز قرق کیسه اصابت ایدر.

یتمش بش سنه‌سندن مقدم وقوعبولان حریقلرك مقدار وخساراتی هنوز تحقیق اولنه‌مامش ایسه‌ده اوللری اخشاب ابنیه‌نك دها زیاده کثرتی وصیقلغی جهتله حریقلر دها زیاده مضرت ایراث ایدوب خیلیجه وقتدنبرو جاری اولان ابنیه نظامات سنیه‌سی ثمره‌سی اولمق اوزره مؤخراً خیلی اخشاب ابنیه کارکیره منقلب اولدیغی مثللو بعض سوقاقلر دخی توسع ایلمش اولدیغندن بونك واقع اولان تأثیرات حسنه‌سنده اشتباه اولنه‌مز. فقط نه درجه فرق ایلدیکنك آکلاشلمسی یتمش بش سنه‌سندن مقدم وقوعبولان یانغینلرك وخسارات واقعه‌لرینك

واقعه‌لرینك مقداری بلنمسنه متوقفدر.

بیانه حاجت اولمدیغی وجهله در سعادتده حریق وقوعنك وكثرت مضراتنك باشلیجه اسبابی ابنیه‌نك هم اخشاب وهمده صیق اولمسی اولوب بوده امر اطفاده استعمال اولنان طلومبه ووسائط سائره‌نك كركی كبی منتظم ومؤثر اولمامسی مانده‌لریدر. قبل الفتح درسعادت ابنیه‌سی كافه كاركیر اولدیغی حالده صكره‌لری بعض مرتبه سهولت واهوینته مبنی هركس اخشاب بنایه هوس ایدوب ازمنهٔ سابقه‌ده دخی ابنیه اموری شمدیكی كبی نظامات مؤسسه تحتنده اولمدیغی جهتله حال حاضر وجوده كلمشدر.

كرك متانتی وكرك حریقدن محفوظیتی جهتیله رجحانیتی دركار اولان كاركیر اصولنك تركیله اخشاب بنایه رغبت اولنمسی حقنده ظاهرا ایكی سبب بیان اولنوب بونلر دخی اخشاب ابنیه‌نك سهولت واهوینت ایله حصوله كلمسی وبوده كاركیر ابنیه‌نك صحتجه بعض سوء تأثیراتی توهم اولنمسی قضیه‌لریدر. بو مسئله كركی كبی مطالعه وتعمیق اولندقده برنجی سبب موافق مصلحت اولمدیغی مثللو ایكنجیسی دخی صحتدن عاری اولدیغی آكلاشیلور. اكرچه كاركیر ابنیه‌نك امر انشا ومحافظه‌سنده شرائط لازمه‌یه رعایت اولنمدیغی حالده درونده حاصل اوله‌جق رطوبت صحتجه سكانی حقنده محذوردن سالم اوله‌مز ایسه‌ده اربابی معرفتیله یاپدیرلدیغی صورتده ادعا اولنان مضرتدن اثر كورلیوب هرطرفده دخی درسعادتده موجود شوقدر كاركیر ابنیه سكاننك صحت وعافیتجه بزم مادونمزده اولمدقلری صدق مدعایه شاهد عادلدر.

سهولت واهوینت بحثنه كلنجه فی الواقع اخشاب ابنیه از وقت

ظرفنده وجوده کلور ایسه ده مصارف جهتیله ایکیسی بیننده اولان
فرق کلی اولیوب اخشابك کارکیره نسبتله چوق طیانمامسنه وصیق
صیق تعمیره محتاج اولمسنه نظراً بو فرقك دخی سبب ترجیح
اوله میه جغی ارباب تجربه و تحقیق عندنده مسلمدر. ظن عاجزانه مه
کوره کارکیر بنانك صحتجه سؤ تأثیراتی حقنده سکنهٔ استانبولك
ذاهب اولدقلری افکار اصلی فرعه قیاس یعنی فنا یاپلمش کارکیر
ابنیه نك فنالغنی تعمیم ایتملرندن نشأت ایدوب اخشابك ترجیحی حقنده
او مقوله افکار واهیه نك دخی مدخلی وار ایسه ده اصل سبب
اوته دنبرو اخشاب ابنیه ایله مألوف اوله رق بشقه برصورت تجربه سنه
جسارت ایتمك استمدکلریدر. ترجمه سی کوره نك بلاسیدر. اهل
شرق ایله غرب بیننده اولان امور معکوسه دن بریسی دخی بو
ماده در. اوروپالولر مساکن و ملابس و اشیای سائره جه متخذلری
اولان اصولی اکثریا سبب صحیح ترجیح دخی اولمدیغی حالده مجرد
(لکل جدید لذه) ذوقندن بهره یاب اولمق ایچون صیق صیق تبدیل
ایدوب اهل شرق ایسه متصف اولدقلری صفت ممدوحهٔ سکونت
و وقار اقتضاسنجه هر نه شی حقنده اولور ایسه اولسون ترك معتادی
عدم ثباته اسناد ایله اشبو ابنیه ماده سنده اولدیغی کبی بعض کره
محسنات کلیه سی درکار اولان اصولی اتخاذ ده تردد ایلرلر. بونك
بری افراط و دیکری تفریط قبیلندن اولدیغندن هر حالده طریق
اعتدال مسلوك قدم اختیار قلنمق لازم کلور.
درسعادتده بروجه بالا یانغینلرك داعی اولدیغی تلفات صره سنده
یادکار اسلاف اولان برچوق اشیای نفیسه و نسخ نادره دخی
محوو مضمحل اولور که بو نلر ضایعات سائره یه مقیس اوله میوب تعمیری

ناقابل بر خرابیت ایدوکی آشکاردر.

اخشاب ابنیه دائما تهلکه‌ده بولندیغندن سکانی قطعا امنیت اوزره اوله‌مز. شو حال هر کسك ساکن اولدیغی خانه‌یی درجهٔ اقتداری قدر تنظیم و تزیین ایتمسنه مانع اولوب پك چوق ذوات دخی کتب نفیسه و سائر ذیقیمت اشیالرینی خان و جوامع شریفه‌ده حفظه مجبور و بو وجهله تمتعات ممکنه و مشروعه‌دن محروم اولورلر. بعض اهل عراق محافظه‌سی ملتزمی اولان اشیا و اوراقی دائما بالسهوله بلیهٔ احتراقدن تخلیصی ممکن اوله‌بیله‌جك بر حالده طوتوب حتی بعضاری قاعدهٔ تیقظ و احتیاطه رعایتده مبالغه ایدرك لیلاً یتاقده حضور و استراحتك متوقف اولدیغی درجه‌ده تبدیل جامه‌دن اجتناب ایدرلر اشته حریقك اشبو نتایج مضره‌سی الزیاده شایان دقت حالاتدندر. هله لیلاً حریق وقوعنده نوبتجی و بکجیلرك (یانغین وار) صداسی نه‌درجه دهشت انداز قلوب و بو مناسبتله قریب و بعید و قائم و نائم کافهٔ اهالینك نوجهله خواب و راحتی مسلوب اولدیغی درسعادت اهالیسنك هزار بار مجربی اولان حالاتدندر.

نیجه اصحاب ثروت و اقتداری بر آنده فلس احمره محتاج ایدن بو مثللو بر بلیهٔ ناگهانیه ظهورك دوامی نزد سلطنت سنیه‌ده نظر یقیدی ایله کوریله‌مبوب بونك استحصال اسباب اندفاعی اوته‌دنبرو مطلوب و ملتزم عالی اولدیغندن مجدداً انشا اوله‌جق ابنیه‌نك کارکیر اولمسنه و یاخود هیچ اولمز ایسه بر کارکیر دیوار ایله تفریق قلنمسنه سعی و اقدام قلنمش ایسه‌ده بعض تجربهٔ اهالینك وقوع بولان تصدیعات متوالیه‌لرینه مبنی اولبابده اصراردن صرف نظرله بر منوال محرر تخفیف مضراتنه مدار اوله‌جق بعض تدابیر اتخاذیله اکتفا بیورلمشدر.

مجدد بنيان سلطنت و مشيد اركان ملك و ملت پادشاهمز افندمز حضرتلرى دخى جلوس مسعدت مأنوس جناب ملوكانه‌لرندن برو تأسيس و اكمالنه موفق اولوب اليوم دار الخلافه سنيه‌لرينك مايهٔ زينت و احتشامى اولان بونجه ابنيهٔ ميريه‌نك كافه‌سى كاركير اولديغى مثللو بو دفعه طوبخانه و ترسانهٔ عامره‌ده و باب سرعسكريده ذاتاً اخشاب بولنان دوائر سنيه‌نك بر طرز بهين اوزره كاركيره تحويلى حقنده ارادهٔ اصابتعادهٔ ملكداريلرى شايان بيورلمشدر. شو حال دوائر مذكوره‌نك بر حسن قالبه افراغيله برابر سكنهٔ استانبوله برحسن مثال ارائه‌سى مقصد عاليسنى متضمن اولديغندن اهالى هم كندو منافع حقيقيه‌لرينى وقايه و همده متبوع مفخملرى اولان ذات معالى صفات پادشاهينك بو بابده دخى اثر جليللرينه اقتفاً من بعد ياپيله‌جق ابنيه‌نك ممكن مرتبه كاركير اولمسنه بذل وسع و مقدرت ايلسه‌لر موافق حال و مصلحت اوله‌جغى دركاردر.

اوروپاده كافهٔ ابنيه كاركير اولديغندن حريق مضراتندن بوراسى قدر خوف اولنمديغى حالده وسائط اطفائيه‌سى پك منتظم اولوب بزمكيلردن زياده جسيم وقوى طلومبه‌لردن بشقه يانغيندن آدم واشيا تخليصنه مخصوص متنوع الات وادوات اولديغى مثللو بو ايشده مستخدم نفرات مهارت وخفت حركتلرينى موجب اوله‌جق كونا كون زورباز لقلر تعلم ايدرلر. بر ده شهرك هر طرفنده واقع ضبطيه مركزلرى تلغراف ايله يكديكره مربوط اولديغندن حريق وقوعى انده كيفيت اقتضا ايدن محلاره اخبار ايله دائما منتظر بولنان طلومبه‌جى و سائره طلومبه والات وادوات لازمه‌لريله مخصوص عربه‌لرينه سوار اوله‌رق يانغين محلنه مسارعت ايدرلر و بو عربه‌لردن قنغيسى

اولجه وارز ایسه بر مقدار معین مکافات اخجه‌سی اخذ ایدن
حریق محلنه مقدار وافی ضبطیه نفراتی دخی جلب اولنه رق بونلر
سیرجیلری تقربدن منع و برکونه اویغونسزلق وقوعنده دفع ایتمك
اوزره حریقك اطرافنی احاطه ایدرلر . نفرات اتشك دفع تأثیراتنه
مدار اوله جق کونا کون باشلق و البسه لابس اولدقلری حالده
ضابطلرینك نظام اصولی اوزره واقع اولان قوماندەلری وجهله
سربستانه حرکت ایدرلر . اوروپا شهرلرنده اهالینك هر درلو
احتیاجاتنه وفا ایتمك و استدیکی حالده خانه‌لرك بشنجی و التنجی
قاتلرینه قدر طبیعتیله چیقمق اوزره جسیم تیمور بوریلر واسطه سیله
هر طرفده طاتلو صو جریان ایلدیککندن حریق ظهورنده اکثریا
بو صولره اکتفا اولنوب اقتضا ایتدیکی حالده دخی جسیم تیمور
حوضلری حامل عربه‌لرله جلب اولنور .

اتشه بر طرفدن ابنیه‌نك کارکیر اولمسی و دیکر طرفدن صویك بول
و وسائط سائرهٔ اطفائیه‌نك مکمل بولنمسی حسبیله اوروپا ممالکنده
یانغینلر چوق مضرت ایده‌مز و بر محلده حریق ظهورنده بوراسی
کبی همجوار اولان بیوت و بلکه کاملاً اول سمت اهالیسنه موجب
خوف و اندیشه اولمز و حتی بر خانه‌نك بر قاتنده حریق اولدیغی
حالده دیکر قاتلرنده ساکن اولنلر تلاش ایتیوب تخلیه سنه دخی سعی
ایتدکلری برکره مع الاستغراب مشهود عاجزانهم اولمشدر .

پارسده بش بلوکدن مرکب اولمق اوزره برطابور طلومبه‌جی اولوب
بونلر عساکر نظامیه‌دن معدود ایسه‌لرده اقتضا ایدن معاش
و تعییناتلری شهر اهالیسی طرفندن تسویه اولنوب ضبطیه نظارتی
تحت اداره‌سنده بولنورلر .

اوروپاده آکثر ابنیه و بعض کره دخی مشتملاتی غایت جزئی بر بدل مقابلنده مخصوص قومپانیه‌لره سیغورطه ایتدیرلدیکندن حریقدن ناشی وقوعبوله‌جق خسارات بالتمام مذکور قومپانیه طرفندن تسویه و تضمین اولنور. بنأ علیه بر محلده حریق ظهورنده صاحبی قطعاً قید ایتمه‌رك صاوشور وسیغورطه قومپانیه‌سی طرفندن مأمورلر کلوب اطفاسنه سعی ایدرلر. بالاده دخی بیان اولندیغی اوزره اشبو حریق غایت زنکین ومالدار بر آدمی آن وحدده بالکلیه تهی دست و بی‌مایه براغه‌بیله‌جکندن هرکس مصارف سائره‌سی صره‌سنده سیغورطه‌جی‌یه سنوی بر مقدار جزئی اقچه اعطاسیله شو فلاکتدن امین اوله‌جغی جهتله اصول مذکورك محسناتی انکار اولنه‌مز. شوفائده کارکیر ابنیه حقنده اولوب چونکه اخشابك بولندیغی تهلکه‌یه نظراً سیغورطه بدلینك زیاده اولمسی اقتضا ایده‌جکی و بودخی اصحابنه بر بار کران اوله‌جغی جهتله ذکر اولنان سیغورطه اصولی فوائدینك اخشاب ابنیه‌یه شمولی اوله‌مز ظن ایدرز.

فرانسه‌ده ابنیهٔ میریه‌یه ویاخود مسکون اولان بر محلك احراقنه و نفوس تلفنی داعی اولان بر یانغینك ایقاعنه اجتسار ایدنلر قتل ایله مجازات اولندیغی مثللو غیر مسکون اولان محلاره و اورمان و مزروعاته آتش القا ایدنلر قید حیات ایله کورکه وضع اولنور. کندوسنه عائد املاك و اشیایی احراق ایدنلر حبس و بو وجهله بشقه‌لرینه مضرت ترتب ایتدیکی حالده کورکه قونیلور. غفلت وعدم دقتدن نشأت ایدن حریقك مضراتی سبب اولانلره تضمین ایتدیرلدکدن بشقه بونلردن جزای نقدی دخی النور وحریق ایله تهدید ایدنلر التی آیدن بش سنه‌یه قدر حبس اولنور.

(منیف)

(تاریخ دولت عثمانیه درسی)

مقدمجه بعض محلی غزته‌لرنده دخی اعلان اولندیغی وجهله مجلس والای احکام عدلیه اعضای کرامندن سعادتلو خیرالله افندی حضرتلری جمعیت عاجزانه‌مز مرکزنده دولت علیهٔ عثمانیه تاریخی تدریسنه مبادرت ایلمشدر. خفی اولدیغی وجهله افندیٔ مشار الیه حضرتلری منبع علم و عرفان اولان بر خاندانه منسوب اولوب کندو اثر خامه‌سی اوله‌رق مقدما طبع ونشرینه ابتدار اولنمش اولان دولت عثمانیه تاریخ مفصلی دخی جمله‌نك مشهود نظر استحسانی اولمغله اولبابده اهلیت و اقتدارینی تسلیم و تصدیق معرضنده سرد مقال حاصلی استحصال قبیلندن اولدیغی مثللو مجرد ابنای وطنه خدمت ایتمك نیت خیریه‌سیله شو زحمتی اختیار بیورمسی دخی نه درجه شایان تشکر مواددن بولندیغی محتاج ایضاح دکلدر.

هر ملت منسوب اولدیغی دولتك صورت تشکل و توسعه و مظهر اولدیغی تحول احواله کسب اطلاع ایتمك فائده‌دن خالی اولمیوب بالخصوص سلطنت سنیه کبی ذروهٔ شوکت واقتداره واصل اولمش بر دولت سایه سنده آبا و اجدادمزك حائز اولدقلری شرف و شانه تحصیل وقوف هر حالده بزجه مایهٔ مباهات ومفخرت و انلرك اثرینه اتباعده بادیٔ شوق و غیرت اوله‌جغی جهتله دولت علیه تاریخنك تعلم وتحصیلی اهم اموردندر. افندیٔ مشارالیه حضرتلری حین تدریسده وقوعات تاریخیه‌نك کماهی تقریر و بیانیله اکتفا ایتمیوب امور مهمه‌نك مقدمات و نتایجنی دخی شرح و ایضاح ایلدیکی جهتله استماعندن فوائد عظیما استحصال اولنه‌جغی درکاردر.

ممالك شرقيه ده اولوجهله علم تاريخ تدريسى معتاد اولمديغندن اسيرعادت اولنلر عندنده درس مذكور نظر تعجب ايله منظور ايسه ده حقيقتده اصل شو ذهاب شايان استغراب اولوب چونكه تاريخ دخى علوم معتبره دن معدود اولديغى حالده ديكرلرى كبى تدريس اولنمق شرفندن محروميتى ندن لازم كلسون. فن تاريخ مجرد اكلنجه اولمق اوزره مطالعه اولنور امثال و حكايات قبيلندن عد اولنور ايسه فى الحقيقه اوحالده علم وجهلى مساوى اولوب تدريسنه حاجت قالمز. فقط بزى اسلافه معاصر و هر يرده حاضر و ناظر ايده جك بويله بر علم جليل المنافع اكا مقتبس اوله ميوب خاصة تعلمنه اعتنا اولنمق لازم كله جكى مسلم ارباب نهادر.

(منيف)

(خلاصهٔ پولتيقيه)

دانيمارقه ايله اوستريا و پروسيا دولتلرى بيننده بچنلرده عقد اولنان مقدمات صلحيه سندينك ترجمه سيدر.

اوستريا دولتنك مرخصلرى قونت دو رخبرغ و بارون دوبره نر دانيمارقه دولتى طرفندن مرخص تعيين قلنان موسيو غواد وقولونل دوقاوفان و پروسيا دولتنك مرخصلرى موسيو دوبيسمارق بارون دو ورتر امور اجنبيه نظارتى دائره سنده قونفرانس صورتنده اجتماع ايدرك بولنده بولنان رخصتنامه لرينى يكديكرينه بالا رائه زيرده بيان قلنان مقدمات صلحيه يه قرار ويرمشلردر.

برنجی ماده حشمتلو دانیمارقه قرالی حضرتلری شلزویغ وهولشتاین ولاونبورغ دوقه‌لقلری اوزرنده اولان کافهٔ حقوقنی حشمتلو اوستریا ایمپراطوری و پروسیا قرالی حضراتنه ترك ایله برابر مشار الیهما طرفلرندن مذکور دوقه‌لقلر حقنده اتخاذ اولنه‌جق صورتلرك تصدیقنی تعهد ایدر،

ایکنجی ماده شلزویغ دوقه‌لغنك ترکی مذکور دوقه‌لق ملحقاتندن اولان اطه‌لره قاره‌ده بولنان اراضینك کافه‌سنی شاملدر، تحدید حدود ماده‌سنك تسهیلی و شلزویغ اراضیسی ایچنه کیرمش اولان یوتلاند اراضیسنك وضع جغرافیسندن نشأت ایده‌جك محاذیرك دفعی ایچون حشمتلو دانیمارقه قرالی حضرتلری جغرافیا خریطه‌لرنده کوستریلان ریب ناحیه‌سی حدود جنوبیه‌سی خطنك جانب جنوبیسنده واقع یوتلاند اراضیسنی و یوتلاند ملحقاتندن اولان موکلتوندرن اراضیسیله امروم جزیره‌سنی و فوهر و سیلت و روئمو و دیکر بعض جزیره‌لرك دخی یوتلانده ملحق اولان قطعه‌لرینی حشمتلو اوستریا ایمپراطوری و پروسیا قرالی حضراتنه ترك ایدر، مشار الیهما حضراتی دخی شلزویغك ذکر اولنان اراضئ مفروزه‌یه مقابل اوله‌جق اولان واروئه جزیره‌سی مستثنا اولمق اوزره مذکور ریب ناحیه‌سنك شلزویغك قطعات سائره‌سنه التصاقنه و یوتلاند وشلزویغك قولدنیغ طرفنده بولنان حدودینك تصحیحنه مدار بولنان قطعه‌سنك شلزویغ دوقه‌لغندن افرازیله دانیمارقه ممالکنه الحاقنه موافقت ایلر اروئه جزیره‌سی بو مبادله‌یه بالکز جغرافیاجه اولان وسعتی نسبتنده داخل اوله‌جقدر تحدید حدود مسئله‌سنك تفصیلاتی مصالحه سند قطیعه‌سنده تعیین اولنه‌جقدر،

اوچنجی ماده کرك دانیمارقه ممالکنك وکرك شلزویغ وهولشتاین ولاونبورغ دوقه‌لقلرندن هر برینك کندو حسابنه اوله‌رق عقد اولنان استقراضلرك تأدیه‌سی بو ممالکلره عائد اوله‌جق و دانیمارقه دولتی نامنه عقد اولنان استقراضلر دانیمارقه ممالکنه متروك دوقه‌لقلر بیننده طرفینك مقدار نفوسنه نسبتله تقسیم اولنه‌جقدر. بیك سکز یوز التمش اوچ سنه‌سی شهر کانون اولنده دانیمارقه دولتی طرفندن انکلتره‌ده عقد اولنوب کندوسنه عائد اوله‌جق اولان استقراض ایله دول متفقه‌نك وقوعبولوب دوقه‌لقلر جانبندن تسویه قلنه‌جق اولان مصارف جزویه‌لری اشبو تقسیمدن مستثنادر.

دردنجی ماده طرفین معاهدین اشبو معاهده‌یه ذیل اولنان پروتوقولده مندرج شرائط ایله اغستوسك ایکیسندن اعتباراً طرفین عسکرینك ضبطنده بولنان محللر اللرنده قالمق اوزره برمتارکه عقدینی تعهد ایدرلر.

بشنجی ماده اشبو مقدمات صلحیه سندی امضا اولندیغنی متعاقب طرفین معاهدین مرخصلری صلح قطعی مذاکره‌سیچون ویانه‌ده اجتماع ایده‌جکلردر.

اشبو مقدمات صلحیه‌نك اساس اتخاذیله صورت قطعیه‌ده عقد مصالحه ایتمك اوزره ویانه‌ده تجمع ایتمش اولان مرخصلر بیننده امور مالیه‌یه متعلق بعض اختلاف وقوعنه مبنی شمدی‌یه قدر معاهدهٔ مطلوبه‌نك عقدی ممکن اوله‌مامش و بونك ایچون تعیین اولنمش اولان متارکه مهلتی دخی کچن ایلولك اون بشنده منقضی اولمش اولمغله متارکهٔ مذکوره عقد مصالحه اولنجیه قدر بلا مدت تمدید قلنمشدر.

مجموعۀ فنون هر ماه عربی نهایتنده چیقاریلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش ٦٥ برسنه‌لك

٣٥ آلتی آیلق

٠٦ بر نسخه

برسنه‌لکنه ویاخود آلتی آیلغنه مشتری اولمق استنلدکده یکی جامع جوارنده چیچك بازارنده واقع جمعیت علمیۀ عثمانیه مرکزینه مراجعت اولنه. ایالاتده مشتری اولمق استیانلر قیمت مذکوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت و بعدیتنه باقلیوب بریللق ایچون آلتی و آلتی آیلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله آقچه‌سنی پوسته‌یه تودیعاً جمعیت علمیۀ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینه‌سنده محلنه ایصال اولنور ممالك اجنبیه ایچون مسافه‌سنه کوره لازم کلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی
صحافلر کتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی
سلطان بایزیدده کاغدجی حافظ اسماعیل افندی

جغال اوغلنده صوبجی
بك اوغلی جاده‌سنده صحاف کولر نومرو ٣٢٣
الاجه حمامده سرکی عثمانی اشیاسی صاتان یوسف افندی

مجموعۀ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مرکزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

اوچنجی سنه

جماد الاول　　　　　　نومرو ۲۹

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

۱۲۸۱

(مواد مندرجه)

(مدخل علم ژئولوژی)

میاه بحریه‌نك یقموس ایلمسی بیاننده‌در

دڭزڭ سطحی سراپا روشن و منور كورنمسی شایان تعجب آثار غریبه‌دن اولوب اكرچه هر منطقه‌ده و قطب طرفلرنده دخی دڭز صولرنده كیفیت فوسفوریه مشهود ایسه‌ده منطقهٔ حاره‌ده حادثهٔ مذكوره ظهور كلی ایله ظاهر و منجلی اولور و خصوصاً بحر هندده مالبار سواحلنده و مالدیو و جزایر سائره اطرافلرنده شدت اوزره ظهور ایدوب حتی بعض دفعه دریانك كاملاً منور كورندیكی روایت اولنور. اشبو حادثه بالجمله سیاحلری مستغرق دریای تعجب ایلیوب سیاحتنامه‌لرنده تفصیلا تعریف و بیان ایلمشلردر. روایتلرینه كوره بو بر جنس یقموس اولوب فقط كندی كندینه پیدا اولور و هر اخشام تجدد ایدر و دریاده تلاطم آز و هواده دخی اعتدال اولدیغی وقتلرده دها زیاده ظهور ایلر. پاترین نام ذات فرانسه‌دن بحراً پترسبورغه كیدر ایكن بو كیفیتی بك چوق مشاهده ایدوب شو وجهله تعریف ایلمشدر كه همان اوج هفته علی الدوام هر كیجه دڭزی

پارلاق کورر ایدم و روزکارك شدتیله کمینك پرواسی سطح دریایه پك قریب کلدیکندن یقموسی دها یقیندن رؤیت ایتمك ایچون اورایه کیدوب استدیکم وجهله تماشا ایله ایدم . بر یاغلی جسم اوزرنده صوقطره‌لری نصل حرکت ایدر ایسه طالغه‌لرك کوپوکنده نخود و دها بیوجك بر طاقم پارلاق ومدور اجسامك متحرك اولدیغنی مشاهده ایلدم وحتی بر بیوجك قاب ایله ذکر اولنان کره‌لردن اخذ و بر خرده‌بین ایله معاینه ایلدیکمده بر ماده‌ٔ دهنیه‌دن عبارت بولدم . ماده‌ٔ مزبوره ظلمتده ال ایله اوغشدرلدقده کیفیت فوسفوریه ظهور ایدر ایدی „ موسیو هومبولد دخی سیاحتنامه‌سنده دیمشدر که طبقه‌ٔ حاره‌ده وخصوصیله بحر محیطده کیفیت مذکوره کورلدکجه لایقیله تصور اولنه‌مز و امواجك بری برینه تلاصق وتصادمنده شمشك کبی ظهور ایدن ضیانك و حدوث ایدن زبد رخشانك وصف و تعریفی قابل دکلدر . امر یقاده واقع قورپاچولیانده اخشام اوزری صوده یوزر ایکن وجودم کویا فوسفور ایله دلك اولنمش کبی هر جانبم آتش کسیلوب ضیادار اولور ایدی „

دکزك بو کیفیتی امواجك سطحنده بر طاقم حیوانات صغیره‌نك حرکاتنه اسناد اولنور . بوندن قطع نظر دکزده بولنان مواد عضویه‌نك بر مقداری تغیر ایدوب اول حالده صویك یوزنده یوزرك حادثه‌ٔ مذکوره‌یی احداث ایده‌بیلمسی دخی استبعاد اولنه‌مز . چونکه دکزده موجود حیوانات بعد الهلاك فوسفوره منقلب اولوب حتی بالقلر دخی حیاتدن منقطع اولدقده بقیه‌لرنده خاصه‌ٔ فوسفوریه ظهوریله لمعان ایلدکلری درکار و اشبو ماده‌ٔ فوسفوریه صوده منحل اولدقده ذکر اولنان خاصه‌یی دخی صویه نقل ایلیه‌جکی آشکاردر . سیاحلرك بعضیلری

میاه بحریه‌ده زوفیت تعبیر اولنور غایت صغیر حیوانات بولوب اشبو حیواناتده ایسه ذاتاً فوسفوردن عبارت اولان مواد رقیقهٔ مضیئه موجود اولدیغندن بونلرك مرور ایلدیکی محلارده یقموس ظهور ایلمسی و ساکن هواده سفینه‌نك یاننده بیاض و پارلاق اوزون خطلر کورنمسی اندن نشأت ایلدیکنه حکم ایلمشلردر. حیوانات مذکوره‌دن ایکی عدد انبوب بر بوتال درونه وضع اولندقده صویك هر طرفی ضیادار اولمش اولمغله بودخی ذهاب مذکوری تأیید ایلمشدر. بوندن ماعدا حیوانات صغیرهٔ مرقومه‌نك ضیادار اولدقلرینك سببلرندن بری دخی حرارت ایدوکی بالتجربه تحقق ایتمشدر.

اقطار قطبیه‌ده واقع بوزلر بیاننده‌در.

ارضك ایکی قطبی سنه‌ده التی ماه مدت شمسك قوتسز شعاعاتنه متمایلا متوجه اولوب دیکر التی ماه مدت دخی ظلمتده قالور فقط اوجانبه مخصوص صبح قطبی تسمیه اولنان اثار علویه‌نك ضیاسیله بعضاً مستضیٔ اولور. اولوجهله کونشك حرارتی کرکی کبی اراضیٔ مذکوره‌یه واصل اولمامغله اورالرده برودت شدت اوزره اولوب بولندیغمز اقلیمك خصوبت و زینتنه مدار اولان صولر یرینه بوزلر قائم اولور. اشبو قطبلر جبال شاهقه‌ده دائما بوز ایله مستور اولان محلره مشابهدر. بعض جسور قپودانلر قطبلرك احوالنی کشف وتحقیق ایتمك اوزره اوطرفلره کیتمشلر ایسه‌ده اصل قطب اطلاق اولنان موقع کاملا بوز ایله مستور اولدیغندن اورایه قدر وصول میسر اوله‌مامشدر. اکرچه مطلب مذکور حاصل اوله‌مامش ایسه‌ده ذکر

اولنان سیاحتلرده جغرافیا وسائره‌جه پك چوق معلومات استحصال اولندیغی محتاج بیان دکلدر. ازجمله قطب بوزرینه دائر تحقیقات واقعه شایان اطلاع موادن اولمغله بعضیلرینك بروجه آتی بیانی مناسب کورلدی.

اقطار قطبیه ده ایکی جنس بوز اولوب بری طاتلو صو بوزی و دیکری طوزلو صو بوزیدر که برنجیسی دکزده اولدیغی حالده اسمر و دکزدن اخراج اولندقده کوزل یشیل و شفاف کورینور. قپودان موسیو اسقورسبی اشبو بوزدن عادتا اعلا بلوردن یاپلمش اولان جاملره مشابه خرده بینلر اعمال ایدرك بونکله قاو و کبریتلك چبوقلرینی یاقمش و بو کیفیت سفینه خلقنی حیرته دوشرمشدر. طاتلو صو بوزلری غایت شفاف وسرت اولوب صفر درجه حرارتده بولنان میاه بحریه‌دن برعشر مقدار زیاده خفیفدر و صفر درجه حرارتده بولنان صویه غطس اولنسه صویك خارجنده بولنان قسم ایله ایچنده بولنان مقدارینك نسبتی ١ و١٥ یعنی برك اون بشه نسبتی کبیدر. اشبو بوزك ثقلت اضافیه‌سی دخی ٩٣٧و٠ یعنی ماء مقطردن خفیفدر. ایکنجی جنس بوز یعنی طوزلو صو بوزی بیاض وکثیف و سونکر کبی ذومسامات اولوب درونندن مرور ایدن شعاعات ضیائیه یشله مائلدر و طاتلی صو بوزلری قدر سرت اولمیوب فقط اندن زیاده ذومسامات اولمسیله دها خفیف اوله‌رق اندن زیاده صوده یوزر و هواده برمدت ترك اولندقده سرتلشوب ذوبان ایلدکده دخی طاتلی اولور. فقط همان دکزدن النان قطعه‌لری اریدلسه حاصل اولان صو بالعکس آجی اولور بو دخی مساماتنده برمقدار دکز صویی قاله‌جغندن حین ذوبانده بوزك صویی ایله قاریشدیغندن

نشأت ایدر. اشبو طوزلو صو بوزلرینك ثقلت اضافیه سی ۷۸۳ و ۰۰ در
هر نقدر قطب جنوبیده زیاده بوز بولندیغی معلوم ایسه ده قطب
شمالی طرفلرنده اربابی معرفتیله پك چوق تحقیقات اجرا اولندیغندن
او طرفك بوزلری حقنده دها زیاده معلومات استحصال اولنمشدر.
قطب شمالی یه طوغری ممتد اولان اراضینك سواحلی اکثر حالده
بوز ایله مستور اولوب اشبو بوزلر دخی انده حاصل اولور ایسه ده
بعضاً دخی انکیندن کلوب سنه لرجه سواحل مذکوره ده قالدیغی واردر
و دکزلك اچیقلرنده دخی پك چوق یرلر بوز ایله مستور اولوب شویله که
بر بیوك سفینه نك دیرکنه چیقله رق اطرافه نظر اولنسه هر طرف
بوزدن عبارت کورینوب حدودی ظاهر اولمز. اشته بوزلرك بویله
استیعاب ایلمش اولدقلری مسافات جسیمه یه بوز اوه سی تعبیر اولنور.
بحر منجمدده بویله بوز اوه لری چوقدر فقط بونلر دائما اولدقلری محلده
ثابت اولمیوب دریا یوزنده سیر و حرکت ایدرلر و سطح دریادن ارتفاعلری
یالکز التی قدم ایسه ده عمقلری یعنی صو ایچنده اولان قسملرینك
طولی یکرمی قدمدن متجاوزدر و سطحلرینك طولی اوتوز وعرضی
دخی اون بش ساعت قدر اولدیغی و بعضاً برقاچی برلشه رك یوز
ساعتدن زیاده طول پیدا ایلدکلری واردر و بعضاً دخی پاره لنوب
حاصل اولان قطعه لری بعده ینه برلشه رك یکیدن بشقه اوه تشکیل
ایدرلر ایسه ده هیئت اصلیه لری کبی منتظم اولمیوب غریب شکللر
حاصل ایدرلر شویله که دکز سطحنده اوتوز قرق قدم مرتفع بوز
قله لری اولوب هوالر کسب اعتدال و اشتداد ایتدکجه ذکر اولنان
قله لر درلو شکللره کیررلر.

بوز اوه لرندن بشقه بعض کره بوز طاغلرینه دخی تصادف اولنوب

بونلرك وسعتلری هر نقدر بوز اوەلری قدر دكل ایسەده ارتفاع وجسامتلری پك زیادەدر و قارەلردە دخی بوز طاغلری اولوب (اشپزبرك) جزیرەسندە واقع یدی طاغلر تسمیه اولنور بر محلدە بتون اوەلر و وادیلر اویله طاغلر ایله مستوردر. جزیرۂ مزبورە ساحلندە اوچ یوز قدم ارتفاعندە بوز صرتی بولنمشدر و بعض قپودانلرك روایتنه كورە اشبو بوز طاغلری قارەلردن منفك اولوب دریایه نزول و اندە سیر و حركت ایدر و بش یوز قدم ارتفاعندە بو مثللو جبل متحرك كورلمشدر. سالف الذكر بوزلرك دریادە بولنان ارتفاعی مقدارینك اون مثلی قدری دخی تحت البحر بولندیغندن جسامت كاملەلرینك نه مقدار اولمسی اقتضا ایدەجكی تعریف و بیانه محتاج دكلدر و قارەلردن قوپوب بو یله دریایه واصل اولان بوز جزیرەلری قیالری و كوكیله چیقمش بیوك اغاجلری الوب برابر سورودكلری واردر. حتی بو اغاجلردن بعضیلرینك اوزرلرندە قوش یوەلری مشاهدە اولنمشدر. مذكور بوزلرك اوزرندە اكثریا طاتلی صو كوللری بولندیغندن تصادف اولندقدە كمیجیلر اندن صوالەرق استفادە ایدرلر.

علی العموم بوزلر غایت سهل الانكسار اولمغله مذكور بوز اوەلری تلاطم دریادن ناشی شكست اولوب بوندن مدهش صدالر حصوله كلور. بالخصوص بوز طاغلرینك اوزری هوانك اعتدالی مناسبتیله براز ذوبان ایلدكدە قابلیت انكساری برمرتبەیه واصل اولور كه بر بالطه ایله ضرب اولندقدە زجاج مثللو بوینه منشق اولوب قطعاتی دكزه دوشر و بو خاصەدن غفلت اوزرە بولنەرق كمیجیلر اول طاغلره خلاط باغلامق و قازق ركز ایلمك ایچون ضرب ایلدكلرندە تلف اولدقلری دفعاتله وقوع بولمشدر قطبینك بوزلری بر حدود ایله محدود اولوب فقط قطب شمالیدە

بوزلك حدودی قطب جنوبیدن قلیلدر. نصف کرهٔ شمالیده بوزلك
الآن حدودی بر وجه آتی ذکر اولنور. غرونلاندا مملکتنك جانب
جنوبیسنده واقع بروندن بوزلك سنوری شمال شرقی یه طوغری متوجه
و اسلاندا جزیره‌سنی احاطه ایلدکد نصکره لونده ره نصف نهار
دائره‌سنك جانب غربیسنده بش بچق درجه طولنده وخط استوادن
اعتباراً یتمش بر درجه عرضنده واقع ژان مایر نام جزیره‌یه واصل
اولور و بعده خط حدود مذکور بر مقدار شرقه طوغری متوجه
اولوب ذکر اولنان نصف نهار دائره‌سنی یتمش برایله یتمش ایکی درجه
بیننده قطع ایدوب التی ویدی و اون درجه طوله و اصل اولدقدن
صکره بردن بره خط حدود مذکور شماله توجه ایدوب سکسان
درجه عرضنده منتهی اولور و بعضاً ایکی اوچ درجه چیقدقدن
صکره جنوب شرقی‌یه و جزیرهٔ دبه واندن شرق جنوب شرقه
و زامبلهٔ جدید نام جزیره‌یه و یاخود سیبر مملکتی جانبنه توجه ایدر.

(ادهم)

ناظر معارف و نافعه

(احراق بیوه‌زنان درهندوستان)

هندستانده آتش پرستار موتالرینی ملل سائره کبی یره دفن ایتیوب
احراق بالنار ایتدکلری مثللو متأهل براد مك وفاتنده زوجه‌سی دخی
استدیکی حالده نفسنی آتشه القا ایدوب زوجیله برابر محترق اولمق
مستحبات مذهبیه‌دندر. انکلتره دولتی اواطرفلره استیلا سندنبرو

اشبو عادت مستهجنه نك الغاسنه سعی ایلمش ایسه ده او مقوله فدای
جانه عزیمت ایتمش اولانلرك نظرنده هر درلو مجازات شدیده آسان
کورینه جکی جهتله شمدی یه قدر منعی ممکن اوله مامشدر . بر دفعه
اشبو اصول مذمومه نك حین اجراسنده حاضر بولنان بر سیاحك
روایتی بر وجه آتی درج و بیان قلنور .

تانجور حاکمی ١٨٠٢ سنهٔ میلادیه سی نیسانه نك اون طقوزنجی کونی
قبل الظهر وفات ایدوب مومی الیهك تسلیم روح ایتمسنی متعاقب
زوجه لرندن ایکیسی جنازه نك بولندیغی اوطه یه دخول ایله اوچ دفعه
سرنهادهٔ زمین تعظیم اولدقدنصکره جنازه نك یانی باشنده اوتوروب
انکله برابر یانمغی تصمیم ایتمش اولدقلرینی اوراده تجمع ایتمش اولان
سرای خلقنه اعلان ایلدیلر .

مرقومه لردن بریسی تقریبا یکرمی یاشنده اولوب متوفانك پك سوکیلوسی
ایدی و چوجغی یوق ایدی . دیکری یکرمی التی یاشنده اوله رق بر
قزی وار ایدی . ایکیسنك دخی پدر و برادرلری اوراده موجود اولوب
شو نیتدن صرف نظر ایتملریچون کندولرینه زیاده ابرام و الحاح
ایتمشلر ایسه ده قطعا تأثیری اولمیوب عزیمتلرنده اصرار ایلدیلر .
شهر مذکورده بولنان انکلیز مأموری کیفیتی استخبار ایتدکده بالذات
کندوسی کلدمدیکندن طرفندن مخصوص ادم کوندره رك شو
رسم فجیعك منع وقوعنه سعی اولنمسنی امر ایلدی . اقربا و متعلقاتلرینك
نصایح واقعه لری بر فائده یی منتج اولمدیغی کورلدکده انکلیز مأموری
طرفندن کلان ادم مرقومه لرك یانینه کیدوب شوحرکتلرینك
حکومت نظرنده غایت مستهجن اولدیغندن بحثله هر وجهله اخافه
و تهدید ایتمش ایسه ده بو دخی بر فائده یی منتج اوله مدی .

بونك اوزرينه وجوه مملكت انكليز مأموری طرفندن كلان ادمه خطـاب ايله انكليز حكومتی شمدی يه قدر اوز ديننه هزه قطعا مداخله ايتيوب بو مقوله قربان رسمينك اجراسی دخی نامسبوق شی اولمديغنی وهر قومه لری شونيتدن فراغت ايتديرمك اوزره هردرلو نصايح اجراسی مناسب اولور ايسه ده اصرار ايتدكلری حالده جبراً منع اولنملری اقتضا ايتميه جكنی بيان ايلديلر.

انكليز مأموری هر قومه لره خطاباً اكر بو بابده اصرار ايدر ايسه كز پدر و برادرلريكز انكليز حكومتی نزدنده مسئول ومعاتب اولورلر ديمكله بونلردن بريسی كولمكه باشلايه رق برشخصك ارتكاب ايتديكی حركت ايچون ديكرينی مجازات ايتمك انكليز حكومتنك عادتی دكلدر ديدی وكمال حزن ومأيوسيت حالنده بولنان پدرينه اشارت ايدرك پدرمك بو درجه محزونيتی قطعـا تأثير ايتمديكی حالده بنی شو سودادن واز كچورمك ايچون بشقه نه چاره دوشنه بيلورسكز ديدی.

هر قومه لردن ياشلوجه سنك كوچك برادری حرم دائره سنه كيدرك همشيره سنك چوجغنی كتوردی. اشبو طفل معصوم والده سنك اياغنه دوشـه رك فرياد و فغـانه باشـلادی ايسه ده شو حال رقت انكيز ده دخی ناصيهٔ حاللرنده ادنا مرتبه امارهٔ تأثر نمودار اولمدی.

سالف الذكر انكليز مأموری ينه معرض نصيحتده متوفی زوجلری اكر شونيتلرينه مطلع اولمش اولسيدی مطلقـا اجراسنه رخصت ويرمز ايدی ديمكله هر قومه لر برسـنه مقدم بونی تصميم ايدوب متوفايه خبر ويرمش اولدقلرينی و اولدخی كندولرينی شو افكاردن فراغت ايتديرمكه چالشمش ايسه ده ظفرياب اوله مديغندن بالضروره موافقت كوسترمش اولديغنی افاده ايلديلر.

مأمورموعی الیه تشبثات واقعه سنك نتیجه پذیر اوله میه جغنی اکلامش ایسه ده انکلیز بیوك مأمورینك ورودینه قدر جنازه الاینی تأخیر ایتدیکندن مرقومه لر اولکون اخشامه قدر انتظار ایدوب بو اثناده بتلدن (۱) بشقه برشی اکل ایتمدیلر. اخشام اوزری انکلیز مأمورینه ادم کونده رلك شو تأخیر کندولرنجه شبهه یی دعوت ایتدیکنی و رسم احراق درحال اجرا اولنمدیغی تقدیرجه کوزی اوکنده اتلاف نفس ایده جکلرینی اخبار ایلدیلر.

حاضر بولنان اقربا و متعلقاتلری ارتق ابرامك فائده سی اولمیه جغنی تیقن ایدوب وجوه مملکت اولوقته قدر سکوت ایتمش اولدقلری حالده انلر دخی سوزه قاریشه رق طول قادینلرك کندولرینی قربان ایتمکه حقلری اولوب بوندن منعلری جائز اوله من دیو امر احراقك اجراسنی تعجیل ایلملریله انکلیز مأموری اورادن صاوشوب رسم مذکورك اجراسنه مباشرت اولندی. کبیر قادین جنازه نك موضوع اولدیغی اوطون یغنی اوزرینه چیقدی و درعقب اشبو یغنه اتش ویریلوب ازوقت ظرفنده جمله یانوب کل اولدیلر.

دیکر قادین اوبوندن صکره متوفانك داخل خلوتخانه ٔ ازدواجی اولدیغی جهتله زوجیله برابر یانمق شرفنه مظهر اوله میوب جوارنده اناك ایچون مخصوص برمزار ترتیب وقابل التهاب شیلرله تعبیه اولندرق اتش ویرلدی کرکی کبی اشتعال باشلادقده مرقومه اشبو مزارك اطرافنی یالکزجه اوچ کره دور ایتدکدن و رفیقه سنك یانمقده اولدیغی یغنه قارشو بعض مراسم تعظیمیه اجرا ایلدیکدن صکره بیحابا نفسنی اتشه القا ایدرك رهین محووفنا اولدی.

---

(۱) بتل برنوع نباتدرکه هندیلر برطاقم بهارات ایله برابر چیکنرلر.

بر دفعه دخی رسم مذکورك حین اجراسنده حاضر بولنان بر دیکر موثوق الکلام سیاحك روایتی دخی علاوه بیان قلنور.

نهایت یکرمی یاشنده بر خاتون زوجنك وقوع وفاتنه مبنی متوفانك جنازه سیله اتشه یانمق استدیکنی اقربا و احباسنه اخبار ایدوب بونك اجراسی ایچون بر کون تعیین ولوازماتی تهیئه قلندی. مرقومه محل احراقه بر درجه بی پروا و بلکه پرنشئه اوله رق کلدی که بن شو حالنی بعض مکیفات تأثیرینه حمل ایلدم. اشبو الایك ایلروسنده بر طاقم سازنده لر اولوب مرقومه نك اوکنده دخی برچوق زنان رقص ایدرلر ایدی. کندوسی دخی اك نفیس البسه سیله ملبس واك قیمتلو حلیاتیله مزین اولوب بالخصوص پارمق و قول و ایاقلری برچوق یوزك و بلازك و خلخاللر ایله بزیب وزیور ایدی و ارقه سنده خیلی ذکور و نسا و صبیاندن مرکب بر جمعیت عظیمه وار ایدی.

بونك حرقنه مخصوص اوطون یغنی ایچنده پك چوق رایحهٔ طیبه لی اغاجلر وار ایدی. مرقومه بی پروا یغنه تقرب ایدرك اوزرینه چیقمقسزین حاضر بولنان اقربا و احبابنه مراسم وداعی اجرا و اوزرنده بولنان حلیاتی انلره تقسیم و اعطا ایلدی. بن دخی ایکی نفر رفیقم ایله برلکده اوله رق مرقومه یه پك یقین بر یرده بولندیغمدن غالبا ناصیهٔ حالمدن کمال تأثرمی اکلادیغی جهتله بلازکلرینك برینی بکا اتدی. بونی حالا یادکار اولمق اوزره صاقلرم. بعده مرقومه یغنك اوزرینه صعود و اورته سنده قعود ایلدی و باشنه برتاب طولوسی رایحه لو دهن دوکدی. اك یقین اقرباسندن بریسی یغنه اتش ویروب شدتله اشتعال ایلك ایچون اوزرینه برچوق دخی یاغ دوکدی یغین کمال شدتله اشتعال و اشبو عنصر مخرب درعقب زواللوینی

استیعاب ایلدی و اول اثناده جماعت اجی اجی باغرشغه باشلادیغندن مرقومه نك صداسی ایشیدیله مدی،

(منیف)

(تاریخ ملوك فرس قدیم) (مابعد)

قودومان (دارای اخیر)

بالاده بیان اولندیغی اوزره مشار الیه قودومان شاه ارشیسك وفاتنی متعاقب مرقوم باغواسك معاونتیله میلاددن اوچ یوز اوتوز التی سنه مقدم مسند حکمداری یه جلوس و دارا لقبیله تلقب ایلمشدر، مرقوم باغواسك مشار الیه قودومانی مقام حکومته اقعادندن مرادی ظاهرا مشار الیه حکمدار اولوب حقیقتده کندوسی زمام امور مملکتی اله المقدن عبارت ایدیسه ده بوکا دسترس اوله مدیغندن اسلافی کبی مشار الیهك دخی تسممینی تصمیم ایلدی. فقط مرقومك اشبو سوء نیتی هر نصلسه میدانه چیقدیغندن تهیئه ایتمش اولدیغی زهر کندوسنه ایچوریله رك اهلاك اولنمشدر، دارا جلوسنك ایکنجی سنه سنده و تاریخ میلاددن اوچیوز اوتوز درت سنه مقدم اسکندر رومی بن فیلیپوس مشاق سفریه و مخاطرات حربیه ایله مألوف اوتوز بیك پیاده و بشبیك سواری عسکریله قلعهٔ سلطانیه دن اسیا قطعه سنه مرور و مرمره دکزینه منصب اولان غرانیقوس (قوجه صو) نهری کنارینه مواصلتله قارشویقه یه عبور ایدوب

اوراده دارانك يكرمى بيكى ايرانلو سوارى و يكرمى بيكى يونانلو
پياده اوله رق موجود بولنان قرق بيك عسكر يله محاربه يه ابتدار
واسكندر بر قاچ يردن مجروح و بنديكى اسب تلف اولديغى حالده
غلبه ايدرك دارا اردوسى بالكليه منهزم و پريشان اولدى . بونك
اوزرينه اسكندر دها ايلرو كيدرك مدت قليله ظرفنده اناطولى
قطعه سنك بر چوق محلنى قبضهٔ تصرفه الوب ميلاددن اوچ يوز
اوتوز اوچ سنه مقدم اسكندرون بلده سى قربنده واقع اولوب اليوم
بعض اثارى قالمش اولان ايسوس نام شهر مشهور جوارينه واصل
اولدى . دارا اوتوز بيك يونانلو و يوز بيكدن متجاوز فرس وآريانوس
نام مؤرخك روايتنه نظراً التيوز بيك پياده و مقدار كلى سوارى
عسا كردن مركب جسيم بر اردو ايله محل مذكوره بالورود تقابل
صفين واقع اولدقده اگرچه بو محاربه ده دارا عسكرى ابراز مأثر
دليرى و بسالت ايلمش ايسه ده اسكندرك عسكرينه تاب آور مقاومت
اوله ميه رق مؤرخ مومى اليهك قولنه نظراً دارا ميدان محاربه ده يوز
بيك قدر مقتول براقديغى حالده بقية السيوف ايله فراره مجبور
اولدى . اسكندر اشبو محاربه ده فوق مايتصور منصور و مظفر
اولوب دارانك والده سيله زوجه سنى و همشيره سنى و صغير بر مخدومى
ايله ايكى كريمه سنى وديگر بعض معتبران فرس حرملرينى اسير ايلدى .
فقط اشبو اسرا حقنده بر گونه سوء معامله روا گورميه رك على مقاديرهم
اعزاز و احترام‌لرينه اعتنا ايلدى . مشار اليه مظفريت مذكوره دن
صكره دمشق شهرينه بر مقدر عسكر سوقيله شهرى مذكورى استيلا
و فرس دولتنه متعلق اوله رق درونده موجود بولنان خزائن
و سائره يى ضبط ايلدى . بعده فنيكه ايالتى (سور وصيدا وطرابلس)

طرفنه توجيه لواى عزيمت ايدوب ايالت مذكوره امراسى بلا حرب و قتال كندوسنه عرض اطاعت ايتمش ايسه ده اوجوارده واقع تيروس (سور) جزيره‌سى اهاليسى انقياد ايتمدكلرندن اسكندر جزيرهٔ مذكوره ايله ارض فنيكه بيننى فاصل اولان خليجى طپراق ايله املا ايتديره‌رك برًّا و تدارك ايتديكى دونتما واسطه‌سيله دخى بحرًا جزيرهٔ مذكوره‌يى يدى اى متواليا حصر وتضييق ايتدكدن صكره ضبط وتسخير ايلدى . بو اثناده دارا اسكندره تحرير ايلديكى بر قطعه مكتوبده اون بيك تالانتون (درت ميليون التون) ويرمك و كريمه‌سنى كندوسنه تزويج ايتمك و فرات نهرينه قدر الديغى ممالكى ترك ايلمك شرطلريله عقد مصالحه اولنمسنى و ناطلياسنك استرداد قلنمسنى تكليف ايتمش ايسه ده اسكندر قبول ايتميوب جنوب طرفنه متوجهاً حركت و ارض فلسطينى و غزه قلعه‌سنى دخى فتح و تسخير ايتدكدنصكره مصره عزيمت ايلدى . اورايه وصولنده اهالى كمال ممنونيت وشادمانى ايله كندوسنى استقبال ايدرك زمام حكومتى يدينه تسليم ايلديلر . اسكندر بو وجهله مصرى دخى حوزهٔ تصرفنه الدقدنصكره ميلاددن اوچ يوز اوتوز ايكى سنه مقدم عراق عرب طرفنه عزيمت و فرات و دجله نهرلرندن مرور ايله دارايى تعقيب ايلدى . دارا ايسه مصالحه‌دن قطع اميد ايتديكندن كافهٔ كزيده اولمق اوزره مقدار كلى و مؤرخ مومى اليهك روايتنه نظراً بر ميليون پياده و قرق بيك سوارى عسكردن و ايكيوز قلنجلو عربه و اون بش قدر فيلدن مركب بر عظيم اردو ترتيب و بومادیس نهرى قربنده كائن اربيل شهرى جوارنده غوغاميلا نام صحرايى اردوكاه اتخاذ ايدرك اسكندرك ورودينه مترقب اولديغى حالده مشار اليه قرق بيك پياده و بش بيك

سواری عسکر یله محل مذکوره بالوصول فرداسی یعنی میلاددن اوچ یوز اوتوز برسنه مقدم تشرین اولك ابتداسی کونی بینلرنده وقوع بولان محاربه ده دخی لشکر دارا کمال هزیمته دوچار و کندوسی دخی کوجله تخلیص کریبان جان ایدرك رهرو سمت فرار اولدی. اولکون اسکندر راخشامه قدر دارایی تعقیب و بك چوق مهمات وادوات حربیه اغتنام ایلمشدر. بو محاربه ده فرس عسکرندن یوز بیك و مؤرخ مومی الیهك قولنه نظراً اوچ یوز بیك ادم مقتول واوچ یوز بیك قدری دخی اسیر اولوب یونان عسکرینك تلفاتی ایسه بش یوز کیشیدن عبارت بولنمشدر. دارا بو محاربه دن صکره بقیة السیوف اولان اوچ بیك پیاده و بش بیك سواری عسکریله مدای ممالکنك پایتختی اولان اقواتانه (همدان) شهرینه تحصن ایلدی. اسکندر دخی بابل شهرینه عزیمت و وصولنده امرا واهالیسی کافة کندوسنه عرض اطاعت ایتمکله شهر مذکوری بلا حرب و جدال ضبط و تسخیر و بر ماه قدر اوراده ارام ایتدکدن صکره ملوك فرسك موسم شتاده اقامتکاهلری اولان سوسه (سستر) نام بلدهٔ مشهوره یه عزیمت و بورانك اهالیسی دخی مطاوعت ایلدی. بو اثناده یونانستاندن اون بش بیك عسکر دخی ورود ایدرك موجود معیتی اللی اوچ بیك پیاده و طقوز بیك سواری که جمعاً التمش بیکه بالغ اولمغله اولا فارس اقلیمنی کاملا ضبط و تسخیر ایتمك و بعده دارایی اخذ وکرفت ایلمك اوزره اقلیم فارس جانبنه عزیمت و مملکت مذکوره صعب المرور طاغلق و طاشلق محللردن عبارت اولوب اهالیسی دخی کمال شدتله مقاومت ایتمش اولدقلری حالده بالسهوله ضبط و تسخیر و اصطخر شهری قربنده واقع برسه پولیس (چهل مناره) نام مدینه یی دخی

اله‌رق درونده بولنان خزائن واموال كليه يی اغتنام ايلدی و برنجی
شخسارك يونانستانه ورودنده آتنه شهرنده بولنان معابد وابنيهٔ
ميريه يی احراق وتخريب ايلديكی جهتله بوندن طولايی اخذ انتقام
ايتمك اوزره مذكور پرسه پولیس شهرنده كائن پادشاه سراينی احراق
ايلدی. موسم شتايی اوراده امرار وفصل بهارده مدای ممالكی
اوزرينه كيتمك اوزره لوازم سفريه‌سنی تهيئه و ترتيب ايلدی. بالاده
بيان اولنديغی اوزره دارا غوغاميلا محاربه‌سندن صكره مدای
ممالكندن اقواتانه نام شهرده تحصن ايتمش ايسه‌ده شايد اسكندر
فتوحات واقعه‌سنه قناعت ايتميه‌رك مدای ممالكنه دخی هجومه
قالقشور ايسه ابراز مقاومت ايده‌بيلك اوزره عساكر كليه تدارك
ايدوب اوله‌مديغی تقديرده دخی واقتريانيه (تركستان داخلنده بلخ)
مملكتنه التجا ايتمك مقصديله حرم وذيقيمت اموال و اشياسنی طهرانك
جنوب شرقيسنده كائن اولوب اليوم بعض آثاری مشهود اولان رايه
شهرينه ارسال ايلدی واول ارالق اسكندرك مذكور اقواتانه اوزرينه
متوجهاً حركتنی استماع ايتمش و بو خبر كندوسنه زياده موجب خوف
ودهشت اولمش اولمغله تبديل نيت ايدرك درعقب بلخ جانبنه عزيمت
و اسكندر دخی شهردن شهره كندوسنی تعقيبه مبادرت ايتديكندن
دارا ينه تحويل افكار ايدرك اسكندر ايله بر كره دها ادارهٔ اقداح
كارزار ايلمكی تصميم و بونی وكلا و امرای عسكريه‌سنه بيان
ايلدكده وكلاسندن ايكی ذات بد نهاد خفيا عقد انجمن فساد ايدوب
اسكندر ارقه‌لرندن يتشديكی حالده دارايی كندوسنه تسليم ايله
تخليص كريبان ايتمك واسكندرك تعقيبی غائله‌سی برطرف اوله‌رق
برجای سلامته وضع قدم ايده‌بيلدكاری تقديرده دارايی اعدام وزمام

حکومتی اله اله‌رق اسکندرك حقندن کمال اوزره بیلرنده قرار ویردیلر ودرعقب دارایی در زنجیر اوله‌رق بر عربه درونده وضع و اخفا ایله‌یب منزل مقصودلری اولان بلخ جانبنه روان اولدیلر. بو کیفیت هرنصلسه اسکندرك واصل سمع تحقیقی اولدقده برقات دها عجله ایدرك نهایت ارقه‌لرندن یتشدیکندن وکلای مومی الیهما دارایی قتل و عربه‌دن اشاغی انداخت ایدرك فرار ایلدیلر. اسکندر اول وجهله دارایی لباس حیات مستعاردن عاری اوله‌رق کوردکده نعشنی خفتانیله ستر ایدوب شان ملوکه چسبان تعظیم و احترام ایله مذکور پرسه‌پولیس شهرینه کوندروب اجداد عظامنه مخصوص تربه‌یه دفن ایتدیردی وقاتللری اولان وکلاسنی بالتحری بریسنی اله کچوره‌رك اعدام ایلدی. دارانك مدت سلطنتی التی سنه اولوب میلاددن اوچ یوز اوتوز سنه مقدم وفات ایتمشدر. کیروسدن اشبو دارای اخیره کلنجه ایکیوز التی سنه و طقوز ماه مرور و اون اوچ پادشاه مسند حکمرانی‌یه قعود ایلمش اولوب بونلرك اسملری و مدت سلطنتلری بروجه آتی بیان قلنور.

اسامیٔ ملوك فرس	مدت سلطنت	ماه
کیروس	٧	
قامبیس (کیقباد)	٧	٥
اسمردیس مجوس		٧
دارا بن کشتاسب (دارای اول)	٣٦	
برنجی کسرکس (شخسار اول)	٢١	
اردشیر بهمن (اردشیر اول)	٤٠	
ایکنجی کسرکس (شخسار ثانی)		٣

سوغدیان		۷
دارای نوثوس (دارای ثانی)	۱۹	
اردشیر منیمون (اردشیر ثانی)	٤٦	
اوخوس (اردشیر ثالث)	۲۱	
ارشس	۲	
دارای قودمان (دارای اخیر)	٦	
	۲۰٦	۹

(فاردیس)
ازخلفای اوطهٔ ترجمهٔ باب عالی

(تاریخ حکمای یونان) (مابعد)

خیلون

مومی الیه اللی ایکنجی اولمپیادده یعنی میلاددن بشیوز تمش سنه مقدم خیلی مسن اولوب شو حاله نظراً پیتاقوس قدر یاشلو اولمسی ظن اولنور. تاریخ مذکور خلالنده لقدمون (۱) شهرنده شهرت بولمشیدی. زیاده متین الرأی وصاحب عزیمت برآدم اولوب دائما اختیار سکونت و حال ادبار و اقبالده یکرنکانه حرکت ایدر ایدی. مال و جاهه رغبتی اولمدیغندن خانه سنده اختیار عزلت ایدوب سرمایهٔ عمر عزیزك الك بادهوا کیدنی اسفار بعیده ده کچوربلان زماندر

(۱) یونانستان قدیمده بر شهر اولوب مؤخراً خراب اولمشدر.

دیر ایدی · اوضاع و حرکاتی قواعد فضائل وآدابه موافق وافعالی تماميله اقوالنه مطابق ایدی · سکوت و کمال ملایمتنه هرکس حیران اولوب جمیع افعال و اطوارنده کندوسنك اشبو (هر شیده آهسته قوشمليدر) قولی اس الحرکاتی ایدی · اللی بشنجی اولیمپیادهده (افور) مسندینی حائز اولوب بو دخی لقدمونده حکمدارلرك نفوذینه مقابل اوله جق بر مأموریت ایدی · برادری مسند مذکور طلبنده اولدیغندن اولبابده حسد ایدرك حاصل اولان تأثر وانفعالنی کندوسنه اظهار ایتدکده خیلون جوابنده مصالح عبادکبی بر غائله هائلهیه صوقمق ایچون کوشهٔ عزلت واستراحتدن اخراج اولنمق مغدوریتنه سزدن زیاده متحمل اولورم مطالعهسیله بنی انتخاب ایتمشلردر دیدی ·

فن کهانت بالکلیه انکار اولنه میوب انسان قوهٔ عقلیهسیله بعض امور مستقبلهیی کشف ایدهبیلور اعتقادنده ایدی ·

برکون بقراط اولیمپیاد اویونی اثناسنده قربان کسوب بونك اتی صغوق صو طولو بر قزغان ایچنه قونلدقده قزغانك التنده آتش اولمدیغی حالده صو بردن بره اسینوب بر درجه قیناغه باشلادیکه اطرافندن طاشرایدی · خیلون اوراده حاضر بولنوب شوامر عجیبه نظر دقت ایله باقدقدن صکره بقراطه خطاب ایله سز اصلا تأهل ایتمامليسکز واکر دلالت سؤ طالع ایله اولجه تأهل ایتمش ایسه کز بلا تأخیر زوجهکزی تطلیق واندن اولان اولادیکزی اعدام ایدیکز دیدی · بقراط بونی مزاحه حمل ایلدی و مؤخرا تأهل ایدوب صلبندن پیزستراتنام متغلب مشهور ظهور ووطنی اولان آتنه حکومتنی ضبط ایله اهالیسنی دالکیر ایلدی ·

خیلون بر دفعه دخی قیتر (۱) جزیره سنك موقعنی و طبیعت اراضیسنی ایوجه مطالعه و تدقیق ایتدکدن صکره کاشکی بو اطه هیچ وجوده کلمه ایدی و یاخود یازده امواج محو وفنا اولیدی زیرا بر کون لقدمون اهالیسنك سبب اضمحلال و خرابیتی اوله جقدر نداسیله کوش هوش حضاره القای معنای ماسیأتی ایلدی فی الحقیقه بر از وقت صکره اتنه لولر جزیرهٔ مذکوره یی ضبط ایدرك مملکتك تخریبنه آلت اتخاذ ایلدیلر.

خیلونك مقالاتی غایت بلیغ و جامع الکلم اولوب بو بابده ضرب مثل اولمشیدی. کلمات آتیه مومی الیهه منسوبدر. دنیاده اصعب امور اوچدر بریسی اسراری کتم ودیکری تعدیاته تحمل ایتمك واوچنجیسی دخی اوقات عمر عزیزی یولیله صرف ایلمکدر. کیسه یی اخافه و تهدید ایتمامليدر زیرا شو حال نسایه مخصوص ضعف و ناتوانی آثارندندر.

اعظم علامات عقل و حکمت هر حالده و بالخصوص مجالس ومحافلده حفظ لسانه مقتدر اولمقدر. هیچ بر فردك غیبت و مذمتیله تلویث لسان ایتمامليدر. خلافی تقدیرجه انسان دائما دشمن قازانور و خوشنه کیتمه جك سوزلر ایشیدر. انسان احباسنی حال اقبالرندن زیاده زمان ادبارلرنده زیارت ایتمليدر. فائدهٔ ناشر وعدن ضرر اولادر. جسور اولان ادمه حلم و ملایمت لازم اولوب قلوب ناسه القای خوف وخشیتدن ایسه حرمت ومحبتلرینی جلب ایتمك خیرلودر. بر دولت ایچون اسلم طرق اهالی یه کندو اولاد وعیاللرینی حسن صورتله ضبط واداره ایتملرینی تعلیم ایلمکدر. انسان کندو حالنه مناسب بر خاتون

---

(۱) الیوم سیر یغو اسمیله معروف وجزائر سبعه دن معدود اولان اطه در.

ایله تزوج ایدوب وایمه تکلفاتیله مالنی اتلاف ایتمامیلدر. التون وکموش محك ایله تجربه اولنوب قلوب انسانیه ایسه التون وکموش ایله امتحان اولنور. محرومیت حالنده تأثر کلی ایله متأثر اولوب رزخوفیله هر شیئك استعمالنده قاعدهٔ اعتداله رعایت ایتملیدر. محبت وعداوت دائمی بر حالت اولمدیغندن کویا بر کون عداوت ایده جکز کبی سوملی و بر کون محبت ایده جکز کبی عداوت ایتملیدر.

خیلون کلمات آتیده یی دلف شهرنده واقع آپولون نام معبوده منسوب عبادتخانه یه التون حروف ایله نقش ایتدیرمشیدی، درجهٔ استعدادمزك مافوقنده اولان شیلری تمنی ایتمامیلیز. بشقه لرینه کفالت ایدنلر مطلقا ضرر چکر.

مشاهیر جبابره دن سالف الترجمه پریاندرس خیلونك نصایحندن استفاده ایتمك و بو طریق ایله متغلباً حائز اولدیغی مسند حکومتده پایدار اوله بیلمك مقصدیله خیلونی نزدینه دعوت و اولبابده خیلی ابرام ایتمش ایسه ده خیلون موافقت ایتمیه رك بر وجه آتی کندوسنه جواب اعطا ایلدی "کویا سزك موجب امن و سلامتکز اوله جق کبی بنی اختلالات حربیه درونه القا و مملکتمدن تبعید واجلا ایتمك استیورسکز معلوممکز اولسونکه دنیاده حکمدارلرك شوکت واقبالی قدرناپایدار برشی یوقدر وحکمدارانك الاختیاری یتاغنده وفات ایتمك سعادتنه مظهر اولنلردر"

خیلون اجلنك تقربنی حس ایتدکده عیادتنه کلمش اولان دوستلرینه خطاب ایله دیدیکه ای دوستان عزیز بیلورسکزکه دنیاده بولندیغم بونجه مدتده بر بك چوق شی سویلدم و یاپدم. بونلری جملهٔ بر وقت خالیده ذهنمدن کچوردم ایچنده موجب ندامت اوله جق هیچ برشی بوله مدم. فقط بر ماده ده شبهه م واردر بونی بقدیم سزه عرض ایده یم ایومی

قنامی دیرسکز . برکره اعزاجابمدن قانوناً قتلی لازم کلور برادمك محاکمه سنه دیکر ایکی ذات ایله برابر مأمور اولمشیدم . شو حالدن پك مضطرب اولدم . مطلقایا قانونی اخلال ایتمك ویاخود دوستمی اعدام ایتدیرمك لازم کلور ایدی . بو بابده خیلیجه تفکر و ملاحظه‌دن صکره شو چاره‌یی بولدم . متهمك لهنده بر صورتده دلائل مسکته سرد و ایراد ایتدمکه رفیقلرم بلا اعتراض برائت ذمتنه حکم ایتدیلر . حالبوکه بنم رأیجه قتلنه حکم اولنمق اقتضا ایدر ایدی . بو صورتله هم حاکملك وهم ده دوستلق وظائفنی ایفا ایتمش اولیور ایسه‌ده افادات واقعه‌ده اثر جنایت اولوب اولمدیغی حالا بکا عقدهٔ درون اولمشدر . خیلون کمال ضعف پیری‌یه دوچار اولمش اولدیغی حالده اوغلی اولیمپیاد اویوننده تفوق ایدرك بروجه معتاد باشنه تاج کیدیرلدیکنی کوردکده بیوننده صاریلوب فرط سروردن وفات ایتمشدر . وفاتندن صکره لقدمون اهالیسی اعلای شان وابقای نامیچون برقطعه تصویر مجسمنی اعمال و مجمع ناس اولان برمحله نصب ایلدیلر .

قلئوبول

قلئوبول سولونك معاصری وتقریبا همسنی اولوب یعنی اوتوز بشنجی واللی بشنجی اولیمپیاد بیننده ظهور ایتمشدر . مومی الیه صغار حکمادن معدود ایسه‌ده اقبال وسعادت حال جهتیله بونلرك کبارندن اولوب هرقل (۱) نسلندن اواغور اسك اوغلیدر .

---

(۱) یونان پهلوانلرندن مشهور بر ذاتدر .

زدوس جزیره سنده واقع لند شهرنده تولد ایدوب سن طفلیتندنبرو ما ٓثر عقل وحکمت اظهار و قریزوس زماننده اوراده کسب اشتهار ایلمشدر . زیاده یاقشقلو و اوزون بویلو وقوتلو ایدی . ایام صباوتنده اول وقتك عادتی اوزره مصره کیدرك اوراده علم حکمت تحصیل ایلدی . عودتنده ادب وعفتله متصف برخاتون تزوج ایدرك اولاد وعیالیله کمال رفاه واسایش اوزره عمر سوردی .
اشبو تزوج ثمره سی اوله رق قلئوبولاین اسمنده برقزی دنیایه کلوب کندوسنك حسن تربیه و تعلیمی سایه سنده شهرت بوله رق علوم و فنونده و بالخصوص فن لغزده اولوقتك فلاسفه سنی دوچار عجز و فتور ایلمشدر . بوندن قطع نظر مومی الیها محاسن اخلاق ایله متخلق اولوب حتی پدرینك زیارتنه کلان احبا و غربانك عادت بلده اوزره ایاقلرینك غسلنه بالذات کندوسی مباشرت ایدر ایدی .
قلئوبول مسقط رأسی اولان مذکور لند شهری حکمدارلغنه انتخاب اولندیغندن برخانه خلقنی اداره ایدر کبی کمال سهولتله وظیفهٔ مذکوره یی ایفا ایلدی و حرب وقتالی داعی اوله بیله جك هر درلو اسبابدن احتراز ایدوب کرك اهالی و کرك اجانب بیننده مناسبات حسنه یی محافظه ایلدی . مومی الیهك ادبیاتده اك بیوك هنری لغز حل و ترکیب ایتمك اولوب بونی مصرلولردن تعلم ایتمش و فن مذکورك یونانستانده انتشار واشتهارینه دخی کندوسی سبب اولمشدر .
آتی الذکر لغز مومی الیهکدر .
بنم اون ایکی اوغلم وهر اوغلمك اوتوز قزی واردرکه کوزللکده یکدیکرندن فرقلیدرلر . بعضلرینك یوزی بیاض و بعضلرینككی یاك سیاهدر بوقزلرك جمله سی باقیدرلر و هر کون تلف اولورلر . (بولغزك

مدلولی سنه‌در.)

میداسك (١) سنك مزارنده محرر مدحيه‌يی قلئوبول نظم ایلمشدر. شعر مذكوری بعضلری عن خطأ اومیروسه اسناد ایدوب حالبوكه اومیروس میداسدن چوق مقدمدر.

كلمات آتیه قلئوبوله منسوبدر. فضيلت مظالم و قبایح سائره‌دن اجتناب ایتمكدن عبارتدر، هر شیده نظام و زمان و درجه‌یه رعایت اولنمليدر. كافهٔ ممالكده موجود جنكك دفع و ازاله‌سی ضمننده افراد اهالی‌يی كندو حاللرینه كوره تعيشه اجبار ایتمليدر. دنیاده جهلا و لا فرنادن چوق برشی یوقدر. دائما همتكز عالی اولمغه سعی ایدیكز كفران نعمت وعدم صداقتدن احتراز ایدیكز. دوستلركزه ودوشمنلركزه ایولك ایدیكز چونكه بوصورتله دوستلركزی محافظه وبلكه دوشمنلركزی جلب ایدرسكز. خانه‌كزدن چیقمقسزین نه یپاجغكزی ملاحظه ایدیكز وعودتكزده نه یاپدیغكزی مطالعه ایدیكز. ازسویلیكز وچوق دكلیكز. كیمسه حقنده فنا سویلمیكز. عقل و ادراكنه اعتماد ایتدیكز اولان ادملرله دائما استشاره ایدیكز. هوا وهوسه قطعا تبعيت ایلمیكز. دوشمنلركز وار ایسه انلرله مدارا ایدیكز. معاملهٔ جبریه‌دن اجتناب ایدیكز. اولادیكزك حسن تربیه‌سنه اهتمام ایدیكز. مغدورينی استهزا ایتمیكز. طالع مساعد اولدیغی حالده مغرور اولمیوب فقط حالده ادبارده دخی مأیوس ومكدر اولمیكز. انسان كندو حالنه مناسب زوجه انتخاب ایتمليدر زیرا كندوسنك مافوقنده برخاتون ایله تأهل ایلدیكی حالده انك نقدر اقرباسی وار ایسه او قدر متبوعی اولمق لازم كلور. قزلرك تربیه سنه بالخاصه اعتنا اولنمليدر و مجرد سنلری كماله ایردی دیه‌رك تزویج اولنميوب افكار

وافعالجه کسب کمال ایتملرینه انتظار اولنملیدر. ادم زوجه سنی نه ثنا ایتملی ونه ده اجانب حضورنده انکله منازعه ایلملیدر زیرا بونك بریسی ضعف علامتی ودیکری جنت امارتیدر.

قلئو بول مشاهیر فلاسفه دن سالف الترجمه سولونك بالکلیه ترك وطن ایلدیکنی خبر الدقده نزدینه دعوت ضمننده کندوسنه زیرده مندرج مکتوبی تحریر ایلدی.

«بوك چوق دوستلریکز واردر که خانه لری کندو خانه کز کبیدر. فقط هیچ بر یرده بوراسی قدر راحت ایده مزسکز ظن ایدرم. بزم شهرمز ساحل دریاده واقع اولوب بالکلیه سربستدر. بنأ علیه پیزستراتدن خوف و اندیشه اوزره اولمزسکز ودوستلرکز امن واطمینان ایله زیارتکزه کله بیلورلر»

صاحب ترجمه متوسط حالده وغوائل دنیویه دن آزاده اوله رق هر درلو تمتعاته نائل اولمشدر. هر حالده طالعی یاور وبووجهله الی آخر العمر جمله عندنده معزز ومعتبر اولدیغی حالده یتمش یاشنده وفات ایلمشدر. لند شهری اهالیسی اولبابده کمال درجه حزن واسف اظهار ایدوب کندوسیچون غایت مکلف بر مزار انشا واوزرینه ثناسنی متضمن بعض کلمات حك ایتدیردیلر.

(منیف)

(اوروپا دولتلرینك احوال حاضرەسی)

مقدمه

اوروپا قطعەسی سکسان سکز بیك میریامترو (١) مربع وسعتنده اولوب شرقا اورال طاغلری و بحر خزر و شمالا بحر منجمد و غربا بحر محیط غربی و جنوبا بحر سفید ایله محدوددر وآسیا قطعهٔ جسیمەسنك بر نیم جزیرەسی مشابەسنده در. جنوب غربیسنده واقع سن ونسان بروننده‌ن شمال شرقیسنده بولنان قره نهری اغزینه قدر اولان امتدادی بشیوز اللی و شمال بروننده‌ن ماتەپان برونه قدر امتدادی اوچیوز سکسان بش میریامترو اولوب اسیا قطعەسنده‌ن خلیج قسطنطنیه و قلعهٔ سلطانیه وافریقا قطعەسنده‌ن دخی یالکز سبته بوغازی ایله منفصلدر. همان کاملا منطقهٔ معتدله تحتنده بولنوب ازمنهٔ قدیمه ده اورمانلق و اراضیٔ غیرمحروثه دن عبارت اولدیغی حالده مجرد اهالیسنك ثمرهٔ اقدام و غیرتیله درت بیك سنه ظرفنده غایت منبت ومعمور اولمش و مقدما حیوانات وحشیه‌نك مسکن ومأواسی ایکن الیوم اوزرنده نیچه ممالك وسیعه و دول جسیمه تشکل ایلمشدر.

اوروپا اهالیسی امریقایی اعمار ایتدکلری مثللو قطعات سائرەیه دخی منتشر اولمشلردر. ملل سائره کندو مملکتلری سواحلنده‌ن مفارقت ایده‌مدکلری حالده اوروپالولر رهبریٔ علوم وصنایع ایله کرهٔ ارضك بر قطبنده‌ن دیکر قطبنه سیر و سفر ایتمکده‌درلر.

---

(١) برمیریامترو اون بیك مترو یعنی تقریبا ایکی بچق ساعتلك مسافه‌در.

میلادك بیك سكز یوز اللی ایكی تاریخنده وقوعبولان تعداده نظراً اوروپاده ایكیوز التمش یدی میلیون اهالی اولوب قطعهٔ مذكوره كرهٔ ارضك اون ایكیده بر جزئی اولدیغی حالده نفوس موجودهسی بتون عالمده بولنان نفوسك برثلثی دیمك اولدیغندن مقدار اراضیسنه نسبتله قطعات سائرهدن زیاده مسكوندر. بعض اسباب طبیعیه وسیاسیهیه مبنی اوروپاده دخی نفوسك انقسام وانتشاری مساوات اوزره اولمیوب روسیه ممالكنك جهت شمالیهسنده واسوج ونوروجده وعموماً شرق و شمال طرفلرنده اهالیٔ موجوده اراضی یه نسبتله قلیل اولوب حالبوكه غرب و جنوب و وسط طرفلرنده كلیتلودر.

اهالیٔ مذكوره اقوام مختلفهدن عبارت اولوب السنهٔ متنوعه تكلم ایدرلر. شویله كه اولاً رومن ملتلری كه بونلر روم و افلاقلو و رومان و ایتالیان و فرانسز و اسپانیول و پورتكزلردن عبارتدر. ثانیاً سلت طائفهسیدر كه بونلردن الآن انكلترهده موجود اولدیغی مثلا ایتالیانك شمال طرفلرنده دخی بعض اقوام واردر ایسهده اورالرك اهالیٔ اصلیهسیله امتزاج واتحاد ایتمشلردر. ثالثاً جرمن طائفهسیدر كه المانیا ودانیمارقه و اسوج و نوروج و فلمنك و انكلتره اهالیسندن عبارتدر. رابعاً سلاولردر كه شرق طرفندن ورود و اوروپانك وسطنه قدر دخول ایله اشبو قطعهده ملل متمدنهسیله اسیا اقوام وحشیهسی بیننده تمكن ایتمشلردر. بونلرك الیوم ریغا كورفزی سواحلنه طرد و تبعید قلنمش اولان لت قومیله مناسب و مجانستلری واردر. خامساً ارنبودلردر كه الیوم منقرض اولمش اولان ایلاریالولرك بقیهسندن اولهرق ونديك كورفزی سواحلنده متمكن بولنمشلردر. سابعاً اقوام تركیهدن اولان عثمانلولردر كه اسیادن اوروپایه هجرت ایتمش اولان اقوامك اك

صكره كيسى اولوب اوراده پك چوق ممالك و بلدان فتح و تسخير ايلمشلردر.

اقوام مذكوره‌دن بشقه فينوا و چود طائفه‌لرى اوروپانك شمال و شمال شرقى طرفلرينه منتشر اولمشلر ايسه‌ده بيك سنه‌دنبرو كتدكجه مقدارلرى ازالوب اليوم بعضيلرى طونه اطرافنده مجارلر ايله مخلوطاً متمكن بولنمشدر. اوروپاده بر مقدار ارمنى دخى موجود اولوب بونلر ممالك محروسهٔ شاهانه‌ده و روسيه‌نك جنوب طرفنده واقع ازاق دكزينه منصب اولان دون نهرى سواحلنده و اوستريا ملحقاتندن ترانسلوانياده متمكندرلر. مالطه‌ده عربلر و نوروج و اسلانده اطه‌سى مستثنا اولمق اوزره اوروپانك هر طرفنده يهوديلر و ديكر بعض اقوام وار ايسه‌ده قلت عددلرى جهتيله اهميتلرى يوقدر.

اوروپا قطعه‌سنده اللى اوچ لسان سويلر التمش قوم متمكن اولوب بونلر حال حاضره نظراً حسب الجنسيه رومن و جرمن و سلاو اوله‌رق اوچ قسمه منقسم اولديغى مثلاو رومنلر قتولك و جرمنلر پروتستان و سلاولر روم آيننده بولندقلرندن مذهبجه دخى اوچ قسمه منقسمدرلر. قطار و كورفزندن بدأ ايله صاوه و طوره نهرلرى وسطندن و دونه نهرينك اشاغى طرفلرندن و پيوس و سايما كوللرندن تا بحر سفيده قدر بر خط فرض اولنسه اشبو خطك شرق طرفى اهاليسى كاملا روم اييننده اولوب فقط جنوب طرفى اهاليسى مسلماندرلر وخط مزبورك غرب طرفى اهاليسى قتولك و پروتستان مذهبنده بولندقلرندن اشبو مذهب اربابنك دخى تفريق ضمننده سالف الذكر دون نهرينك جهت سفلاسندن بدأ ايله ينه مان نهرينك طرف سفلاسندن و بره‌چل و پنغ نهرلرينك اغزندن و اودر نهرينك جهت

دلماسندن و من نهرینك یوقاروسندن و رین نهرینك اشاغیسندن
واسقو نهرینك اغزندن و پادقاله بوغازندن وسن جورج بوغازندن
و اسلانده اطه سنك غرب طرفندن بر خط مستقیم کشیده اولنسه
اشبو خطك شمال طرفی یعنی اسقاندیناویه ایله المانیانك شمال طرفلری
اهالیسی پروتستان اولوب جنوب طرفلری اهالیسی قتولك مذهبنده درلر.
اوروپا قطعه سنده سائر ملل مختلفه دن دخی اهالی وار ایسه ده
عددلری قلیلدر. اوروپا سکانك بش میلیونی اهل اسلام و یوز
اوتوز میلیونی قتولك و التمش بش میلیونی شرق کلیساسی آیننده
والتمش میلیونی پروتستان مذهبنده اولوب اوچ میلیونی دخی یهودی
و بر میلیونی بتپرستدر.

اوروپانك هیئت حاضره سی بر طاقم انقلاباتك نتیجه سی اولمغله
صدده قبل الشروع بو بابده بعض مقدماتك بسط و بیانی مناسب
کورلمشدر.

قدمای یونان علوم و فنونده تحصیل مهارت و اول تاریخلرده اسفار
بعیدهٔ بحریه ایله مألوف بولنان فنیکه لولر ایله رقابت ایدرك بحر سفید
سواحلنك هر طرفنه انتشار وتاریخ میلاددن درتیوز سنه مقدم کسب
کمال سطوت و اقتدار ایلمشلر ایسه ده اسکندر رومینك ظهورنده
استقلاللرینی غایب ایتدیلر. صاحب خروج مشار الیه میلاددن اوچ
یوز اوتوز التی سنه مقدم ماکدونیه صندالیٔ حکومتنه قعود ایدوب
مدت حکومتی اولان اون اوچ سنه ظرفنده اوروپا قطعه سنك جنوب
شرقی طرفلرینی و هندستانه قدر کیدرك پك چوق ممالك و بلدانی
و خطهٔ مصریه یی ضبط واستیلا ایدرك بر دولت جسیمه تشکیل
و اسکندریه شهرینی تأسیس ایلدی وفاتندنصکره ممالکی امرای

عسکریه‌سی بیننده تقسیم اولنه‌رق مضمحل اولدی.

بر طرفدن دخی روماللولر ایتالیاده کیتدکجه کسب شوکت و اقتدار وقارطاجه‌لولره غلبه ایتدیلر و اوروپانك جنوب طرفلرینی وافریقانك بعض محللرینی ضبط و تسخیر و میلاد عیسادن اوتوز سنه مقدم روما ایمپراطورلغنك دائرهٔ حکومتنی وندیك کورفزندن فرات نهرینه و رین و طونه نهرلرندن افریقا چوللرینه قدر توسیع ایلدیلر. بو خلالده جرمانیا اهالیسی روما ممالکنه تسلط وتاریخ میلادك اوچیوز یمش تاریخنده هون طائفه‌سی دخی اسیادن هجوم ایدرك اوروپاده بر طاقم شورش و انقلاباتی داعی اولمشلردر. بونلر طونه نهرینه قدر اوکلرینه کلان ممالکی استیلا ایدوب رئیسلری اولان آتیلا توسیع دائرهٔ حکومت ایتمك اوزره درتیوز اللی ایکی تاریخنده اقوام سائره ایله متفقاً فرانسه‌یه دخول ایلمش ایسه‌ده روماللولر بونلری اورادن طرد ایتمسیله ایتالیا اوزرینه کلەرك غصب و غارته ابتدار ایلدیلر. ایتالیا اهالیسندن پك چوق کسان بونلرك مظالم و تعدیاتندن اجتنابا وندیك کورفزنده واقع اطەلره هجرت و درتیوز اللی ایکی تاریخنده وندیك شهرینی بنا ایله اوراده بر دولت تشکیل ایلدیلر. موحی الیه آتیلانك وفاتندن صکره اولادی میانه‌سنده اختلاف ظهورینه و روماللولرك و قوطلرك هونلره غلبه‌سی وقوعنه مبنی هون حکومتی منقرض اوله‌رق قوم مذکور تکرار اسیایه رجعت ایتدی. روما دولتی بیك ایکیوز یکرمی سکز سنه مدت پایدار اولدقدن صکره اقوام وحشیهٔ شمالیه‌نك ظهوریله منقرض اولدی. میلادك درتیوز یمش التی تاریخنده هرول و روچین طائفه‌لرینك رئیسلری بولنان (اودواقر) غرب ایمپراطورلغنی میداندن قالدیروب حالبوکه مقر

حکومتی استانبول بولنان شرق ایمپراطورلغی بیك سنه دها پایدار اولدی. غرب ایمپراطورلغی یرینه جرمانیا حکومتی تأسس ایدوب التنجی قرنده زیاده سیله کسب جسامت ایلدی. تاریخ مذکوردنصکره ایتالیا قطعه سنده دخی بر دولت تشکل ایدرك طونه نهرینه قدر ممتد اولدی. بو اثناده ویسقوطلر دخی اسپانیاده بر دولت تشکیل ایدوب بتون اسپانیا ممالکنی دائرهٔ اتحاده ادخال ایتدیلر.

بعده قطعهٔ مذکوره نك شمال طرفنده سوئو قراللغی و بعض محللرنده دخی فرانق و بورغیندون وافریقا قطعه سنده واندال حکومتلری تشکل ایلدی. بوخلالده اوروپانك غرب طرفلرنده متمکن اقوام بیننده واقع اولان شورش و اختلال مندفع اولوب اوروپاده امن واسایش تقرر ایتمکه یوز طوتدی. مع مافیه شرق طرفنده اقوام وحشیه نك تسلطی دوام ایدوب اوطرفدن سلاولر المانیانك وسطنه قدر دخول وتینواطائفه سی دخی شمال طرفندن ظهور ایلدی.

عربلر افریقا قطعه سنك خطهٔ مصریه دن بحر محیط غربی یه قدر ممتد اولان ممالکنی ضبط و تسخیر ایتدکدن صکره اوروپا ساحلنده واقع اسپانیا ممالکنه دخی کوز دیکه رك اول اثناده قطعهٔ مذکورده سرزدهٔ ظهور اولان اختلالدن و بعض تاریخلرك روایتنه کوره سبته شهری محافظی بولنان قونت جولیانوسك معاونتندن استفاده ایدرك عربلر اسبانیایه پای اندار تجاوز اولوب بش سنه ظرفنده قطعهٔ مذکوره یی همان کاملا فتح وتسخیر ایله سکز یوزسنه اوراده تمکن ایلدیلر

اقوام وحشیهٔ شمالیه روما ممالکنه ایصال خساردن خالی اولیوب بالخصوص بربطانیا اطه لرینك مرکز حکومته بعدیتی جهتیله

اقوام مذكوره تسلطندن محافظه‌سی امر دشوار اولمغله جزایر مذكوره‌ده بولنان روما عسكری نهایت مقاومتدن قطع امید ایدرك چكلمش اولملریله بریطانیانك اهالیٔ قدیمه‌سی اولان بریطونلر دفع صائل ضمننده انكل و ساقسون قوملرندن استمداد ایلدیلر. اشبو ایكی قوم هولنستایندن خروج و الب و رین نهرلرندن عبور ایله انكلتره‌یه كله‌رك متغلبین اجانبی طرد و ابعاد ایدوب فقط اشبو خدمتلرینه مكافاة ممالكی كندولری قبضهٔ تصرفلرینه الهرق یدی كوچك حكومته تقسیم ایتدیلر و اشبو حكومات سبعه متحد اولوب امور مهمه‌لری بر مجلس عمومیده تذكر و رؤیت اولنور ایدی. بونلردن سكس قرالی اغبرت سكز یوز یكرمی یدی تاریخنده حكومات مذكوره‌یی برلشدیره‌رك بر قراللق هیئتنه افراغ ایتدی. ایشته اولوقتدنبرو انكل قومنه منسوباً انكل طپراغی معناسنه اوله‌رق انكلتره اطلاق اولندی.

شازار خانلغی و ولغه نهرندن طورله نهرینه قدر ممتد اولوب بونلرك حكمدارلری روما ایمپراطورلری ایله حسن وفاق اوزره بولنورلر ایدی و مقر حكومتی وولغه نهری ساحلنده كائن هشترخان شهری ایدی. حكومت مذكوره‌نك ممالكی طقوزنجی قرنده یایق نهرندن طورله نهریله بوغریه و بحر خزر و بحر سیاهدن و چركستانك جنوب طرفلرندن وولغه نهرینه و دوبج نهرینك اغزلرینه و اورادن كیف و اوفویه قدر ممتد ایدی و چركستانك جهت جنوبیه‌سندن ممالك اسلامیه ایله همحدود ایدی. روسیه ممالكنك جنوب طرفلرنده و لهستانك بعض طرفلرنده الیوم موجود بولنان قنایم نام قبیله‌لر ذكر اولنان قومك دین موسوی‌یه تبعیت ایتمش اولملرندندر.

مجسارلر بلغارلری متمکن اولدقاری طونه سواحلندن طرد و تبعید ایتدیلر و اوار و سلاولرك وقوعبولان تجاوزاتی ملابسه سیله برقاچ دفعه شرق ایمپراطورلغنك حدودی تغیر و تاریخ میلادك بیك سنه سنده اوروپاجه دها بر طاقم انقلابات ظهوره کلوب بعض دولتلرك هیئت و حاللری بالکلیه تبدل ایتدی. اسپانیا قطعه سنده حکومت اسلامیه باقی اولدیغی حالده لئون و قستل قراللقلری کسب اقتدار ایتدی و اوروپانك شمال طرفنده نوروج قراللغی تشکل ایدوب حکومتی بحر ابیضه قدر ممتد اولدی و شازار خانلغی منقرض اولوب یرینه لادوغه کولندن قوقاسیایه قدر ممتد اولمق اوزره روسیه دولتی تشکل ایتدی شویله که میلادك سکز یوز التمش ایکی تاریخنده نورمانلر بحر بالطق سواحلنی ضبط ایدرك کفه شهری مقر حکومت اولمق اوزره وارغ نامیله روسیه دولتنی تأسیس ایتدیلر. بونلرك رئیسلری بولنان روربق و اخلافی دائرهٔ حکومتلرینی بحر ابیضدن بحر سیاهه قدر توسیع ایدرك شرق ایمپراطورلرینه دهشت انداز اولدیلر.

اول اثناده پاپا بولنان یدنجی غریغوار حکومت جسمانیه سنه تقویت ویروب مشار الیهك اخلافی ممالك شرقیه ده کون بکون کسب سطوت و اقتدار ایدن دولت اسلامیه نك مطمح نظرلری اولان استانبولی فتح و تسخیر ایتدکدنصکره اوروپا قطعه سنی ضمیمهٔ ممالك اسلامیه ایتملرندن خوف ایدرك قدس شریفك تخلیصی بهانه سیله اوروپا حکمدارانینی چند دفعه محاربات دینیه یه تشویق ایتدیلر و بو محاربات دینیه نك برنجیسی میلادك بیك طقسان بش تاریخنده وقوعبولدی. یدی دفعه بو یولده آتش حرب و قتال اشتعال و اماکن مقدسه چند دفعه ایادیٔ خرستیانه انتقال ایتدکدن صکره بیك ایکیوز

طقسان بر تاريخنده خرستيانلرك زير تصرفنده بولنان طرابلس
وعكا سلاطين مصريه حكومتنه التحاق ايلدى. برنجى وارنجى
محاربه‌لرده محال مقدسه‌نك محافظه‌سيچون ترتيب قلنمش اولان
رهبان عسكرى اولا قبريس جزيره‌سنه التجا وبعده جزيرهٔ
مذكوره‌نك دولت عليه‌يه انتقالنده المانيايه هجرت ايتديلر.
محاربات مذكوره اثناسنده بعض دولتلر منقرض اولوب بشقه‌لرى
تأسس ايلمشدر. ميلادك بيك يوز اوتوز طقوز تاريخنده (سوئو)
طائفه‌سى (لوسيتانيه) تسميه اولنان اسپانيا ايالتنى رومالولردن اخذ
ايدوب قوطلر دخى بونى قوم مذكور يدندن نزع ايدرك اوچيوزسنه
مقدارى زير تصرفلرنده قالدقدن صكره عربلر فتح وتسخير ايتديلر.
لئون وقستل قرالى بولنان التنجى الفونس عربلرك دفع صائللرى
ايچون فرانسه قرالى برنجى فليپدن استمداد ايتمكله فرانسه قرالى
خاندانندن برنجى روبرك حفيدى هنرى وريمون اسپانيا قرالنه
معاونت ايدوب اولدخى مومى اليهمانك هر بر بنه بر كريمه‌سنى تزويج
وهنرينك پورتو شهرندن غرناطه‌يه قدر استخلاص ايده‌جكى ممالكى
كندوسنه تمليك ايلدى. مومى اليه هنرى عربلرايله التى دفعه وقوع بولان
محارباتده غلبه ايدرك قبضهٔ تصرفنه گچورمش اولديغى ممالكه
پورتكيز يعنى كوچك ليمان تسميه ايلمشدر. مشار اليهك اوغلى الفونس
بو بابده كندوسندن زياده كسب شهرت ايلديكندن على العموم پورتكيز
دولتنك برنجى قراللغى الفونسه عزو اولنور. بو اثناده اراغون ايله
قستل حكومتلرى عربلرك اسپانيادن اخراجيله اشتغال ايدوب
سيچليا حكومتى براطه‌دن عبارت ايكن ايتاليا قطعه‌سنه قدر ممتد

اولدی · فرانسه ایسه مدت مدیده انکلتره نك خراجکذاری مثابه سنده بولندی قدیم بورغونیا قراللغی المانیا دولت ایمپراطوریه سنه التحاق ودولت مشار الیهاهوهنشتافن خاندانك هنکام حکومتنده ذروهٔ اقتداره ارتقا ایلدی · اسوج دولتنك حکومتی فینلانده ایالتنه ومجار قراللغی دخی وندیك کورفزی ساحلنه قدر ممتد اولدی · وندیك و جنوه جمهورلری بحر سفیدده زیاده کسب اقتدار ایدوب لهستان دخی تحصیل استقلال ایلدی · بالقان ایله طونه نهری بیننده بر ایمپراطورلق تشکل ایتدی · روسیه دولتی بر قاچ حکومته منقسم اوله رق مغوللرك وقوعبولان تجاوزاتلرینه ممانعت ایده مدی ·

المانیا ایمپراطوری شارلمانیا ممالکنی آسیادن هجوم ایدن اقوام وحشیه نك تسلطلرندن لاجل المحافظه میلادك سکز یوز تاریخنده طونه نهرینه منصب اولان انس نهرینك اشاغی طرفلرنده سرحد شرقی معناسنه اولان اوستریا اسمنده بر ایالت تشکل ایدوب اورایه باویه رادن اهالی نقل و اسکان ایله اداره سنی مارغراف عنوانیله بر ذاته حواله ایلدی · بعده اشبو ایالته بعض یرلر دها ضم و الحاق اولندقدن صکره بیك ایکیوز سکسان ایکی تاریخنده امر اداره سی اوستریا ایمپراطورینك منسوب بولندیغی هابسبورغ خاندانه انتقال ایتمکله خاندان مشار الیه حکومت منظمه دها بر طاقم ممالك ضم و علاوه ایتدکدن بشقه بیك درتیوز اوتوز سکز تاریخنده المانیا تخت ایمپراطوریسنه قعود و بیك بشیوز یکرمی التی ویکرمی یدی تاریخنده بوهمیا ومجارستان قراللرینی دخی ضمیمهٔ ممالکی ایدرك دول معظمه صره سنه داخول ایلدی ·

بو خلالده پاپالرك انکسار نفوذلری و فرانسه ایله انکلتره بیننده

محاربات عظیمه وقوعی و دانیمارقه و اسوج و نوروچ دولتلرینك اتحادلری و لهستانك کسب نفوذ و اقتدار ایتمسی کبی بر طاقم وقوعات تکون ایتمشدر.

پورتکیزلر ایله اسپانیوللر بالاتفاق عربلری اسپانیا الکاسندن طرد و اخراج ایدرك بو وجهله افتاب دین محمدی افق مغرب زمینده مشرف غروب اولمش ایسه‌ده بیك درت یوز اللی اوچ تاریخنده عثمانلولر شرق ایمپراطورلغی خریطهٔ عالمدن امحا ایتملریله مطلع شرقدن شعشعه پاش بروز اولمشدر.

(بقیه‌سی صکره)

(محمد شوقی)

ازخلفای اوطهٔ ترجمهٔ باب عالی

(خلاصهٔ پولیتقیه)

دانیمارقه محاربه‌سنه بر نهایت ویرمك اوزره دول محاربه مرخصلرندن مرکب اوله‌رق ایکی اوچ ماهدنبرو ویانه‌ده کشاد اولنان مجلس مکالمه مذاکراتی دانیمارقه‌لر طرفندن کوستریلان بعض مشکلاته مبنی غزته‌لرك روایتنه کوره ختامی تقرب ایلمش وعهد قریبده مصالحهٔ قطعیه عقد اولنه‌جغی مجزوم بولنمشدر.

کچن شهر ایلولك اون بشنده فرانسه و ایتالیا دولتلری بیننده عقد اولنان برعهدنامه‌ده فرانسه دولتی مدت مدیده‌دنبرو رومه‌ده بولنان عسکرینی ایکی سنه‌یه قدر اورادن قالدیره‌رق و اوستریا دولتی طرفندن ایتالیا دولتی ممالکنه بر کونه تسلط و تجاوز وقوع بولور ایسه دولت مشارالیها

ایله بالاتفاق مدافعه ایتمك خصوصلرینی تعهد ایتدیکی مثللو ایتالیا دولتی دخی رومایی اخذ و استیلا ایتمك اوزره پاپا ممالکنه تجاوز وسؤ قصد ایتمیه جکنی درعهده ایلمشدر ٭ اشبو معاهده پاپا حضرتلرینه بعض مرتبه امنیت بخش اولور ایسه ده کندوسی خارجده براغلدیغی جهتله انفعالنی موجب واوستریاجه زیاده سؤ تأثیری موجب اولمشدر ٭ بوندن قطع نظر اشبو معاهده اوزرینه ارتق رومایی پاپادن اخذ ایله ایتالیا مملکت جسیمه سیچون پایتخت اتخاذندن قطع امید اولنمق لازم کلوب بو وجهله ایتالیالولر دخی معاهدهٔ مذکوره دن پك خشنود اولمامشلردر ٭

اولوجهله رومایی پایتخت اتخاذ ایتمك امیدندن صرف نظر اولندیغنه و فلورانسه شهری کرك جسامت و کرك موقع جهتلریله الیوم مقر حکومت بولنان تورین شهرینه مرجح بولندیغنه مبنی اورانك پایتخت انتخاب اولنه جغی بکنلرده تورینده بین الاهالی شایع اولوب اوحالده ایسه اصحاب املاك و سائر اهالی بو وجهله شهرلرینك اعتباردن سقوطی بالطبع حقلرنده مضر اوله جغی ملاحظه سیله تصور مذکوردن زیاده منفعل اولمش و برقاچ دفعه اهالیٔ مذکوره دن بر جم غفیر تجمع ایدرك بعض حرکات نامرضیه یه دخی اقتحام ایتمش اولملریله پولیس معرفتیله مقابله بالمثل اولنه رق طرفیندن وسیرجیلردن برقاچ یوز ادم مقتول ومجروح اولمشدر ٭ بونك اوزرینه فساد مذکور بالکلیه مندفع اولوب پایتختك تبدیلی تصوری دخی شمدیلك مسکوت عنه قالمشدر ٭

برقاچ سنه دنبرو اوستریا دولتی اسباب مختلفه یه و بالخصوص ایتالیا دولتی طرفندن وندیك ایالتنه سؤ قصد وقوعی احتمالنه مبنی درجهٔ

اقتدارندن زیاده عسکر بسلهمکلکی دیونه دوچار اولمش و دولت مشار الیهانك شو حالی ایتالیا دولتنه دخی اندیشه و تکلفی موجب اولوب حتی بو دفعه بالاده بیان اولندیغی وجهله فرانسه و ایتالیا دولتلری بیننده عقد اولنان اتفاق معاهده سی دخی بوندن نشأت ایتمش اولمغله اوستریا دولتی بو دفعه هم ایتالیا دولتنه امنیت بخش اولمق و همده اولوجهله دوچار اولدیغی مصارف کلیه یی بعض مرتبه تخفیف ایتمك ایچون عساکر موجوده سنی تقلیل ایتمشدر •

براز وقتدنبرو اتنده ده قرال و وکلاسی و ملت مجلسی اعضاسندن بر طاقمی بینلرنده اختلاف و مباینت ظهور ایدوب حتی کچنلرده ملت مجلسنده بعض اویغونسز حالات وقوعبولمش اولمغله بونك دفعیله تألیف قلوب ضمننده مؤخرا قرال مشار الیه طرفندن ملت مجلسنه خطابا بر قطعه خط کوندریلوب اوراده قرائت اولندقده حضاردن برقاچ ذات خط مذکور تعبیراتندن مراد اولنمیان بعض معنالر ویرهرك حاوی اولدیغی تکلیفاتك ردینی متضمن جواب تحریرینه قرار ویرمشلردر •

مقدما فرانسه ایمپراطوری تصور ایدرك بالجمله اوروپا دولتلرینه تکلیف ایلمدیکی وجهله بو دفعه ویانه ده عمومی بر قونفرانس عقدی تصوری ینه تجدد ایدرك غزته لر بو بابده عرض و عمیق مباحثاته کیریشمشلر ایسه ده مقدما میدانه قونیلان اسباب قویه یه مبنی تصور مذکورك حیز حصوله کلمسی امور مستبعده دن اولدیغی بی اشتباهدر •

کچن شهر ایلولك یکرمی سکزنده روسیه ایمپراطورینك برادری غراندوق نیقوله ایله دانیمارقه قرالنك کریمه سی پرنسس داغمارك نامزدلکی اجرا اولنمشدر و ایهالولردن سیره ئنی اولنمسنه قرار ویرلمش سکسان کشی

بو مناسبتله اطلاق قلنمشدر.

المانیا حکمدارلرندن انهالت دسودوقدسی بو دفعه یتمش ایکی یاشنه رسیده اوله‌رق بر وجه معتاد یوم ولادتی رسمی اجرا قلنمشدر.

انکلتره وکلاسندن لورد قلارندون دولتی طرفندن مأمورا بو دفعه ویانه‌یه کلوب بر قاچ کون اوراده اقامت ایتدکدنصکره عودت ایتمشدر. مشار الیهك اشبو مأموریتی حقنده غزته‌لر کونا کون معنالر ویرمشلر ایسه‌ده هنوز حقیقتی اکلاشیله‌مامشدر.

تونسه کوندرلمش اولان سفائن همایون چکیلرده عودت ایتمش ایسه‌ده ایالت مذکوره اختلالی هنوز بالکلیه مندفع اولمیوب سوس و سفاقس اهالیسی ینه بعض حرکات عصیانیه‌یه اجتسار ایتمشلردر.

جزائرده دخی عصیان تجدد ایدوب تحت الطاعته ادخاللری ضمننده جزائر والیسنه مؤخراً فرانسه‌دن کلی امداد کوندرلمشدر.

بعض خصوصاتدن طولایی انکلتره ایله ژاپون دولتی بیننده اختلاف ظهور ایدرك ژاپونده واقع (سیمونو) نام بوغازده واقع استحکاماتی ضبط ایتمك اوزره انکلتره دولتی اول طرفه مقدار کافی عسکر سوق ایلمش و عسکر مذکور اورایه مواصلت ایدرك انکلتره‌لونك مطالبی قبول اولنمدیغی حالده کچن اغستوسك بشنده محاربه‌یه ابتدار اولنه‌جغی ژاپون دولتنه بیان اولنمش و مهلت مذکوره بعده سکز کون دها تمدید قلنمشدر.

شمدی‌یه قدر اوروپانك اکثر ممالکنده اولدیغی وجهله یهودیلر اهالی سائره‌نك پولیتقیه‌جه مظهر اولدقلری بعض امتیازاتدن محروم اولدقلری حالده بو دفعه المانیا سربست شهرلرندن فرانقفورتده طائفهٔ مذکوره‌نك دخی اهالئ سائره ایله مساوات اوزره اولمسی

حقنده بر قانون وضع اولنمشدر .

اسپانیا دولتیله امریقا ممالکندن پرو حکومتی بیننده شین شا جزیره سندن طولایی بر منازعه ظهور ایدرك حربی منتج اولمق درجه سنه کلمشدر . پرو حکومتی جزیرهٔ مذکوره نك استردادینی و اسپانیا دولتی دخی کندوسنه ترضیه ویرلدکجه اولبابده مساعده کوسترمیه جکنی ادعا ایدوب الیوم مسئله بو وجهله کشاکشده قالمشدر . پرو حکومتی لدی الحاجه حاضر بولنمق ارزره کلیتلو تدارکات حربیه یه تشبث ایلمش و اسپانیه دولتی دخی اوطرفه بر قاچ قطعه حرب سفینه سی کوندرمشدر .

چین ممالکنده اوته دنبرو پورتکیزلر ایچون تجارتگاه تعیین اولنمش اولان ماقاؤو شهرندن طولایی پورتکیز وچین دولتلری بیننده براز وقتدنبرو اختلاف ظهور ایتمشدر . پورتکیز دولتی شهر مذکورده حق حکومت ادعاسنده ایسه ده چین دولتی بونی بر وجهله قبول ایتمیه رك زمام حکومتی یدندن براقامشدر .

امریقاده برازیلیا حکومتی ایله اوروغه جمهوری بیننده بعض منازعاتدن طولایی بو دفعه اعلان حرب اولنمشدر .

مجموعهٔ فنون مرآهٔ عربی نهایتنده چیقار ریاور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش ٦٥ برسنه‌لك

٣٥ آلتی آیلق

٠٦ برنسخه

برسنه‌لکنه ویاخود آلتی آیلغنه مشتری اولمق استنلدکده یکی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مرکزینه مراجعت اولنه. ایالاتده مشتری اولمق استیانلرفیئات مذکوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت و بعدیتنه باقلیوب بر ییللق ایچون آلتی والتی آیلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچه‌سنی پوسته‌یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینه‌سنده محلنه ایصال اولنور

ممالك اجنبیه ایچون مسافه‌سنه کوره لازم کلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی	جغال اوغلنده صوبجی
صحافلر کتخداسی حلبلی حاجی	بك اوغلی جاده‌سنده صحاف
حسین افندی	کوال نومرو ٣٢٣
سلطان بایزیدده کاغدجی حافظ	الاجه حمامده سرکی عثمانی
اسماعیل افندی	اشیاسی صاتان یوسف افندی

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان مواد مناسبه جمعیت مرکزینه ارسال بیوریله

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

اوچنجی سنه

جمادی الآخر

نومرو ۳۰

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

۱۲۸۱

(مواد مندرجه)

جمعيت مهريله ممهور اوليان مجموعهٔ فنون نسخه لرينه ساخته نظريله
باقيله رق طابع و بايعلری مسئول طوتيله جقدر

(مدخل علم ژئولوژی)

فصل اول احجارك كيفيت تكون و حصولی بياننده در

اشبو مقاله هر نقدر علم ژئولوژی يه منسوب اولوب ايكنجی كتابه درج و علاوه قلنمق لازم كلور ايسه ده مبتديانی مسائل ژئولوژی يه بالتدريج آلشديرمق و همده ايلروده كله جك موادك تفهيم و ايضاحنه مدار سهولت اولمق ايچون مقالهٔ مخصوصهٔ مذكوره ترتيب و بش فصله تقسيم قلنمشدر كه مطالعه سيله نيچه معلومات مفيده تحصيل اولنه جغی بياندن وارسته در. طاغلری چوق و واسع بر مملكتده كشت و كذار اولنسه سطح ارضك عبارت اولديغی مواد حجريه نك تعدد و تنوعی و احجارك اوزرنده مبسوط طوپراغك دخی جنس و رنكنك احجار مذكوره مثللو تحول و تخلفی رؤيت اولنور. چونكه طوپراق دينلان شی اسباب مختلفه يه مبنی احجارك تحللندن يعنی طاشلرك چوزيمه سيله حاصل اولديغندن اصلی اولان احجارك رنكنده اوله جغی اشكاردر. احجارك تكون و حصولی ايسه على الاطلاق ايكی صورتله اولوب بری آتش و بری صو واسطه سيله در

وبو اعتبار اوزره احجار ایکی صنفه بالتقسیم احجار نپتونیه واحجار پلوطونیه وولقانیه تسمیه اولنمشدر. برنجی صنف احجار صو درونده حصوله کلمشدر بو دخی ایکی صورتله اوله بیلور شویله که احجار مذکوره بعض مایعاتده منحل ایکن اسباب کیمیویه تأثیراتیله احجار هیئتنه کیرمشدر ویاخود احجار مزبوره غبار اولەرق صویك درونده بولنوب هیچ بر تأثیر کیمیوی اولمقسزین رسوب وتراکم ایله حاصل اولمشدر. اشته بو صنفك احجارینه یعنی احجار نپتونیه‌یه بو سببلره مبنی احجار متراسبه دخی تسمیه اولنور. ایکنجی صنف یعنی احجار پلوطونیه وولقانیه ایسه آتشك تأثیریله حالت ذوبانده بولنوب ینه حرارت جوفیه تأثیراتیله نشو وخروج ومقاومتی قلیل اولان محللری شق وخرق ایلیه‌رك سطح زمینده سیلان ایلیان احجاردرکه آتش طاغلرندن چیقوب اقان ماده‌در. بو محلده سؤال وارد اولورکه احجار پلوطونیه ایله احجار ولقانیه‌نك بیننده فرق ندر. فرق شودرکه احجار پلوطونیه ازمنهٔ تاریخیه‌دن مقدم اولان ادوار سالفه‌ده حاصل اولوب آلان تکون ایتمز وحاصلات ولقانیه ایسه زمانمزده تحدث ایدر یعنی بری حاصلات ناریهٔ قدیمه وبری دخی حاصلات ناریهٔ جدیده‌در. حاصلات ولقانیه ایله حاصلات پلوطونیه بیننده مناسبات کثیره بولنمش اولمسنه نظراً ایکیسنك دخی تکوننده نارك دخلی اولدیغی اکلاشیلور.

مواقع کثیره‌ده تصادف اولنان احجاردن بعضسنه مثلا کیرج طاشی وقیاغن طاشی وغرانیت وپورفیر وغیره طاشلرینه دقت اولنسه احجارك اجناسی منفهم اولور شویله که غرانیت ایله پورفیر یعنی سماقی طاشلرك هیئت وشکللرینه نظراً تکاوین ناریه‌دن اولدیغی

وکیرج طاشی و قیاغن طاشنك دخی اینجه طبقه اولوب تشکیل ایلمش اولدقلری طاغلرك مدور الشکل وغیر مرتفع بولنملریله بونلرك صو درونده حاصل اولدقلری اکلاشیلور. غرانیت طاغلری ایسه طبقه طبقه اولیوب سیوری و یکپاره بولندیغنه مبنی صوده رسوب وتکون ایلمش اولدیغنه هیچ بر دلیل یوقدر. اشته غره وقیاغن طاشی وجبر کبی طاشلرك قترلی اولمسی صوده تکونلرینه علامتدر. دیکرلرینك تحدث وظهورلری تحت الارض اولان حرارتك تأثیراتیله اولوب خارجه نتو وخروجی دخی تأثیرات جوفیهٔ مذکوره دندر. معلوم اوله که تکونات پلوطونیه ده بقایای حیوانیه ونباتیه بولنمیوب تکوینات نپتونیه پك چوق محلده بقایای مذکوره ایله نباتات متحجره یی حاویدر. قشر ارضك مترکب اولدیغی تکوینات حجریه دن پك چوغی خلقت ادمدن نیجه یوز بیك سنه اول حاصل اولوب ازمنهٔ تاریخیه دن صکره حصوله کلان و الان تکون ایتمکده بولنان احجار تکوینات سالفه مقدارینه نسبتله اقل قلیلدر. مع مافیه اشبو تحدثات اخیره اهمیتدن خالی اولمیوب احوالی تتبع اولنه رق نیجه مسائل مشکلهٔ ژئولوژیه کشف وحلنه مدار اولمشدر.

احجار ایله معدنیاتك تکون و تشکللرنده طبیعتك صورت تأثیرینی بر قاچ مثال ایله بیان و ایضاح ضمننده حاصلات ناریه و حاصلات مائیه ایله الان حصوله کلانلرك بر وجه آتی مختصراً ذکر بیانی مناسب کورلمشدر.

پك چوق منبعلر واردر که کلیتلی غاز حامض قاربونی حاوی اولدقلرندن میاهی طبقهٔ احجار جبریه دن یعنی کیرج طاشی طبقه سندن مرور ایلدکلرنده حجر مذکوری بر مقدار حل ایدوب حالبوکه میاه بردن

چیقه‌رق هوا ایله تماسه کلدکده غاز حامض قاربون مذکور صودن قورتیلوب هوایه منقلب اولمسیله کیرج طاشنك صوده منحل اولمسی سببی زائل اولدیغندن جیر مذکور صودن ایریلوب رسوب وتوضع وبعده تصلب وتحجر ایدر و بو کیفیت پك چوق دفعـه مشـاهده اولنور و بعض منابعك صولری بعد التبخر مواد جیریه وضع ایدوب بوندن بر سرت قبوق پیدا اولورکه کیرج طاشی جنسندن عبارت اولوب کیمیا اصطلاحنجه ملح قاربون کلس متراکب تسمیه اولنور. اشته بو جنس صولرك مدت مدیده جریانی کلی کیرج طاشی تکوننه باعث اولدیغندن سطح ارضده تکوین مذکور کلیتلودر.

ایتـالیاده منابع مذکوره‌نك کثرتی اولوب ابنیه انشاسنده قوللانیلان طاشلر اکثریا ذکر اولنـان احجاردندر وانلره تراورتن تسمیه اولنوب غایت خفیف اولان جنسنه دخی توف جیری دینلور. بعض منابعه اغاج یپراقلری دوشدکده ویاخود دیکر بر جسم وضع اولندقـده اوزرلری طاشدن بر قبوق باغلدیغندن ایتالیا اهالیسی میاه مذکوره اجسامی تحجیر ایلر زعمیله میاه محجره تسمیه ایلمشلر ایدی. امریقـا قطعه‌سنك جانب شمـالیسنده واقع اریه نام واسـع کولك کنارنده احجار متراسبهٔ مذکوره کلی اولوب وقت شتاده دخی اوجانبده‌زیاده برودت اولدیغندن جسیم بوز قطعه‌لری بولنوب مزبور احجار انلر ایله برلشوب صویك یوزنده متحرك جزیره مثللو سیرو حرکت ایدر. ینه ایتالیاده واقع تیوولی نام موقعه قریب بولنان نهر جنس مذکوردن بشیوز قدم قالینلغنده طاش حاصل ایدوب روما شهرینك ابنیه‌سی ایچون اوته‌دنبرو اوراده پك چوق طـاش اوجاقلری حفر و کشـاد اولنمشـدر و بو مقوله احجارك درونده بعضا انسان معمولاتندن

اشیا بولندیغی واردر وامریقانك قطعهٔ جنوبیه سنده غایت جسیم واولدجه مرتفع طاغلر جملهٔ رواسب جیریه دن عبارت اولوب بونلرك دخی بر وجه بالا تکون ایتمش اید وکنه شبهه یوقدر.
اناطولیده دخی میاه معدنیهٔ متحجره پك چوق محللرده بولنوب ازجمله آیدین ایالتی داخلنده دکزلی یه یقین پاموق قلعه سنده واقع پك قدیم ایلیجه لرده بالاده ذکر اولنان تراورتن رواسبی ظهوره کله رك اوراده کائن ابنیهٔ عتیقهٔ کثیره یی بتون قاپلامشدر. شویله که برساعت طولنده اولان محللری بری بری اوستنه اللی ارشوندن زیاده ارتفاعنده اوله رق ستر ایتمش اولدقدن بشقه بعض یرلرده یوزیکرمی ارشون قدر یوکسکلکده مذکور تراورتن احجارندن تپه لر حاصل اولمشدر وذکر اولنان ابنیهٔ قدیمه بوندن بیك سکز یوز سنه وبلکه دها اول انشا اولنان ابنیه نك اثاری اولدیغی حالده میاه معدنیهٔ مذکوره نك وضع ایلدیکی تراورتنك تخمیناً اللی ارشون ارتفاعی کسب ایچون سنوی بری بری اوستنه بر پارمق قدر شیئ تراکم ایتمش اولمسی لازم کله جکی عند الحساب تبین ایلمش ایسه ده اوروپانك بعض معدنی صولرندن بهر سنه رسوب وتراکم ایدن مواد حجریهٔ مذکوره نك بر قدمدن زیاده قالینلغی بولنمشدر.
اجبارك ذکر اولنان صورتلرده ظهور وحصولی کیفیتلری مسائل مشکله دن معدود اولمدیغی درکار ایسه ده میاه معدنیهٔ حاره یه دائر مسائلك حلی مشکلدر. مثلا منابع حارهٔ مذکوره دن بعضیلری درجهٔ غلیانده اولدقلری حالده نیجه زماندنبرو نبعان ایدوب اصلا درجهٔ حرارتلری تنزل ویا ترقی ایلمامش وبو ایسه امور غریبه دن ایدوکی درکاردر. تفصیلی علم ژئولوژینك ایکنجی بابنده تحریر اوله جغندن

بوراده اندن صرف نظر قلنمش اولوب فقط خفی اولمیه که سبب مذکور جوف ارضده بولنان کمور معدنلریله کبریت و حدیدك بری برینه تأثیرندن ظهوری ملحوظ اولان حرارته عزو اولنمش ایسه ده اشبو قول بعید الاحتمال اولوب اعتماده شایان دکلدر.

المانیاده واقع قارلسباد نام ایلیجه‌لر شدت ایله فشقیردیغندن اطرافنده قالین بر راسب جیری پیدا اولمشدر که شهرك جزؤ اعظمی بونك اوزرنده بنا اولنمشدر. میاه مذکوره‌نك کیفیات واحوالنی مشاهده ایتمك ایچون قارلسباده پك چوق اجانب کلوب چیچك و بغدای سنبله‌سی ومیوه وسائر محصولات طبیعیه وصناعیه‌دن بعض شیلری صوده التی یدی کون ترك ایدوب مدت مذکوره‌ده انلرك تحجر ایلمسی کبی هر جانبنی حجر جدید ایله ملون طاش قابلامش اوله‌رق آلوب اورانك یادکاری اوله‌رق مملکتلرینه عودت ایدرلر و بر جسم میاه مذکوره درونده هر نقدر چوق مدت قالور ایسه اوزرنده حاصل اولان قبوق اوقدر قالین اولوب بر آی مدتده بر پارمق قدر اولور.

طبیعی وعملی مغاره‌لرده و طاغلرك شقوقنده و قیولرده دائما رواسب جیریه حاصل اولوب پك چوق دفعه جسامت و شکللری مختلف دیرك شکلنده اولور و بونلره فرانسزجه استلاقتیت تسمیه قلنور. بونلر دخی ملح قاربون کلسی حاوی صولرك مذکور مغاره وسائره‌نك بالاسندن و اطرافندن حلول و نفوذ ایله تقطر ایدرك حاصل اولور اولوجهله مغاره‌لرك بالاسنده بولنان بویله دیرکلره استلاقتیت تسمیه اولندیغی مثللو اشاغیده بولنانلره دخی استالاغمیت دینلور. بونلر بعض کره پك جسیم و معدنلرده بولنانلر دخی رنکارنك اولور.

قره دکز بوغازینه قریب ایرودنك اوته طرفنده واقع قره بورنه

تقریبا اوج ساعت مسافه‌ده ساحلده بر واسع و مشهور مغاره واردر که درونده پك چوق مذکور رواسب جیریه حاصل اولمش اولدیغندن ذکر اولنان استلاقتیت و استلاغمیتدن پك کوزللری اوراده مشاهده اولنور.

ایرانده واقع رومیه کولی جوارنده بعض کوچك کوللر واردر که درونلرنده غایت صاف و خالص و کوزل کیرچ طاشی پیدا اولور بوندن درلو قابلر و کاسه‌لر اعمال اولنوب شاهه و متعلقاتنه اهدا اولنور.

احجارك الیوم تحدثی کبی غره تعبیر اولنان حجر رملی دخی الیوم تکون ایلر شویله که بعض میاهك احجار اوزرینه ترك ایتدیکی قوم بالتدریج انده سرتلشوب بر مدت صکره کرکی کبی کسب صلابت وتخونت ایلیه‌رك غره تعبیر اولنان طاش حصوله کلور و بعض محللرده بومثللو تکویناتك هر بر درجه‌سی وصورتی رؤیت اولنه بیلوب مثلا مارسلیاده و سیچیلیا جزیره‌سنده و اناطولینك بعض سواحلنده و فلانك جدیده‌ده اینجه قوملر واردر که تدریجله تصلب ایلیوب ابنیه انشاسنه یارصورتده سرتلشور واکر بو احجار رملیه‌یه ملح قاربون کلسی حاوی صولر نفوذ ایلر ایسه اجزالرینی تشبید ایلیوب دها زیاده کسب صلابت ایدر.

احجار ناریه‌دن حاصلات ولقانیه هر ولقانك اغزلرندن ظهور وخروج ایدوب حاصلات مذکوره‌نك اکثریسنه فورات تسمیه اولنور که چوغی سیاه و حروف کبی زجاجی ایسه‌ده حبوبی و قرستالیسی دخی واردر وحاصلات ولقانیه درونده بعض طوزلر و مرکبات معدنیهٔ سائره و کوکرد دخی پیدا اولور.

اشته خصوصات مشروحه‌دن مستبان اولورکه الحالة هذه یر یوزنده بعض جنس احجار تکون وتحدث ایدر. علم ژئولوژیده اشبو تکوینات اخیره وجدیده‌نك انواعی تفصیل واسباب تحدثلری دخی تعریف قلنه‌جقدر.

(ادهم)
ناظر معارف ونافعه

(امریقا اهالئ اصلیه‌سی)

امریقانك حین کشفنده هر طرفی بر جنس مخصوص انسان ایله مسکون اولدیغی حالده اوروپالولرك تسلط واستیلاسی جهتیله اهالئ اصلیهٔ مذکوره الیوم اکثر جزائر وسواحلده بالکلیه منقرض اولوب باقی قالانلری دخی ایچرو طرفاره چکیله‌رك اصول قدیمه‌لری اوزره صید وشکار ایله تعیش وجنك وجدال ایله اشتغال ایدرلر. بونلردن یالکز بر قاچ طائفه ملت اطلاقنه شایان صورتده بر هیئت اجتماعیه تشکیل ایدرك اداره اولنورلر ایسه‌ده سائرلری بی حد وحساب اقوام صغیره‌یه منقسم اولوب هر برینك کندوسنه مخصوص لسان وآیین وعادتلری واردر حتی درتیوزدن متجاوز باشقه‌جه لسان تکلم ایدرلر. اشبو اهالئ وحشیه‌نك کرك شکل وشمائللری وکرك اخلاق وعادات واوضاع وحرکاتلری اسکی دنیا اهالیسندن هیچ برینه بکزه‌میوب کندولرینه مخصوص شیلردر. بونلرك مقدارلری مقدملری دها زیاده ایسه‌ده برمنوال محرر اکثر مواطن ومواقعلرینی

مسافرلری اولان اوروپالولره ترك ايله كندولری هواسی وخيم اولان
محللرده اقامته مجبور اولوب اوللری كبی بی مانع و مزاحم استدكلری
وجهله كشت وكذار ايده‌مدكلری جهتله كتدكجه عددلری تناقص
ايدوب اليوم نهايت طقوز اون مليون تخمين اولنور. بونلرك بعضيسی
اوروپالولرك تحت حكومتنده ايسه ده جزء اعظمی استقلال اوزره درلر.
امريقا يرلولری اوچ جنسه منقسم اولوب بونلردن امريقای شمالی
اهاليسی اسميله معروف اولان جنس قطعهٔ مذكوره‌نك نهايت
شماليه‌سنده و ممالك مجتمعه‌ده و انكلتره و روسيه‌يه تابع ممالكده
متوطن اولدقلری مثللو مكسيقاده وامريقای جنوبينك سائر
محللرنده دخی بولنور. امريقا اهاليسندن كمال و حشتله مشهور اولان
اسقيمو طائفه‌سی دخی بونلردن معدوددر.
اشبو جنس عجيب انسانك اصلی نره‌دن كلمش اولديغی مجهولدر.
بو بابده ارباب دقت طرفندن پك چوق تجربيات اجرا اولنمش ايسه‌ده
پك از معلومات استحصال اولنه بيلمشدر. امريقالولرك دخی كندو
اصللری حقنده بعض رواياتلری وار ايسه‌ده برطاقم خرافات ايله
مخلوط اولديغی جهتله اعتماده شايان كوريله‌مز. بونلرك اجدادی
بيرين بوغازی طريقيله اسيادن امريقايه مرور ايتمش اوللری محتمل
ايسه‌ده بونك قنغی تاريخده وقوع بولديغی شمدی‌يه قدر اكلاشيله‌مديغی
مثللو شمديدنصكره اكلاشلمسی دخی بعيد الاحتمالدر. امريقا ازمنهٔ
قديمه‌ده تربيه ومدنيتجه شمديكی اهالئ اصليه‌سنك مافوقنده بعض
اقوام ايله مسكون اولديغنه دلالت ايدر پك چوق آثار موجود اولوب
ازجمله ميسيسيپی نهری سواحلنده وقتيله شهرلر بولنديغنه دال اولور بعض
خرابه‌لر واردر و كوكلار تسميه اولنان جسيم طاغلر جوارنده واقع

باقر معدنلر دخی بر قسمندن طائفه معرفتیله ایشلنمش اولدیغی گورلمشدر.

اقوام مذکوره نك رنگلری باقر رنگنه قریب اسمر و گوزلری چقور وقره و ساچلری اوزون وسیاه و سرتدر و صقاللری سیرك و بورونلری گکش و یناق کمیکلری یوکسك و گکش و آلنلری یصی و طارد ووجودلری پك ملحم اولیوب قامتلری معتدل و حرکتلری خفیفدر. رؤسالری غایت تمکین ووقار اصحابندن اولوب باخصوص جنگه مخصوص قیافتلری پك مهیبدر. هر درلو تزینات والوانندن پك حظ ایدوب اوزرلرینه چنغراق و بعض حیوانات پنجه ودیشلری وقره قوش توبلری ودرلو درلو شریتلر طاقنورلر. بالخصوص محاربه یه عزیمتلرنده یوزلرینی و جسدلرینی درلو نقوش ایله تزیین ایدرلر. بالکلیه چبلاق دگللر ایسه‌ده البسه‌لری غایت مختصر و فقیرانه‌در. بو دخی بللرنده بر پشتمال و اوموزلرینه آتلمش بر پارچه‌دن عبارت اولوب بعض کره دخی صید ایتدکلری حیوانات وحشیه دریلرینی تلبس ایدرلر. بو یله طرفه قیافتلی و یوز و جسدلری منقش واوق و یای وتفنك و دیگر بعض ادوات حربیه ایله مسلح بیك قدر اشخاصدن مرکب بر جماعت پك تحف و مهیب گورینور. ملاعب وملاهی وامثالی چوق سورمیه‌جك مشاغلده زیاده خفت ومهارتلری وار ایسه‌ده قوهٔ بدنیه‌یه متوقف و چوق وقت ممتد اوله‌جق اعمال وحرکاتده بیاضلردن پك اشاغیدرلر. ال ایله یاپیله‌جق ایشلری همان کاملا نسایه گوردیررلر. ملل سائره بیننده معتاد اولان هر درلو امور بیتیه‌دن بشقه حبوبات زرعی واورماندن صید وشکار جلبی وبر محلدن دیگر محله اشیا نقلی دخی انلره محولدر.

آکثریا اوزاق یوللره کیدرلر ایکن ارککلری اتلره سوار اولوب نسالری چوجقلرینی ویاخود اوطاقلرندن بعض اشیایی حامل اولدقلری حالده یایان یوررلر. اشته بو جهتله علی العموم نسالری قوی البنیه و صحیح المزاج اولوب ایش ایشلمکه دخی مقتدرلردر. بعض قبیله‌لر اطفالك ولادتنی متعاقب باشلرینی ایکی پارچه اغاج اراسنه صقشدیروب برقاچ کون براغورلر و بو صورتله باشلری یصی وسیوری برشکلده بیویوب بومقوله اشخاص پك غریب بر هیئت پیدا ایدر. بونلره باشی یصی تعبیر اولنور. امریقالولر عموما فقر ومذلت حالنده درلر. بو دخی دائما کوچه بر اولوب حق عملکه کرکی کبی رعایت ایتدکلرینه وعلی التوالی یکدیکریله محارب اولوب امر زراعت وحراثتی بالکلیه ترك واهمال ایتدکلرینه مبنیدر و فن طبدن بیخبر اولدقلری جهتله چیچك و امثالی علل وامراضك دفع مضراتنه چاره بوله میه‌رق بیکلرله تلف اولورلر. سائر حالاتده دخی صید و شکاریله اشتغال ایتدکلری حیوانات وحشیه‌دن پك فرقلری یوقدر. مأکولاتلری اشبو حیوانات وحشیه و بالق لحومی و یبانی میوه‌لر و جوز و مصر بغدایی و نادرا اینك و قیون سودندن عبارتدر. یوم جدید رزق جدید قاعده‌سنه رعایت ایتدکلرندن ازمنهٔ اتیه ایچون ذخائر تدارك وادخارینه بکنده سعی ایتمزلر.

اوصاف معنویه‌لری بحثنده کلنجه زیاده جهل و نادانی حالنده بولنوب قرائت و کتابتدن بالکلیه بیخبر اولدقلرندن صنایع و معارفده قطعا ترقی ایتمیوب دائما بر حالده بولنورلر. اشبو جهالت اثری اوله‌رق بینلرنده کذب و حیله وسرقت و قتل نفوس ماده‌لری پك شایع اولدقدن بو مقوله قبایح وجنایات ارتکابنده جسور اولنلر ارباب

اهلیت و اقتداردن عد اولنور. محارباتده اللرینه کچن اسرایه امان ویرمیوب استیلا ایتدکلری قرا اهالیسنی ضعفای نسوان واطفال ایله برابر قتل عام ایدرلر. بو مقوله اسرادن بعضلری عفو اولنسه بیله الی اخرالعمر اسارت حالنده قالوب بعض کره دخی اسیر ایدن قبیله یه داخل اولورلر. بو وجهله مظهر عفو اولمق پك نادر اولدیغندن اسیر دوشدکلرنده قطعا بو امل و انتظارده بولنمیوب حقلرنده هر نه درلو اشکنجه ایدلسه مردانه تحمل ایدرك اصلا اثر اضطراب کوسترمزلر. دائما یکدیکریله قان دعواسنده اولوب بو ادعا اولاد و احفاده دخی انتقال ایدر و کندولرنجه اخذ انتقام اعظم اسباب سرور و شادمانیدندر. محاربه لری بر قاعده و نظام تحتنده اولمیوب کیف ما اتفق مقاتله یه طوتشورلر و بونك ایچون موقع انتخابی و استحکام انشاسی اصوللرندن بالکلیه غافل اولوب اکثریا اغاج وقیا ارقه سنده تحصن ایدرلر وحین هجوملرنده زیاده غلغله و شماته ایدوب غایت مدهش نعره لر اوررلر و میدان محاربه ده مقتول اوللرك صاچیله برابر باشلرینك دریسنی یوزوب علامت ظفر اولمق اوزره قبیله لرینه کوتوررلر و بو وجهله کویا اثبات مدعای شجاعت ایدرلر و بعض کره دخی ذکور ونسادن اللرینه دوشن اسرا هنوز حیاتده اولدقلری حالده اولوجهله باشلرینك دریسنی یوزرلر.

امریقالولر اکثر اقوام بدویه کبی مسافرینه زیاده اکرام ایدوب قلوبه لرنده بولندقلری مدتجه وسع و قدرتلری مساعد اولدیغی درجه اطعمه واشربه تدارك وتقدیم وحقلرنده هر وجهله هر اسم مهمانوازیی اجرا و تتمیم ایدرلر ایسه ده مسافر قپولرینك اوکندن صاوشدیغی کبی بینلرنده سبقت ایدن حقوقه قطعا رعایت ایتمدرك انی صویرلر.

اکثر افکار و تعبیراتلری مواد طبیعیه‌یه مبتنی اولوب بر دفعه مشاهیر
رؤسالرندن بریسی ممالک مجتمعه جنراللرندن هانیسون بر میدانده عقد
اولنان بر مجلسه دعوت ایدوب جنرال مومی الیهک امریله اشبو
امریقالویه بر صندالیه تقدیم اولندقده قبولدن استنکاف ایله کونش
بنم پدرم وارض والده‌مدر انلرک قوجاغنده اوتوره‌جغم دیه‌رک قوری
یره اوتورمشدر*

کرک والدین ایله اولادک وکرک سائر اقربانک یکدیکری حقنده اولان
میل ومحبتلری پک جزئی اولوب بر قاچ سنه متمادیا اشبو اقوام وحشیه
ایچنده قالمش اولان بر ذاتک بو خصوصه دائر بعض تحقیقاتی بروجه
آتی درج و بیان قلنور „رؤسالرندن بر ذات ایله الفت ایتمشیدم بر کون
کندو محارباتی واقعه‌سنه واوجیلغنه دائر بر چوق شیلر نقل و حکایه
ایتدیکی صره‌ده کندو والده‌سنی دخی الیله قتل ایلدیکنی سویلدی *
سببنی سؤال ایلدیکمده سفر اثناسنده کمال ضعف و پیریدن ناشی
ارتق یول یوریمکه مجالی قالمیوب اوغلم بنی شو زحمتدن قورتار دیو
اعدامنی بندن نیاز ایلمسیله درعقب اوراده قورشونله اوروب
اولدیردم دیدی . بن دخی نره سندن اوردک دیو سؤال ایلدیکمده بر
فنا یرندمی اوردم ظن ایدرسکز تمام شوراسندن راست کتوردم
دیه‌رک پارمغیله کندو باشنی کوستردی و درعقب والدهم تسلیم روح
ایدوب اول آنده برازمتأثر اولدم فقط چوق سورمدی دیدی *
بو مثللو حالات نوادردن ایسه‌ده مسن ادملرک دائما مظهر حقارت
وخذلان اولمسی امور عادیه‌دندر *

امریقالولر بیننده تعدد ازواج جائز اولوب عقد نکاح مراسمی دخی
پک ساده وحتی اکثر قبائل شو تکلفدن آزاده‌در . زانیه‌نک برونی و یاخود

دیکر بر عضوی قطع و بعض کره دخی قتل ایله مجازات اولنور. زواج و طلاق زوجینك رضاسنه منوط اولدیغندن پك چوق افتراق واقع اولور. بعض قبائلده ارککك تزوجنه رغبت ایده‌جکی خاتونك بالجمله قیز قرنداشلرینی دخی المغه و قدرتی مساعد اولدیغی مرتبه تکثیر ازواجه مجبوردر.

امریقالولر کافهٔ موجوداتك مبدع و خالقی بر ذات وجودینه اعتقاد ایدوب فقط صفات الوهیتدن بالکلیه بیخبر اولدقلری مثلا دنیا واخرتده سؤال و عقاب اولمسنه قائل دکللردر. شیطانه وفن سحره وارواحك بر قالبدن چیقدقدن صکره دیکر اجسامه حلولنه معتقددرلر و نشئهٔ اخرایه قائل و اوراده تنعمات دنیویه‌یه مشابه نعم و لذائد وجودینه ذاهبدرلر و اکثریا اوق و یای و تفنك و امثالی ادوات حربیه‌یی و حتی بعض مشهور اوجی و رئیسلرك کوپکلرینی صاحبلریله برابر دفن ایدوب کویا عالم عقباده بونلرك دالکشا سحر الرده اشیای مذکوره‌نك کندولرینه شدت لزومنی توهم ایدرلر. تطیر یعنی قوشلرك طیراندن احکام چیقارمق اعتقاد باطلی عندلرنده معروف اولوب ازجمله بر نیجی قوشلرك اوچمسندن جنك وجدال استخراج ایدرلر. یلانه خارق العاده بعض خواص اسناد یله بو جنس حیواناتدن هیچ برینك قتلنی تجویز ایتمزلر. موتا حقنده فوق الغایه حرمت وتعظیم ایدوب النفیس مواقعی مزارستان اتخاذ و بونك حسن محافظه‌سنه اعتنا ایدرلر.

ملاعب وملاهی‌یه زیاده میل و رغبتلری اولوب درلو صورتله رقص ایتمك و طوپ اوینامق و آت قوشوسنه چیقمق و نشان اتمق کبی شیلرله اشتغال و اکثر وقتلرینی بونلرله امرار ایدرلر. بیاضلرله

اختلاطلرندن برو کاغد و سائر قمار اویونلری و مسکرات استعمالی دخی بینلرنده زیاده‌سیله شایع اولمشدر .
بونلرك طریق تربیه و تمدنه ادخاللری حقنده پك چوق سعی و اهتمام اولنوب فقط ایکی اوچ محلده بونك حسن تأثیراتی مشاهده اولنمشدر . (چوقتو) و (چروکی) اسمنده ایکی قبیله امر مدنیتده زیاده ترقی ایدوب الآن حکمدار و مأمورلری کندولردن اولمق اوزره مستقلا اداره اولنور منتظم حکومتلری و تفبس خانه‌لری و چفتلکلری و مکتبلری و کتابلری و غزته‌لری و لوازم مدنیتدن اولان سائر شیلری واردر . بناءعلیه دیکر قبائلك دخی بولندقلری حال خشونتدن تخلیصلری ممکن اولمسی مأمولدر . فقط شمدیلك اهالئ مذکوره کیتدکجه تلف اولوب اکر بو بابده بعض تدابیر قویه‌یه تشبث اولنمز ایسه چوق زمان کچمکسزین روی زمینده نام و نشانلری قالمیه‌جغی درکاردر .
الیوم ممالك مجتمعه حکومتی توسیع حدود ایتمك استدکجه اکثریا محاربه ایله اراضی ضبطنه لزوم کورمیوب بر مقدار نقود و یاخود اشیا اعطاسیله اقتضا ایدن اراضی‌یی اهالئ وحشیهٔ مذکوره دن اشترا ایدر . وحشیلر بو یولده اللرینه کچن مبالغدن بر فائدهٔ صحیحه استحصال ایده‌میوب بونی سفاهت و عیش و عشرته خرج ایتدکلرندن از وقت ظرفنده ینه بیابانلره انتقال ایلرلر .
اهالئ مذکوره‌دن امریقای شمالیده بولنانلرك مقداری یدی ملیون قدر اولوب بونك درت ملیونی مکسیقاده و درت بشیوز بیکی روسیه ملحقاتندن بولنان اراضیده و بر او قدری دخی ممالك مجتمعه‌ده‌در . بو منوال محرر بونلر عموما کمال وحشت و خشونت حالنده

بولنوب فقط ممالك مجتمعه داخلنده بولنانلردن التمش التی بیكی نوعما متمدندر. ممالك مجتمعه حكومتنك اهالیٔ مذكوره‌دن یتمش بش قبیله ایله مناسباتی اولوب بونلر یكدیكرینه قطعا ارتباطی اولمه‌رق جمله استقلال اوزره‌درلر.

(منیف)

(اوروپا دولتلرینك احوال حاضره‌سی) (مابعد)

اون بشنجی قرنه كلنجه‌یه دكین اوروپا قطعه‌سنده بزم اسكی دره بكلری قبیلندن برچوق امرا حكومت ایدوب بونلر متصرف اولدقلری اراضی اهالیسنی اسیر كبی استخدام ایله حقلرنده انواع مظالم اجرا ایدرلر و انجق رهبان كروهی بو مثللو مظلومین اهالی حقنده بعض مرتبه محابات كوستررلر ایدی. دره بكلری محال مقدسه‌یی ایادیٔ اسلامیاندن نزع ایتمك اوزره بالاتفاق برالشامه عزیمتلرنده صورتا منسوب اولدقلری حكمدارلر بونلرك غیبوبتلرندن استفاده ایدرك تشویقات واقعه‌لری اوزرینه اهالی متحداً امرای مذكوره حكومتندن اعراض ایدوب مذكور دره بكلك اصولی بو وجهله بالتدریج محو و مندفع اولدی و اول اثناده خرستیانلر بیننده مذهبجه تفرقه دوشمكه باشلایوب اوروپا اهالیسنك افكاری بالكلیه تبدل ایلدی و هر كس تحصیل سعادت حال املیله فنون و صنایع و تجارته رغبت ایتدكلرندن دولتلرك حال و هیئتلرینك انتظامی و دائرهٔ معاملات تجارتك توسعی و بیوتكیرلرك دفعه اول اوله‌رق

افنضا ربعیده‌یه سیر وسفرلری و فن طباعتك کشفی و عقائد خرستیانیه علیهنده بعض طرفلردن تعریضات وقوعی کبی برطاقم حالات ظهوره کلدی. بر وجه محرر اوروپاده اصول اداره وافکار ناسجه وقوعبولان اشبو انقلابات جسیمه مدنیت حاضره‌یی وجوده کتوردی. خلاصهٔ کلام بیك درتیوز طقسان ایکی تاریخنده اوروپانك احوال پولیتقیه‌سی همان بالکلیه تقرر ایدوب دولتلر قوانین و نظامات وضع ایدرك اولوقته قدر دوچار اولدقلری حال شورش اشتماللری کسب سکونت ایلدی و علوم و صنایع و سائر لوازم مدنیت کونبکون کسب ترقی و توسع ایدوب بالخصوص مؤخراً وجوده کلان بعض اختراعات نافعه سایه‌سنده اوروپانك حالی بر صورت اخر کسب ایتدی.

ایتالیا قطعه‌سی علوم و معارفك منبعی اولوب هر طرفی معمور وآبادان ابولنمش ایسه‌ده حکومات عدیده‌یه منقسم اولوب بو جهتله اجنبی حکمدارلر قطعهٔ مذکوره‌یه اکثریا پای انداز تجاوز اولدقلرندن اوروپا قطعه‌سنك محور پولیتقیه‌سی مثابه‌سنده ایدی.

المانیا دولت ایمپراطوریه‌سی ایسه ایتالیانك شمال طرفلرینی ضایع ایدوب باقیسی دخی آلكنورلكه و برطاقم کوچك امارتلره منقسم اولمغله اجزاسی قوی اولدیغی حالده هیئت دولت غایت ضعیف ایدی و بو حکومتلردن اك زیاده صاحب اقتدار بولنان اوستریا دولتنك دخی چه ومجارستان اوزرنده اولان حکومتی برحال تزلزلده ایدی.

فرانسه‌ده دره بکلکلرینك انقراضی و مظالم و تعدیاتك منعیله برابر احقاق حق قضیهٔ مهمه‌سنك حسن اجراسی ضمننده محاکم منتظمه تأسیس اولنمش و برطاقم ممالك علاوه‌سیله توسیع دائرهٔ حکومت قلنمشیدی.

اسپانیا قطعه‌سی قرون وفیره‌دنبرو بر طاقم حکومتلره منقسم اولدیغی حالده حکومت واحده هیئتنی کسب ایدوب عربلر خطهٔ مذکوره‌یی بالکلیه تخلیه ایتمشلر ایدی٠

عثمانلولر متصف اولدقلری کمال دلیری و بسالت اقتضاسنجه فرات نهری ساحلندن صاوه نهرینه و قره دکز سواحلندن نیلک مصبنه قدر ضبط ایدوب همجوارلری بولنان ممالک سائره‌یه دخی دهشت انداز اولمشلر ایدی٠ ونديك جمهوری موره قطعه‌سنك بر مقدارینه و کریدو قبریس اطه‌لرینه ودیکر بعض ممالك معموره‌یه مالك ودائرهٔ تجارتی واسع قوی الشکیمه بر جمهور ایدی٠

اسویچره جمهوری دول معظمه صره‌سنه داخل اولدی٠

انکلتره‌ده لانقاستر و یورق خاندانلری میانه‌سنده وقوعبولان محاربات دولتجه ضعف کلی ایراث ایدوب اسقوچیا قطعه‌سی هنوز انکلتره‌یه الحاق ایتامش و ایرلانده جزیره‌سی دخی حال عصیانده بولنمشیدی٠

پورتکیزلر ممالك بعیده کشفیله اشتغال ایدوب اوروپانك بو مثلو حاللرینه اصالهٔ نظر اهتمام ایتمزلر ایدی٠

دانیمارقه و اسوج و نوروج دولتلری حکومت واحده هیئتنه کیرمش ایسه‌ده ینه افتراق ایتمك اوزره ایدیلر٠

لهلولر حکومت انتخابیه اصولی اوزره یعنی اهالینك انتخاب ایتدیکی قراللرك تحت حکومتنده اوله‌رق اداره اولنوب اکثریا سلطنت سنیه و روسیه دولتیله محاربه‌یه قیام ایدرلر ایدی٠

بیك درتیوز سکسان برتاریخنده روسیه‌لولر مغوللرك پنجهٔ اسارتلرندن تخلیص کریبان ایله شمدیکی روسیه دولتنی تشکیل ایلدیلر٠

اون بشنجی قرنك اواسطنده اوروپالولر یالکز بحر سفید و بحر بالطقده

سیر وسفر ایدوب بحر محیط شرقی پك معلوملری اولمدیغی حالده
پورتکیزلر بوانناده اسپانیوللرك تضییقات واقعه‌سنه مبنی ممالك
بعیده‌ده اراضی تدارك ایتمك مقصدیله بیك درتیوز اون طقوز
سنه‌سنده افریقا سواحلنه عزیمت ایتمش اولان برقاچ نفر پورتکیز
مادیرا اطه‌سنی کشف ایتدیلر. بیك درتیوز اوتوز ایکی تاریخنده
اسور اطه‌لری بولندی. بیك درتیوز اوتوز اوچ تاریخنده بوجادور
بروننده‌ن مرور و بعده‌دخی یشل برون واوجوارده واقع دیگر اطه‌لر
کشف اولندی. بیك درتیوز سکسان درت تاریخنده پورتکیزلر
کینه‌یی بولدیلر و تاریخ مذکوردن ایکی سنه صکره بارتلمی ویاز نام
ذات افریقانڭ منتهای جنوبیه‌سنه قدر واصل اولمش ایسه‌ده
امید بروننده‌ن اوته‌یه گیده‌مدی و واسقودوغامه نام ذات مذکور
بروندن گچه‌رك ملتید حاکمی طرفندن کندوسنه ویرلمش اولان
قلاغوزك دلالتی ایله بحر محیط هندی یه متوجهاً حرکت ایدرك بیك
درتیوز طقسان سکز سنه‌سی شهر مایسنڭ یکرمنجی کونی مالابار
ساحلنه واصل اولدی. الحاصل تاریخ مذکوردن صکره پورتکیز
اهالیسندن پك چوق کسان افریقا واسیا سواحلنه یعنی یشل برونده‌ن
امید برونه واوراده‌ن دخی هندستانه وهندستانده‌ن مالاقه وهند
چینیدن ژاپونیایه قدر منتشر اولدیلر. اشته پورتکیزلر بووجه محرر
هندستانه برکسدیرمه یول ارامقده اولدقلری حالده جنوه اهالیسندن
قریستوف قولومبو نام ذات فطانت سمات علوم ریاضیه‌ده اولان
یدطولاسنه مبنی ارضڭ کرویتی واوزرنده دور اولنمق ممکن اولوب
اولمدیغی مسئله‌سنی تدقیق ایله بونڭ امکانی تیقن ایدرك برقاچ
سنه‌لر وقوعبولان تصدیعات متوالیه‌سنه مبنی اولوقت اسپانیا

قرالیچه سی بولنان ایزابللادن اوچ قطعه سفینه الهرق امریقا قطعه سنك کشفنه تشبث ایتدی و بو بابده موفق اولمش ایسه ده بیك درتیوز طقسان طقوز تاریخنده فلورانسه لی امریقو وسپوچی نام ذات قطعهٔ مذکوره نك بعض محالرینه عزیمت ایدرك اولبابده بر قطعه سیاحتنامه تألیف و نشر ایتمکله قطعهٔ مذکوره مومی الیه قولومبونك اسمیله موسوم اولمیوب مومی الیه امریقویه نسبتله امریقا تسمیه قلندی ٭

مؤرخلرك روایتنه نظراً رهبان طاقمی زیاده نفوذ قزانوب پاپا بولنان اونجی لئون دخی عثمانلولرله محاربه ایتمك وسن پتروس کلیساسنی انشا ایلمك بهانه سیله اوروپاده کناه چیقاره رق هر طرفدن کلی اقچه جمعنه قیام ایتمسی و بو قبیلدن دیکر بعض حالات دخی وقوعبولمسی جهتیله بیك بشیوز اون یدی تاریخنده خرستیانلر بیننه تفرقه دوشه رك پروتستانلق ظهور ایلدی و شو حادثه سیله اوتوز سنه اتش حرب و قتال علوکیر اولدی شویله که المانیا قتولیك طرفی و انجیل طرفی نامیله ایکی یه منقسم اولوب اوستریا تجاوزی و المانیا تحفظی حالنده بولنه رق محاربه یه قیام ایتدیلر ٭ فرانسه دخی بیك التیوز اوتوز بش تاریخنده و اسوچ بیك التیوز اوتوز تاریخنده محاربات مذکوره یه قاریشه رق اوستریانك تصورات حریصانه سنك حیز فعله خروجنه ممانعتله برابر دیکر حکومتلرك تفرد و استقلالیتلرینی محافظه ایتدیلر ٭ بو اثناده فلمنك ایله اسپانیا بیننده موجود اولان برودت قدیمه تجدد ایدرك دولتین مشار الیهما بیك التیوز یکرمی بر تاریخنده یکدیکری علیهنه اعلان حرب ایلدیلر ٭ و اول امرده اوستریالولر غلبه ایدرك المانیایی استیلا ایتدیلر ایسه ده

بعده اسوج دولتی اوستریالولره غالب كلوب بونك نتیجه‌سی اوله‌رق المانیانك هیئت حاضرهٔ اتفاقیه‌سی متشكل و بو وجهله المانیا حكمدارانی مستقل اولدی. هیئت مذكوره‌نك محافظه‌سی اوروپانك موازنهٔ دولیه سی لوازمندن اولدیغنی بالجمله دولتلر بونی تصدیق ایدوب شوحال اوستریا دولتنك اوته‌دنبرو مظهر اولدیغی كمال سطوت و اقتدارك انكسارینی مؤدی اولدی. اشبو محاربه‌ده فرانسه‌واسوج دولتلری اتفاق ایتدیكندن بو حال دول شمالیه‌نك اوروپا مسائلنه مداخله‌لرینه برمقدمه اولوب اسوج دولتی بو وسیله ایله دول معظمه صره‌سنه داخل و بینلرنده موجود اولان مباینت دینیه زائل اولدی. ایشته بیك التیوز قرق سكز سنه‌سنه قدر اختلافات دینیه اوروپا دولتلرینك اساس پولیتقه‌لری اولوب سنهٔ مذكوره كانون اولنك یكرمنجی كونی عقد اولنمش اولان وستفالیه معاهده‌سیله محاربات مذكوره نهایت بولدی.

اولوجهله مصائب حرب و قتال مندفع اوله‌رق حصوله كلان آسایش حال و فراغ بال سایه‌سنده هر كس تحصیل علوم معارف ایله اشتغال ایدرك متقدمینك آثار مدنیتی تجدد و بعض ذوات معارف سماتك ظهوریله علوم و فنون كسب حیات تازه ایلدی. ازجمله بیك بشیوز یكرمی بش خلالنده المانیا ده قوپرنیق نام ذات ظهور ایدرك اولوقته قدر كرهٔ ارض ثابت اولوب شمس انك اطرافنده دوران ایدر ظن اولندیغی حالده بالعكس شمس عالمك مركزی اولوب كرهٔ ارض مریخ وزهره كبی كواكب سیاره‌دن اولدیغنی و شمسك اطرافنده عطارد سكسان یدی و زهره ایكیوز یكرمی درت و كرهٔ ارض اوچیوز التمش كونده و مریخ بر سنه اوچیوز یكرمی

بش كونده و مشترى اون بر سنه‌ده و زحل يكرمى طقوز سنه‌ده دوران ايتديكنى كشف و اثبات ايتمش و بونلر بعده دلائل عديده ايله تحقق ايدوب بو وجهله مومى اليه هيئت جديده‌نك موجدى بولنمشدر. بيك بشيوز التمش بر تاريخنده انكلتره‌ده باقون نام ذات ظهور و اكثر علوم و فنونك توسيعنه بذل مقدور ايدوب پك چوق مسائل مشكله‌نك حلنه موفق اولمشدر. ازجمله هوانك ثقالت و الاستقيتنى كشف ايدوب بعده بونلرى غاليله و توريچللى اثبات ايتديلر و اجسامك اجزاسى بيننده اولان قوهٔ جاذبه‌يى دخى بولوب بعده انكلتره حكماسندن نيوتون بونى ظاهره اخراج ايلدى.

بيك بشيوز التمش درت تاريخنده ايتالياده تولد ايتمش اولان مومى اليه غاليله دخى مشترينك پيكلرى اولدیغنى تحقيق و بونلرك مدت دورلرينى تعيين ايلدى. مومى اليه علم هيئتجه سالف الذكر قوپرنيكك مذهبنى تأييد ايتديكندن و بو ايسه دين عيسوى‌يه مغاير كورنديكندن مؤلفاتى انكزيسيون (١) مجلسنه حواله اولندى و اولباده مجلس مذكور طرفندن مظهر توبيخ و عتاب اوله‌رق بوندن نكول ايلسى اكيداً كندوسنه امر و تنبيه قلندى. بونك اوزرينه اون التى سنه اختيار سكوت ايتمش ايسه‌ده ارتق صبر ايده‌ميه‌رك كرهٔ ارضك شمس اطرافنده متحرك اولديغنه دائر بر كتاب تأليف ايلدى. اشبو

---

(١) انكزيسيون بر جمعيت رهبانيه‌در كه اوروپانك بعض محللرنده و خصوصيله اسپانياده جابجا تشكل ايدوب قتوليك مذهبى خلافنده بولنانلرك تصحيح اعتقادينه مأمور ايدى و شو مقصده دسترس اولمق اوزره هر درلو تدابير شديده اتخاذينه مأذون اولوب حتى مخالفلرينى حيا احراق بالنار ايلر ايدى.

کتّاب مجلس مذکورده لدی المعاینه عقائد دینیه‌یه بعض مرتبه مغایر بولندیغندن مؤلفك نفیسنه حکم اولندی. منفاسنه کیتمزدن اول مجلس مذکور حضورنده دیزچوکدیریله‌رك وانجیل شریفه ال باصدیریله‌رق اعتراف جرم و خطایه اجبار اولندیغندن مومی الیه بالضروره بونلری اجرا ایتدکدن صکره قیام ایدوب "ومع مافیه دورایدن کرهٔ ارضدر" دیدیکی مشهوردر.

بیك بشیوز یتمش بر تاریخنده المانیاده تولد ایتمش اولان کپله نام ذات ضیانك تناقص قوتی ابعادك مربعلریله متناسب اولدیغنی وشمسك قوهٔ جاذبه‌سنك دخی شو قانونه تابع بولندیغنی اثبات ایتمش ایسه‌ده شمسك کواکب سائره‌یه نسبتله قوهٔ جاذبه‌سنك تأثیری بعدلرك مربعلریله متکافیة متناسب اولدیغنی درك ایده‌مامش و بونی مؤخراً نیوتون کشف ایله کسب اشتهار ایلمشدر و یکرمی سنه متمادیا اوغراشدقدن صکره کواکب سیاره دورانلرینك مربع زمانلری مسافه‌لرك مکعبلریله متناسب اولدیغنی تحقیق ایلمشدر و کواکب سیاره مدارلرینك دوائر صحیحه اولمدیغنه و مریخ ایله شمس بیننده اولان بعدك مناوبةً تزاید وتناقص ایتدیکنه نظراً مدارات مذکوره‌نك بیضی اولدیغنی فهم ایتمش ایسه‌ده بونی کرکی کبی اثبات ایده‌میوب فقط چوق وقت چالشدقدن صکره کواکب سیاره‌نك مدارلری دوائر صحیحه اولمیوب شمس دخی انلرك وسطنده بولندیغنی و مذکور مدارلر قطع ناقص شکلنده اوله‌رق شمس بونك نقطهٔ احتراقلرندن برنده بولندیغنی کشف وتحقیق ایلمشدر.

انکلتره‌ده بیك التیوز قرق ایکی تاریخنده نیوتون ظهور ایدرك علم هیئت وحکمت طبیعیه‌یه دائر بك چوق تحقیقات اجرا وکتب نفیسه تألیف ایلدی

فرانسه ده بیك التیوز قرق یدی سنه سنده ظهور ایتمش اولان پاپن نام ذات بخارك قوهٔ الاستیقیتنی کشف و بونك بالخصوص سیر سفائنده استعمالنی ارائه ایتمش و بو وجهله ابنای جنسنه بر بیوك خدمت ایلمشدر.

خلاصهٔ کلام قرون وسطاده بین الناس شایع اولان اعتقادات باطله کلیاً مندفع اولدی. کرهٔ ارض ثابت اولمیوب شمسك اطرافنده دوران ایتدیکی وسیارات سائره‌نك بو وجهله متحرك اولدیغی تحقیق و بخارك قوتی کشف اولنه‌رق خلق استحصال رفاه و سعادت حال امرنده قوای طبیعیه استعمالنه باشلادیلر و منافع مادیه‌نك زیاده توسع و تکثر ایتمسی ثروت عامه حقنده بر طاقم اصول حکمت شمولی متضمن بر علم مخصوص حدوثنی داعی اولدی شویله که اون التنجی قرنده ماهیت ثروته دائر برطاقم افکار باطله دوران ایلر ایدی. اسپانیوللر ذی قیمت معادنی عین ثروت عد ایتدکلرندن بشقه صورتله تحصیل منافعه صرف ذهن ایتمیوب همان همتلری مکسیقا معدنلرندن کلیتلو التون و کموش استخراجنه مصروف اولدیغی حالده بونلر از وقت ظرفنده اللرندن چیقه‌رق زراعت و حراثتله اشتغال ایدن ممالکه انتقال ایلدی و اون یدنجی قرنده بر ملتك حصول ثروتی درون مملکتده چوق نقود تراکم ایتمسنه و ممالك اجنبیه‌یه ممکن مرتبه چوق اشیا فروخت اولنوب انلردن از اشیا اشترا اولنمسنه متوقف ظن اولندیغندن بعض دولتلر امتعهٔ اجنبیه‌نك کندو مملکتلرینه ادخالنه مانع اولورلر ایدی. مونتسکیو نام مؤلف مشهور دخی علم مذکوره دائر بعض قواعد وضع ایتمش ایسه‌ده غورینی ایله طبیب کوستی بو بابده چوق خدمت ایلش وحتی مومی الیه غورینی هر کس استدیکی صنعتله

اشتغال ایدوب استدیکی فیئات ایله استدیکی محله فروخت ایلمسی عموم حقنده الك خیرلو صورت اولدیغنی و سربستیٔ تجارت حبوب وغلاتك منع وقوعنه و ثروت عمومیه‌نك ازدیادینه وسیلهٔ قویه اولدیغنی بیان و تحقیق ایلمشدر و فرانسه قرالی اون بشنجی لوئینك طبیبی بولنان مومی الیه کوسنی حرف و صنایعی منبع ثروت عد ایتمیوب زراعت و حراثته اهمیت ویرمش و تکثیر نفوسدن زیاده محصولات اراضینك توفیرینه سعی اولنمسی اقتضا ایده‌جکنی ادعا ایتمش ایسه‌ده بو بابده خطاسی درکار اولوب چونکه امر زراعتك اعظم وسائط ثروت اولدیغی جای اشکال دکل ایسه‌ده زراعت و حراثت واسطه‌سیله حاصل اولان خام اشیایی صنایع برحسن قالبه افراغ ایله منفعت و قیمتنی تزیید ایلدیکی دخی غیر منکردر.
بیك یدی یوز طقسان تاریخنده اسقوچیاده ظهور ایدن ادام سمیتك علم ثروته دائر وضع ایتمش اولدیغی قواعد دها زیاده موافق حقیقت اولوب بونك قواعجه منابع ثروت اولان فلاحت و صناعت وتجارتك مطلقا سعی و عمله متوقف اولدیغنی و هر حالده قاعدهٔ تصرفه رعایتله سرمایه ادخار اولنوب هر کسك سربستانه تجارت وصناعتله مشغول اولمسی اقتضا ایده‌جکنی و بر صنعتك ممکن مرتبه بش اون و دها زیاده اشخاصه تقسیمنده فائدهٔ کلیه اولوب مثلا اون نفر عمله بشقه بشقه ایشلدکلری حالده کونده یالکز درت بش یوز طوپلو ایکنه اعمال ایده‌بیلوب حالبوکه بونلر طوپلو ایکنه ایچون اقتضا ایدن ایشلری بینلرنده تقسیم ایتسه‌لر کونده قرق سکز بیك ایکنه اعمال ایده‌بیله‌جکلرینی بالفعل اثبات ایلمشدر. تحریٔ وسائط ثروت نامیله تألیف کرده‌سی اولان کتاب حکمت نصاب بتون

انكليزملتنك افكارينى تبديل ايتمشدر . اشته انكلتره‌نك مرتبهٔ علياى ثروت و اقتداره ارتقاسى اشبو علم جليل المنافعك انتشارى سايه‌سنده اولديغى بى اشتباهدر .

(بقيه‌سى صكره) (محمد شوقى)

از خلفاى اوطهٔ ترجمهٔ باب عالى

(مزاج هواى استانبول)

استانبول نشيب و فراز اوزرنده واقع اولوب ايكى ثلثى دخى دريا ايله محاط بولنديغندن ايچنده تكون ايدن مردارلقلر بالطبع دكزه جريان ايدوب اورادن دخى اقنديلرله محال بعيده‌يه مندفع اولور وهواسنده هوايى افساد ايده‌جك بتاقلق و امثالى محللر اولمديغى مثللو هر طرفى كشاده اولديغندن دائما هواسى تجدد ايدر و اشته شو اسبابه مبنى هواسى غايت صاغلم و لطيفدر .

هواسنك مزاجى پك متلون اولوب خصوصا بهار وخريف موسملرنده پك چوق تبدل ايدر . مثلا صباحلين غايت اچيق و لطيف اولوب هيچ تغيره مأمول اولمز ايكن يارم ساعت كچمكسزين بلوط پيدا ويغمور نازل اولور و بعض كره دخى بر كون حرارت اون بش اون التى درجه‌يه واصل اولمش ايكن بغتة و ياخود بر كون ظرفنده اون وطقوز درجه‌يه تنزل ايدوب بعضا دخى بونك عكسى وقوعه كلور . اشته بو وجهله مظهر اولديغى تبدلات هوائيه‌سى برى برى اوزرينه

حساب اولنسه بر سنه‌نك كونلری بروجه آتی تقسیم اولنه بیلور شویله كه هوا التمش درت كون یغمورلی و بش كون قارلی و بش كون دومانلی و یكرمی كون بلوطلی و اون بش كون فرطنه‌لی و اوتوز التی كون كاه اچیق كاه قپالی اولوب باقی ایكی یوز یكرمی كون دخی اچیق و براق اولور.

اكثریا پویراز و لدوس روزكارلری اسر. پویراز همان سنه‌نك ایكی ثلثنده و خصوصا نیسان ایندن ایلول نهایتنه قدر و لدوس سائر اوقاتدن زیاده شباط اینده هبوب ایدوب رطوبتی و بعضا دخی بورایی دعوت ایدر. روم ایلی قطعه سنده كائن جبال مرتفعه موسم شتاده قار ایله مستور اولدیغی اثناده باطی و باطی لدوس وقره‌یل روزكارلری اسر. قره‌یل پك بارد اولوب اكثریا قار نزولنه بادی اولور. كون طوغسی یلی پك نادر اولوب فقط ظهور ایتدكده بر قاچ ساعت ممتد اولور و بعده لدوس ویاخود پویرازه تبدل ایدر. اغستوس نهایتنده و ایلول ابتدالرنده اكثریا یغمور یاغوب فرطنه ظهور ایدر و بعده هوالر كسب ملایمت ایدوب بو دخی بعضا اوتوز قرق كون قدر ممتد اولور. بو موسمده هبوب ایدن لدوس بهار لدوسی كبی اولمیوب لطیف و صاغلم ایسه‌ده اول اثناده بعضاً دخی هوا دومانلی و بلوطلی اولور و تشرین ثانی و كانون اولده دومان و بورالر ظهور ایدوب طولی دخی یاغر.

قیش كانون اولك دردندن و اكثریا یكرمی دردندن بدأ ایدر. بو موسمده ایكی اوچ كره قار نزول ایدوب بعض كره بر ایكی قاریش ارتفاعنده تراكم ایدر و بش اون كون یرده قالور. موسم شتاده درجهٔ حرارت بشدن اونه قدر و برودت اوچ درت و نادرا سكز

واونه واصل اولور. ازجمله بوندن یدی سنه مقدم فوق العاده
شدت شتا وقوعبولوب ایکی ای قدر متمادیا هوا بوزق قالمش و بر
بچق ارشون قدر قار یاغمشدر و برودت هوا اون درجه یه قدر
رسیده اولوب کاغدخانه و ایوب وایوانسرای طرفی صولری
انجماد ایلمش و پك چوق کسان صویك بر طرفندن دیکر طرفنه
پایان اوله رق عبور ایلمشدر. ازمنهٔ سابقه ده دخی بو درجه شدتلو
قیشلر پك چوق وقوعبولمش وکتب تواریخده مسطور اولدیغی اوزره
میلادك ٤٠١ و ٧٥٥ و ٧٦٣ و ٩٣٢ و ١٢٣٢ و ١٦٢١ سنه لرنده
خلیج درسعادت تجمد ایدوب بالخصوص ٧٥٥ تاریخنده غلطه ایله
اسکدار بیننده بوز اوزرندن انسان و اغر یوکلی عربه و حیوانلر
مرور و عبور ایلمشدر.

موسم شتانك برودتی مایس آینه قدر ممتد اولوب بو ایك ایچنده
کلیا زائل اولور واغاجلر نیسان اینده یاپراقلنور. درسعادتك الکثقیل
هواسی شباط اینده قار اریدیکی و مارت اینده یاغمور یاغدیغی وقت
اولوب بو ایلرده رطوبت زیاده اولور و بونك خسته و ضعیف المزاج
و مسن ادملره سؤ تأثیری کوریلور. بهار وکوز موسملرنده صباحلین
و بعضا کوز موسمنده اخشامدن صکره شدید پوس اولور. موسم
صیف مایس ایندن و شدت حرارت حزیرانك اون اون بشندن
بدأ ایدوب تموزك نهایتنه و بعضا اغستوسك بشنه و یاخود اونه
قدر ممتد اولور. اشبو ایام حاره ده هر صباح ساعت ایکی یاخود اوچ
راده لرندن بدأ ایله ملتم تعبیر اولنور باد شمالی و شرقی هبوب ایدرك
هوایی تصفیه و حرارتی تعدیل ایدر. موسم صیفده حرارت
یکرمی ایکی و یکرمی اوچ و نادرا یکرمی سکز درجه یه رسیده اولور.

بلطفه تعالى خيلى وقتدنبرو درسعادتده شدتلو حركت ارض وقوع
بولماش ايسه ده ازمنهٔ سالفه ده پك شديد زلزله لر اولوب الك مشهورلرى
ميلادك ٤٤٦ سنه سى ايلولك يكرمى دردنده و ٤٧٧ سنه سى ايلولك
يكرمى بشنده و ٥٥٨ سنه سى كانون اولك اون دردنده و ٧٤١ سنه سى
تشرين اولك يكرمى بشنده و ٨٦٩ سنه سى كانون ثانينك اوننده
و ١٠١١ سنه سى كانون ثانينك اون برنده و ١٢٨٦ سنه سى حزيرانك
ابتداسنده و ١٣٤٤ سنه سى موسم خريفنده وقوعبولمش وبونلردن
٤٤٦ سنه سنده كى اوچ اى و ٧٤١ سنه سنده كى اون براى و ١٠١١
سنه سنده كى قرق كون ممتد اولمشدر . اشبو زلزله لردن شهرك صورى پك
چوق كليسا وابنيهٔ سائره منهدم وسلطان احمد ميدانده كائن ديكيلى
طاش كبى وقتيله مواقع مختلفه ده مركوز بولنان احجار و تصاوير
مجسمه و سائر آثار عتيقه سرنكون و تلف اولمش و پك چوق ادم
دخى زير خاك هلاك ده قالمشدر ١٥٠٩ سنه سى شهر ايلولنك اون
دردنده دخى غايت شديد بر حركت ارض وقوعبولوب قرق بش كون
دوام ايتمش و بونده دخى يوز طقوز جامع ومسجد ايله شهر و طوپقپو
سراى همايونى سورلرينك چوق يرلرى و بيك يتمش باب خانه وابنيهٔ
سائره منهدم و خراب و اون اوچ بيكدن متجاوز نفوس تلف اولمش
و دكزجه دخى تأثيرى اوله رق صولر فوق العاده قبارمشدر و ينه
بيك سكز يوز ايكى سنه سى تشرين اولنك يكرمى دردنده شدتلوجه
بر زلزله وقوعبولمش و پك چوق ابنيه منهدم اولمشدر .
علل و امراض بحثنه كلنجه بالاده بيان اولنديغى اوزره هواسى
غايت موافق صحت اولديغندن دائمى صورتده بولنور بر خسته لغى
يوقدر فقط اوايلده تدابير صحيه يه عدم دقت واعتنادن ناشى طاعون

علتی صیق صیق ظهور ایدوب پك چوق مضراتی کوزیلور ایدی؛ ازجمله میلادك بیك سکز یوز اون ایکی سنه سنده وقوعبولان وباده درت بش ای ظرفنده یوز اللی بیك کشی وفات ایتمش و بیك یدی یوز اللی برتاریخنده ظهور ایدن علت مذکوره ده دخی درت یوز بیك ادم تلف اولمش ونیجه بیك خانه‌لر صاحبسز قالمشدر بونی متعاقب عظیم بر حریق وقوعبولوب شهر استانبولك جزؤ اعظمی محترق اولمشدر.

(فاردیس)

ازخلفای اوطهٔ ترجمهٔ باب عالی

(قرنجه‌لرك صنعت ومدنیتی)

بر قرنجه یالکزجه اولدیغی حالده حشرات سائره قبیلندن غایت حقیر وناتوان ونظر اعتباره المغه ناچسبان بر حیوان ایسه ده یوسنده بر طاقم ابنای جنسیله مجتمع اولدیغی زمان (مور درخانهٔ خوو حکم سلیمان دارد) معنای احتشام اتماسی ناصیهٔ حالنده ظهور کلی ایله متحقق ومتجلی اوله رق عقل وحکمت وسعی وغیرتله متصف بر هیئت افرادندن عادتا بر شخص متمدن حکمنده در. کافهٔ اطوار وحرکاتلری لازمهٔ یکجهتی واتفاقی داعی قواعد حکمیه وبین الافراد فضائل اخلاقك حسن محافظه سنی مؤدی اصول ادبیه یه مبنیدر. بونلر غایت مقدم وغیور بر طائفه درکه صنعت وحمت وحب وطن وحکومتلری اولوب بینلرنده فساد واختلال وجنك وجدال وامثالی رابطهٔ اتحاده ادنا مرتبه خلل ویره جك بر کونه حال وحرکتلری وقوعبولمز. اشبو مساعی واقداملری

اوچ مقصدك حصولنه مصروف بونلر دخى مسكن وغدا تداركى وابقاى نوعدن عبارتدر. اشبو مقاصد ثلثه‌نك حصولنه مدار اوله‌جق اسبابه تشبثده فوق مايتصور ابراز مآثر عقل واذعان ايدرلر.

قرنجه‌لر اوچ صنف اولوب بونلردن ايكيسى ذكور ايله اناثدركه ذكورى قليل العدد ونسبتله جسيم الجثه در واناث كليتلوجه اولوب قطعه‌لرى كوچكدر واشبو ايكى صنفك دخى قنادلرى واردر. اوچنجى صنف اركككلك وديشيلكدن مجرد اولوب اصل چالشان وبو طائفه‌نك جزؤ اعظمنى تشكيل ايدن بونلردر. صنف مذكورك قنادلرى اولميوب جسامتجه دخى ديكر ايكى صنفدن اصغردر. قرنجه‌لرك بر طاقمى تجمع ايدرك يرى قازرلر وطوپراغنى طيشارو چيقارورلر كه اكثريا كورلديكى وجهله بوندن تپه‌جكلر حاصل اولور. بعده اطرافه طاغيله‌رق هردرلو حبوب وصمان واوت جمع ايدوب هزار زحمت وتكلف ايله كتوررلر واشبو نقل ايتدكلرى شيلر اكثريا كندو جسملرندن چوق بيوكدر. اشبو يوه‌لرى يكديكرينه كچيلور قغوشلردن عبارتدر. سهواً وياخود قصداً انسان وياخود حيوان اياغى اشبو مسكنى هدم وتخريب ايتدكده درعقب تعميرينه مباشرت وطوائف بشريه‌ده امثالى كورلمامش درجه متحملانه ومقدمانه حركت ايدرلر.

قرنجه‌لر ابتداى نشأتلرنده ديكر بعض هوام كبى برقاچ كره تبديل شكل وهيئت ايلدكلرندن انقلاب اخيردن صكره هواده جولان ايدن قنادلى ديشيلر يمورطلق ايچون يوه‌لره كيررلر. بو بابده انلر طرفندن بعض مرتبه تردد وياخود تأخر ظهور ايتدكده درحال عمله كروهى بونلرى بالتحرى جبرا كتوررلر ويمورطلمه وقتى كلدكده

وضع حملده انلره معاونت ایدرلر و بو یمورطه‌لردن حاصل اولان
قوردلر چوق وقت حرکت ایده‌میوب اول مدتده عمله طاقمی بونلری
بسلرلر. اشبو قوردلر تمام نشو و نما بولدقدن صکره بر نوع قوزه
ایچنـه صاریلوب بونك درونـنده صوك دفعه اولمق اوزره تبدیل
شکل ایدرلر. اشته بین العدام قرنجه یمورطه‌سی دینلان شی اشبو
قوزه‌لردر عمـله طـاقمی کرك بو قوزه‌لرك و کرك صحیح یمورطه‌لرك
حسن محافظه‌سنه زیاده اهتمام ایدوب حسب الایجاب اوته‌یه برویه
نقل دخی ایتدکلری دائما مشاهده اولنور.

قرنجه یاوریلری قوزه ایچنده اولدقلری وقت بونی کندولری یاره‌رق
طیشارو چقمیوب بو خدمت دخی عملهٔ مذکوره‌یه محول اولدیغندن تمام
وقتی حلولنده وظیفهٔ مذکوره‌یی حسن ایفا ایدرلر. اشبو وقته کلنجیه
قدر مذکور قوزه‌لری کاه هوایه و کونشه کوسترمك ایچون یوه‌نك
خارجنه چیقاررلر و کاه هوانك سوء تأثیرندن محافظه ایچون یوانك
ایچنه نقل ایدرلر. و یاوریلر چیقدقده بونلری کندولرینك اکل وهضم
ایتمش اولدقلری غدادن اطعام ایدرلر. قرنجه‌لر قورد و بوجك وسائر
هر درلو حیوان ایله تغذی ایدرلر هله لاشه‌لری نوجهله صویوب
کمیکلری اوزرنده ذره قدر ات براقمدقلری معلومدر. فقط بونلر یالکز
لحوم ایله تغذی ایدر حیواناتدن اولیوب هر درلو حبوب و میوه
و حلویاتی دخی زیاده سورلر. باغچه و خانه‌لرمزده ایراث ایتدکلری
مضرات بو بابده شایان تأسف بر دلیلدر.

جناب حق بر یوزنده خلق ایتدیکی کافهٔ مخلوقات ایچون حصوله
کتوروب بزم کندومزه حصر ایتمك ادعاسنده بولندیغمز محصولاتدن
اشبو مور ضعیف دخی حصه‌دار اولمق استدکده عفو و صفح ایله

معامله ايلمك بعض مرتبه حكيم اولمغه متوقف و سعدى مرحومك
(ميازار مورى كه دانه كش است كه جان دارد وجان شيرين خوش است)
قول حكيمانه سيله عمل ايتمك شيمهٔ انسانيته اوقدر، قرنجه‌لرك
طتلو شيلره اولان ميل و انهماكى فوق الغايه اولوب حتى بونك
تحصيلنده سائر حيوانات درجهٔ اذعاننك مافوقنده بعض وسائط
غريبه استعمال ايدرلر شويله كه باله مشابه بر نوع طتلو ماده حصوله
كتورور بر جنس كوچك حيوانك صيدينه كيدرلر و انلرى طوتوب
يوه‌لرينه كتوره‌رك حبس ايدرلر و بزم سودلر ايچون اينك وكچيلرى
بسلديكمز كبى انلرى بسلرلر.
متأخريندن علم حيوانات ايله اشتغال ايدنلر قرنجه‌لرك اخلاق ومدنيتى
حقنده عند المتقدمين مجهول چوق شيلر كشف و تحقيق ايلمشلردر.
قرنجه‌لرك هر بر هيئت اجتماعيه‌لرى افرادى بيننده كمال اتحاد اولوب قبايل
مختلفه‌سى يكديكرى حقنده مراسم مهمان‌نوازى يه دخى رعايت ايتملرينه
نظراً صفت ممدوحهٔ حب وطنله متصف اولدقلرى دركاردر. بونلر بعض
كره‌ پر برينه اعلان حرب ايدوب بينلرنده صورت منتظمه‌ده محاربات
شديده وقوعبولور شويله كه محارب اولان طرفينك يوه‌لرى وسطنده
بر محل كويا ميدان محاربه اولمق اوزره قرار ويريلوب اوراده اليوم
ملل متمدنه بيننده مرعى اولان اصول عسكريه وجهله مربع الشكل
اوله‌رق تجمع ايتدكدن صكره كمال شدت و تهور ايله يكديكرى
اوزرينه هجوم ايدرلر. اخشام اولدقده طرفين ينه صورت منتظمه‌ده
چكيلوب مجروحلرينى اردوكاهلرينه نقل ايدرلر و فرداسى كون ينه
محاربه‌يه ابتدار ايلرلر. قرنجه‌لرك غايت غريب و قواعد عسكريه‌يه
مطابق اولان شو حاللرى طوائف بشريه‌نك حركات خونريزانه

ومعاملات عدارانه‌لرینه تماميله مشابهدر. يكديكرندن اخذ ايتدكلرى اسرايى يوه‌لرينه كتوروب حبس وتوقيف واوراده بونلرى يمورطه‌لرك حسن محافظه‌سى و ياوريلرك تربيه‌سى كبى بعض ايشلرده استخدام ايدرلر و مجروحينه صورعديده ايله مداوات ايدوب و مقتوللرك اطرافنه طوپلنوب كويا اظهار حزن و ماتم ايدر و ياخود اعادهٔ حياتنه چالبشلور كبى اوخشايوب يالارلر.

بر منوال محرر قرنجه‌لرك بو درجه فطانت واستعدادلرى هيئت اجتماعيه‌لرينه مخصوص اولوب بونلر حال انفرادده خصملرى اولان ديكر بعض حيواناته مقابله‌دن عاجزدرلر. ازجمله قرنجه ارسلانى تعبير اولنور بر نوع حيوان صغير انلره غلبه ايدر، اشبو حيوان حشراتدن قنادلو وظريف بر نوع حيوانك ياوريسى اولوب قان ايله تغذى ايدر واكثريا شكارى قرنجه‌در. قرنجه ارسلانى دوه‌جك تسميه اولنور معهود حيوانه مشابه اولوب فقط بونك باشنده بر طاقم اوزون بوينوزلرى واردركه الات مشابه‌سنده استعمال ايدوب بونلر دخى هيئت مخصوصه سنه تحول ايدنجيه قدر اجرا ايده‌جكى حركاته تمام موافقدر.

حشرات سائره‌نك كندو شكارلرينى تعقيب ايتمك ايچون قنادو ياخود اياقلرى اولوب حيوان مذكور ايسه بومقوله اعضادن بالكليه محروم اولديغندن قطعا يرندن حركت ايتمديكى حالده شكارينى نزدينه جلب ايدر شويله‌كه شكارك كذركاهى اوزرنده بر چقور قازه‌رق ايچنده بوصويه ياتر ومترصد اولديغى حيوانات مطلقا ايچنده دوشر. اشبو حفره‌يى قورى قوم و ياخود طوپراق اوزرنده حفر ايدوب كندوسى دخى ايچنده بالتصادف اورادن مرور ايده‌جك قرنجه‌نك

ورودينه كمال صبر و سكونت ايله منتظر اولور· اوّل امرده چقورك وسعتنه كوره بر دائره چيزر و چقورك عمقيله اشبو دائره‌نك قطری بيننده بر نسبت معينه اولديغندن بر خيلی مقدار طپراغك حفر واخراجی لازم كلوب اشبو عمليات مشكله‌يی حسب الشكل قازمه منابه‌سنده استعماله صالح اولان باشيله اجرا ايدر شويله كه بر اياغيله قومی باشنه طولديروب خيلیجه قوتله دائره‌دن طيشارو اتر· شو حاله نظرا جسامتنه نسبتله اعصابنده خيلی قوت اولمسی لازم كلور· مقصدی حاصل اولنجيه‌يعنی بر واچ سانتيمترمكعب طوپراق چيقارنجيه قدر عمليات مذكوره‌يی كمال مهارت و سرعتله تكرار ايدر· حفر اثناسنده اير يجه قوم دانه‌لرينه تصادف ايلديكی حالده انلری دخی باشيله قالديرر اتر ايسه‌ده قوم دانه‌لری بو صورتله رفعی ممكن اوليه‌جق درجه‌ده جسيم اولور ايسه اول حالده ارقه‌سنه يوكليوب خارجه نقل ايدر· حيوان مذكوره اكثريا اشبو تشبثاتنده موانع قويه‌يه تصادف ايدرك مقصدينه دسترس اولەمز ايسه‌ده قطعا دوچار يأس وفتور اولميوب مطلبی حاصل اولنجيه قدر عزيمتنده ثبات و اصرار ايدر·

نهايت چقور قازيلوب تمام اولدقدن صكره بر وجه محرر حيوان درونده شكاره مترصد اوله‌رق اوتورر· بر قرنجه اشبو ورطه‌نك كنارندن كچدكده قوم و ياخود توزدن عبارت اولان كناری منهدم اوله‌رق ايچينه دوشر درحال قرنجه ارسلانی بوينوزلريله انی طوتوب سرسم ايتمك ايچون شدتله صالللار· قرنجه بر تقريب يقه‌يی قورتاره‌رق فرار ايتديكی حالده دخی اوزرينه بر چوق قوم صاچه‌رق دهشت ويروب توقيف ايدر· هر نه حال ايسه قرنجه دوشوب ارتق حركته

محالی قالدقده قانی امه‌رك اتلاف ایدوب لاشه سنی دخی چقوردن طیشارو آتر و بعده مقاتلهٔ واقعه مناسبتیله چقورجه حصوله کلان خرابیتی تعمیر ایتدکدن صکره کما کان کمینکاهنده شکاره منتظر اولور. حیوان مذکورك اشبو عملیاتی کندوسنه نسبتله حقیقة امور معظمه دن ایسه ده اصل شایان دقت بونك متضمن اولدیغی صنعت وحساب وبصیرتدر. بونك فن معماری و اصول جنکاوریده اولان مهارت کامله سی صید و شکاریله اشتغال ایلدیکی قرنجه قومنك صنایع غریبه لرینه مساوی در دینله بیلور. فقط نزد ارباب رشد ونهاده توضیح وبیانه حاجت اولمدیغی اوزره بونلرك صنعت و مهارتلری بر جنس عمل و حرکته مخصوص اولوب عقل وادراکدن محروم بولنان حیوانات سائره کبی بشقه شیلره مقتدر دکللردر. قرنجه خصمنك کندوسی ایچون تهیئه ایلدیکی حفرهٔ هلاکی قطعا تصور ایده مدیکی مثلو قرنجه ارسلانی دخی الك کوچك بر صمان پارچه سنی نقلدن عاجزدر. سبحان من تحیر فی صنعه سواه.

(منیف)

(خلاصهٔ پولیتقیه)

اوستریا و پروسیا ایله دانیمارقه دولتلری بیننده براز وقتدنبرو ویانه ده دردست تنظیم اولان مصالحه عهدنامه سی تشرین ثانینك اوتوزنده امضا اولنمش و متعاقبا دخی دانیمارقه دولتی طرفندن تصدیق قلنمشدر. معاهدهٔ مذکوره نك حاوی اولدیغی شرائط مهمه مواد

آتیه‌دن عبارتدر. دانیمارقه قرالی شلزویق و هولشتاین ولاونبورغ دوقه‌لقلری اوزرنده اولان کافهٔ حقوقنی اوستریا ایمپراطوری و پروسیه قرالی حضراتنه ترك وتبرع ایدر. دانیمارقه‌نك مذکور دوقه‌لقلره ترك ایتمش اولدیغی بعض محلاره مقابل اولمق اوزره شلزویغك جانب جنوبیسنده واقع بعض یرلر دانیمارقه‌یه براغلمشدر. اوستریاو پروسیا و دانیمارقه مأمورلرندن مرکب برقومیسیون معاهدهٔ واقعه وجهله محلنده تحدید حدود ایده‌جکدر. دانیمارقه دولتنك دیون موجوده‌سندن مذکور دوقه‌لر حصه‌سنه اصابت ایدن مبالغ سکسان ایکی میلیون فرانق اولوب بونك دانیمارقه‌یه نوجهله تأدیه اولنمسی اقتضا ایده‌جکی تعیین قلنمشدر. اثنای محاربه‌ده دانیمارقه‌لونك ضبط ایتمش اولدیغی المانیا تجار سفائنی و حموله‌سی هنوز صاتلمامش اولدیغی حالده عیناً اصحابنه اعاده‌سنی و صاتلمش اولدیغی تقدیرجه لازم کلان بدلنك تضمینی دانیمارقه تعهد ایتمشدر.

مذکور دوقه‌لقلرك اولوجهله المانیایه الحاقنه مبنی بونلرده خدمتدن اخراج و یاخود تقاعد اولنه‌جق مأمورینه اقتضا ایدن معاشلر مذکور دوقه‌لقلر طرفندن تسویه اولنوب بو دخی سنوی اوچیوز بیك طاله یعنی تقریبا اون بیك کیسه‌یه بالغ اوله‌جقدر.

حشمتلو فرانسه و روسیه ایمپراطورلری کچن شهر تشرین ثانی اواخرنده ایتالیاده واقع نیسه شهرنده ملاقات ایدوب عزته‌لر بوکا پك چوق معنالر ویرمشلردر. فقط اصح روایاته کوره مشار الیهما یالکز بردفعه برایکی ساعت قدر تنهاجه مصاحبت ایدرك بونده دخی بعض مسائل حاضره‌یه دائر صورت مطلقه‌ده مباحث جریان ایتمش و بناًعلیه ملاقات مذکوره‌نك زمان حال پولیتقه‌سنجه برکونه تأثیری

اولمیه جغی مجزوم بولنمشدر. بعد الملاقات ناپولئون حضرتلری سن قلویه والکساندر حضرتلری دخی برلینه عودت ایلشدر.

مؤخرا فرانسه وایتالیا دولتلری بیننده عقد اولنان معاهدهٔ معلومه‌دن عموما ایتالیا اهالیسی ممنون اولمدقلری مثللو غاریبالدی دخی دولت متبوعه‌سنك شو حركتنی تقبیح ایتمش و طرفداری اولان بعض ایتالیا غزته‌لری مومی الیه نامنه اوله‌رق خصوص مذكوره دائر نشر ایتمش اولدقلری بر مكتوب فرانسه ایمپراطوری ناپولئون علیهنده تحقیری متضمن بعض تعبیراتی مشتمل بولنمشیدی. ایتالیا دولتی اشبو ماده‌یی اصولی وجهله محاكمه‌سی اجرا اولنمق اوزره لازم كلان محكمه‌یه حواله ایتمش ایسه‌ده تورینده بولنان فرانسه سفارتی بو دعوادن صرف نظر ایلمشدر.

اوستریا دولتنك كله‌جك ١٨٦٦ سنه‌سنه محسوبا بو دفعه تنظیم اولنان موازنه دفترنده بشیوز قرق طقوز ملیون سكز یوز قرق ایكی بیك سكز یوز اوتوز بر فلورین مصارفات و بشیوز اون سكز ملیون درتیوز التمش بر بیك فلورین واردات كوستریلوب بنأ علیه اوتوز بر ملیون اوچیوز سكسان بیك طقوز یوز سكسان فلورین اچیق كورنمش و اشبو اچیق تضمینات حربیه اوله‌رق دانیمارقه دولتندن بر قاچ سنه ظرفنده ویریله‌جك اقچه ایله قپادلمشدر.

ماقائوشهرندن طولایی براز وقتدنبرو چین و پورتكیز دولتلری بیننده تكون ایدن منازعه‌یی كندو بینلرنده فصل و تسویه ایده‌مدكلرندن بو دفعه طرفین بالاتفاق خصوص مذكور حقنده فرانسه دولتنی حكم اتخاذ ایتمشلردر.

معلوم اولدیغی اوزره مكسیقه‌كنك حمدار سابقی بولنان یوارس

مملکت مذکوره خیلیجه وقتدنبرو ایمپراطورلغه منقلب اولمشیکن الیوم حق حکومت دعواسندن فراغت ایتیوب حکومت حاضره ایله محارب بولندیغندن مومی الیه بر از وقتدنبرو پیدراس نغراس نام محلده تدارکات عسکریه‌یه تشبث ایتمش اولدیغی حالده محل مذکور اهالیسی علیهنه قیام ایتملریله اورادن فرار ایله اوجوارده واقع بعض طاغلره التجا ایتمش و الیوم رفاقتنده یالکز ایکی جنرال ایله بیك سکز یوز قدر عسکر قالمشدر. شو حاله نظراً موی الیهك ارتق بیهوده اوغراشمقدن صرف نظر ایده‌جکی مأمولدر.

المانیا ممالکنده اوزان واکیال پك مختلف اولوب بو ایسه معاملات تجاریه‌ده مشکلات کلیه‌یی داعی اولدیغندن بو دفعه ممالك مذکوره‌نك کافه‌سنده اوزان واکیالك برلشدیرلمسی خصوصی بو دفعه پروسیا دولتی طرفندن دیت مجلسنه تکلیف اولنمشدر. هر درلو طارتی واولچی حقنده فرانسه‌ده جاری اولان اصول اعشاریه‌نك درکار اولان فوائد عظیمه‌سنه مبنی بو دفعه انکلتره‌ده دخی اتخاذینه پارلمنتوده قرار ویرلمشدر.

پروسیا امور خارجیه ناظری موسیو بیسمارق بو دفعه بر مأموریت مخصوصه ایله پارسه کیدرك اوراده ایمپراطورو وکلاسیله ملاقی اولمش وحقنده زیاده‌سیله مراسم مهماننوازی و احترامکاری ایفا قلنمشدر. شو حاله نظرا موی الیه فوق العاده بر مصلحت مهمه‌یه مأمور اولدیغی اکلاشیلور ایسه‌ده بونك ندن عبارت اولدیغی غزته‌لرجه هنوز مجهولدر.

روسیه دولتنك شمدی‌یه قدر تداوله وضع ایلدیکی اوراق نقدیه‌نك مقداری طقوز یوز اون ایکی ملیون روبله‌یه بالغ اولوب بو کاغدلر قارشولق

اولمق اوزره موجود اولان مسکوکاتی دخی یالکز یتمش اوچ ملیون روبله‌در. بو تقدیرجه قوائم نقدیه مسکوکاتدن اون ایکی بچق قات زیاده دیمك اولور. روایت اولندیغنه کوره دولت مشار الیها امور مالیه‌سنك اصلاحیچون بالجمله املاك میریه‌یی اجنبی صرافانه رهن ایتمك نیتنده ایمش. املاك مذکوره دخی اوتوز بش بیك میل مربع امتدادنده اولوب طقوز ملیون اهالی‌یی شاملدر.

وندیك ایالتی داخلنده واقع فریول ناحیه‌سی ملحقاتندن برمحله کچن تشرین ثانینك یکرمی برنده غاریبالدی طاقمی قیافتنده برچوق اشقیا هجوم ایدرك محلی مال صندغنده موجود بولنان اقچه‌یی غصب ایتمشلر و یرینه برقطعه مقبوض سندی براقشلردر. اشقیای مرقومه‌نك براودن اولدیغی مؤخرا آکلاشلدیغی جهتله حکومت طرفندن لدی التحری اکثریسی اخذ وکرفت اولنمشدر.

ژاپونیا اوزرینه سوق اولنمش اولان انکلتره و فرانسه دونغالری بو دفعه اوراده خیلی غلبه‌یه مظهر اولمشلر ایسه‌ده اوحوالیده ظهور ایدن فرطنه‌دن ناشی کلی خساره دوچار اولوب بو دخی درت بش ملیون کبسه تخمین اولنمشدر.

امریقاده جنوبلولر بو دفعه جمس نهرینك جانب شمالیسنده شماللولر اوزرینه هجوم ایدوب انلرك اوراده ضبط ایتمش اولدقلری موقعدن دفعلرینه هر نقدر بذل مجهود ایلمشلر ایسه‌ده نهایت منهزما رجعت ایدوب بو وقعه‌ده التی بیك قدر ادم تلف اولمش و بونلرك ایچنده ایکی جنرال و برچوق ضابطان بولنمشدر.

مجموعهٔ فنون هر ماهٔ عربی نهایتنده چیقار یلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش ٦٥ برسنه‌لك

٣٥ التی ایلق

٠٦ برنسخه

برسنه‌لکنه ویاخود التی ایلغنه مشتری اولمق استنلدکده یکی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مرکزینه مراجعت اولنه . ایالاتده مشتری اولمق استیانلر فیئات مذکوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت و بعدیتنه باقلمیوب برییللق ایچون التی و التی ایلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچه‌سنی پوسته‌یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینه‌سنده محلنه ایصال اولنور

ممالك اجنبیه ایچون مسافه‌سنه کوره لازم کلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی
صحافلر کتخداسی حلبلی حاجی حسین افندی
سلطان بایزیدده کاغدجی حافظ اسماعیل افندی

جغال اوغلنده صوجی بك اوغلی جاده‌سنده صحاف کولر نومرو ٣٢٣
الاجه حمامده سرکیٔ عثمانی اشیاسی صاتان یوسف افندی

مجموعهٔ فنونه درجی مراد اولنان مواد و مناسبه جمعیت مرکزینه ارسال بیوریله

(تاریخ قدمای ملوك مصریه)

بطلیوس فیسکون

بروجه مسطور بطلیوس فیلومتور وفات ایلدکده زوجه‌سی قلیوپاتر اوغلنی مسند حکومته اجلاس ایتمك استیوب اهالی دخی بو بابده مساعد بولنمش ایسه‌ده متوفانك برادری اولوب صورت حالی بالاده محرر بطلیوس فیسکون حق سلطنتی ادعا وبو دخی برچوق طرفدار پیدا ایتدیکندن روما جمهوری سفیرینك توسطیله وفیسکون همشیره‌سی وبرادرینك زوجه‌سی اولان مومی الیها قلیوپاتری تزویج ایتمك ویکنی تربیه ایله ولیعهد اتخاذ ایلمك شرطیله منازعهٔ مذکوره مندفع اولمش ایسه‌ده فیسکون اشبو عهدینه وفا ایتمیه‌رك همان ولیمه کونی مذکور چوجغی قتل ایتدیردی. مشار الیه هر نقدر فسق وفجور ایله مشغول ایسه‌ده امور مملکتی اصحاب اهلیت واستقامتدن هیراقس نام وزیرینه تفویض ایلدیکندن ابتدای حکومتندن یدی سنه مرورینه قدر مملکتك آسایشنه خلل کلمدی. فقط بوندن صکره برقات دها عیش وعشرته انهماك ایتدکدن بشقه متوفی برادرینك بالجمله طرفدارلرینی اعدام وسفاهت واقعه‌سنك مستلزم اولدیغی

مصارف کلیه یه مقابل اولمق اوزره اموال رعایایه دست تعدی یی دراز ایدوب بو بابده تظلم حال ایدنلری دخی قتل ایتدیر ایدی • بنابرین اصحاب ثروت وسامان وارباب فنون و صنایعدن و سائر اهالیدن پك چوق کسان ترك دیار ایله آسیا و یونان و ایتالیا طرفلرینه هجرت ایلدیلر • اول اثناده روما طرفندن مصره بر سفیر کلوب بونك اوراده بولندیغی مدتجه ملك مشار الیه بعض مرتبه اصلاح حال ایلمش ایسه ده سفیر مومی الیه عودت ایلدکده ینه حرکات سابقه سنه ابتدار و حتی زوجه سی قلیوپاتری تطلیق ایله کندی برادر و همشیره زاده سی اولان مومی الیهانك قزینی تزوج ایلدی • اهالی ارتق مشار الیهك مظالم واقعه سنه طاقت کتوره میه رك رفع لوای عصیان ایتمشلر ایسه ده خدمتنده اولان عساکر اجنبیه اعانه سیله تسکین فساد ایتدکدن صکره اسکندریه ده نقدر کنج و دیکر ادم وار ایسه آت میدانی نام محله جمع ایله کافه سنی قتل ایتدیردی • بونك اوزرینه اهالی تکرار عصیان ایدرك ظالم مشار الیهی احراق بالنار ایتمك اوزره مشعله لرله سراینه هجوم ایتدیلر • فقط هر نصل ایسه تخلیص کریبان ایدرك مطلقه سندن اولان منفیس نام اوغلنی وزوجهٔ جدیده سنی بالاستصحاب قبریس جزیره سنه فرار ایلدیکندن اهالی زمام حکومتی مشار الیهك مطلقه سی اولان سالف الذکر قلیوپاتریدینه تسلیم ایلدیلر •

مشار الیه فیسکون دوچار اولدیغی اشبو فلاکتی مطلقه سنك تحریك وافسادینه حمل ایلدیکندن بوندن طولایی اخذ انتقام مقصدیله مشار الیهادن اولوب رفاقتنده بولنان اوغلنی قتل و جسدینی پاره پاره قطع ایله بر صندق درونده موضوعاً اسکندریه یه ارسال ایدوب بر ضیافت اثناسنده مشار الیهایه تقدیم ایتدیردی • شو حرکت بر

قاندهـا حقنده اهـالينك بغض و نفرتنى دعوت ايلـدى • بونى متعاقب مشار اليه اجانبدن عبارت بر اردو ايله مصر اوزرينه كلمش واهـالى هرنقدر عموما بالاتفاق مقـاومته ابتدار ايلمشـلر ايسه ده عنوة حكـومت مصريه يى تكرار ضبط ايلمشـدر • زوجه سى مشار اليهانك ينه قليوباتر نامنده اولان قزى بالاده بيان اولنديغى وجهله برالشام حكمدارى ديمتريوسك زوجه سى بولنديغندن حكمدار مشار اليه قاين والده سنه امداد ايتمك اوزره بر اردو ايله مصره كلمش ايكن برالشـام طرفنده اختلال وقوعنه مبنى مملكتنه عودته مجبور اولمش ايدى • بروجه محرر مشـار اليه فيسكون حكومت مصريه يى تكرار ضبط ايتدكده ملكهٔ مشار اليها برالشام طرفنه فرار و دامادى نزدينه التجا ايلمش اولمسيله بوكيفيت مصر و برالشـام حكمدارلرى بيننده خصومتى داعى اولدى • بو اثناده اسكندريه لو بر اسكيجنك اوغلى اسكندر زيننا نام برشخص بالاده اعدامى بيان اولنان اسكندر بالانك كويا اوغلى اولديغنى ادعا و بر چوق طرفدار پيدا ايدرك برالشام ملكى ديمتريوس ايله محـاربه يه قيام ايلديكندن مصر حكمدارى بو حادثه يى اخذ انتقـامه تمـام فرصت عديله مرقوم اسكندره اعانه ايتمك اوزره برالشامه عسكر كوندردى و شخص مرقوم برالشـام حكمدارينى خلع ايدرك زمام حكومتى اله الدى • بوندنصكره مصر الكاسنده فيسكونك مظالم و تعديات بى نهايه سنه علاوة برده مثلى نامسبوق درجه ده چكر كه ظهور ايدوب هرطرفده تلف اولديغندن بوندن حاصل اولان تعفنك داعى اولديغى وباعلتى مملكتى بتون بتون خراب ايلدى • مشار اليه فيسكون يكرمى طقوزسنه حكومت ايدوب يتمش اوچ ياشنده اولديغى حالده وفات ايلدى •

بطلميوس لاتير واسكندر

حكمدار سابق فيسكون ميلاددن يوز اون التى سنه مقدم وقوع وفاتنده اوغللرى اولان بطلميوس لاتيرايله اسكندردن قنغيسنى ترجيح ايدرايسه حكومتى اكاتسليم ايتمك اوزره امر انتخابى زوجهٔ اخيره سى قليوپاتره حواله و مصرك جانب غربيسنده واقع سيرنيانك ايالتنى دخى بطليوس اپيويه نام ولد نامشروعنه ترك ايلمش ايدى . مشار اليها دخى كوچك اوغلى اولان اسكندرك حداثت سننه مبنى مومى اليه حكمدار اولديغى حالده زمام حكومت نوعما كندو النده بولنه جغنى ملاحظه سيله بونى اجلاس و بيوك اوغلنى قبريس اطه سنه والى تعيين ايلمش ايسه ده مشار اليهانك شوحركتى موافق حقانيت اولمديغى جهتله كبراى ملت اتفاق و بيوك اوغلى لاتيرك ينه اسكندريه يه جلبيله مقام پدره اجلاس وكوچك برادرى اسكندرك دخى انك يرينه قبريس جزيره سنه تعيين و اعزامى حقنده مشار اليهايى اجبار ايتديلر .
لاتير مقدم تزوج ايتمش اولديغى قليوپاتر نام همشيره سنى تطليق ايله سيلين اسمنده ديكر همشيره سنى تزوج ايلديكندن مطلقهٔ مرقومه برالشام طرفنه كيدوب خطهٔ مذكوره حكمدارى بولنان انطيوكوس غريپوسك برادرى دوسيزيك نام ذات ايله تزوج ايلمشيدى ، مومى اليه انطاكيه شهرنده برادرى عليهنه برفساد چيقارديغندن حكمدار مشار اليه شهرى مذكورى حصر وتضييق ايدوب ومرقوم قليوپاتر دخى زوجى شهرده بولنمديغى جهتله مقاومته مقتدر اوله ميوب انطيوكوس ايله معاهده ايدرك كندوسنى وشهر مذكورى تسليم ايلدى . حكمدار مشار اليهك زوجه سى تريفين مومى اليها قليوپاترى اعدام ايتديرديكندن

مقتوله نك زوجى دوسيزيك دخى اخذ انتقامه قيام و برادرى ايله محاربه و غلبه ايدرك مومى اليها تريفينى اخذ و اعدام ايلدى . مصر ملكى لاتيراشبو دوسيزيك ايله عقد اتفاق ايتديكندن اول اثناده براثنام حكومتى داخلنده بولنان يهوديلر عصيان ايتمسيله يهوديلر ملكى بولنان يوحان هيركان شو اختلالى فرصت اتخاذ ايله دوسيزيكك تحت تصرفنده اولان ساماريه شهرينى محاصره ايلمكله مصر ملكى متفقنك امدادينه عسكر ارسالنه ابتدار ايدوب انجق وكلاسندن والده سنك معتمدى اولان ايكى يهودى ملك مشار اليهى بو نيتدن صرف نظر ايتديرمكه سعى ايتمشلر ايسه ده مشار اليه كرك بو خصوصده و كرك ديكر مصالحده والده سنك رأى و نصيحتنه اصلا سمع اعتبار ايلمديكندن مومى اليها بوندن زياده منفعل اولهرق اوغلى مشار اليهك خلعيله يرينه كندوسنه مطيع كورينان ديكر اوغلى اسكندرك مسند حكومته اقعادينى تصميم و بركون كندو خدمه سندن برقاچ كشى يى جرح ايتديروب بونلر ايله اسكندريه سوقاقلرنده فرياد و فغان ايدرك كويا ملك كندوسنى قتل ايتديرمك ايچون اوزرينه ادملر كوندرمش و مدافعه ايدن خادملرى اولوجهله مجروح اولمش اولديغنى اشاعه و اعلان ايلديكندن اهالى شو صنيعه يى حقيقته حمل ايله عصيان ايدرك حكمدارى خلع و زوجه سنى اسكندريه ده توقيف ايله كندوسنى قبريس اطه سنه طرد و ابعاد و يرينه برادرى اسكندرى مسند حكومته اقعاد ايلديلر . مشار اليه لاتيرو دوچار اولديغى اشبو فلاكتلرى يهوديلره اسناد ايلديكندن بر مقدار عسكر جمع ايدرك يهوديلر ملكى بولنان اسكندر عليهنه اعلان حرب ايلدى و شاريه نهرى ساحلنده طرفين بيننده عظيم بر محاربه وقوعبولوب بو وقعده

اسكندر مغلوب واوتوز بيك قدر يهودى عسكرى مقتول اولدى. ژوزف واسترابون نام مؤرخلرك روايتنه كوره بو محاربه ده لاتير طوتيلان اسرانك كافه سنى قتل ولاشه لرينى عسكرينه اكل ايتديرمشدر. اشبو حركت وحشيانه صفت انسانيته مغاير اولديغى جهتله شايان اعتماد كورنمز ايسه ده اول وقتلرده ارتكاب اولنان انواع حركات غدارانه يه نظراً بونك دخى وقوعى عقلا يكده استبعاد اولنه مز. بوندن صكره مصر ملكى بولنان اسكندر طائفهٔ يهوددن بولنان وكلاسنك والده سى واسطه سيله وقوعبولان تشويقى اوزرينه برادرو ترتيب ايدرلكو والده سنى دخى برابر الهرق برادريله محاربه ايتمك اوزره برالشام طرفنه عزيمت واثناى راهده اسكندر نام اوغلنى استانكوى جزيره سنده ترك ايلدى. اول اثناده لاتير عكا شهرينى محاصره ايتديكندن مصر ملكى كندوسيله محاربه وغلبه ايتمكله لاتير اورادن يقه يى قورتاروب برادرينك غيبوبتى اثناسنده مصر حكومتنى ضبط ايتمك اوزره اسكندريه يه كتمش ايسه ده اهالى كندوسنى قبول ايتمديكندن تحت اداره سنده بولنان قبريس جزيره سنه عودت ايلدى. قليوپاتر اوغلى لاتيرك شام ملكى انطيوكوس غريپوس عليهنده بولنان برادرى انطيوكوس دوسيزيك ايله اتفاق ايلديكنه مبنى ديكر اوغلى اسكندرى شام ملكنك امدادينه ارسال وحتى لاتيرك زوجه سى اولوب مقدما اسكندريه ده اليقونلمش اولان سلين نام خاتونى ملك مشار اليهه تزويج ايلدى. قليوپاتر حرص وطمعى غالب برادم اولوب بو يولده هر درلو قبايحى ارتكاب ايلديكندن امدادينه كتمش اولديغى يهوديلر ملكى نزدنده مسافر اولديغى حالده مشار اليهى قتل ايله مملكتنى ضبط ايلمكى تصميم ايدوب فقط وكلاسى اشبو نيت فاسده نك اجراسندن

کندوسنی منع ایتمشلردر . بوندنصکره مصر ملکی اسکندر والده سیله برابر اسکندریه یه عودت ایلدکده والده سنك اوضاع متحکمانه سندن دلگیر اوله رق زمام حکومتی ترك ایله آحاد ناس منزله سنه تنزله دخی راضی اولمش ایسه ده والده سنك کندو علیهنده سوء قصد ایده جکنی استخبار ایتدکله مومی الیهایی کندوسی قتل ایتدیردی . بونك اوزرینه اهالی عصیان ایدرك ملك مشار الیهی خلع و طرد و برادری لاتیری قبریس اطه سندن جلب ایله یرینه اجلاس ایتدیلر . بو اثناده حکمدار اسبقك سالف الذکر اوغلی بطلمیوس اپیون وفات ایدوب تحت تصرفنده اولان سیرینایك ایالتنی باوصیتنامه روما جمهورینه ترك ایلدی .

مشار الیه لاتیر برمنوال محرر مسند نشین حکومت اولدقده مصرك جانب جنوبیسنده واقع صعیدده اختلال ظهور و ملك سابق اسکندر دخی گروه عصات ایله اتحاد ایدرك ملك لاحق اوزرینه کیدوب غلبهٔ کلیه یه مظهر اولدیلر . بو وقعه ده مشهور تب شهری خراب و اثنای محاربه ده اسکندر دخی مقتول اولدی و بوندن براز وقت صکره لاتیر دخی وفات ایلدی . بونك مدت حکومتنك نصف اولی والده سیله مشترك اولدیغی حالده اون بر و نصف ثانیسی بش سنه اولوب قبریس اطه سنده دخی اون سکز سنه اجرای حکومت وحین وفاتنده امر حکومتی قلیوپاتر نام قزینه وصیت ایلدی . فقط بالاده بیان اولندیغی اوزره متوفانك برادری اسکندر برالشام طرفنه کیدر ایکن کذلك اسکندر نامنده و بش یاشنده بر اوغلنی استانکوی جزیره سنده براقمش اولدیغندن الیوم طربزون واماسیه ایالتلرینی مشتمل اولوب پونتوس تعبیر اولنان الکانك میتریدات نام ملك مشهوری اول

اثناده جزیرهٔ مذکوره‌یی فتح و تسخیر وطفل مرقومی دخی اسیر ایتمشیدی؛ برمدت صکره ملك مشار الیهك ممالکنی روما اردوسی سرعسکری سیللا ضبط و استیلا ایلدیکندن مذکور چوجغی دخی رومایه کوندررك اوراده تربیه ایتدیرمش اولمسیله مؤخراً مصر ملکی لاتیر برمنوال محرر وقوع وفاتیله امر حکومت قزنی قلیوپاتره انتقال ایلدیکندن و اول اثناده جنرال مومی الیه دخی روما جمهوری رئیسی بولندیغندن حسب الوراثه اسکندری پدری مقامنه اجلاس ایتمك استیوب بوندن ظهوره کلان منازعه قلیوپاترك اسکندره تزویجیله برطرف ایدلمش ایسه‌ده ولیمه‌دن اون طقوز کون صکره اسکندر زوجه‌سنی قتل ایدرك زمام حکومتی ید استقلالنه الدی.

(مابعدی صکره)　　(خلیل)　　(محمد جمیل)

سفیر پترسبورغ　　سفیر کبیر پارس

(کشف منبع نیل)

نیلك منبعنی کشف ایتمك اوزره لوندره جغرافیا جمعیتی طرفندن مأموراً برقاچ سنه مقدم افریقایه عزیمت ایتمش اولان ذوات ایفای مأموریتله مؤخراً عودت ایتمش و بونلرك اولبابده نشر ایلدکلری سیاحتنامه افریقای شرقی حقنده پك چوق معلومات مفیده‌یی شامل بولنمش اولمغله خلاصهٔ مالنك بروجه آتی ترجمه وتحریرینه ابتدار اولنور.
کرهٔ ارضده بولنان انهار کبیره دن نیل قدر شایان دقت واهمیت اولانی پك ازدر؛ نهر مذکور هرنقدر جسامتجه برنجی دکل ایسه‌ده

بعض احوال عجیبه‌سی و زراعت و حراثت حقنده اولان حسن تأثیر و فوائدی جهتیله انهار سائره‌نك جمله‌سنه تقدیم اولنه بیلور. نیل عموماً خطهٔ مصریه‌نك سبب احیاسی اولوب بالخصوص دلتا (١) تعبیر اولنان الك زیاده منبت و معمور قطعه‌سی دخی انك سایه‌سنده تكون ایتمش و نیل اولمسه افریقانك قابل سكنا اولمیان سائر چوللرندن مصرك هیچ بر فرقی اوله‌میه‌جغی دركار بولنمشدر. فیضانی اثناسنده نهر مذكور صوینك طبیعتیله و یاخود خاصة حفر اولنان جدوللر واسطه‌سیله واصل اولدیغی قوملق و زراعته غیر قابل اولان یرلر فوق الغایه منبت اراضی‌یه تحول ایدوب چول ایكی طرفندن نهر مذكور صوینك واصل اوله‌مدیغی نقطه‌دن بدأ ایدر. انهار سائره‌نك طغیانی اكثریا مرور ایتدكلری مملكت حقنده مصائبدن معدود اولدیغی حالده نیلك فیضانی پك بیوك بر نعمت اولوب مصر اهالیسنك وجودی بوكا متوقفدر. بناً علیه تاریخ میلاددن مقدم مصرده متمكن اولان اقوام نهر مزبوری بر خالق عمیم النوال منزله‌سنه اصعاد ایله اكا عبادت ایدرلر ایدی. نهر مذكور خطهٔ مصریه داخلنده ایكی بیك درتیوز اللی كیلومترو (٢) یعنی مشی

(١) نیل بحر سفیده منصب اولوركن باشلیجه ایكی قوله منقسم اولور. اشبو ایكی قول اراسنده واقع مثلث الشكل اراضئ وسیعه یونان حروف هجاسندن دلتایه مشابه اولدیغی جهتله اولوجهله تسمیه قلنمشدر. اشبو قطعه‌نك موقعی فی الاصل دكز اولوب مرور زمان ایله نیل طولدیرمشدر، قطعهٔ مذكوره الیوم مصرده بحریه اسمیله معروفدر.

(٢) بر كیلومترو ذراع عثمانی ایله تقریباً بیك اوچیوز ارشوندر.

معتدل ايله تقريباً التى يوز ساعتلك مسافه قطع ايتديكى حالده كويا مياه اجنبيه‌يى اخذه تنزل ايتميور كبى درونه ديكر برصو قارشمز. نهر مذكورك الحالةهذه دخى هر نقدر زياده اهميتى وار ايسه‌ده ايلروده فنون وتجارتك توسعيله منبعندن مصبنه قدر سيرسفائنه قابل اوله‌جق برحاله كتوريلور ايسه فوق الغايه كسب اهميت ايده‌جكى تعريفدن مستغنيدر. زيرا اوروپا واسيا اهالئ متمدنه‌سيله افريقانك مدارجدى ومدارسرطان ارالرنده متمكن اهاليسى بيننده اختلاط وتجارته مدار اولمق اوزره نيلدن بشقه محال مسكونه‌دن مرور ايدرطريق يوقدر.

نهر مذكورك برمنوال مشروح اهميت وفوائدى فوق الغايه اولديغى حالده الى يومناهذا منبعى مجهول اولوب ايكى بيك سنه‌دنبرو بوبابده صرف اولنان مساعى واقدامات برفائده‌يى منتج اوله‌مامشدر. ميلادك ايكنجى قرنى اوائلنده وقتنه كوره علم هيئت وجغرافياده مهارتله شهرت شعار اولان بطلميوس نهر مذكور منبعى افريقانك مشهور طاغلرندن جبال قمر ارالرنده واقع كوللر اولوب بونلر دخى باشلجه جبال مذكوره‌دن نزول ايدن قارصولرندن حاصل اولديغى علم جغرافياده تأليف كرده‌سى اولان كتاب مشهورده بيان ايلمش ايدى، اولوقتدنبرو منبع مذكورك كشفى ضمننده تحريات وتشبثاتك ارقه‌سى كسلميوب بالخصوص اللى سنه‌دنبرو بوبابده فوق الغايه سعى واهتمام اولنمشدر. اوروپا جمعيت علميه‌لرى طرفندن وقوعبولان تشويقات اوزرينه مصر واليسى اسبق محمد على پاشا طرفندن بالدفعات مأمورلر ارسال اولنمش وبونلر نهر مذكور واسطه‌سيله منبعنه قدر كتمكه چاليشوب هر نقدر نيلك باشلجه شعبه‌لرندن بحر

الازرق تعبیر اولنان نهرك منبعنی کشف ایلمشلر ایسه‌ده اثنای راهده تصادف اولنان مشکلات و مخاطراتدن ناشی بحر الابیض تسمیه اولنان نهر اصلی منبعنك کشفی ممکن اوله‌مامش ایدی . فقط مشکلات واقعه ارباب غیرته ایراث فتور ایتمه‌دکدن بشقه معظمات امورك شرفی صعوبت و مشکلاتی نسبتنده بولندیغندن ابقای نام آرزوسی تازیانهٔ شوق و غیرت اولدیغی جهتله نهر مذکور منبعنك کشفی شرفنه نائل اولمق داعیه‌سنده بولنان اصحاب همتدن موسیو دارنود ١٨٤١ سنه‌سنده نهر مذکوردن منبعنه طوغری درت درجه اون بش دقیقه عرض شمالی‌یه قدر کیده‌بیلمش (١) و یولده پك چوق مخاطراته دوچار اولمش ایسه‌ده ینه مأیوساً عودت ایتمشیدی .

مومی الیه صکره خرطومده (٢) قونسلوس وکیلی بولنان ساردنیالی موسیو برون روله نهر اصلی ظنیله بحر الجبل تعبیر اولنان نهر سواحلنه دائر بعض تحقیقات اجرا ایتمش ایسه‌ده نهر مذکور نیل اصلی اولمقدن بشقه باشلیجه شعبه‌لرندن دخی اولمدیغی مؤخراً تحقق ایتمشدر . ١٨٥٤ سنه‌سنده قوندوقور (٣) شهرنده بولنان

---

(١) نیلك مصبی اوتوز ایکی درجه عرض شمالیده واقع اولدیغندن موسیو دارنود منبعنه طوغری یکرمی سکز درجه اون بش دقیقه‌لك یعنی خط مستقیم اوزره حساب اولنسه مشی معتدل ایله تقریباً درت یوز سکسان بش ساعتلك مسافه قطع ایتمش دیمك اولور .

(٢) خرطوم اون بش درجه عرض شمالی و اوتوز درجه طول شرقیده واقع اولوب سودانك الك بیوك شهرلرندندر . قاهره ایله ما بینی مشی معتدل ایله تخمیناً اوچیوز ساعتلك مسافه‌در .

(٣) قوندوقور بعضاً دخی قوندار تسمیه اولنور . اون ایکی درجه

اوستریالی پاپاسلردن موسیو کنلو بلشمر اوچ درجه قرق دقیقه عرض شمالی یه قدر نیل اوزرنده کیدوب اوراده نهرك ایکی طرفنده متمکن بولنان باری قبیله سندن یوقاری طرفلرك احوالنی سؤال ایتدکده برای قدر دها کیدر ایسه نیل بر قاچ شعبه یه منقسم اوله رق عمقی پك ازاله جغندن ایلرویه نهرا کیدلمك قابل اوله میه جغی خبرویرلدیکندن مومی الیه عودته مجبور اولمش و مؤخرا قول مذکورك عدم صحتی تبین ایتمشدر . محمد علی پاشا مرحوم طرفندن کوندریلان مأمورلر مشکلات واقعه نك دفعنه مدار اوله جق اسباب سفریه لری سائرلرندن زیاده مکمل ایکن اوچ درجه یکرمی ایکی دقیقه عرض شمالی یی تجاوز ایده مامشدر . محل مذکور نیانزا کولندن نیلك چیقدیغی موقعه مشی معتدل ایله تخمیناً یتمش بش ساعتلك مسافه در .
اورالرده بر قاچ شدید اقندی یه تصادف ایدوب نیلك صوینی دخی دائما بر قرارده مشاهده ایلدکلرندن منبعنه تقربدن مأیوس اوله رق مصره رجعت ایلدیلر .

اولوجهله هر نقدر سر منزل مقصوده وصول میسر اوله مامش ایسه ده برعنوال مشروح وقوعبولان تشبثات وتحریات بالکلیه بی ثمره دخی قالمامشدر . چونکه تشبثات مذکوره دن منبع نیلك خط استوا تحتنده ویاخود دها ایلرو جنوب طرفنده بولندیغی اکلاشلدیغندن منبع مذکورك کشفی ایچون شمدی یه قدر اجرا اولندیغی کبی شمالدن

اوتوز درت دقیقه عرض شمالی و اوتوز بش درجه اون دقیقه طول شرقیده واقع برشهر اولوب اللی بیك نفوسی حاویدر . اهالیسنك اکثریسی خرستیان اولوب افریقاده بتپرست اولنلری دین عیسوی یه دعوت ایچون اوروپادن کیدن پاپاسلرك مرکزیدر .

جنوب طرفنه طوغری کیتمکدن ایسه افریقانك طرف شرقیسندن
حرکتله غرب طرفنه طوغری عزیمت اولنسه حصول مقصد دها
سهولتله میسر اوله‌جغی استدلال اولنمشدر . افریقاده خرستیان
مذهبنك نشرینه مأمور رهبان کروهندن زنکبارده بولنان آلمانیالو
بعض پاپاسلرك تحقیقات اخیره‌سیله دخی طریق مذکورك رجحانیتی
ظاهر اولمشدر . مرقوملر ایشلرنجه خدمت مقدسه عد ایتدکلری
وظیفه‌یی ایفا صره‌سنده فن جغرافیایه دخی خدمت ایتمك و برسر
خفی حکمنده بولنان منبع نیلی کشف ایله ابقای نام ایلمك ارزوسیله
بالدفعات افریقانك ایچرولرینه طوغری عزیمت ایتمش و بعض
سیاحتلرنده معلومات وافیه استحصالیچون بر قاچ قوله منقسم
اوله‌رق افریقانك خیلی یرلرینی کشت و کذار ایدوب اولوقته قدر
مجهول بولنان (اوکامبانی) و (اوزامبارا) مملکتلرینی کشف ایلمشلردر .
مملکتین مذکورتیندن برنجیسی افریقانك بحر محیط هندیده واقع
لیمانلرندن مومبازك شمال شرقیسنده و ایکنجیسی جنوب طرفنده در .
بونلرك ایکیسیده خط استوا ایله بش درجه عرض جنوبی بیننده
واقعدر . ١٨٤٨ سنهٔ میلادیه‌سنده سالف الذکر پاپاسلردن موسیو
ربمان ایکنجی مملکتدن مرور ایدرك تایتا طاغلرینه واصل و تاغا
تسمیه اولنان الك یوکسك محلنه قدر چیقوب اورادن تپه‌سی قارایله
مستور اولان (کیلیمانجارو) طاغنی اللی التمش کیلومترو مسافه‌دن
مشاهده ایلمشدر . بر سنه صکره مرقومك رفیقی دوقتور کرایفپك
چوق مشکلات و مخاطراته دوچار اولدیغی حالده التی یدی یوز
کیلومترو مسافه دها ایلرولیوب اوکامبانی مملکتنك شمال غربیسنده
برنجی درجه عرض جنوبیده و ساحلدن اوچیوز کیلومترو مسافه‌ده

تپه‌سی قار ایله مستور و جوارنده برینار طاغ بولنان کینا اسمنده دیکر بر جبل کشف ایلمش ایسه ده خسته‌لقدن ناشی ایلرو کیده‌میه‌رك عودته مجبور اولمش و یرینه دوقتور ارهاد نامنده دیکر بر ذات تعیین ایدلمشدر.

دوقتور ارهاد ایچلرنده سیاحت ایده‌جکی قومك لسانی اوکرنمك مأموریتجه پك چوق سهولتی موجب اوله‌جغنی بیلدیکندن اول امرده بحر محیط هندی ساحلنده واقع اولوب مملکتك ایچروسنه آمدشد ایدن کاروانلرك مرکزی بولنان تونغا شهرینه عزیمت و اوراده التی ای قدر اقامتله عرب و زنجی تجارینك اکثریسیله اختلاط و الفت ایدرك تحقیقته مأمور اولدیغی محللره دائر تجارمرقومه‌دن پك چوق معلومات مفیده اخذ و اولدقجه لسانلرینی تعلم ایلدکدن صکره رفیقی ربمان ایله برلشه‌رك افریقانك ایچرولرینه طوغری بر قاچ دفعه عزیمت و تحقیقات کافیه‌یی بعد الاجرا بالاتفاق برخریطه ترسیم و تنظیم ایتمشلردر. خریطهٔ مذکوره‌ده افریقای شرقینك سواحلی ایله یکرمی بر درجه طول شرقی اراسنده واقع و یدی درجه عرض شمالیدن اون بش درجه عرض جنوبی‌یه قدر ممتد اولان محللر کوسترلمشدر. خریطهٔ مذکوره‌ده کندیلرینك و دوقتور کراپفك بالذات کشف و تحقیق ایلدکلری یرلری کوستردکدن بشقه اعتماد ایتدکلری استخبارات اوزرینه دخی بعض مملکتلر تحریر ایتمش وحتی اونیاموزی مملکتنك طرف غربیسنده شمالدن جنوبه طوغری اون درت درجه امتدادنده و تخمیناً قرق بیك مربع ساعت وسعتنده بر دکز ارائه ایلمشلر ایدی. فقط اورالرده اویله بر دکز اولدیغندن دائر اولوقته قدر اصلا مسموعات اولمدیغندن خلق بوکا اعتقادده تردد

ایتمش و جغرافیوندن بعضیلری خریطهٔ مذکوره‌نك صحتنه ذاهب اولمشلر ایسه‌ده اکثریسی رد ایتمشلر ایدی. مؤخراً بونك ذکر اولنیوب نیلك منبعی عد اولنه‌بیلان کوللر اولدیغی ومرقوم پاپاسلرك خریطه‌یه اولوجهله یاکلش تحریر ایلملری کندولری اوراره قدر بالذات کیتمیوب براولردن اخذ ایتدکلری معلومات غیر صحیحه‌دن نشأت ایلدیکی تحقق ایتمش بووجهله جبال قمر ارالرنده متعدد کوللر بولندیغی حقنده بطلیوس روایتنك صحتی تبین ایلمشدر.

خریطهٔ مذکوره هرنقدر ناقص ایسه‌ده پك چوق معلومات مفیده‌یی شامل اولدیغندن کندولرندنصکره اوراده سیاحت ایدنلرك زیاده‌سیله ایشلرینه یرامش و موسیو ریمان و رفقاسی معرفتیله کشف اولنوب فقط کرکی کبی تحقیق اولنه میان کینا و کیلیمانجارو طاغلرینك موقعلری نره‌ده‌در وجسامت وارتفاعلری نقدردر، عجبا بونلر دیکر جبال متسلسه‌یه مربوطمیدر و مملکتك داخلنده شعبه‌لری وارمیدر و نیلك منبعی عد اولنان کوللره صو ویران جبال متفرعاتندنمیدر جغرافیون بونلرینك تحقیقنی مراق ایلمش اولدقلرندن التی سنه مقدم لونده‌ره جغرافیا جمعیت علمیه‌سی مذکور کوللرك بولندیغی محلاره قدر کیدرك وسعت وشکل و عمقلرینی و سطح دریادن ارتفاعلرینی تحقیق و طاغلرك موقعلرینی و شعبه‌لرینی و احوال سائره‌سنی تعیین و تدقیق ایتمك وباخصوص نیلك منبعنی کشفه بذل مقدرت ایلمك اوزره افریقای شرقی‌یه برقاچ مأمور ارسالنه قرار ویروب چونکه بویله برمأموریتك ذاتاً بومثللو برامر مشکلك اجراسی شرفنه طبعاً مائل وقطعات حاره‌ده وطوائف وحشیه ایچنده سیاحت ایتمش و مشاق ومخاطرات سفریه‌نك انواعنی کورمش اصحاب همت و معلومات عنهده‌سنه

احاله‌سی لازم کله جکی جهتله کیفیت لدی الاعلان هندستان اردوسی ضابطاندن یوزباشی بورتون و یوزباشی سپیك ظهور ایدرك بونلر اوصاف مطلوبه ایله متصف و برنجیسی جزیرة العربده و باخصوص خطۀ حجازیه‌ده بالدفعات سیاحتی وایکنجیسی هندستانده حیوانات وحشیه صید خطرناکنده ابراز ایتدیکی جسارتی ایله مشهور اولدقلرندن جمعیت مذکوره مأموریت مشکلۀ مزبوره‌یی مومی الیهمایه احاله ایلمشیدی. بونلر عدن کورفزی اوزرنده واقع و افریقا شهرلرندن معدود بربرادن حرکت و صومالیس و غاللاس مملکتلرندن چکه‌رك کشف و تحقیق ایده‌جکلری قطعات مرکزیه‌یه قدر کیدوب بعده طریق دیکردن زنکباره عودتی تصمیم ایتدیلر و بو تدبیر فی الحقیقه موافق مصلحت اولوب چونکه افریقایه طرف شرقدن عزیمت مراد اولندیغی حالده البته محل ملاقات اولمق اوزره تعیین ایتدکلری عدن شهرینه الك یقین اولان موقعدن باشلامق ایجاب ایدر. زنکباره عزیمتلری مقرر اولدیغی حالده بحرا کیتمیوبده برا عزیمتدن مرادلری دخی مأموریتلرندن مقصد اصلی اولان منبع نیله بلکه تصادف اولنور خیالسی ایدی و بو تصورلری سائر صورتله بجا ایسه‌ده برخطاسی اولوب او دخی اثنای راهده تصادف ایده‌جکلری اهالی و اقوامك عادات واخلاقلرینی اولجه پیش نظر مطالعه‌یه الماممش اوللیدر. اویله طوائف جاهله ایچنده کشت وکذار ایده‌جك سیاحین ایچون منزل مقصوده وصولك شرط اعظمی مرور ایده‌جکی محللرده متمکن اقوامك طبایع مختلفه‌لرینی اولجه تحقیق و تدقیق ایدرك اکا کوره حرکت اتمکدر.

افریقای شرقی اوچ صنف زنجی اهالی ایله مسکوندر. برنجی صنف

مقیم اولوب محکم یاپلمش قریه‌لرده متمکن و زراعتله مشغولدرلر. بونلر زیاده سیله جنکاور اولوب بینلرنده محاربه اکسک اولمز. فقط اجنبیلر حقنده حسن معامله کوستروب خصومت ایتمزلر. بونلر خط استوانک طرف جنوبیسنده دکزایله بیوک کوللرک بولندقلری قطعه اراسنده متمکندرلر. هندیلرله اختلاط و ازدواج مناسبتیله شکل و سیمالرنده خیلیجه تغیر حاصل اولمشدر. روایت اولدیغنه کوره سائر زنجیلردن تمیزلرینه مدار اولان اوصافلری بوندن نشأت ایتمشدر.

ایکنجی صنفک نصفی مقداری زراع و قصوری کوچه بردر. امر زراعت طائفهٔ نسایه محول اولوب ارککلری حیوانات رعیی ایله مشغولدر. طبیعتلری صورت تعیشلری کبی متلون و متغیردر. بونلرک ایچنه کیرمک تهلکه‌سنی اختیار ایدن سیاح موفقیت مأمول اولدیغی زمانی بیلمک کرکدر.

اوچنجی صنف کافة کوچه بردر. بونلر غایت غدار و خونریز بر قوم اولوب قومشولری حقنده مضر و اجنبیلرک خصم جانیدرلر. رؤساسندن تأمینات الـمدقجه قوهٔ کافیه اولمقسزین بونلرک مملکتنده ابتداله کشت و کذار ممکن دکلدر. مومی الیه بورتون و سپیکک مرور ایده جکاری محللرده ایسه صنف ثالث طوائفنک الک وحشیلری ساکن اولدقلرندن بر قاچ مرحله کیدر کیتمز صومالیلر چادرلرینی باصوب یغما ایلمشلردر. رفقالرندن موسیو هرن حین مدافعه‌ده مقتول و بورتون مجروح اولوب موسیو سپیک دخی اسیر اولدی. اکر مومی الیهم بو فلاکته مملکتک دها ایچرولرنده دوچار اوله‌لردی هیچ بریسی ایچون خلاص متصور دکل ایدی. هله ساحلدن دها یک چوق اوزاقلاشمامش اولدقلرندن بورتون کیرویه

رجعت و بیك زحمتله عدنه مواصلات ایدوب تداوی ایله مشغول اولدیغی حالده بر مدت صکره سپیك دخی بر تقریب یرلولر الندن فرارا تخلیص گریبان ایدرك سالما عدنه واصل اولدی ·

(بقیه‌سی صکره) (قدری)

(اوروپا دولتلرینك احوال حاضره‌سی) (مابعد)

پروسیا دولتی میلادك بیك یدی یوز برتاریخنده تشکل ایلدی · شویله که المانیا ایمپراطوری بولنان مشهور شارلمانیا و انك اخلافی زماننده المانیانك اوته طرفنده کائن ایالات المانیا ایمپراطورلغی داخلنده اولمیوب سرحد معناسنه اولان مارش عنوانیله بر حکومت مستقله اوله‌رق غراف تعبیر اولنور بر بك زیر اداره‌سنده ایدی · بو صورتله ایکی مارش موجود اولوب بری شرقی که شمدی توراق ایالتی ودیگری شمالی که براندبورغ ایالتی تسمیه اولنور · اشبو مارشلرك المانیا ایمپراطورلری طرفندن قید حیات شرطیله بعض غرافلره احاله‌سی معتاد ایکن بعده هر نصلسه ارثا بونلرك خاندانه انتقال ایتکله نومبرغ غرافی هوخن چولرك بگی فریدرایق بیك درتیوز اون برتاریخنده سیچیسموندن براندبورغ هرسکلکنی کلی مبلغه اشترا ایلدی · اوردر توتونیق پروسیانك بعض یرلرینه مالك بولنمش ایسه‌ده براندبورغ هرسکی البت مشار الیه سیچیسموندن لهستان قرالیتی تابعیتنده و دوقه‌لق هیئتنده اولمق اوزره پروسیایی استحصال ایتدی · حکومت مذکوره‌یه متصرف اولمش اولان هرسکلرك الك مشهوری فریدرایق

کیلیوم اولوب مشار الیه بیك التیوز قرق تاریخنده مسند نشین حکومت اوله رق حسن اداره یه موفق اولمش و بیك التی یوز التمش التی تاریخنده بامعاهده پروسیا دوقه لغی ضمیمهٔ ممالك ایدرك بیوك هرسك عنوانی احراز ایلمشدر. بونك اوغلی و خلفی اولان برنجی فریدریق بیك یدی یوز بر تاریخنده ایمپراطور لئوپولددن قراللق عنوانی استحصال و بیك یدی یوزاون اوچ تاریخنده جالس مسند حکومت اولمش اولان اوغلی فریدریق کیلیوم پروسیا ممالکنی توسیع ایدوب انك اوغلی ایکنجی فریدریق دخی بیك یدی یوز قرق تاریخنده مسند الیٔ حکومته قعود ایله پروسیا دولتنی دول معظمه صره سنه ادخال ایلمشدر.

لهستانه همجوار بولنان روسیه و پروسیا دولتلری مملکت مذکوره ده سرزدهٔ ظهور اولان شورش و اختلالی دفع ایله قوانین اساسیه سنی محافظه ایتمك بهانه سیله له ملتنك منازعات داخلیه سنه مداخله ایدرك اولبابده اوستریا دولتیله متحداً بیك یدی یوز یتمش ایکی سنه سی شهر اغستوسنك بشی تاریخنده لهستانك مقاسمه سی حقنده بر عهد نامه عقد و تنظیم و بونك احکامنی کاملاً اجرا برله لهستانی بینلرنده تقسیم ایتدیلر. ممالك مذکوره دفعهٔ ثانیه اوله رق بر دها مقاسمه اولنه رق لهلولر استحصال استقلالیتدن کلیاً قطع امید ایتدکلری حالده بونلردن ممالك اجنبیه یه التجا ایتمش اولان بعض کسان قوسیوسکو نام سرکرده نك زیر قوماندهسنده اوله رق رفع لوای عصیان ایتمشلر ایسه ده حصول مطلبه موفق اولهمامشلردر. بیك یدی یوز طقسان ایکی تاریخنده قطعهٔ مذکوره اوچنجی دفعه اوله رق دول مشار الیهم میانه سنده تقسیم اولنه رق له ملتی بالکلیه

محو و منقرض اولدى ۰ خلاصهٔ كلام اون سكزنجى قرنده اوروپا دولتلرى هيئت حاضره‌لرينه تقرب ايتديلر ۰

بيك يدى يوز سكسان طقوز تاريخنده فرانسه‌ده بر اختلال عظيم ظهور ايلدى ۰ شويله كه مونتسكيو نام مؤلفك روح قوانين عنوانيله معنون كتاب مشهورينك و بو قبيلدن ديكر برطاقم تأليفات معتبره‌نك فرانسه‌ده انتشارى افكار عامه‌نك تحولنى داعى اولديغندن اهالى اولوقته قدر بر فرقه‌يه مخصوص اولان امتيازات و معافياتك لغو و امحاسيله بينلرنده مساواته رعايت اولنمق داعيه‌سيله قيام ايلديلر ۰ فرانسه‌ده اولوجهله اصلزادكان كروهنك بعض امتيازاته مظهر اولسى و ويركونك متساوياً اخذ و تحصيل اولنمامسى و حرف و صنايع و تجارت و زراعت حقنده برطاقم موانع و مشكلاتك موجود بولنمسى وطرق و معابرك فقدانى و اداره‌جه برطاقم سوء استعمالات وقوعى ملابسه‌سيله اهالينك فقر و اضطرارى بردرجه‌يه رسيده اولمشيديكه بالدفعات مجرد دفع دغدغهٔ جوع مقصديله رفع لواى عصيان ايدوب برچوغى دخى اجلقدن هلاك اولدقلرى حالده قحط و غلانك اندفاعنه چاره بولنه‌مز ايدى ۰

اينته اولوقت يالكز فرانسه دكل بلكه عموماً اوروپا شو حال فلاكت اشتماله دوچار اولمشيدى ۰ فقط فرانسه‌ده ارباب بصيرت واصحاب درايتك بين الناس نشرينه سعى ايتدكلرى افكار صائبه‌دن هيئت دولت ناخشنود اولوب سائر ممالكده ايسه شو كيفيت بالعكس دولتجه ملتزم اوله‌رق اولبابده تشويقات لازمه اجرا قلنور ايدى ۰ ازجمله پروسيا قرالى بيوك فريدريقك سعى وهمتى پروسيا دولتنك اعلاى شانى و تبعه و زيردستانك استحصال اسباب رفاه و سعادت حالى

امرینه معطوف اولدیغی مثللو اوستریا ایمپراطوری ایکنجی ژوزف دخی ادارهٔ دولتجه خیلی اصلاحات اجرا ایتمشیدی ٠ فقط اوستریا دولتی ملل مختلفه‌دن مرکب بولندیغندن اولبابده موانع ومشکلاته کرفتار اولور ایدی ٠ فرانسه‌ده اولوقت اهالی صنوف ثلثه‌یه منقسم اولوب بری فرقهٔ رهبان ودیکری کروه اصلزادکان واوچنجیسی دخی آحاد ناسدن عبارت ایدی ٠ رهبان طاقمی کلی اراضی واملاکه متصرف اولوب اصلزادکان ایسه طرف دولتدن برچوق امتیازاته مظهر اولدقلرندن بونلر اشبو حقوقک محافظه‌سنه بذل مقدور ایتدکلری حالده اهالی بونلرک سلبیله قانوناً مساوات کامله اجراسنی وزعامتلرک الغاسنی وقوانین موجوده‌نک اصلاحنی وپارلمنتونک اوقات معینه‌ده ویاخود برصورت دائمه‌ده تجمع ایتمسنی وامر طباعت ودیانت وتجارتک سربست براغلمسنی طلب وادعا ومناسترلرک لغویله بونلره متعلق اراضی واملاک ضبط اولندیغی حالده بک چوق ادم مألوف اولدقلری بطالتی ترکه مجبور وبو جهتله اولوقته قدر غیر محروث بولنان اراضی معمور اوله‌رق ثروت عمومیه‌نک تکثر ایده‌جکی بیان اولنور ایدی ٠ نهایت الامر آحاد ناس صنوف ممتازه‌یه غلبه ایدرک عمومک سعادت حالنه مانع اولان اصول قدیمهٔ مذکوره بالکلیه الغا قاندی ٠ فقط اشبو نتایج اتش اختلالک برقاچ سنه متوالیاً شراره پاش بروز اولمسیله حصولپذیر اولدی ٠

اختلال مذکور اثناسنده ناپولئون بوناپارت ظهور ایدرک وقوعبولان فتوحاتی اوروپا دولتلرینک حال وهیئتلرینی بالکلیه تغییر ایلدی ٠ بیک سکز یوز اون تاریخنده فرانسه دولتنک قدرت وحکومتی زیاده توسع ایتدی ٠ ناپولئون مشهور اوسترلیج محاربه‌سنده روسیه واستریا

اردولرینه غلبه ایدوب پروسیا واسپانیا ممالکنی استیلا ایتدی وفرانسه‌نك
حدودی غاریغلیافودن الب نهری اغزینه قدر ممتد اولوب یوزاوتوز
ایالتـدن عبارت ایدی ۰ جنوره وغان ونیس وآنورس والاشاپل
وفلورانس وامستردام وجنوه وهـامبورغ وروما مشـار الیـه
طرفندن تعیین اولنمش مأمورلر معرفتیله اداره اولنور ایدی ۰ ایتالیا
وناپولی واسپانیاو وستفالیاقرالیتلری وباویه‌را وویرتمبرغ وساقسونیا
ممالکندن عبارت بولنان رین اتحادی دخی فرانسه‌نك زیر تابعیتنده
اولوب ناپولئون اسـویچره جمهوریتنك حامیسی عنوانی حایز ایدی ۰
پروسیا دولتنك بقاسی دخی مشار الیهك رأینه منوط اولوب الحاصل
اوروپاقطعه‌سنك نصفی مقدارنده فرانسه‌نك حکم ونفوذی جاری ایدی
فرانسـه‌نك بو درجه توسع ایتمسی ومشار الیه ناپولئون بوناپارتك
کسب شـان واقتـدار ایلمسی اوروپایه کران کلدیکـندن انکلتره
وروسـیه واوستریا وپروسیا دولتلری فرانسه‌نك هیئت سابقه‌سنه
ارجاعی حقنده بیك سکز یوز اون درت سنه‌سی مارتنك ابتداسنده
برعهدنامه عقـد وتنظیم ایله شهر مذکور غایتنـده دول متفقـهٔ
مذکوره عسکری پارسه قدر کلوب درونـنه دخول ایلدیلر فرداسی
کونی اوستریا وروسیه ایمپراطورلریله پروسیا قرالی دخی بالذات پارسه
کلدیلر وبونلرك رأی وتنسیبی وجهله بوربون خاندانی مسند حکومته
اقعاد وناپولئون بیك سکز یوز اون درت سنه‌سی شهر نیسانك اون
برنده حکمدارلق صفتیله البه اطه‌سنه اعزام وابعاد قلندی ۰ مشار
الیـه اون برآی صکره برتقریب پارسـه رجعتـله کما کان تخت
ایمـپراطـوری‌یه قعود ایلـدی ۰ فقط بوندن برقاچ ماه مرورنده
دول مشار الیهم بینه اتفاق ایله اوزرینه جسیم براردو سوق ایدرك

واترلوده وقوعبولان غلبهٔ عظیمه‌لری اوزرینه ناپولئونی اخذ وسنت الن اطه‌سنه نفی ایتدیلر و بو صورتله اوروپاده بر موازنهٔ دولیه تأسیسنه موفق اولدیلر. بعده اوروپا حکمدارانی مملکتلرینك وقایه‌سی خصوصنده یکدیکرینه مظاهرت ایتمك اوزره سنت الیانس نامیله بر اتفاق عقد ایدرك بیك سکز یوز اون بش تاریخنده ویانه‌ده و بیك سکز یوز اون سکزده الاشاپلده و بیك سکز یوز یکرمی بر تاریخنده لایباخده و بیك سکز یوز یکرمی ایکیده وروتده مکالمه مجلسلری تشکیل ایتدیلر. بیك سکز یوز اوتوزاوچ سنه‌سنده یونانستان کسب استقلال ایتدی وکذلك تاریخ مذکورده بلجیقا فلمنکدن افتراق ایدوب بیك سکز یوز اللی تاریخنه قدر المانیاده دخی بر طاقم انقلابات وقوعه کلدی. بو عصرده علوم و فنونك پك چوق فوائد مادیه‌سی مشاهده اولنوب ازجمله واپور سفائنی وتیمور یوللر ولیلا سفائنه ارائه طریق ایلمکه مخصوص فنارلر احداث و زقاقلر غاز ایله تنویر قلندی. واپور سفینه‌سنك احداثنی امریقالولر فولطون نام کمسنه‌یه اسناد ایدوب انکلتره‌لولر دخی کندولرینه نسبت ایله اثبات مدعا معرضنده جوناسن هول وپاتریق نام کمسنه‌لرك تألیفاتنی درمیان ایدرلر. فی الواقع مومی الیه جوناسن هولك تألیفاتنده عادی کورك یرینه شمدیکی واپور سفائنی چرخی مثللو کمینك کیروسنه بر چرخ وضع اولندیغی حالده اولوقت حرارت واسطه‌سیله قیودن صو اخراجنده استعمال اولنوب بوقوم تعبیر اولنور ماکنه ایله مذکور چرخك تحریکی ممکن اوله‌جغی کوستردیکی مثللو مومی الیه پاتریقك بیك یدی یوز سکسان یدی تاریخنده ادمبورغده طبع اولنمش اولان کتابنده دخی بوکا دائر بعض تفصیلات مسطور بولنمشدر.

بالاده بیان اولندیغی وجهله پاپن نام ذات دخی بعض تألیفاتنده
واپور ماکنه سنك معدن قیولرندن میاه اخراجنده و سیر سفائننده
استعمالی پك چوق فوائدی مستلزم اوله جغنی بیان ایتمشدر.
خلاصهٔ کلام مومی الیه پاپن سفائنك واپور ماکنه سی واسطه سیله
تحریکنی مومی الیه جوناسن هولدن قرق ایکی سنه اول بیان ایتمش
و اولبابده چوق تجربه لر وقوعبولمشدر. فقط بالتجربه محسناتی
آکلاشلدقدنصکره کرك یولجی وکرك امتعه نقلنده الك اول استعمال
قلنمش اولان واپور سفینه سی فولطونك امریقاده واقع نیورق
شهرنده بیك سکز یوز یدی سنه سنده انشا ایتمش اولدیغی سفینه در.
ایشته بوندن صکره ممالك مجتمعهٔ امریقاده واپور سفینه لری تکثر
ایدرك جمهور مشارالیهك تزاید ثروت و اقتدارینی موجب اولدی
وبعده اوروپاده دخی واپور سفائنی انشاسنه رغبت اولنه رق شمدیکی
حالی کسب ایلدی.
تمور یوللر جورج استیفنسون نام ذاتك اثر همتی اولمق اوزره بیك سکز
یوز اون درت تاریخنده اختراع اولنمشدر شویله که فرانسه مهندسلرندن
ژوزف قوغنوت بیك یدی یوز یتمش تاریخنده واپور عربه لری انشا
ایتدی. امریقاده واپور ماکنه سی ایجاد اولنمش اولان اولیویه اوان
بیك یدی یوز طقسان تاریخنده واپور عربه لری انشا ایدرك طرق
عادیه اوزرنده تحریك ایتمش ایسه ده حسن نتیجه یی منتج اوله مامش
ایدی. الك اول تره ویسیك و ویویان نام کمسنه لر معادنده مستعمل
اولان تمور یوللر اوزرنده واپور عربه لری ایشلتمشلردر. اون یدنجی
قرندنبرو انکلتره معادن قیولرنده اغاجدن یوللر یاپیله رق بونلرك
اوزرنده عادی عربه لر تحریك اولنور ایدی. بعده کرك معادنده و کرك

فابریقه‌لر درونده اکثر یوللر تیموردن اعمال اولنه‌رق اوزرنده بارکیر ایله عربه چکیلور ایدی . بناءعلیه بیك سکز یوز درت تاریخنده بارکیر یرینه واپور استعمال اولنوب بو وجهله تیمور یول حصوله کلمشدر . فقط بروجه محرر معدن و فابریقه‌لرده اوّل ایشلتدیریلان ماکنه‌لر اولقدر قوتلو اولمیوب بو جهتله سیرلری دخی سریع اولمدیغندن ابتدالرنده تیمور یوللرك شمدی مشهود اولدیغی درجه فائده‌سی مأمول دکل ایدی . بیك سکز یوز اون اوچ تاریخنده انکلتره‌لو مهندس بلاکت واپور عربه‌سی نقدر اغر یاپیلور ایسه تکرلکارینك تیمور یول اوزرینه اولان دلك و تماسی اولقدر تناقص ایده‌جکنی کشف ایتدی . بیك سکز یوز اون درت تاریخنده ژورژ استیفنسون جسیم واپور ماکنه‌لری اعمال ایدرك کلینغورت معدنلری تیمور یول عربه‌لرنده استعمال اولنمش ایسه‌ده بونلر درت ساعتده یالکز ایکی فرسخ (١) مسافه قطع ایتدکلرندن عادی عربه‌لردن هیچ بر فرقی یوق ایدی . فرانسه مهندسلرندن سکین تیمور یول واپور ماکنه‌سنك یالکز قزغانی بعض مرتبه تعدیل یعنی مولدالبخاری عادی قزغان هیئتنده اولیه‌رق بر طاقم بوریلردن عبارت اولمق اوزره اعمال ایلدی . اشبو بوریلرك درونی صو ایله طولدیرلدقده حرارته قارشو اولان سطحنك و بو وجهله تسخین ایدن صویك مقداری تزاید ایدرك و بوندن دخی مدت قلیله ظرفنده چوق بخار حاصل اوله‌رق ماکنه‌نك قوهٔ محرکه‌سی متزاید اولور ایدی . ایشته مهندس موسی الیهك بو صورتله برنجی دفعه اوله‌رق اعمال ایتدیکی مولدالبخار قزغانلری قرق اوچ عدد بوریدن عبارت اولوب بعده بونلر یتمش بش و یوز و حتی یوز

(١) مشی معتدل ایله بر ساعتلك مسافه‌در .

یکرمی بشه قدر ابلاغ اولندی . بیك سکز یوز یکرمی سکز تاریخنده روبرت و ژورژ استیفنسونك مومی الیه سکینك اصوله توفیقاً اعمال ایتمش اولدقلری قوزه اسمنده واپور عربه‌سی اون ایکی بیك طقوز یوز قرق ایکی کیلوغرام یوکی حامل اولدیغی حالده ساعتده التی فرسخ و بوش اولدیغی حالده دخی یدی دقیقه‌ده بر فرسخ مسافه قطع ایلدی . بونك اوزرینه مومی الیهمه انکلتره دولتی طرفندن مقدار وافی مکافات اعطا اولنوب اندن صکره اوروپانك هر طرفنده تیمور یوللر تکثر ایلدی .

تلغراف دخی قرن حاضر اختراعات مهمه‌سندندر . مقدملری بر وقعه‌نك سرعتله بر محلدن دیکر بر محله اخباری مراد اولندقده اتش یاقق و بیراق چکمك کبی علامتلر استعمال اولنور ایدی . بونلر الیوم مستعمل اولان تلغراف الکتریقی‌یه مشابه شیلر دکل ایسه‌ده بونك اختراعنه بر مقدمه اولمشدر . بیك یدی یوز التمش تاریخنده فی الاصل فرانسه‌لی اولوب جنوره‌ده متمکن بولنان جورج لوئی لزاژ سیالهٔ برقیه‌نك تلغرافده استعمالنی تصور ایدوب شویله که حروف هجا عددنجه یکرمی درت پارچه تل الدرق بونلری غیر ناقل الکتریق بر ماده ایله یکدیکرندن تفریق ایتدکدن صکره ایکی محل بیننده تمدید و هر برینك اوجنه بر الکتریق بوصله‌سی ربط ایله دیکر اوجلرینه الکتریق حاوی بر آلت طوقند یرلدقده مذکور بوصله حرکتله مطلوب اولان حرفی ایما ایدوب بو وجهله افادهٔ مرام اولنور ایدی . یدی یوز سکسان یدی تاریخنده طبیعیوندن لوموند سیالهٔ الکتریقیه‌یی حاوی اجسامك جذب و دفعلری خاصه‌سی اوزرینه مبنی بر کوچك اشارت ماکنه‌سی اعمال ایتدی . و قرن

حاضر اولنده وولطه وستونی کشف اولندی و شومریغ نام کمسنه بیك سکز یوز اون بر تاریخنده صویك الکتریق واسطه‌سیله تحلیلی قاعده‌سنه مبنی بر تلغراف ماکنه‌سی اعمال و قوپنهاق دارالفنونی معلمرندن آرستد بیك سکز یوز یکرمی تاریخنده ابره‌نك سیالهٔ الکتریقیه واسطه‌سیله خاصهٔ مقناطیسیه کسب ایدرك حرکت ایتدیکنی کشف ایلمش ایسه‌ده بونلردن دخی بر نتیجه حاصل اوله‌ماشدر. بعده آراغو نام ذات بر تیمور پارچه‌سی اوزرینه ایپك ایله ملفوف بر باقر تل صاریلوبده اشبو تله سیالهٔ الکتریقیه کچورلدیکی حالده اول تیموره مقناطیسیت کله‌رك کوستریلان تیموری جذب ایتدیکنی وسیالهٔ الکتریقیه منقطع اولدقده اشبو قوهٔ جاذبه زائل اولدیغنی کشف ایتمش و بعده بو اساس اوزرینه ساموئل موریس نام کمسنه بیك سکز یوز اوتوز یدی تاریخنده الیوم مستعمل اولان تلغراف ماکنه‌سنی احداث ایتمشدر. بونك تفصیلاتنه لایقیله کسب اطلاع مراد اولندیغی حالده حکمت طبیعیه کتابلرینه مراجعت اولنمسی اقتضا ایدر.

انقلابات مشروحه‌نك نتیجه‌سی اولمق اوزره اوروپا قطعه‌سی قرق سکز دولت و حکومت مستقله‌یه منقسم اولوب بونلر بروجه آتی بیان اولنور شویله که دولت علیه انکلتره بلجیقا فلمنك پروسیا دانیمارقه اسوج و نوروج روسیه اوستریا المانیا که اوتوز ایکی حکومتدن عبارتدر اسویچره جمهوری فرانسه اسپانیا پورتکیز ایتالیا یونان آندور جمهوری.

بالاده بیان اولنان اختراعات سایه‌سنده الیوم براً و بحراً کرهٔ ارضك هر طرفنده بالسهوله سیاحت و محل بعیده بیننده آن واحدده مخابره اولنوب بو صورتله ممالك بیننی حائل اولان مسافات زائل اولمق

درجه‌سنه کلمش و شو کیفیت طوائف مختلفهٔ عالم میانه‌سنده اختلاط و الفت حصولنی مستلزم بولنمشدر. تیمور یول عربه‌لری اشخاص و اشیا نقلنه منحصر اولیوب کتاب و غزته و سائر ادوات علمیه دخی نقل ایتدیکندن علوم و معارفك هر طرفده تعمیم انتشارینه و تلغراف ایسه بر وقعه‌نك درعقب چار اقطار جهانه اعلاننه بر واسطهٔ قویه اولدیغی درکاردر. ایشته بو وجهله ملل مختلفه رفته رفته بر فامیلیا حکمنه کیروب قرون وسطاده بین الملل اسباب اختلاط و الفتك فقدانیتی پك چوق خصومت و مخالفتی داعی اولدیغی حالده شمدی اولوجهله حصول اختلاط و مناسبت بالعکس ودّ مخالصتی مستلزم اوله‌جغی بی اشتباهدر.

(بقیه‌سی صکره) (محمد شوقی)

ازخلفای اوطهٔ ترجمهٔ باب عالی

(تاریخ حکمای یونان) (مابعد)

ابیمنیدس

ابیمنیدس اون بشنجی اولیمپیاده‌ده آتنه‌یه کلدی. حکیم مومی الیه کویا بر مغاره‌ده اللی یدی سنه متوالیا اویومش و یوز اللی درت و دیکر روایته کوره یوز اللی یدی و علی قول ایکی یوز طقسان سکز سنه یاشامش اولدیغی روایت اولنمشدر.

مومی الیه کرید جزیره‌سنده واقع غنوس (اناديه) شهرندن اولوب سولون آتنه‌ده شهرت بولدیغی اثناده بو دخی جزیرهٔ مذکوره‌ده

کسب اشتهار ایتمشیدی · کندوسی غایت مبارك بر ذات اولوب کمال
زهد و تقوی ایله متصف ایدی و بالجمله طائفهٔ یونان ایپمنیدسك
بالت‌نام حورینك اوغلی اولدیغنه وطرف غیبدن ملهم اولوب اکثریا
کندوسنه وحی ربانی نزول ایلدیکنه ذاهب اولورلر ایدی و اشعار
و امور دینیه‌یه متعلق مواده حصر افکار ایتمشیدی، هر بر معبدی
بر معبودناهنه تخصیص و قرا ومداینی وحتی بیوت و منازلی بعض
مراسم ایله تطهیر ایتمك اصولنی مومی الیه احداث ایلمشدر· ابنای
وطنی حقنده پك حسن ظن و اعتمادی اولمیوب حتی بعض اشعارنده
کریدلیلرك اهالیسی کذب و بطالت ایله مألوف و حیوانات مؤذیه کبی
بد خلق و مضردرلر دیمشدر·

بر کون ایپمنیدسی پدری بر قیون کتورمك ایچون بر قریه‌یه کوندرمشیدی،
عودتنده جاده‌دن براز صاپه‌رق اویله وقتنده کونشك شدت حرارتی
کچنجه‌یه قدر استراحت ایتمك اوزره بر مغاره‌یه دخول ایدوب اوراده
اللی یدی سنه اویقوده قالدی· اویاندقده بو قدر وقت اویودیغندن
بی خبر اولدیغی جهتله یاننده اولان قیونی اطرافنده ارایوب
بوله‌مدیغندن مغاره‌دن طیشارو چیقدقده اوحوالی بالکلیه تبدل
ایتمش اولدیغنی کوره‌رك زیاده متعجب اولدی و متحیرانه قیونی الدیغی
محله شتاب ایلدی، کوردیکه اول خانه‌ده بشقه ادملر اوتوره‌یورلر
ومرادی نه اولدیغنی اکلامیورلر· بونك اوزرینه زیاده تلاش ایدرك شهره
عودت ایلدی· یولده هیچ کوردیکی بر طاقم ادملره راست کلوب
کندیکه تعجبی ارترایدی· پدرینك خانه‌سنه کیردکده کندوسنك کیم
اولدیغنی ونه استدیکنی صوردیلر، نهایت حین مفارقتنده چوجق
اولوب عودتنده بر اختیار ادم اولمش اولان کوچك برادری اوراده

حاضر اولدیغندن پك چوق قبل و قالدن صکره انك واسطه‌سیله کندوسنك کیم اولدیغنی تفهیم ایده‌بیلدی • بونك شو سرگذشت غریبی مملکتك هر طرفنده شایع اوله‌رق زیاده موجب تعجب اولدی • بونك اوزرینه یونان طائفه‌سی ابیمنیدسك تأییدات غیبیه‌یه مظهر اولمش اولمسنی توهم ایلدیلر. مومی الیهك اولقدر مدت اویخوده قالدیغنه اعتماد ایتمیانلر اول مدت اثناسنده ممالك اجنبیه‌ده سیاحت ایدوب بعض تحقیقات علمیه ایله اشتغال ایتمش اولدیغنه ذاهب اولدیلر.

آتنه حکامندن میغاقلس مشهور سیلون فتنه‌سنده بونك باجمله طرفدارلرینی وحتی عبادتخانه‌لره التجا ایدنلری کافة اعدام ایتمش اولمغله بو کیفیت آتنه اهالیسنه فوق الغایه موجب خوف و دهشت اولمشیدی و او ارالق ظهور ایدن وباعلتندن قطع نظر شهرك هر طرفندن گویا بعض ارواح خبیثه چیقه‌رق اهالی‌یه ایصال خسار ایلدیکنی توهم ایدرلر ایدی. بو بابده کاهنلره مراجعت اولندقده اهالینك گویا ارتکاب ایتمش اولدیغی بعض معاصی سببیله شهرك هر طرفی ملوث اولمش اولدیغنی خبر ویرمش اولملریله بر ادم انتخاب و مخصوص بر کمی‌یه ارکاب ایله ابیمنیدسی کتورمك اوزره کرید جزیره‌سنه اعزام ایلدیلر. مومی الیه آتنه‌یه واصل اولدقده برطاقم سیاه و بیاض قیونلر الوب ارئوپاژ تسمیه اولنان مشهور محکمه‌یه کوندردی و اورادن براغوب هر بری استدیکی سمته کیتدی و بونلرك هر بریسنك ارقه‌سنه کیتمك اوزره بر آدم تعیین ایدوب بو قیونلر هرنه‌ده طورورلر ایسه اوراده بر معبودك نامنه ذبح اولنمسنی تنبیه ایلدی و اشبو تنبیهات تماما ایله اجرا اولندی. بونك اوزرینه

درعقب طاعون مندفع اولديغی مثللو ارواح خبيثه عائله سی دخی برطرف اولدی .

اپیمنیدس آتنه ده سولون حكيم ايله عقد الفت ايدرك وضع ايلديكی قوانينك تأسسنه خيلی مداری اولدی . قادينلرك جنازه الايلرنده اجرا ايتدكلری بعض مراسم جاهليه نك عبث برشی اولديغنی جمله يه افهام ايلدی و آتنه اهالیسنی بالتدريج عبادته و قربان ذبحنه ترغيب ايدوب بو طريق ايله قاعدهٔ حقانيته رعايت ايتمكه و حكاملری عليهنه قيام ايلامكه ميل ايتديردی .

بركون مونخی ليماننه نظر ايتدكدن صكره ياننده اولانلره خطاب ايله انسانلر امور مستقبله حقنده پك غافلدرلر . اكر آتنه لولر بو ليمانك كندو مملكتلری باشنه نه فلاكتلر كتوره جكنی بيلمش اولسه لر همان تخريبنه مسارعت ايدرلر ايدی ديدی . اپیمنیدس آتنه ده براز وقت اقامت ايتدكدن صكره عودته نيت ايتدكده آتنه لولر كندوسيچون برسفينه تهيئه ايدوب چكديكی زحمته مقابل اولمق اوزره دخی بر تالان (١) تقديم ايلديلر . مومی اليه اولبابده تشكر ايدوب اقچه لرينی قبول ايلمدی و يالكز كندو حقنده ميل و مودتلرينك بقاسنی و مسقط رأسی اولان آناديه اهالیسی ايله مناسبات دوستانه عقد ايلملرينی رجا ايله اكتفا ايلدی و عزيمتندن اول آتنه ده برنفس عبادتكاه انشا ايتديردی .

اپیمنیدس كندوسی آلههٔ يونانيه دن بريسی اولديغنی و چوق كره احيای اموات ايلديكنی ادعا ايلر ايدی . بمك يديكی اصلا كورلميوب

---

(١) بر تالان التی بيك دراخمی اولوب بو دخی تقريباً يكرمی بش بيك غروشدر .

كويا كندوسنى قدرت حلواسيله حوريلر اطعام ايلديكنى واشبوغدانى حوريلر بر صغرك طرناغنده حفظ ايدوب اوراده صرف مادهٔ غدائيه‌يه منقلب اولديغندن كندوسى يدكده فضلات اوله‌رق وجودندن برشيئ چقمز ديرايدى و لقدمون اهاليسنه ايلروده آرقاديه طائفه‌سنك اسارتنه دوچار اوله‌جقلرينى خبر ويردى.
بركون حوريلره تخصيص ايتمك اوزره مباشرت ايتمش اولديغى بر عبادتگاهك حين انشاسنده اى ايپنيدس بو عبادتگاهى حوريلره تخصيص ايله ژوپيتره اهدا ايله ديو جانب سمادن برندا كلدى. سولونك آتنه‌يه هجرت ايلديكنى خبر الدقده كندوسنه تسلى ويرمك وكريده دعوت ايلمك اوزره زيرده محرر مكتوبى تحرير ايلدى.
عزيز دستم غيرت ايديكز. اكر پيسسترات اسارته آلمش وياخود قوانين مستحسنه تحتنده بولنمامش ادملرى پنجهٔ قهر و استيلاسنه المش اولسه ايدى بلكه حكومتى چوق وقت ممتد اولور ايدى، فقط مادامكه مشاراليهك معامله‌سى سربست وجسور آدملرايله‌در. چوق وقت چكمز سولونك اصولنى تخطر ايدرلر كندوزنجيرلرندن محجوب اوله‌رق حال اسارتده قالمغه قائل اولمزلر اكر بالفرض پيسسترات مدت حياتنده مسند حكومتده پايدار اولسه بيله سلطنتى اولادينه انتقال ايتمز زيرا قوانين مستحسنه تحتنده سربست يشامغه مألوف اشخاصك الى الابد قيد اسارتده قالملرى ممكن دكلدر. سزجه ايسه شوراده بوراده بيهوده امرار وقت ايتيوب همان بو طرفه عزيمت ايلملرينى رجا ايدرم. بوراده اويله خلقه اذيت ويره‌جك ظلمه‌دن كيمسه يوقدر زيرا پك قورقارم كه ملحوظ اولديغى وجهله پيسستراتك هوادارلرى برطرفده سزه تصادف ايدرلك سؤقصد

ایتملرندن قورقارم .

ایمپیدس مدت عمرینی اعمال صالحه ایله امرار ایدوب اشعاری یك سودیکندن منظوم اولەرق برقاچ کتاب تألیف ایتمشدر ونثر اوله رق دخی قربانلره و کرید جمهورینه دائر بر تألیفی واردر .

موما الیهك مدت حیاتی امور غریبه دن عبارت اولدیغندن بعضیلری دخی قاچ سنه اویخوده قالمش ایسه اول مقدار کون ظرفنده اختیار اولدیغنی روایت ایتمشلردر . حین وفاتنده کرید اهالیسی معبود درجه سنده کندوسنه قربانلر کسدیلر . لقدمون اهالیسی دخی وقتیله بر هاتفك واقع اولان تنبیهی وجهله جسدینی کمال تعظیم ایله حفظ ایتدیلر .

آناخارسیس

قرق یدنجی اولمپیادده آتنه یه کلوب مملکتنه عودتندن براز وقت صکره مقتول اولدی . شو حاله نظراً اسالف الترجمه حکمانك اکثریسنه معاصر اولدیغی اکلاشیلور .

اناخارسیس تاتار طائفه سندن اولوب بین الحکما صاحب قدر ومعززلندر . موما الیه تاتارستان حکمداری قارویداسك برادری ایدی پدری تاتار و والده سی یونان اولوب ایکیسنك دخی لسانلرینی کرکی کبی بیلور ایدی . کلامی زیاده بلیغ و مؤثر اولوب تشبثاتنده زیاده جسور و ثابتقدم ایدی . دائما ایکی قات و بول برلباس تلبس وپالکز سود و پنیر ایله تغذی ایدر ایدی . مقالاتی غایت مفید و مختصر اولوب طلاقت و فصاحتده ضرب مثل اولمشیدی وهیچ برشیئده

قور کنور مدیکندن تسبب ایتدوکی اموری الینده باشه چیقاررایدی • اناخارسیس تاتارستاندن شجرتله تمکن ایتمک اوزره آتنه یه کلدی • همان اورایه وصولی متعاقب سالف الترجمه سولونك خانه سنه کیدوب دق باب ایلدی و قپویی اچانه خاصة کندوسنی زیارت ایتمك و بر از وقت نزدنده اقامت ایلمك اوزره کلدیکنی سولونه خبر ویردیدی • سولون بوکا جوابا انسان کندو مملکتنده و یاخود مناسبتی اولان محللرده مسافر اولملیدر دیرایکن اناخارسیس اوزرینه کیروب سولونه خطاب ایله اشته سز مملکتکزده و کندو خانه کزده سکز سزبکا مسافر اولکز و بنمله عقد الفت ایدیکز دیدی • سولون شو حاضر جوابلغی تحسین ایدرك اناخارسیسی مسافرلکه قبول ایلدی و بینلرنده الفت ومودت کامله حاصل اولوب مدت حیاتلرنده قطعاً خلل پذیر اولمدی •

اناخارسیس اشعاره زیاده مائل اولوب تاتارستانك قوانینی نظم ایلدی فن عسکری یه متعلق بر منظومه سی دخی واردر •

آتنا دیر ایدی که باغلردن اوچ نوع اوزم حاصل اولور برنجیسی نشئه ودیکری سرخوشلق واوچنجیسی پشیمانلقدر • آتنه مجالس عمومیه سنده عقلانك مهام مملکته دائر مواد تکلیف ایله اکتفا ایدوب مجانینك بوکا قرار ویرملرینه تعجب ایدرم و برکمسنه آخره شتم ایتدیکی حالده مجازات اولنوب شدتله یکدیکرینی ضرب ایدن پهلوانلره و ایوجیلره عظیم مکافاتلر ویرلمسنك حکمتنی اکلایه میورم دیر ایدی • ویونانلر ابتدای طعامده کوچك قدحلر ایله مکیفات استعمال ایدوب طعامك نهایتنده سرخوش اولمغه باشلادقلری وقت بیوك قدحلر ایله ایچملرینی استغراب و مجالسده خلقك زیاده سربستانه حرکتلرینی

تفریح ایدر ایدی . برکون بر ادمی شراب ایچمکدن نصل منع ایتملیدر دیو کندوسندن سؤال اولندقده ایوجه احوالنه دقت ایده بیلمك ایچون اوکنه بر سرخوش ادم قویملیدر . بوندن اعلا چاره اولمز دیدی .

برکون کندوسنه سزك مملکتده آلات موسیقیدن نه واردر دیو سؤال اولندقده بزده باغ بیله یوقدر دیدی . پهلوانلرك کورشمه چیقمزدن اوّل سورندکاری یاغه جنت حاضرلغی تعبیر ایدر ایدی .

برکون بر سفینه نك تخته سنك قالینلغنه دقت ایتدکدن صکره واه واه دکزده سفر ایدنلر ایله موت اراسنده یالکز درت پارمق مسافه وار ایمش دیدی .

برکون کندوسنه الك امنیتلو سفینه قنغیسیدر دیو سؤال اولندقده لیمانه واصل اولاندر دیو جواب ویردی . انسان کندو لسان و بطننه کرکی کبی مالك اولمغه بذل مقدور ایتملیدر تنبیهنی دائما تکرار ایدر ایدی دنیاده لسان کبی حفظنه تقید و اهتمام اولنه جق برشی اولمدیغنی کوسترمك ایچون دائما الیله اغزینی قپار ایدی .

برکون بر آتنه لی کندوسنی تاتار طائفه سندن اولدیغندن طولایی تعییب ایتدکده مملکتم بکا موجب شین اولیور فقط سن مملکتکه موجب شین اولیورسن دیو جواب ویردی . انسانلرده الك ایو و الك فنا شی ندر دیو سؤال اولندقده لساندر دیدی . انسانك برچوق اقبال پرست دوستی اولمقدن ایسه یالکز بر صادق دوستی اولمسی یکدر دیر ایدی .

دنیاده اولیمی چوقدر دیریمی دیو کندوسنه سؤال اولندقده دکز اوزرنده اولانلری هانکی صنفدن عد ایدیورسکز دیدی . بازارلر انسانلر

بری برلرینی الداتمق ایچون قورلمش یرلردر دیر ایدی ٭

بر کون بر زقاقدن کچرایکن بر سرخوش دلی قانلی کندوسنه بعض مرتبه اطالهٔ لسان ایلدی اناخارسیس اکا نظر ایدرك اوغلم اکرسن کنجلك اثناسنده شرابی کوتوره میور ایسك اختیارلقده چوق وقت صو کوتوره جکسن دیدی ٭

اکثریا قوانینی پردهٔ عنکبوته تشبیه ایدوب سولون بعض خطوط ایله انسانلرك اغراض نفسانیه لرینی ضبط ایتمك ادعاسنده در دیو مومی الیهك وضع ایتدیکی قوانینی تزییف ایدر ایدی ٭ چیقرق ایله طوپراقدن چوملك اعمالی اناخارسیسك ایجادیدر ٭

بر کون اناخارسیس آپولون بتخانه سی کاهنه سی نزدینه کیدرك کندوسندن دها عاقل ادم وار میدر دیو سؤال ایتدکده اوت میسون اسمنده بر ذات وار ٭ اوسندن عاقلدر دیو جواب ظهور ایتدی ٭ آناخارسیس اولوقته قدر انك اسمنی دخی ایشتمامش اولمسندن طولایی متعجب اوله رق مومی الیه میسونك اختیار عزلت ایتمش اولدیغی بر قریه یه عزیمت ایلدی وانی صبان تعمیریله مشغول بولمغله ای میسون ارتق چفت سورمکه وقت یوقدر دیدی ٭ میسون دخی جوابنده نه ایچون وقت اولمسون قریغی اولدیغی حالده صبان تعمیرینه بیله وقت واردر دیدی ٭ فلاطون اشبو میسونی حکما عدادینه ادخال ایتمش ایدی ٭ مومی الیه نوع بشردن طبعا متنفر اولدیغندن بر کوشهٔ عزلت اختیار ایدوب هیچ کمسه ایله اختلاط ایتمدیکی حالده افنای عمر ایلدی ٭ بر کون تنهاده قهقه ایله کولدیکی کورلمکله برایسی یانه واروب کمسه اولمدیغی حالده بو قدر کولمسنك سببی نه اولدیغنی سؤال ایتدکده اشته بنده کمسه اولمدیغی ایچون کولیورم

ديو جواب ويردى ·

مشهور ليديا حكمدارى قريسوس اناخارسيسك شهرت شايعه سنى ايشتمكله كندوسنه بر مقدار اقچه ارسال ايله نزدينه دعوت ايتمكله اناخارسيس جواباً مشاراليهه زيرده مندرج مكتوبى تحرير ايلدى ·

„لسان وعادات وقوانين بلده‌يى اوكرنمك ايچون يونانستانه كلدم · التون وكموشه احتياجم يوقدر اكر اولكندن زياده بضاعهٔ علميه ايله مملكتمه عودت ايدر ايسه‌م پك ممنون اولورم · مع مافيه سزك زيارتكزه كله‌جكم زيرا احباكز عدادينه داخل اولمغى پك ارزو ايدرم ·"

اناخارسيس مدت مديده يونانستانده قالدقدن صكره عودته نيت ايلدى · اثناى راهده يونانستانك بر محلنده مراسم دينيه‌دن بر رسمك اجراسنه تصادف ايتمكله سالماً مملكتنه عودت ايتديكى تقديرده رسم مذكورك اوراده دخى اجراسنى نذر ايلدى · وطننه وصولنده مملكتك عادات قديمه‌سنى تغيير ايله يونانستان قوانينى تأسيس ايتمك استمش ايسه‌ده اهالى طرفندن تلقى بالقبول اولنمدى ·

بر كون اناخارسيس مذكور نذرينى خفياً ايفا ايتمك ايچون بر صيق اورمانه كيدوب النده بر دنبلك اولديغى حالده يونانستان معبودينك قارشوسنده اجراى ايين ايلمكه باشلدى · شو حالنه اهاليدن بريسى مطلع اولمغله طوغرى كيدوب كيفيتى برادرى اولان حكمداره خبر ويردى · اولدخى درعقب كلوب برادرينى اول حالده كورمكله اوق ايله اتوب اوردى · اناخارسيس بوندن متأثرا والده‌ملك منسوب اولديغى طائفه‌نك لسان وعاداتنى اوكرنمك ايچون كتمش اولديغم يونانستانده نى راحت براقشلر ايدى ديه‌رك تسليم روح ايلدى · وفاتندنصكره ابقاى نامى ايچون متعدد ستاتولر اعمال ونصب اولندى ·

(منيف)

(خلاصهٔ پولتیقیه)

فرانسه وانکلتره وبلجیقا وهولانده دولتلری مأمورلرندن مرکب اوله‌رق بو دفعه پارسده تشکل اولنان برقومسیونده خارجدن جلب ایله ممالك مذکوره‌ده تصفیه اولنان خام شکره متعلق بعض نظاماته وبالخصوص مذکور شکر مصفاسنك حین اخراجنده اصحابنه ویرلسی معتاد اولان رسمك مقدارینه قرار ویرلمش واشبو قرار دول مشار الیهم طرفندن لدی التصدیق بر معاهده قالبنه افراغ ایله کانون اولك سکزنده امضا قلنمشدر.

فاس دولتی ممالکنده بعض قبائل رفع لوای عصیان ایلمش اولملریله فاس پادشاهی حضرتلری طرفندن اوزرلرینه مقدار وافی عسکر سوقیله تحت اطاعته ادخال واوزرلرینه کلیتلو ویرکو طرح اولنه‌رق زجر وتنکیللری اجرا قلنمشدر.

مقدمجه دخی یازلدیغی وجه اوزره امریقاده برازیلیا دولتیله بونك جانب جنوبیسنده واقع پاراغه جمهوری بیننده اعلان حرب اولنمق اوزره‌در. بو ماده برازیلیا دولتی جمهور مذکوری بلع ایتمك نیتنده اوله‌رق براز وقتدنبرو امور داخلیه‌سنه مداخله دن خالی اولمدیغندن بو دفعه جمهور مذکور برازیلیانك اشبو حرکاتی علیهنه پروتستو ایدوب برازیلیا دخی بوکا قطعاً احالهٔ سمع اعتبار ایتمیه‌رك کأن لم یکن حکمنده طوته‌جغی جوابنی ویرمش و بونك اوزرینه پاراغه جمهوری پروتستوسی احکامنی حرباً اجرا ایده‌جکنی اعلان ایلمش اولمسندن نشأت ایتمشدر. معلوم اولدیغی اوزره برازیلیا ممالکی همان اوروپا قطعه‌سی جسامتنده اولوب فقط اهالیسی پك ازدر. دولت مشار

ایتالیاك اقصای حدودنده واقع اولوب کندوسنك عشر معشاری وسعتنده بولنان بویله بر کوچك جمهور ایله اوغراشمسی لایقسز اولدیغی فللویهوده تکلفاتی داعی بولندیغی غزته‌لر مطالعاتندندر.

ایتالیا پایتختنك توریندن فلورانسه شهرینه نقلی مسئله‌سی ایتالیا ملت مجلسنه حواله اولنمغله خصوص مذکور بر قاچ دفعه موقع مذاکره‌یه قونلمش و پایتختك اولوجهله تبدیلی ماده‌سی مؤخراً فرانسه و ایتالیا دولتلری بیننده منعقد معاهده احکامی اقتضاسندن اولدیغندن ذات مسئله‌دن قطع نظر بو مقوله داخلی اولان موادده اجنبی مداخله‌سی جائز اولوب اولمیه‌جغی حقنده پك چوق مباحثات جریان ایلمشدر. نهایت نقل ماده‌سی اکثریت آرا ایله قبول اولنمش و فقط مقدم دخی یازلدیغی وجهله بو تدبیرك تورین اهالیسی بیننده زیاده سوء تأثیری اولوب حتی بعض حرکات عصیانیه‌یه دخی قیام ایتمش اولملریله بونلرك اسکانی ضمننده واقع اوله‌جق خساراتلرینه مقابل مقدار مناسب تضمین اقچه‌سی اعطاسنه قرار ویرلمشدر. بناءً علیه کرك بو تضمیناتك اعطاسی و کرك فلورانسه‌ده لازم کله‌جك مصارفك ایفاسی کلی اقچه‌یه محتاج اوله‌جغی درکاردر.

امریقاده جنوبلولر لویزیان مملکتنده برچوق زنجی اسیر ایدرك سلك عسکریلرینه ادخال ایتمشلردر. بونك اوزرینه الیوم ممالك جنوبیه‌ده مطلق زنجیلرك عسکر یازلملری و بونلردن خدمت عسکریه‌یه دخول ایدنلرك اولادلریله برابر نائل حریت اولملری متصوردر.

انکلتره و فرانسه دولتلری طرفندن بالاتفاق ژاپونیا دولتی اوزرینه سوق اولنان سفائن اوراده از وقت ظرفنده غلبهٔ عظیمه‌یه مظهر اوله‌رق طرفین بیننده بو دفعه بر صلح معاهده‌سی عقد اولنمش و بونك

شرائط مهمه‌سی مواد آتیه‌دن عبارت بولنمشدر. اولاً حسب العاده اوله‌رق دوچار اولدقلری کافهٔ مصارف و خسارات ژاپونیا دولتی طرفندن تضمین اولنه‌جقدر. ثانیاً سیمونوساقی نام بوغازمن بعد اجانبه مفتوح اولوب اوروپالولر مملکتك هر طرفنده سربستانه تجارت ایده بیله‌جکلردر. ثالثاً آیین عیسوی اجراسی مجاز اوله‌جقدر. رابعاً بالجمله سفائن اجنبیه هر بر لیمانه دخول ایله اقامت ایده بیله‌جکلردر.

معلوم اولدیغی اوزره ممالك مجتمعهٔ امریقا جمهوری ریاستنك درت سنه‌ده بر کره تبدلی اصول موضوعه‌لری اقتضاسندن اولوب رئیسی لینقولنك بو دفعه مدتی منقضی اولمغله کچن تشرین ثانینك یکرمی سکزنده اجرا اولنان انتخابده مشار الیه موسیو لینقولن اکثریت آرا ایله ابقا قلنمشدر. شویله که شمال طرفنك الیوم مرکب اولدیغی یکرمی یدی مملکت اهالیسنك اکثری مشار الیه و قصور اوچ مملکتك اکثر اهالیسی جنرال ماق قلیلان لهنده رای ویرمشلردر. خفی اولدیغی وجهله موسیو لینقولن امریقاده اسارت اصولی خلافنده بولنانلرك سر امدانندن اولوب محاربهٔ حاضره دخی مشار الیهك انتخابندن نشأت ایتمشیدی. شمدی تکرار انتخابی اکثریت اهالینك امتداد حرب و قتال آرزوسنده اولدیغی متضمندر. اقلیتده قالمش اولان سالف الذکر جنرال ماق قلیلان ایسه محاربهٔ حاضره‌ده خیلی وقت شماللو اردوسی باش قوماندانلغنده بولنه‌رق ابراز حسن خدمت ایتمش بر ذات اولوب صلح طرفداری اولدیغی مرویدر.

مجموعهٔ فنون

اثر

جمعیت علمیهٔ عثمانیه

اوچنجی سنه

شعبان نومرو ۳۲

استانبول

جمعیت علمیهٔ عثمانیه مطبعه سنده طبع اولنمشدر

۱۲۸۱

(مواد مندرجه)

جمعیت مهریله ممهور اولمیان مجموعهٔ فنون نسخه لرینه ساخته نظریله باقیله رق طابع و بایعلری مسئول طوتیله جقدر

(مدح سعی و ذم بطالت حقنده مشاهیر علمای اسلامیه‌دن کمال پاشا زاده‌نك عربی رساله‌سی ترجمه‌سیدر.)

بسم الله الرحمن الرحیم

وجوه مکاسب و دقایق صنایعی بزه تعلیم و الهام ایلیان جناب اللهه حمد و ثنا و خاتم اصحاب شرایع اولان حضرت محمد و آل و اصحاب کرامنه صلاة و سلامدن صکره معلوم اوله که اشبو رساله سعیی مدحی و بطالتی ذم و قدح بیاننده‌در. قال الله تعالی (وان لیس للانسان الا ما سعی) یعنی انسان ایچون انجق سعی ایلدیکی نسنه حاصلدر. تفسیر تیسیر صاحبی (فاذا قضیت الصلاة فانتشروا فی الارض و ابتغوا من فضل الله) آیت کریمه‌سنی که معنای شریفی نماز ادا اولندقدن صکره روی ارضه منتشر اولوب اللهك فضلنی طلب ایدك دیمکدر) تفسیرده، فضل اللهدن مراد باعث قوام اولان معاش و رزقدر که جناب حق انی بیع و تجارتله مباح ایتمشدر دیو بیان ایدر. سعید ابن جبیر رضی الله عنه بیورمشدر که (اذا انصرفت

دن الجمعة فاخرج من المسجد فساوم بالشیء وان لم تشتره) یعنی جمعه
نمازندن عودتکده مسجددن چیقوب همان برشیئه مشتری اول هر
نقدر الله حرز ایسه کده، بزدیوز که طلب رزق مشروع اولدیغنده
خلاف یوقدر چونکه نبی محترم صلی الله علیه وسلم افندمز (اطلبوا
الرزق فی خبایا الارض) بیوردی یعنی رزقی ارضك خفایاسنده طلب
ایدك. خلاف انجق بعض کره طلب فرض اولوب اولمدیغنده‌در.
امام راغب ذریعه نام کتابنده شویله بیان ایلرکه دنیاده کسب وتجارتك
مباح اولدیغی من وجه‌در والا وجه اخرله واجباتدندر چونکه
انسانك عباداته قدرت واستطاعتی ضروریات حیاتی ازاله ایله
اولوب بو تقدیرجه ازالهٔ ضروریات واجبدر. زیرا بو واجبك تمامیتی
هرنیه متوقف ایسه اودخی واجبدر. برادم مأکل وملبس ومسکن
وسائر حوائجنك تدارکنده ناسك ثمرهٔ سعینی اجتنابه مجبور اولور
ایسه بوندن کرك کندوسنك تمتعی مقصود اولسون کرك اولمسون
هر حالده درجهٔ استفاده‌سی قدر انلره خدمت ایتمك لازم کلور
والا ظالم اولور.
برکسنه ناسدن استفاده ایدوب کندوسنك انلره بر فائده‌سی طوقنمز
ایسه جناب حقك (تعاونوا علی البر والتقوی) یعنی ایولك وتقواده
بری بریکزه معاونت ایدیکز امر شریفنه امتثال ایتامش و(والمؤمنون
والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض) یعنی مسلمانلرك ار وعورتلری یکدیکرك
ولیلریدر) هیئت عمومیه‌سنه داخل اولمامش اولور. بو اجلدن ادعای
تصوفله اختیار بطالت ایدنلر واخذ اوله‌جق عملری وامر دینده
وسیلهٔ اهتدا اوله‌جق عمل صالحاری اولمیوب بلکه همتلری حظوظات
نفسانیه‌لرینه منحصر اولانلر مذموم‌درلر. بو مقوله ادملر ناسدن

منفعتلنوب امر تعیشده انلره بار اولورلر و کندولری سائره منفعت بخش اولمزلر.

ایمدی بونلرك اتلاف ارزاق و اغلای اسعاردن بشقه فائده‌لری یوقدر. جنید رحمة الله علیه بیوردیلرکه بر فقیری استماع الحانه مائل کوررایسه‌ك بیلکه انده بقیهٔ بطالت باقیدر و الله تعالی بطال اولان ادمی سومز و تحقیقا اختیار تعطل و تبطل ایدنلر صفت انسانیتدن و بلکه حیوانیتدن بیله منسلخ اولوب موتادن معدود اولورلر. چونکه انسانه موجب سعی اولسون ایچون اوچ قوت تخصیص و اعطا اولنمشدر بری قوهٔ شهوانیه‌درکه ادمه موجب نشو ونما اولان مکاسب انکله و بری قوهٔ غضبیه‌درکه مستوجب حفظ و حمایت اولان مجاهدات انکله و بری قوهٔ متفکره‌درکه سبب هدایت اولان علوم انکله طلب اولنور. بو تقدیرجه انسانه لازمدرکه کندو قوتنی تأمل ایدرك اندازهٔ طاقتنجه حرکت وکندویه موجب سعادت اوله‌جق شیلری استحصاله سعی وغیرت ایلیه. بوندن معلوم اولدیکه ادملك تعب و مشقتی ذلتدن عزته و فقردن غنایه وضعه‌دن رفعته وخمولدن شهرته سبب وصولدر. بزرجمهر دیمشدرکه کسل و بطالتله تخلق ایدن ادم سعادت دارینلدن قطع امید ایلسون.

ابو المسلم خراسانی اوائل خروجنده اشبو بیتی انشاد ایدر ایدی. (فلا أؤخر شغل الیوم عن کسل الی غد ان یوم العاجزین غد) یعنی کسلدن ناشی بر کونك ایشنی فردایه تأخیر ایلمم زیرا فردا عاجزلر کونیدر. سلفدن خلفه یادکار اوله‌رق کتب تواریخده مسطور بولنان اخبارندرکه ملوك سالفه‌دن اردشیر ابن بابك الساسانی کبی

قلوب رعیتی خوف و خشیتله املا (١) و مملکتندن جهل و غفلتی
ازاله وامحا ایتمش بوملك یوغیدی • حتی مشار الیه ایله ضرب مثل
اولنور ایدی • بو مقامه مناسب کلام بدیع النظاملرندندرکه دیمشدر
(شهد الجهد احلی من عسل الکسل) یعنی جهددن حاصل اولان
شهد نفسك آکا میلی وانکله تلذذی سببیله عسله تشبیه اولنان
کسلدن احلادر اولده کی لذت مالا اولوب جهده اضافتی سببیت
ملابسه سیله در و ثانیده کی لذت حالا اولوب اضافتی مشبه بهك
مشبهه اضافتی قبیلندندر و بو معناده ایراد اولنان کلامك منتخبلرندندر
که دینلشدر (راحتی فی جراحت راحتی) یعنی بنم راحتم دست
غیرت پیوستمك جراحتنده در • معلوم اولسونکه بطالت هیئت
انسانیه یی ابطال ایلر • زیرا هیئت مجتمعهٔ انسانیه ویا هر برعضوك
که استعمالی ترك اولنه باطل وعاطل اولور • مثلا کوز یومله رق وال
تحریك اولنمیه رق برمدت براقلسه کوز کورمکدن وال طوتمقدن
قالور • بنا علیه ازلده هر برشی ایچون ریاضت وضع اولنمشدر •
جناب حق حیوانه قوهٔ حرکتی اعطا بیوردقده رزقنی سعیسنه تعلیق
ایلدی تاکه اعطا اولنان قوت تحرکك فوائدی فوت اولمیه وانسانه
فکر اعطا ایلدکده احسان بیوردیغی نعمتلرك فکر ایله اتمام واصلاح
اولنه جق بر طرفنی ترك ایلدی تاکه فائدهٔ فکر باطل و وجودی
عبث قالمیه • مریم علیها السلامك حالنی تأمل ایتکه جناب حق اعظم
معجزات اوله رق انك مؤنتی ایچون قوری اغاجدن تازه خرما خلق

(١) بو تصور و حکم اسکی اصول اقتضاسیدر والا حقیقتده بو
وجهله حکومت مقبول برشی اولمیوب بلکه جلب قلوب زیردستان
ایله تأیید سلطنت ایلمك بالوجوه اولا و اقوادر •

ایتمشیکن اغاجك تحریکنی امر بیورمسی معجزه‌یی مخل دکلدر. نته کیم بیورر (وهزی الیك بجزع النخلة تساقط علیهك رطباً جنیاً) یعنی یا مریم خرما اغاجنك دالنی سندن یکا چکوب تحریك ایله تا که اوزریکه تازه خرما دوکلسون.

بعض علما رزق جناب بارینك تقدیریله اولوب لکن سببله مسبب وحسب العاده عبد جانبندن طلب واسبابنه مباشرته وابسته اولدیغنه بو ایت کریمه ایله استدلال ایلدیلر و دیدیلرکه کورمزمیسنکه جناب حق حضرت مریمه (و هزی الیك بجزع النخلة) بیوردی حالبوکه دیلسه انك واسطهٔ تحریکی اولمقسزین خرمایی اجنا واحضار ایدر ایدی لکن هر بر شی ایچون بر سبب واردر. ابوا سود الدئلی دیمشدرکه شعر (ولیس الرزق عن طلب خبیث ـ ولکن الق دلوك فی الدلاء یجیء بملئها طورا و طورا ـ یجیء بحماة وقلیل ماء) یعنی رزق طلبله خبیث اولمز همان سن قوغه‌کی صال بعضاً صو ایله طولو و بعضاً چامورلی چقر. و خبرده وارد اولدیکه جناب حق عبادینه بیوررکه (یا عبدی حرك یدك انزل علیك الرزق) یعنی ای قولم سن قولکی تحریك ایله بن سکا رزق انزال واعطا ایلیم. عبدك حرکتی دخی جناب حقدن اولمسی حرکت طلبنه منافی دکلدر. زیرا عبد انکله مأموردر امرك حقیقتی طلب اولدیغی بشقه محلده تحقیق واثبات اولنمشدر بو جوابله ذکری آتی مشکل دخی دفع و ایضاح اولنمش اولور شویله که برادم رزق اللهدندر ولکن قولدن حرکت استر دیسه شرکدر دیو مشهور اولان مسئله‌یی تعلیلده صاحب خلاصه‌نك زیرا حرکت دخی جناب حقدندر دیدیکی موجه دکلدر بلکه بو کلامه شرك دینلدیکی رزقی خلقنده جناب باری عبدك

حرکتندن استعانه ایدر معناسی توهم اولندیغنه مبنیدر بو ایسه صحیحا شرکدر چونکه قول مزبورك برخارج معناسی واردر بری حقه موافق اولوب بوکا حمل اولندقده تکفیرشویله طورسون تخطئه بیله لازم کلمز وصاحب خلاصه نك تعلیلنه کوره دخی شرکله حکم لازم کلیوب نهایت خطا دینله بیلور. (فتوکلوا علی الله) قول شریفنده کی امر زنهار کسب واسبابه توسلدن نهی معناسنه اولمسون زیرا توکل اسبابی وادخار ذخائری حیز انکار واستظهاردن چیقاره‌ق اولوب یوقسه عادت جاری اولدیغی وجهله انلردن استعانت صوریه‌یی قالدیرمق دکلدر نته کیم علیه الصلوة والسلام افندمز توکل تعطیل دیمك اولمیوب بلکه اسبابه توسل لازم اولدیغنه بو حدیثله دخی اشارت بیورمشلردر (لو توکلتم علی الله حق التوکل لرزقکم کما یرزق الطیر یغدو خماصاً ویروح بطاناً) یعنی اکر سزلر جناب حقه حق توکل ایله متوکل اولسه کز قوشلر کبی سزی رزقلندیرر ایدی که انلر صباحی اج واخشامی طوق ایدرلر. اشته قوشلرك رزقلندقلری طلب وسعیلریله‌در (والرزق مقسوم فلا ترحل له والموت محتوم فلا توجل به) یعنی رزق مقسومدر انك ایچون اختیار سفر ایتمه وموت متحتم ومقدردر اندن قورقمه و (رزق تو بر تو زتو عاشقترست — رو توکل کن مرزان پاودست — ور تو نشتابی بیاید بردرت — ور تو بشتابی دهد درد سرت) یعنی رزقك سکا سندن عاشقدر انك ایچون تحریك دست وپا ایله زیرا سن حرکت ایتمزسکده ینه قپوکه کلور وحرکت ایدر ایسه‌ك سکا بیهوده باش اغریسی اولور و (نصیبك یصیبك) یعنی نصیبك سکا اصابت ایدر و (در پی ان غله که بیهوده کشت — رنجه مشو چون قلم اسوده کشت) شو اولچلمش ذخیره‌نك ارقه‌سنه دوشوب یورلمه که

تام آسوده اولمشدر یعنی ارزاق ازلده تقسیم وتحریر اولنوب جری ما جری وجف القلم مدلولنجه مجدداً برشی دها تقدیر وتحریر اولنمز دیمکدر. بو مقوله اقواله نه جواب ویریلور دیو سوال اولنور ایسه خزام نام خاتونك (اذاجاء نهر الله بطل نهر معقل) یعنی اللهك نهری کلدکده معقلك نهری باطل اولور سوزیله جواب ویروب دیرزکه فحول اعلامدن نقل اولنان کلام جانب جناب خیر الانامدن روایت قلنان احادیثه معارض اولهمز. بزینه صددده رجوعله علی طریق الاستدلال ذکری سبقت ایدن (وان لیس للانسان الاماسعی) ایت کریمه سنك درایت وروایته مطابق وحل اشکال ودفع قیل قاله موافق صورتله تفسیر وتقریرینه مباشرت وبو مقامده تحقیقه شروعدن اول بر مقدمه ایرادینه مبادرت ایلرز شویله که امام ابو حنیفه واصحابی وامام احمد ابن حنبل وتوابعی رضی الله عنهم عندلرنده بر مؤمن صلوة وصوم وحج وصدقه وقرائت وامثالی ثوابلرینی اخره ویرمك جائزدر زیرا صحیح مسلم وصحیح بخاریده صلی الله علیه وسلم افندمز ایکی قوچ قربان ایدوب برینك اجرینی نفس همایونلرینه تخصیص ودیکرینك ثوابنی امتنه بخش بیوردقلری روایت اولندی. صاحب الاحکام عبدالحق العاقبه ادلو کتابنده میت قبرنده غریق مثالی اولوب اولاد واخوان واحبابندن دعایه منتظر اولور وهر نه وقت کندویه بونلرك طرفندن بر دعا وارد اولورسه دنیا ومافیهادن زیاده مرغوب ومقبولی اولور دیو بر حدیث شریف روایت ایلمشدر. ودارقطنی حضرت علی ابن ابی طالبدن واودخی جناب رسالتمآب افندمزدن روایت بیوردیلرکه بر کمسنه مقابردن مرور ایلدکده اون بر قل هو الله قرائت ایدوب اجرینی امواته

هبه ایلر ایسه اموات عددنجه اجره نائل اولور و حافظ شرح السنه‌ده ابی هریره‌دن روایت ایلدیکه بر کمسنه وفات ایدوب بر اوغلی قالسه درجه‌سی رفع اولنور و اول کمسنه یارب سبب رفع درجه ندر دیو سؤال ایلدکده ولدیکك سکا استغفاریدر جوابی ویریلور. جناب حق بیورر که (ما کان للنبی والذین آمنوا ان یستغفروا للمشرکین) یعنی نبی و مؤمنلره مشرکین ایچون استغفار ایلمك مناسب اولمز. بوندن مستفاد اولان مشرکینك مؤمنلره استغفارلری مفید اولمقدر وکذا (والذین جاؤا من بعدهم ویقولون ربنا اغفرلنا ولاخواننا الذین سبقونا بالایمان) یعنی مؤمنلردن صکره کلنلر دیرلر که یاربنا بزلری و ایمانده بزی سبقت ایدن قرنداشلرمزی مغفرت ایله بودخی دلالت ایدر که بو دعا انلره نافعدر. و نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز روز محشرده شفیع ومشفع اولوب شفاعتندن عصاة مؤمنین مستفید اوله‌جقلردر و علما بالاجماع بیان ایدرلر که مسلم اولان کمسنه دوچار اولدیغی اعراض وامراضدن وحتی الده باتان دیکندن طولایی مأجور و بر کناهی مغفور اولور. اشته بومعنا تقرر ایتدکدن صکره دیرز که (وان لیس للانسان الا ما سعی) ایت کریمه‌سنك مألی خاطره تبادر ایلدیکی کبی انسانه کندو عملندن ماعداسی نفع و ضرر ایلمز دیمك دکلدر چونکه بوصورت انفاً تبیه و بیان قلنان وجهلرله منقوضدر. و بلکه ایت کریمه‌نك معنای شریفی برمضاف تقدیری و یاخود مجاز طریقیله انسان ایچون کندو عملی اجرندن غیری اجر یوقدر کندو عملی وزرندن غیری وزر اولمدیغی کبی دیمکدر والله اعلم. بالاده ذکر اولنان صورتلرله انسانه واصل اولان ثوابلر عمل اجری قبیلندن دکلدر. بو تقدیرجه نقض وارد اولمز اما قاضی بیضاوی

تفسیرنده (کما لایؤخذ بذنب الغیر لایثاب بفعله) یعنی غیرك ذنبیله مواخذه اولنمدیغی کبی عملیله ده مثاب اولمز دیمشدر و خبرده (ان الصدقة و الحج ینفعان المیت) وارد اولمشدر یعنی صدقه و حجك میته فائده سی واردر چونکه میت ایچون نیت ایلیان اناك نائبی کبیدر. بو تعلیلده ضعف ظاهر و اشکال تمامیله مندفع اولمدیغی باهردر.

(ادهم پرتو)

(مدخل علم ژئولوژی)

ایکنجی فصل احجار بحثنده‌در

قشر ارضك احوال حاضره‌سندن احوال سابقه‌سنه و مبدأ و منشأنه تحصیل وقوف ایتمك ایچون قشر مذکورك کیفیات و ترکیباتی بیلمك اقتضا ایده‌جکندن علی الاجمال احجارك جنس و ترکیباتی بیانه شروع قلنور. جنسیت جهتیله احجار بسیط و یاخود مرکب اولور یعنی اجزاسی متجانس اولانه مرکب اطلاق اولنور. مثلا عادی جیر و اعلام مرلر و تباشیر و در النجف ترکیب کیمیوی اعتباریله مرکب ایسه‌لرده ینه احجار بسیطه‌دن عد اولنورلر زیرا بونلردن بوینی کسر ایلسك هر بر پارچه‌سی جمله جنسندن اولوب خواص و کیفیاتی مساویدر. مثلا کیرج طاشنك پارچه‌لری ینه کیرج طاشیدر و مرمر قطعه‌لری ینه اول مرمر جنسندندر. مرکب تسمیه ایتدیکمز احجارده ایسه کیفیت بسبتون بشقه اولوب اکثر حالده

اقسام غیر متجانسه‌سی یك نظرده عیان اولور. مثلا سلطان احمد میدانده بر نوع سماقی دیکیلی طاشك جنسندن معدود اولوب غرانیت تسمیه قلنان حجر مختلف الجنس مواد معدنیهٔ ثلثه‌دن عبارت اولوب بری قوارس یعنی درالنجف و بری فلسپات و بری دخی میقادرکه هر برینك رنك و شکلی بشقه اولدیغندن یك نظرده بری برندن فرق و تمیز اولنور لکن اشبو غرانیت طاشی قیریلوب بو اقسام مختلفه یعنی قوارس و فلسپات ایله میقا تفریق اولنسه اوحالده غرانیت اطلاقی جائز اولمز زیرا بو اسم اجسام ثلثهٔ مذکوره‌نك ترکیبندن تشکل ایتمش اولان طاشه منحصردر. حجر بسیطده اجزا بری برلرینه قویا متماسك اولدیغی مثللو حجر مرکبده دخی اجسام مختلفه قوی التمسکدر و ذکر اولنان اجزای مختلفه‌نك مقدارلری بری برینه نسبتله تخلف ایدوب برینك آز ویا چوق بولنمسیله حجر مذکورك کیفیتی تبدل ایدر. مثلا اجسام مزبوره‌دن بری سیاه اوله‌رق حجر مرکبده کثرت اوزره واقع اولور ایسه دیکر ایکی جسم اوحالده یك کورنمیه‌رك حجر مذکور کاملا سیاه اولور و قوارس چاقمق طاشی جنسندن اولمغله غرانیتده مقداری زیاده اولسه طاش سرت و بالعکس فلسپات یومشق اولدیغندن کثرت اوزره غرانیتده بولندیغی حالده یومشق اولور. احجار غیر متجانسه‌نك جمله‌سی غرانیت شکل وصلابتنده اولمیوب مثلا پوفیر یعنی سماقی طاشی هیچ بر وجهله اول ترکیبده دکلدر. چونکه سماقی‌یه دقتله نظر اولنسه خرسانك طاشلری یکدیکرینه ربط و الصاق ایلدیکی کبی اجسام مختلفه‌سنی تشبید و الصاق ایدر. برده اشبو اجسام متفرقه بری برینه بلا واسطه ملاصق اولمیوب خرسان قبیلندن بر نوع خمیر بونلری الصاق

المندر و بعضاً دخی ذکر اولنان خرج علی السویه بر جنسدن اولیوب قونغلومرا و برش تعبیر اولنان غیر متجانس حجرلرده مواد متفرقه بر خرج ایله متحد ایسه ده بو خرج دخی مواد مختلفه‌یی حاویدر و غره تسمیه اولنان حجر حجر رملی اولوب یعنی مواد سیلیسیه‌دن عبارت ایسه ده اکثریا مواد جیریه و یاخود مواد حدیدیه و طینیه ایله خرجلنمش اوله‌رق اجزاسی متحد و متماسکدر. فصل سابقده بیان اولندیغی وجهله غره‌لره میاه جیریه نفوذ ایتدکده سرتلکی متزاید اولور و بو حجر رملی قونغلومرا تسمیه اولنان جنس احجاردن معدود اولوب حباتی یعنی دانه‌لری بیوجک اولدیغی حالده پودینگ اسمیله معروفدر که بعضاً غایت سخت اولوب اندن دکرمان طاشلری اعمال اولنور.

معلوم اوله که طبیعتده موجود احجار و معادنك اختلاف خواص و جنس جهتیله انواعی اوچیوزی متجاوز اولوب فقط جبالی ترکیب ایدن احجارك عددی بوکا نسبتله پك قلیلدر و نباتات و حیوانات ارضك مواقع مختلفه‌سنده تنوع و تخلف ایلدیکی درکار ایسه ده احجار بویله اولمیوب هر طرفده حسب الجنسیه بینلرنده مطابقت تامه واردر. مثلا روسیه‌ده اورال صحرالرنده و دشت قبچاقده اولان غرانیت طاشیله امریقا صحرالرنده اولان غرانیتلر بیننده قطعاً فرق یوقدر و انکلتره و فرانسه‌ده و بونلردن بعید بولنان بحر ازاق جوارنده بولنان تباشیر طاشلری بری برینه مشابهدر. سائر احجار دخی هر قنغی طول و عرضده و ارتفاع و انحطاطده بولنسه‌لر کیفیتات و خواصی تخلف و تبدل ایتمز. احجارك ایروجه توصیف و بیانه شروع ایتمکسزین احجار و معادندن بعضیلرینك اشکال

مخصوصه سنی تعریف ایده‌لم زیرا بونلری بیلمك پك لازمدر. اشكال مذكوره عددجهتیله غیرمحدود اولمیوب حتی موالید سائره‌یه نسبتله پك قلیلدر. معلوم اوله كه معادن و احجارك آكثریسی برشكل منتظم اوزره اولوب یعنی سطوح خارجیه‌سی منتظم وجسم هندسی كبی مقطعدركه انلره قرستال تسمیه اولنور. قرستال فی الاصل در النجف معناسنه اولوب اودخی بلوركبی برمنتظم شكلده بولندیغندن بواسم شكل مذكورده بولنان كافۀ معادن و احجاره تعمیم اولنمشدر. معلوم اولدیغی اوزره مایعاتدن بعضیلری واردركه تصلب ایلدكلرنده جسم هندسی صورتنی یعنی قاستالی منتظم شكله كیررلر و بوشكل اجزای جسمیه‌نك بری برلرینه نسبتله صورت وضع و جذبلرندن نشأت ایدر. كیفیت غریبۀ مرقومه هرنقدر طبیعتده وقوع بولور ایسه‌ده بالعمل انسان دخی بعض اسباب و واسطه ایله انی وجوده كتورر شویله كه بعض مواد آتشده اریدكدن صكره و بعضیسی دخی بر مایعده منحل اولدقدن صكره قرستاللنور و كبریت اذابه اولنوب بالتدریج تبرید اولنسه اولوجهله قرستاللنور وینار طاغلردن چیقان اریمش طاشلركه انلره فورات تسمیه ایلدك انلرك یارقلرندن كوكرد ابخره‌سی چیقه‌رق برمقداری اول شقوقده قرستاللنوب قالور وعادی طوز دخی صو واسطه‌سیله پك قولای قرستاللنور برماده‌در و انك قرستاللری مكعب شكلنده اولور.

قرستاللرك ظهور و تشكللری قوانین حكمیه تحتنده بولندیغی بدیهی اولوب قرستال شكلنی اخذ ایدن هر بر جسمك كندویه مخصوص شكلی واردر. مثلا یواش یواش تبردله قرستاللنمش كوكرد دائما بر شكل ایله وصودە منحل اوله‌رق قرستاللنمش طوزدخی كندویه مخصوص

بر شكل ایله متشكل اولدیغی تجارب ایله ثابتدر. بعض مرتبه مختلف اینسه بیله جزئی اولوب ینه شكل اصلیسندن معدود اولور بو دخی بر جسم حالت مایعیتدن حالت صلابته هر نقدر بطائت وتدریجله كیررایسه اولقدر منتظم و جسیم اوله رق قرستاللنور و بعض قرستاللر شول مرتبه صغیر اولورکه ساده كوز ایله كوریله میوب خرده بین ایله كشف ومعاینه اولنور و بعضیلرینك دخی جسامتی زیاده اولوب یوز سكسان و ایكی یوز قیه وزننده اولنلری بولنور.

تجارب كثیره ایله مثبتدر كه قرستاللرك خواص غریبه‌سندن بری جهات مختلفه‌ده شق اولنه میوب یعنی استادیكی طرفلردن یاریله میوب جهات مخصوصه‌سی واردركه اول جهتلرده تصدع ایدوب شكلنك انتظامنه خلل كلمز و اكر جهات مخصوصهٔ مزبوره‌دن بشقه جهتده شق اولنه جق اولورسه قرستالك هیئت منتظمه‌سنه خلل طاری اولوب شكست ومنكسر اولور یعنی فاستالری قرستال كبی دوز و مستوی اولمز. اشته بر جسم قرستالینك یاریله بیلان جهات مخصوصه‌سنه فرانسزجه قلیواژ تعبیر اولنور. معلوم اوله كه قرستاللرده اشبو قلیواژ متعدد و مختلف اولوب قلیواژه كوره شق اولندقده اشكال هندسیهٔ مجسمه حاصل اولوركه جمله‌سی اشكال اصلیه‌لرندن نشأت ایلمش اولملریله اشكال معینهٔ اصلیهٔ مذكوره‌یه ارجاع اولنه بیلور بو خصوصه دائر بر وجه آتی بعض تفصیلاته ابتدار اولنور.

معادن و احجارك جمیع قرستاللری بعض تبدیلات و علاوه‌لر ایله التی مجسم اشكال منتظمهٔ هندسیه‌دن برینه نقل و تحویل اولنورلر. بنأ علیه اشبو اشكال سته اشكال اصلیه اعتبار اولنوب قرستاللرك

اشکال سائره‌سی مطلقا بونلردن برینه منسوبدر. اشکال اصلیهٔ مذکوره‌نك اسامیسی زیرده بیان اولنور. برنجیسی مکعبدر. بونك سکز زاویه‌سی و اون ایکی ضلعی اولوب التی سطح متوازی احاطه‌سندن حاصل اولور. اشته مکعبده زاویه‌لرده وضلعلرده مشابهت تامه اولمغله بر ضلعده ویاخود بر زاویه‌ده اوله‌جق تبدل دیگرلرنده دخی واقع اولمق لازم کلور. اکا بناً زاویه‌لری قطع اولندیغی حالده بر جسم ذوثمانیه قواعد منتظم حاصل اولور واکر مکعبك اون ایکی ضلعی قطع اولنسه ذواثنی عشر قواعد اولان شکل مجسم منتظم حاصل اولور و اهرام مثلثی دخی مکعبك متفرعاتندندر. ایکنجیسی منشور مربعیدر. اشبو منشور مربعی بری برینه مساوی سکز زاویهٔ مجسمه‌دن عبارت اولوب بونلر متناظراً واقع اولمشدر و اون ایکی ضلعی وارایسه‌ده سکزی افقه موازی و دردی عمودیدر واشبو شکلك بعضاً ایکی قاعده‌سنده بر اهرام مربعی واقع اولور.

اوچنجیسی منشور مستطیلدر اشبو شکل سالف الذکر منشور مربعی‌یه بکزر ایسه‌ده ایکی قاعده‌سی مربع الشکل اولیوب مستطیل شکلنده‌در دردنجیسی شبیه بالمعیندر. معلوم اوله که مکعبده بری برینه مساوی اوچ محور واردر اشکال اصلیه‌دن ایکنجی شکلده یعنی منشور مربعی که محورلر جمله‌سی مساوی اولیوب فقط ایکیشر ایکیشر مساوی واقع اولمشلردر و منشور مستطیلده ایسه محورلر غیر مساویدر و مجسم شبیه بالمعینده محورلر بری برلرینه هم مساوی و همده مائل اولوب مجسم مزبورك هر طرفی شکل بسیط شبیه بالمعین بر منشور مائلدر و هر طرفی مساوی اولوب فقط زاویه‌لر مکعب مجسمه‌ده اولدیغی

کبی قاعده دکلدرلر اشبو مجسمك متفرعات کثیره‌سی واردر .
بشنجبسی منشور شبیه بالمعین مائلی اولوب التنجبسی دخی منشور مائل غیر منتظمدر . علم معادنده اشبو قرستاللیزاسیون زیاده معتنا وشایان تتبع بر کیفیت اولوب اجسامك اجزاسی بیننده غریب حالات اولدقدن بشقه معادنك پك چوغی دخی قرستاللنمش اولدقلری حالده پك نظرده اشکال مخصوصه‌لری واسطه‌سیله بری برندن تفریق وتمییز اولنور فقط بونك بیلنمسی میزالوژی یعنی مبحث المعادن دینلان علمك تحصیلنه موقوفدر .
معادن شکل قرستالیدن بشقه نیجه اشکال مخصوصه ایله متشکل اولوب مثلا حبات شکلنده و دیش دیش و ریش و خیط کبی اولور و بعضا دخی هیچ بر شکل مخصوصی اولیوب طوپدن کومه کبی اولور وبو کارکمی تعبیر اولنور . بعضا دخی بر معدن ساده کوز ایله کوریله‌میه‌جك درجه‌ده اجزای صغیره‌دن عبارت اوله‌رق سائر معادن ذروننده بولنور . معادن ایله اکثر حالده مخلوط بولنان احجارك باشلیجه‌لری بونلردر قوارس فلسپات میقا پیروکسن انفیبول حمض حدید .

(ادهم)
ناظر معارف و نافعه

(آیا صوفیه)

معلوم اولدیغی اوزره شهر استانبول یدی یوکسك تپه اوزرینه بنا اولنمش اولدیغندن ایا صوفیه جامع شریفی بونلردن جانب شمال

شرقیده واقع تپه‌نك جهت غربیه‌سنده اخرقپویه یدی یوزویالی کوشکی ساحلنه بیك خطوه بعد مسافه‌ده واقعدر. زمان قدیمده موقع مذکورده بر بتخانه اولوب صکره خرابه‌سی اوزرینه میلادك ۳۲۷ سنه‌سنده قیصر قسطنطین اکبر خاچ شکلنده اخشاب بر کلیسا بناسنه مباشرت و حکمت ربانیه معناسنه (ثئوصوفیاس) تسمیه ایلمشدر. انجق ختامه رسیده اولمقسزین قیصر مشار الیه وفات ایلدیکندن اوتوز اوچ سنه صکره اوغلی قوسطانس بر مقدار توسیعیله برابر اتمام ایلمشدر. فقط اسم مذکوردن رب معناسنه اولان ثئو لفظی مرور زمان ایله حذف اولنوب یالکز صوفیه و صکره مبارك معناسنی متضمن آیا کلمه‌سی علاوه‌سیله آیا صوفیه یعنی حکمت مبارکه تسمیه قلنمش و الی یومنا هذا بو اسم ایله معروف بولنمشدر. بنای مذکور قرق درت سنه صکره محترق اولدیغندن آرقادیوس نام قیصر تاریخ میلادك درت یوز اون بشنده ینه اخشابدن اوله‌رق مجدد ابنا ایدوب بو دخی یوز اون یدی سنه پایدار اولدقدن صکره بش یوز اوتوز ایکی تاریخنده جوستینیانوس نام قیصر زماننده درسعادتده سرزدهٔ ظهور اولان اختلالده طعمهٔ نار اولمشدر. وقعهٔ مذکوره‌ده قیصر جوستینیانوس ارباب فساده غالب کله‌رك امن و آسایشك تقررینی متعاقب معبد مذکورك زینت و جسامتجه امثالی کورلمامش بر صورتده و هیئت قدیمه‌سی اولان خاچ شکلنده کار کیر اوله‌رق انشاسنی تصمیم و ممالکنك هر طرفندن اك مشهور معمار و نقاشلری درسعادته جلب ایتدیکی مثللو روما و آتنه و مصر و جزایر بحر سفید و آناطولی و اسکی استانبول و سائر یرلرده واقع معابد و ابنیهٔ قدیمه و مشهوره خرابه‌لرندن سماقی و یشم و و یرقانی و دیکر درلو مقبول و نادیده ستون و احجار

جمع وتدارکیله درسعادته نقل ایتدیرمشدر. معبد مذکورك باش معمارلغنی سلطان حصار اهالیسندن اولوب علوم ریاضیه و سائره‌ده یدطولاسی بولنان آنته‌میوسه حواله ایدوب معیتنه دخی یوز معمار وهر بر معماره یوز عمله که جمعاً اون بیك کشی تعیین ایلدی. بونلر یکدیکره موجب غیرت و رقابت اولمق اوزره ایکی‌یه منقسم اوله‌رق میلادك بش یوز اوتوز اوچ سنه‌سی شهر شباطك یکرمی اوچنجی کونی اساسنك وضعنه مباشرت اولنمش و قبل الاتمام مومی الیه باش معمار وفات ایلدیکندن یرینه عمزاده‌سی پاله‌چه‌لو ایسیدوروس تعیین قلنمشدر. بناسی میلادك بش یوز اوتوز سکز سنه‌سی کانون اولنك یکرمی دردنده یعنی بش سنه اون ای ظرفنده و دیکر روایته کوره انقاضنك درسعادته نقلی یدی سنه التی ای و بناسی سکز سنه التی ای ممتد اولوب بوتقدیرده اون التی سنه‌ده ختامپذیر اولمشدر. معمار مومی الیه ابراز مهارت ایچون قبه‌سنی پك یصی یاپمش اولدیغندن یکرمی سنه صکره وقوعبولان بر حرکت ارضدن ناشی منهدم اولمش و ینه معمار مومی الیه اوغلی اولمق اوزره شمدیکی قبه‌یی انشا ایدوب بوکا تقویت ویرمك اوزره خارجاً شمال و جنوب طرفنده بورکر و زمیندن قبه‌یه قدر ایکیشر پای‌بند و دیکر بعض ابنیه علاوه ایلمشدر. اشبو علاوات خارجاً رونق و لطافتنه ایراث خلل ایتمش ایسه‌ده داخلاً کرك صنعت وجسامت وکرك احتشام و زینتجه اولان محسناتی حقیقة خیره‌ساز عیون عالمدر.

بیوك قپودن کیرلدکده محرابه قدر کیدیلوب وسطنده طورلدیغی حالده نظر جوانب اربعه‌سنی احاطه ایده‌جکندن شو جهتله

دخی هر درلو مدح وستایشه الیق واحرا وروی ارضده بولنان بومقوله ابنیه‌نك کافه‌سنه تفوق ورجحانیتی رونمادر.

بناسنه صرف اولنان مبالغ تقریباً بر ملیون لیرایه بالغ اولوب بانیسی بولنان قیصر مشار الیه درونده وضع ایلدیکی تزیینات فوق ما یتصور اولوب یالکز اوچ بیك مذهب سیم قندیل تعلیق قلندی واین عیسوی اوزره محراب پیشکاهنده موضوع بیوك سفره التون وکموش وانجو والماس ویاقوت وزمرد وسائر هر نوع ذیقیمت احجاردن عبارت بر خلیطه‌دن معمول اوله‌رق بتمش ایکی الوان مختلفه‌یی شامل ایدی وزرخالصدن مصنوع یکپاره درت ستون اوزرینه موضوع اولوب بونك اوزرنده دخی درت قطعه مذهب سیم ستون اوزرنده واقع سیم قبه‌نك اوستنده اوتوزسکز قیه وزننده الماتعبیر بر قطعه التون کره وبونك اوزرنده دخی یکرمی اوچ قیه وزننده کذلك التوندن معمول وانواع جواهر ایله مزین بر خاچ وضع اولنمشیدی وصحنك جانب شرقیسنده غایت مصنع وذیقیمت معادن واحجار ایله مزین ومرصع بر منبر انشا قلنمشیدی. بعض مؤرخینك تحریرینه کوره اشبو منبر ایله محراب پیشکاهنده بولنان مذکور سفره بالاده ذکر اولندیغی اوزره قبه‌نك حین انهدامنده شکست وتلف اولوب فقط دیکر روایته نظراً لاتینلر شهر قسطنطنیه‌یی ضبط ایتدکلرنده مذکور سفره‌یی سائر برچوق تزیینات ایله برابر اخذ وسلب وممالکتلرینه ارسال ایتمك اوزره بر سفینه‌یه تحمیل ایتمشلر واشبو سفینه مرمره دکزینك اورته‌سنده غرق اولمشدر.

جوستنیانوس ایا صوفیه‌نك کشاد رسمنده بیك رأس صغر وبیك قیون والتی یوز کیك وبیك طوموز واون بیك خروس وطاوق

ذبح ایله فقرایه پك چوق حنطه توزیع ایلمشدر و کندوسی عظیم الای ایله درونه دخول و منبره عروج ایله بو یله بر معبد بناسنه موفق اولدیغندن طولایی بیان تشکر معرضنده بر نطق ایراد ایدوب بو صره‌ده عرض تفاخر و مباهات ایله «وای حضرت سلیمان بن سکا تفوق ایلدم» دیمشدر.

سندیس (Sandys) نام سیاح دیمشدر که «وبو بنای مشهورك بروجه تدقیق تعریف و توصیفی موجب تطویل اولوب بوکا تصدی ایتسه‌م دخی افاداتم مشهوداتمه نسبتله پر نقص و قصور اولور» بنا علیه حق توصیفی ادعاسنده اولمدیغم حالده اولبابده بر علم اجمالی اعطاسنه ابتدار ایدرم شویله که ایاصوفیه اوروپا وروسیه‌ده الك مشهور کلیسالر و خصوصاً ونديکده کائن سن مارق معبدینك و درسعادتده برچوق جوامعك بناسنده از چوق نمونه اتخاذ قلنمشدر. جامع مذکورك شکلی مربع وخاچواری اولوب طولی ایکی یوز التمش طقوز وعرضی ایکی یوز قرق اوچ و زمیندن قبه‌سنك بالاسنه قدر ارتفاعی یوز سکسان سکز قدم هندسیدر. جسامتجه فی زماننا دنیاده موجود دیگر بیوك عبادتخانه‌لره نسبتله دردنجی درجه‌ده‌در و تخمیناً یکرمی بش بیك نفوس استیعاب ایدر.

ایکیسی شمال و ایکیسی جنوب طرفنده صحنك درت کوشه‌سنده برر جسیم دستك و بونلرك اوزرنده درت مرتفع کمر انشا اولنمشدر که بری شرق و بری غرب و بری شمال و بری جنوب طرفلرینده یعنی بونلرك هر بری جهات اربعهٔ اصلیه‌دن برینه مقابلدر و بنانك غایت مصنع اولان قبه‌سی اشبو درت کمر اوزرینه بنا قلنمشدر.

کرك قبه و کرك کمرلرك بناسنده استعمال اولنان طوغله‌لر ردوس

جزیره‌سنده غایت خفیف بر نوع طوپراقدن اعمال اولنمش اولوب ،
التیسی بر عادی طوغله اغرلغنده‌در و هر بر طوغله‌نك اوزرینه
یونانیجه ووجناب حق بو بنانك داخلنده‌در و هیچ بر وقت متزلزل
و خراب اولمیه‌جقدر ،، کلماتی طبع اولنمشدر . حین انشاسنده هر
اون ایکی طوغله اراسنه پیشوایان دینك (رلیق) تعبیر اولنور تبرکاتندن
بر پارچه وضع ایله دعا اولنور ایدی .
قبهٔ مذکوره‌نك قطری یوز سکز و ارتفاعی اوتوز سکز قدمدر .
بنأً علیه لونده‌ره‌ده کائن سن پول کلیساسی قبه‌سندن بش قدم
مرتفع و روماده واقع سن پترو کلیساسی قبه‌سندن یکرمی سکز قدم
الچقدر . بونك اشاغی طرفی قالین اولوب یوقاریسی بالتدریج اینجه‌در
و قرق درت پنجره‌سی اولوب داخلا هر ایکیسنك اراسنده رصانت
ایچون بر قدم ثخننده بر قائمه واردر و بونلرك یوقاری طرفلری
اینجه‌له‌رك یکدیگرینه تقرب ایدوب قبه‌نك تپه‌سنده برلشورلر .
داخلا قبه‌نك درت کوشه‌سنده موزائیق تعبیر اولنور خرده جام
پارچه‌لرندن مرکب درت ملك رسمی واردر که بونلر جبرائیل و میکائیل
و عزرائیل و اسرافیلك صورت موهومه‌لریدر . کذلك کمرلر ایله
بتون قبه‌نك سطحی اشبو موزائیق ایله تزیین اولنمشدر .
سالف الذکر دستکلر تمور و قورشون وضع و اصاغه‌سیله و علی
روایة شهرك ابنیهٔ سائره‌سنده مستعمل بر نوع خرج ایله یکدیگره
تحکیم اولنمش جسیم طاشلردن عبارتدر . خرج مذکور قینادلمش
اربه صوی ایله کرج و اصداف صغیرهٔ بحریه‌دن و قره اغاجك
سحق اولنمش قبوغندن مرکب اولدیغی مرویدر .
اشبو دستك و تملردن ماعدا بنانك هر طرفی طوغله‌دن انشا و قبه‌ده

موضوع اولدیغی مثللو بنانك سائر محلارینه و ستونلرك زیر و بالاسنه بر پارچه رلیق صوقشدیرلمدر. ذکر اولنان درت بیوك دستکدن بشقه ایکیسی شرق و ایکیسی غرب طرفنده دیکر درت کوچك دستك دخی واردر. شرق و غرب طرفنده کیلرك یکدیکریله بیوك دستکلر اوزرنده بر کمر و بونلره مستند بر نیم قبه و یانلرنده منحنی الشکل بر نیم دائره اولوب بو وجهله شرق و غرب طرفلرنده اوچر نیم دائره و نیم قبه تشکل ایتمشدر. انجق شرق طرفنده وسطده واقع نیم دائره یعنی محراب محلی زیاده‌جه مقعردر و بونك اوچی اشاغیده واوچی یوقاریده التی بیوك پنجره‌سی واردر و مقابلنده غرب طرفنده وسطده واقع نیم دائره مقعر اولیوب انجق زاویهٔ قائمه‌یه منتهی و اوزری یالکز کمرلی اولوب نیم قبه‌سی اولمدیغی حالده حصیر اوسنه چیقار وسطده بر بیوك و ایکی طرفنده بر کوچك که جمعاً اوچ قپوسی واردر و هر بر اوچ نیم قبه اوزرنده غرب و شرق طرفنده اولان بیوك قبه کمرلرینه قدر مرتفع و بونلره مستند بر نیم قبه دخی واردر.

اشته بو وجهله اورته‌ده تمل و ستون کورنمدیکی حالده نیم دائره و قبه‌لر صحن جامعی خیلی توسیع ایله موجب حیرت اوله جق بر صورتده وضع ایدرکه شو حال هیچ بر معبدده یوقدر. هر بر کوچك دستك ارقه‌سنده یعنی بونلر ایله دیوار بیننده بر طارچه‌ید واردر. ذکر اولنان التی پنجره‌دن ماعدا هر بر نیم قبه‌نك بالاسنده بش پنجره واردر و مذکور نیم قبه‌لر داخلا بیوك قبه مثللو موزائیق ایله مزیندر بیوك و کوچك دستکلرك اراسنده یعنی محراب نیم دائره‌سیله مقابلنده واقع اوچ قپونك یانلرنده واقع ماراالذکر درت نیم دائره‌نك اشاغی

قاتنده هر برینده ایکیشردن جمعاً سکز قزل سماقی دیرك واردر بونلرك ارتفاعلری اوتوزر وقطرلری اوچر بچق قدمدر. قاعدهلری چارکوشه بیاض مرمردن و سائر ستونلرك قاعدهلرندن بیوجکدر و باشلری کذلك بیاض مرمردن اولهرق غایت مصنعدر. بونلرك وبالخصوص غرب طرفنده کیلرك اکثریسی مرورزمان ایله بعض یرلدن چاتلامش اولدیغندن تیمور و تونج چنبرلر طاقلمشدر. اشبو ستونلر فی الاصل بریة الشامده کائن بعلبك شهرنده شمسه مخصوص مشهور عبادتخانهده مرکوزاولوب بونلراورلیانوس نام قیصر طرفندن رومایه ارسال و اوراده ینه شمسه مخصوص بر معبد بناسنده استعمال قلنمشیدی. بعده معبد مذکور خراب اولدقده اشبو ستونلر اصلزادکاندن برینك زوجهسنه بالوراثه انتقال ایتدیکندن مرقومه دخی ایا صوفیهنك حین بناسنده جوستنیانوسه اهدا ایلمشدر.

(بقیه‌سی صکره) (فاردیس)

ازخلفای اوطهٔ ترجمهٔ باب عالی

(اوروپا دولتلرینك احوال حاضره‌سی) . (مابعد)

مدنیت

تفصیلات سالفهدن مستفاد اولدیغی اوزره اوروپا اهالیسی مشهود نظر عبرت نمونمز اولان درجهٔ تمدنه بالتدریج ارتقا ایدوب بوکیدشله دها اعلا درجهلره واصل اولهجقلری بی اشتباهدر چونکه مدنیت

هیئت اجتماعیه‌ده بولنان افراد بشرك مظهر اولدیغی ترقیات مادیه و معنویه‌نك هیئت مجموعه‌سی دیمك اولوب بو دخی انسانك كرك كندو ابنای جنسنك و كرك درونده متعیش بولندیغی مخلوقات سائره‌نك احوال و كیفیاتنه دائر بالتدریج استحصال معلومات ایدرك سرمایه مثابه‌سنده اخلافنه ترك ایلمكدن عبارتدر. ترقیات مادیه اوزرنده بولندیغمز كرهٔ ارضك اسباب طبیعیه ثروتنه و بونلرك انسانه فائده‌لو صورتله استعمالنه دائر معلومات یعنی علم معاشدن عبارت اولدیغی مثلاو ترقیات معنویه دخی كندو مزاج و ماهیتمزه و درونده بولندیغمز هیئت اجتماعیه‌نك احوالنه و امر معاده دائر ممكن مرتبه موافق نفس الامر اوله‌رق استحصال قلنان معلوماتدر (الاحتیاج ام الصنایع) دینلدیكی وجهله احتیاج انسانی بالطبع تحری و تحصیل معلوماته سوق ایدر چونكه طبیعتده دفع احتیاجه صالح هر درلو مواد موجود ایسه‌ده انسان بونلری استعماله قابل بر قالبه افراغ ایتمكه مجبور و بو ایسه سعی و عمله موقوفدر فقط اشبو سعی وعمل حسب الخلقه موجب تعب و مشقت اولدیغندن انسان هم احتیاجات واقعه‌سنك لایقیله دفعنه وهمده بونك موقوف علیهی اولان مشقتك اولدجه تقلیلنه بذل مجهود ایدوب یعنی مساعیٔ جزئیه ایله احتیاجات كلیه دفعنه چاره ارر. شو مقصدك حصولنه یالكز بر طریق اولوب بوده كندوسنه لازم اولان شیلرك تدارك وتحصیلنده بعض اصول مستحسنه اتخاذندن عبارتدر كه انسان بونلری تحری و تجربه ایله بولور شویله كه اوائلده افراد بشر هنوز حلیهٔ كمالاتدن عاری اولدقلرندن مجرد دفع دغدغهٔ جوع مقصدیله كندوسندن ضعیف بولنان حیواناته هجوم و افتراس ایدوب

بعضیلرینك لحمندن تلذذ ایتدیلر انجق بو مقوله حیوانات صیدنده عسرت اولدیغی و احتیاجات واقعه‌لری ایسه بونك استحصالنه بر سائق قوی بولندیغی جهتله بالضروره اشبو مشكلك حلنه تصدی ایدوب نهایت ظفریاب اولدیلر شویله كه بونلرك اذكیاسندن بری بعض اغاج داللرینك اكیلوب بعده براغلدقده شدتله حالت اصلیه‌سنه رجوع ایتدیكنی كشف ایتمسی اوزرینه اغاجك شو خاصه‌سندن استفاده برله یای واوق ایجاد اولنوب بو صورتله صید وشكار كسب سهولت ایلدی، و بعده انسان بو یولده دها ترقی وتفنن ایله رفاه و سعادت حالنی موجب نیجه اختراعاته موفق اوله‌رق صاعد مدارج كمالات اولمشدر شو حاله نظراً مدنیت انسانك طبیعتی وخلقت ذاتیه‌سی اقتضاسندن اولوب بو دخی انسانك احتیاجات واقعه‌سنك سوقیله استحصال ایده بیلدیكی معلوماتدر. فقط افراد بشرك معلوماتی قرناً بعد قرن تزاید ایدوب بو جهتله حدودی غیر معین اولمغله مدنیت غیر متناهی دیمك اولور.

اولوجهله مدنیت انسانك خلقت ذاتیه‌سی اقتضاسندن ایسه‌ده كافهٔ طوائف و امم طریق تمدنده متساویاً ایلرولیه‌مامشلردر وحتی بعضلری بو یولده بر درجهٔ اعلایه واصل اولمش اولدقلری حالده برچوغی حال و حشت و جهالتده قالمشدر. اشبو تفاوق طوائف مذكوره بیننده قوای جسمانیه و روحانیه‌جه اولان اختلافدن ومقر و مأوالری اولان اراضینك احوال مخصوصه‌سندن نشأت ایتمشدر شو تفاوتك مدنیته اولان صورت تأثیری شایان تحقیق بر ماده‌در شویله كه قوای جسمانیه و روحانیه‌لری مختلف و متفاوت ایكی طائفه بر مملكتده متمكن اولسه‌لر لاجرم قوای جسمانیه وروحانیه‌سی مكمل

اولان قومك امر تمدنده دیکرینه تفوق ایده جکی مثللو خواص مذکوره جه مساوی ایکی قوم مواقع مختلفه ده تمکن ایتسه‌لر ترقیلری متفاوت اوله جغی امور مسلمه دندر.
مدنیتك عناصر طبیعیه‌سی اولان اسباب مشروحه مطالعه وتدقیق ایدلدکده طوائف عالمدن بعضیلرینك درجهٔ رفیعهٔ مدنیته ارتقا ایتملری ودیکرلرینك حال وحشت وجهالتده قالملری نه مقوله اسبابه مبنی اولدیغی اکلاشیلور. مثلا جزایر هندیه اهالیسنك اولا عقل وفطانت جهتله سائرلرندن دون بولنمسی وثانیا متمکن اولدقلری ممالکك اعتدال هواسی واراضیسنك منبتلکی جهتله احتیاجاتلرینی بالسهوله دفع ایتدکلرندن اختیار بطالت ایتملری وحسب الموقع کندولرینك قطعات عالمدن منقطع اولدقلرندن ملل سائره ایله اختلاط ایتمامه‌لری بینلرنده انوار مدنیتك انتشارینه حائل اولمشدر. اهالئ مذکوره‌نك مملکتلری محصولدار اولمامش اولسه ایدی خارجه احتیاجلری اوله جغندن ملل سائره ایله کسب مناسبت وبو وسیله ایله فن بحری وسائره‌یی تحصیل ایده جکلری درکار ایدی. اهالئ مرقومه‌نك الیوم بعض مرتبه طریق تمدنه سلوکلری ملل متمدنه‌نك اوواره آمدشد ایتملری سایه‌سنده وقوع بولمشدر. خلاصه بر طائفه‌نك مزاج وطبیعتنك وبولندقلری مملکت احوال طبیعه‌سنك حصول مدنیتجه مدخل کلیسی واردر.
فی زماننا اك زیاده متمدن طوائفدن بریسی انکلتره‌لو اولوب طائفهٔ مذکوره زمان قدیمده بر برینی متعاقباً انکلتره ممالکنی استیلا ایتمش اولان التی یدی قومك طبایع وتمایلاتجه اتحادندن ترکب ایتمش وشمدیکی مدنیتلرنده اراضیسنك وموقع جغرافیه‌سنك بك چوق

تأثیری اولمشدر. انكلتره‌نك اراضیسی منبت ایسه‌ده اهالی‌یه ایراث بطالت ایده‌جك درجه‌ده اولمیوب هواسی ایسه افراط ایله شدیدكلدر انجق انسان قالنجه البسه و مضبوط مساكن تداركیله برودتك سوء تأثیراتندن كندوسنی محافظه‌یه مجبوردر. برده مملكت مذكوره اوروپا قطعه‌سندن بر بوغاز ایله منفصل اولوب بو جهتله اهالیسی تحفظ اعدادن مصون و كندولری ملل سائره ایله اختلاط ایدرك صناعت و تجارتله مألوفدرلر. ایشته بو مقوله محسنات موقعیه سایه‌سنده انكلتره‌ده مدنیتك سرعت ترقیسی لابد بولنمشدر. اكرچه انكلتره‌نك اهالئ اصلیه‌سی یكی زلانده صحرالرنده متمكن اوله‌رق متعاقباً انكلتره سواحلنی استیلا ایدن اقوام ایله اختلاط واتحاد ایتمامش وطریق تمدنه سالك اولان اوروپا اهالیسی ایله كسب مناسبات ایتمامش اولسه‌لر ایدی الیوم مذكور یكی زلانده اهالئ اصلیه‌سندن هیچ بر فرقلری اولمیه‌جغی دركار ایدی.

مدنیتك ترقیسنه ذكر اولنان محسنات موقعیه و سائره نه درجه مدار ایسه سربستئ افكارك فقدانی واسارت ماده‌سی او درجه مزاحمدر.

بورایه قدر اوروپالولرك علوم و معارف وامر اداره و سائره‌جه وقوعبولان ترقیلری مقدمه طرزنده اوله‌رق مجملاً بسط و بیان اولنمش اولدیغندن بر وجه آتی مقصده شروع اولنور.

انكلتره دولتی

انكلتره ممالكی بیوك بریتانیا و اسقوچیا و ایرلانده و دیكر بعض جزائردن عبارت اولوب بونلرك حال و موقعی انكلتره دولتنك بحراً

کمال قوت و مکنتنی موجب اولشدر. ممالك مذکوره شرقاً بحر شمالی و جنوباً مانش دکزی وشمالاً و غرباً بحر محیط غربی ایله محدود اولوب بو وجهله انکلتره دولتی بالجمله حرکات و سکناتنده سربست بر حالده بولندیغندن ابحار مذکوره‌نك هر طرفنده نفوذی جاریدر و بیوك بریتانیا اطه‌سی هر نقدر اللی ایله التمش بر درجه بیننده واقع ایسه‌ده هواسی وسط المانیا و بلکه قریم هواسنه معادلدر. انکلتره دولتنك حکومتی بالکز جزائر مذکوره‌یه منحصر اولیوب کرهٔ ارضك هر طرفنده مستملکاتی واردر. ازجمله اوروپاده کرك تجارت و کرك سیر سفائن ایچون کمال اهمیتی اولان سپته بوغازی و مالطه جزیره‌سی و اسیا قطعه‌سنده الك زیاده منبت وزنکین بولنان هندستان وافریقاده و فلمنك جدیدده بر طاقم محصولدار سواحل و جزائر و امریقای شمالیده دخی ممالك وسیعه انکلتره‌یه تابعدر.

دولت مشار الیهانك داخل قلمرو حکومتی اولان ممالکك کافه‌سی تقریباً یوز یتمش بیك درت‌یوزقرق سکز میریامترو(١) مربع وسعتنده‌در بونك یالکز بش بیك میریامترو مقداری اصل انکلتره ممالکی اولوب قصوری اسیا وافریقا و فلمنك جدیدده اولان ممالکیدر. بیك بشیوز سکسان اوچ تاریخندنبرو امریقای شمالی‌یه متصرف اولوب تاریخ مذکوردنصکره دخی طوعاً وجبراً امریقانك وسطنده واقع بر طاقم یرلری ضبط و بوندن براز صکره افریقایه توجه ایتمش و بیك التیوز سکسان سکز تاریخنده بومبایده بر تجارت قومپانیاسی تشکیل و بو طریق ایله هندستانده اللی بیك میریامترو وسعتنده ممالکی

(١) بر میریامترو اون بیك مترو درکه مشی معتدل ایله یکی بچق ساعتلك مسافه‌در.

تسخیر ایلمشدر و قلمنك جدیدده ایسه بو یقینلرده توسیع حکومت ایتمکده‌در.
بیوك بریتانیانك اراضیسی سیان اولیوب انکلتره و اسقوچیا اراضیلری یکدیکرندن فرقلیدر. علی العموم انکلتره سیوری و اسقوچیا دوز تپه‌لردن عبارت اولوب ایرلانده جزیره‌سی دوز اوه‌در فقط انکلتره‌نك بعض یرلری پك یوکسك دکل ایسه‌ده عموماً مرتفع اولمق ملابسه‌سیله درونده جریان ایدن کوچك نهرلرك مجرالری عمیق اولمغله سیرسفائنه قابل و یاخود جزئی همته شو حاله افراغلری ممکن اولدیغی مثللو اغزلرنده طبیعی متسع لیمانلر موجود اولوب بونلردن یوز قدری غایت واسع و بشیوزی کوچکدر. انکلتره‌ده موجود اولان انهارك مجرالری بالطبع پك قصه اولوب الك اوزونی تامس نهریدرکه اوتوز بش میریامترو طولنده‌در و کرك انکلتره و کرك ایرلانده و اسقوچیاده خیلیجه جسیم کوللر اولوب ممکن اولان محللرده نهر و کول و دکز بینلرنده جدوللر کشاد اولنمشدر.
بیك سکز یوز بر تاریخندنبرو بهر اون سنه‌ده بر کره تحریر نفوس اولنمسی پارلمنتونك قراری اقتضاسندن اولمغله بیك سکز یوز اللی بر تاریخنده اجرا قلنان تحریر نفوسده انکلتره و غال مملکتنده اون یدی میلیون طقوز یوز بش بیك سکز یوز اوتوز و اسقوچیاده ایکی میلیون سکز یوز نمش بیك یدی یوز سکسان درت و بوکا تابع اطه‌لرده یوز قرق ایکی بیك طقوز یوز اون التی که جمعاً انکلتره‌ده یکرمی میلیون طقوز یوز اون طقوز بیك بشیوز اوتوز بر و ایرلانده جزیره‌سنده التی میلیون بشیوز اون بش بیك یدی یوز طقسان درت نفوس اولوب بو صورتله بریتانیا اطه‌لرینك مجموع نفوسی یکرمی یدی

میلیون درتیوز اوتوز بش بیك اوچیوز یکرمی بشه بالغ اولمشدر.
مقدار مذکور بیك سکز یوز قرق بر تاریخنده اجرا قلنان تحریر
نفوسده بولنان مقداره نسبت اولندیغی حالده بیوك بریتانیا
اطه سنك نفوس موجوده سی ایکی میلیون ایکی یوز التمش سکز بیك
بشیوز التمش التی کشی تزاید ایدوب ایرلانده اطه سنده بر میلیون
التی یوز اللی طقوز بیك اوچیوز اوتوز طقوز کشی تناقص ایتمشدر.
بیك سکز یوز قرق برتاریخنده اجرا قلنمش اولان تحریر نفوسه نظراً
انکلتره ده بر میل مربع جغرافی اوزرنده التی بیك اوچیوز بش
و ایرلانده ده بش بیك درتیوز اوتوز التی و غال مملکتنده ایکی بیك
التیوز و اسقوچیاده بیك یدی یوز یکرمی التی کشی متمکن بولنمش
و تاریخ مذکوردنبرو هر اون سنه ظرفنده بیوك بریتانیاده یوزده اون
اوچ و ایرلانده ده یوزده بش نفوس تزاید ایتمشدر.
انکلتره اهالیسی ایکی جنس اولوب بری جرمن و بریدخی سلت
طائفه سندندر. سلتلر انکلتره نك اهالئ اصلیه سی اولوب الیوم کیمر
و ارس اسملریله ایکی فرقه یه منقسم اولمشلردر. غال اهالیسی
و وستمورلاند و کومبرلاند ایالتلرنده بولنان قامریتلر مذکور سلت
طائفه سنه منسوبدرلر و ذکر اولنان غائل طاقمی ایکی شعبه یه منقسم
اولوب بری ایرلانده ده متمکن ایر طائفه سی و دیکری اسقوچیاده
واقع ومن اطه سنده و هبرید جزیره سنده متمکن غائل طائفه سیدر.
ایشته ذکر اولنان ایکی قولدن ایرلر انکلتره اهالیسنك سکزده اوچی
و کیمرلر اوتوز بشده بری و اسقوچیالولر یکرمی یدیده بریدر. جرمن
قولندن کلمش اولان اصل انکلیزلر اهالئ موجوده نك نصف مقداریدر.
انکلتره و اسقوچیا و ایرلانده اهالیسنك کندولرینه مخصوص اخلاق

و عاداتلری وار ايسه‌ده ميانه‌لرنده كثرت مناسباتدن ناشی جمله‌سی انكليز اصولنی اتخاذ ايدرك همان يكوجود اولمشلردر . انكليزلر علی العموم سربستلكی سووب حقانيتی التزام ايدرلر و اصلاح اسمه باقيوب خاطرلرينه كلانی سويلرلر و هر درلو مشاق و مخاطراتی كوزه آلەرق معظمات اموره تشبثده پك جسوردرلر و بونكله برابر ممكن مرتبه حزم و احتياطه رعايت ايدرلر . وقار و مكانتله موصوف و بالخصوص تجاری اقوال و افعاللرنده صدق و استقامتله مشهوردرلر .

(مابعدی صكره) (محمد شوقی)
ازخلفای اوطهٔ ترجمهٔ باب عالی

(اورمانجيلق فنی)

اورمانلرك حسن محافظه و اصلاحندن بحث ايدن فنه اورمانجيلق فنی تعبير اولنور . اشبو فن اوچ قسمه منقسم اولوب قسم اول اشجارك نشو و نمالريله برابر جنسلرينك تصورتله اصلاح قلنمسنی و قسم ثانی اشجار سنوی زياده حاصلات ويرمك ايچون نه مقدار و نوجهله قطع اولنمسی و قسم ثالث دخی اورمان و اشجاری انسان و حيواناتك مضرات ملحوظه‌سنی وقايه ايتمك ايچون نه مقوله تدابير اتخاذی لازم كله‌جكنی بيان ايدر . قسم اول يكديكری حقنده تأثير بليغی دركار اولان اوچ ماده اوزرينه مبنی اولوب بونلرك دخی برنجيسی موقع زمين ايكنجی انواع تراب اوچنجيسی اجناس اشجاردر .
اشبو فن اصطلاحنجه برمحلك موقع زمينی بيلك اول محلك فصول

سنویه و درجهٔ هواسنی بیلمکدن عبارتدر. بر اورمانده هواجه دقت اولنه جق شی اول محلده حادثات جوهوانك کیفیت تأثیریدر. حادثات مذکوره دخی ارضك موقع و مزاجنه کوره تخلف ایدر اولا حادثات مذکورهنك تأثیراتنی بیان ایدهلم

(اعتدال هوا) طپراق ایچنده تخمك فلیزلنمسی لااقل ذرت درجه حرارت وجودینه متوقفدر و برودت میاه اشجارك جریانه مانع اولدیغی مثللو اللی درجهدن زیاده حرارت دخی مأ اشجاری جریاندن تعطیل و توقیف ایدر و صغوقده نباتاتده بولنان طبیعی صو انجمادو بو جهتله حجمی تزاید ایده جکندن درونلرنده بولنان طمرلری بوزوب شق ایده بیله جکی کبی زیاده حرارت دخی اشجارك نشو و نماسنه لازم اولان رطوبت طبیعیه یی قوریدوب بالاخره نباتاتی اتلاف و افنا ایدر و ایلروده بیان اولنه جغی وجهله هوانك دفعةً صیجاقدن صغوغه و صغوقدن صیجاغه تحولی نباتات حقنده زیاده مضردر.

(ضیا) اغاجلر نشو و نمالری ایچون هوای فحمی یی جذب و مولد الحموضه یی دفع ایتمك اوزره هر حالده ضیایه محتاجدر فقط ضیانك زیاده اولور ایسه اولوقت دخی اغاجلره مضر اولوب حتی برنوع خستهلك بیله حصوله کتورر و بو حالده بولنان اغاجلر صنایعجه لر ایشه یرامزلر.

(دومان) ضیای شمسك تأثیرینه مانع اولوب بوجهتله اغاجلره مضرت ایراث ایدر.

(بلوط) یازین کونشك تأثیراتنه حائل اولوب هوایی تبرید ایدر و قیشین دخی بالعکس اجسامك کوندزدن الدیغی حرارت شمسیهنك

انعكاس وانتشارينه مانع اولوب نباتاتى طوكدن محافظه ايدر. اشته بو ايكنجى حال نباتات حقنده فائده لودر.
(يغمور) شدتلو اولمديغى حالده نباتات ايچون اقتضا ايدن صويى حاصل ايتديكى جهتله نشو ونماسنه زياده مدار اولور.
(شبنم) بعض محللرده يغمور يرينى طوتديغيچون زياده فائده لو ايسه ده اكثريا نزولندن صكره ظهور ايدن صغوقدن طوكوب پك چوق مضرتى كوريلور. شويله كه اغاجلك اوزرنده منجمد اولان شبنم اوزرينه صباح كونشنك تأثيرنده دفعة شبنمك اريمسنه مبنى نبات ايچروسنده بولنان مواده تأثيرات مضره سى اولديغندن بر فنالق حاصل اولور چونكه شبنم اوزرنده بولنديغى جسمدن بر مقدار قالوريك يعنى مادهٔ حرارت المدخجه شبنمك حالندن تحول ايده مز حتى انسانك منجمد برعضوى بردنبره صيجاق صويه وضع اولندقده نه درلو ضرر مشاهده اولنور ايسه دخى اوحالده اويله جه ضرر كورر. بالاده بيان اولنديغى وجهله شبنم انجماد حالنده اشجاره نصل ايراث ضرر ايدر ايسه طوك دخى اويله جه مضردر.
(قار) ليلاً حرارتك خارجه انتشارينه مانع اولديغندن نبات حقنده حسن تأثيرى واردر. فقط زياده اولديغى حالده داللر اوزرينه باصه رق بونلرك قيرلمسنه سبب اولور.
(قراغى وبوز) بونلرك نباتات حقنده هيچ بر فائده سى اولميوب ايكيسى دخى مضردرلر.
(روزكار) ملايم روزكارلر تبخرى تسهيل ايلديكندن اشجارك نشو ونماسنى موجب ورياح شديده ايسه بالعكس اضمحلالنى مستوجب اولور. روزكار نقدر رطوبتلو بولنور ايسه اولقدر مضرتى زياده

اولور. جو هواده وقوعبولان حادثاتك نباتاته اولان تأثيراتی بيان اولندقدن صكره ارضك درجهٔ ارتفاعيله شكل وهيئت طبيعه سنك حادثات مذكوره يه تأثيری دخی بر وجه آتی كوستريلور.

(اوه‌لر) طاغلرك وضع وهيئتنه نسبتله حادثات جويه و وقوعات آفاقيه نك تأثيرات مختلفه‌سی واردر يعنی طاغلرك ذروه‌واتك ودره‌لرنده بشقه بشقه حالات مشاهده اولنور.

(دره‌لر) ذروه‌لرده هوانك بغتةً تبدل ايتمسندن نباشی كثرت رطوبت و انجماد ودومان اكسك اولمز فقط بويله محللراورمانلرنده رطوبتدن بشقه حرارت دخی اولور و شدتلی روزكاردن محفوظ بولنديغندن اشجار فوق العاده چابك بيور ايسه‌ده جنسی پك اعلا اولمز.

(طاغ اتكلری) بومثللو مواقع طاغلرك جهات اربعهٔ افقيه‌سندن قنغيسنده واقع ايسه هوانك اكا كوره تأثيراتی واردر. مثلا شرقه قارشو بولنان محللرده نه چوق رطوبت و نه‌ده چوق يبوست اولور و بوجهتله اول بهارده شمسك طلوعنده شعاعاتی قوتسز و بناءعليه فدانلرك اوزرنده منجمد اولان شبنمك هوايه صعودی تدريجی اوله‌جغندن انجمادندن قطعا خوف اولنمز. وبالعكس صوك بهارده هنوز تازه سورن فليزلر ايچون طوكدن احتراز اولنور و بويله شرقه قارشو بولنان اورمانلرك محصولاتی دائما ايو اولور و هرنقدر دره‌لرده اغاجلر چابك و بو موقعده كيچ نشو و نما بولورلر ايسه‌ده بونك محصولاتی دها اعلا اولور و جنوبه قارشو بولنان طاغ اتكلری غايت صيجاق اولديغندن زمينك رطوبتنی قوريدوب نباتك كركی كبی نشو ونماسنه مانع اولور و بو موقعده ايلك بهارده حاصل اولان اشجار غنچه‌لری سائر محلاره نسبتله دها اول حاصل اولوب

تازه بولنه جقلرندن موسم مذکورده وقوعبولان طوکدن زیاده سیله قورقیلور و یرده جنوب طرفنده واقع اشجاره شمسك شدت تأثیری اولدیغندن اوحالده نباتك اوزرنده بولنان منجمد شبنم بغتةً طاغیلوب خیلی مضرت وقوعه کتورر. بونکله برابر شدید روزکارلر هبوب ایتمك حسبیله هر حالده موقع مذکور اورمان اغاجلرینك بیومسنه پك صالح اولمز ایسه ده اکر اغاجلر روزکاره ایوجه مقاومت ایدرلر ایسه حاصلاتی غایت اعلا اولور و طاغك غربه ناظر اولان اتکلری دائما شدت حرارت شمسه متوجه بولنه جغندن هرحالده موقع مذکورده حرارت زیاده اولمق و بووجهله زمین رطوبتدن خالی بولنمق حسبیله موقع مذکورك نبات حقنده مضرتی درکاردر. بویله یرده هرنقدر طوکدن قورقلمز ایسه ده روزکارك چوق ضرری کوریلور واشجار غایت یواش بیودکدن بشقه بچمسز اولور. فقط غایت سرعت اولدقلرندن بعض صنعتلرده استعمالی مقبولدر و طاغك شماله متوجه اولان اتکنده دائما برسرینلك اولوب طپراغك دخی دائما عملی بولنمسیله دره لرده اولدیغی کبی موقع مذکورده اغاجلر چابك بیورلر ایسه ده کرك حرارتك وکرك ضیانك قلتندن ناشی جنسلری پك اعلا اولمز وموقع مذکورده هبوب ایدن صغوق روزکارلر حسبیله طوکدن وبشقه مضرتدن قورقیلور.

(طاغ تپه لری) کوندزدن اله جقلری حرارت شمسیه یی کیجه لرده چابك غائب ایده جکلرینه مبنی طاغلرك ذروه لری زیاده صغوق اولدیغندن اکثریا طوکدن خالی اولمز و بونلرك ارتفاعلرینه کوره قار و قراغی و طوکدن مضرات کلیه حصوله کلور وعلی العموم طاغ تپه لرنده بولنان اغاجلر دره لرده حصوله کلان اشجاردن هم یواش بیور.

وهمده انلردن قبضه اولور.

(اورمان طپراقلری) اورمان طپراقلری ایکی قسم اولوب بریسی تراب منبت و دیکری تراب معدنیدر. تراب منبت سطح ارضده واقعدر که نقلی ممکن ونطسی قابل واغاجلرك كوك صاله بیله جکی مرتبه یومشاق اولور. تراب معدنی ایسه تراب منبتك التنده اولوب اکثرا اغاجلرك كوك صالهمیه جقلری مرتبه قتی قیالردن عبارتدر. ذاتا تراب منبت دخی قیالرك انحلالندن حاصل اولدیغی مثللو سیل و وسائط سائره ایله بشقه محللردن سوریلوب کلور. اشته طپراغك حصولنه باشلیجه سبب صولردر. شویله که اولا قیالرك چاتلامش محللرندن صو ایچرو سیزوب اوراده منجمد اولدیغی حالده حجمی بیودیکندن احجار مذکوره نك اجزاسنی تفریق ایدر بوندن بشقه حامض قاربون ایله مخلوط اولان صو کرچ طاشلرینی اریدوب حل ایدر. آتیده تفصیل اولنه جغی وجهله مذکور تراب منبت چوریان نباتات یپراقلرندن دخی حاصل اولدیغی مثللو بعضاً اشجارك كوكلری قیالرك ارالرینه کیروب بونلری صو کبی چاتلادەرق طپراغه تحویل ایلدکلری دخی واقعدر. نباتات طپراقده استقرار ونما بولدیغندن بونك نباتاتجه تأثیرات کلیهسی واردر. اغاجلرك قائما طورمسیچون نفوذ وانتشار ایدهبیله جك رتبه زمینك قتی ودرین اولمسی لازمهدندر قیالر دخی بو بابده پك چوق ایشه یارارلر زیرا کرچ طاشندن عبارت اولان قیالرك اکثریا یارقلری واردر. اشجارك كوكلری بو یارقلره کیروب کسب تقرر و متانت ایدرلر. بویله قیالر بولندیغی حالده طپراق از اولسه بیله هیچ برکونه ضرر ویرمز. طپراق اشجارك نشو ونماسنه یاردم ایتمك ایچون املاح وحوامضی ترك یعنی اغاجلرده

اولان اجزاى ترابيه‌يى حاوى اولمسى اقتضا ايدر. عموماً اورمان طپراقلرنده اجزاى مذكوره پك چوق اولوب شويله كه بر اغاج بيودكده اجزاى مذكوره‌دن نه مقدار شى المش ايسه طپراق اندن زياده سنى يكيدن تدارك و حاصل ايدر. بوندن بشقه اشجارك طپراقدن الديغى املاح و حامضات يپراقلرده تجمع ايدوب وقت خزانده يپراقلر دوكلدكده ينه طپراغه قاريشور و بو وجهله اجزاى مذكوره هيئت اصليه‌سنى ضايع ايتمكسزين اصلنه رجوع ايدرك دور ايتمش اولور.

طپراغك عموماً اشجاره اعانهٔ كليه‌سى اولديغيچون اول امرده بو طپراغك حكمتجه حال و خاصيت طبيعه‌سنه دقت اولنور. يعنى جذب ايده‌جكى صويك مقدارينه و هوانك درجهٔ تأثيراتنه كوره اول طپراغك ايولكى وياخود فنالغى و اشجار حقنده كيفيت تأثيرى اكلاشيلور. خلاصهٔ كلام ايلروده طپراق حقنده حسن تأثير و خاصيتندن بحث اولنه‌جق اوموس يعنى يپراق كوبره‌سى مستثنا طوتيلور ايسه بر ارضك يالكز حكمت طبيعيه‌جه اولان خاصيتنه دقت اولنمسى ايجاب ايدر.

(بقيه‌سى صكره) (نظيف)

از خلفاى اوطهٔ ترجمهٔ باب عالى

(رطوبت هوانك تأثيراتى)

رطوبت جو هوانك تركيبنده بخار حالنده بولنان صودن عبارت اولوب بودخى روزكارلو ومعتدل هوادن و بعضا اسباب موقعيه‌دن

نشأت ایدر. دکزلرك اوزرنده بولنان هوا دائما رطوبت حالنده اولوب فقط یوکسلدکجه رطوبت ازالور. صباحلری طلوع شمسدن مقدم و هوانك برودتی حالنده هواده بخار کثرت اوزره بولنوب شمسك طلوعندن بر قاچ ساعت صکره هوا کسب حرارت ایلدکده قلت اوزره قالور. دائما روزکار اکسك اولمیان مرتفع محلارده بو حال تبدل ایدر. موسم شتاده چیك و یغمور تحدثنده بخارك مدخلی اولوب بالطبع تشرین ثانی و کانون اول ایلرنده ریاح بارده دخی رطوبتك ازدیادینی موجب اولور. انکین دکزلرده هواده بخار و سواحلده رطوبت اولوب بونك وجود انسانه بالوجوه مضرتی واردر شویله که معلوم اولدیغی وجهله کرهٔ ارضده برحرارت دائمیه موجود اولوب بوکا حرارت مرکزیه تسمیه قلنور. مرکزه تقرب اولندقجه یعنی بر محل حفر ایله اشاغی اینلدکجه حرارتك زیادهلشمسی ذکر اولنان حرارت مرکزیهنك وجودینی اثبات ایدر. موسم صیفده کوندزلری شمسك حرارتی ارضه تأثیر ایدرك ارضك و هوانك حرارتی تزاید ایدر. کیجهلری ایسه شمسك ارضه تأثیری اولمدیغندن ارض حرارت مرکزیهسنی هوایه ترك ایدرك ایکیسی دخی برودت کسب ایدر و بو وجهله هواده بولنان بخار صویه منقلب اولهرق اوفق طامله شکلنده روی ارضه نزول ایلرکه چه تعبیر اولنان ماده بوندن عبارتدر. موسم شتاده ایسه کیجه هوا بلوطدن عاری اولورسه ارض حرارت مرکزیهسنی هوایه ترك ایدوب کندوسی برودت اوزره قالور و ارض اوزرنده موجود اولان میاه بو سببه مبنی انجماد ایدوب بوکا دخی بین الناس ایازلو هوا تسمیه اولنور.
(بلوط) روی زمینده محترق اولان موادن حصوله کلان دومان

و بخاردن عبارتدركه بعض حكمانك قولنه كوره اجزاسى يكديكرينى تضييق ايدوب كروى الشكل اولور و دائما رطوبت حالنده بولنور. (يغمور) جوهواده تكون ايدوب سحاب ديكر بخارك انضماميله تضييق اولندرق طامله شكلنده روى ارضه نازل اولور و بوده موسم وارض و روزكاره كوره كثرت و قلت اوزره اولور. ممالك حارهده بارانك كثرت اوزره نزولى جوهواده بخارك چوق بولنمسندن ناشيدر. بنابرين كرهٔ ارضده خط استوادن قطبلره طوغرى كيدلدكجه يغمورك نزولى تناقص ايدر و دكزدن اوزاق اولان محللرده بارانك قلت اوزره اولديغى سياحينك رعنا معلوملريدر.

رطوبت هوا اوچ قسمه منقسم اولوب بونلردخى رطوبت حاره ورطوبت معتدله و رطوبت بارده در. (رطوبت حاره) حرارت شمس جوهوايى توسيع ايدرك تنفس انسانيه يى تكثير و بوحرارته رطوبتك انضمامى حالنده تنفسه دها زياده مضر اولورزيرا بوصورتده هواده اولان رطوبت انسانك اق جكرلرينه كيدرك سوء تأثيراتى كوريلور خصوصيله امراض قلبيه يه ذوات الرئه و ورم علتلرينه مبتلا اولنلره اشبو رطوبتلو و حار اولان هوا زياده مضر ومهلكدر. اشبو هوا قوهٔ اصليه و قوهٔ هاضمه يه ضعف ايراث ايدر. ورم علتى اقاليم حارهده اوائل حالنده ايسه درعقب مندفع اولور و ايلرولمش ايسه حرارتك وباخصوص رطوبت هوانك اختلاطى حالنده اوكسركى تشديد ايدرك نهايت خستهنك سبب مماتى اولور.

(رطوبت معتدله) حرارت ايله برودت بيننده اولان حاله رطوبت معتدله تسميه اولنوب بو دخى ايكى قوتك تأثيراتنى جامع برحالدر وامراض صدريه يه مبتلا اولنلرك اشبو هوايى تنفس ايلمسى مناسب اولمز.

(رطوبت بارده) اشبو رطوبتك معتاد وغير معتاد اولملرى جهتله دخى تأثيرى مختلفدر. تأثير معتاد وجود انسانه مضرت ايراث ايدوب بروجه آتى بادئ علل و امراض اولان اشبو رطوبت باردهٔ معتاده اوله رق حرارت غريزيه استحصاليچون بعض حرارت صناعيه يه احتياج مس ايدر. تأثير معتاد التهاب محليه نك درجهٔ اولبسنى وبعده علت مذكوره نك اشتدادينى وذات الجنب و ذات الرئه و بوغاز اولمه و امراض متنوعهٔ قلبيه و سائر بو مثللو امراضى موجب اولور. دائمى صورتده رطوبتلو واليچق محللرده هواسى تجديد اولنه ميان يرلرده بولنان آدملر سراجه و ورم علتلرينه استعداد كسب ايدرلر. اكر مقدمدن استعدادلرى وار ايسه از وقتده اشبو علتلر ظهور ايدر.

مدت قليله ظرفنده اولان تأثير غير معتاد بحثنه كلنجه حال صحتده اولان برادم رطوبت بارده ده برمقدار بولنديغى حالده برودتدن متأثر اولمسه يله اوليكندن اهون ومداواتنه اعتنا اولنور ايسه از وقتده مندفع اولور فقط ترلو اولان ادم بر مقدار رطوبت بارده تأثير ايتديكى صورتده عناصر استعداد ذاتيه سنه كوره حماى دائمى و امراض خلقيه وذات الجنب وذات الرئه مثللو امراض صدريه نك ظهورينه وبعضا طائفهٔ نساده حيض دمنك انقطاعنه دخى باعث اولور اكر بو برودت زياده سيله شديد اولورسه اوزمان امراض قلبيه و وجع مفاصله دخى بادى اولور.

باراندن اصلنان ادم درعقب تبديل جامه ايدرسه لابأسدر. خلافى تقديرجه حرارت غريزيه ايله البسه ده بولنان رطوبت بخاره منقلب اوله رق البسه قورومغه باشلرايسه ده اول كسنه حرارت

غريزيه ازقالوب وجودی صغويه‌رق بالاده ذكر اولنان رطوبت بارده حكمنجه امراض متنوعهٔ مذكوره‌يه دوچار اوله‌بيلور.

(بكر صدقی)

دوقتور درمكتب طبيهٔ شاهانه

مجموعهٔ فنون هر ماهه عربی نهایتنده چیقاریلور

درسعادت ایچون بهاسی

غروش ٦٥ بر سنه‌لك

٣٥ آلتی آیلق

٦ بر نسخه

بر سنه‌لکنه ویاخود آلتی آیلغنه مشتری اولمق استینلر کده یکی جامع جوارنده چیچك پازارنده واقع جمعیت علمیهٔ عثمانیه مرکزینه مراجعت اولنه. ایالاتده مشتری اولمق استیانلر فیئات مذکوره اوزرینه مسافه‌نك قربیت و بعدیتنه باقلیوب بر ییللق ایچون آلتی و آلتی آیلق ایچون اوچ غروش پوسته اجرتی ضمیله اقچه‌سنی پوسته‌یه تودیعاً جمعیت علمیهٔ عثمانیه ریاستی طرفنه کوندردکلری حالده اوقات معینه سنده محلنه ایصال اولنور

ممالك اجنبیه ایچون مسافه‌سنه کوره لازم کلان پوسته اجرتی ضم اولنور

متفرق صاتیلان محللر

جمعیت مرکزی

صحافلر کتخداسی خلیلی حاجی حسین افندی

باغچه قپوسنده [illegible] تربه‌سی اتصالنده [illegible] کتبخانه‌سنده

خفتال اوغلنده صوجی [illegible] صحاف

کول نومرو ٣٢٣

الاجه [illegible] سرکی عثمانی

[illegible] یوسف افندی

ایکنجی فصل احجار بحثنده در (مابعد)

قشر ارضك بر بیوك قسمی قوارس یعنی چاقمق طاشی جنسندن مركبدر. اشبو قوارس لفظی اوروپا لسانلرینك جمله سنده مستعمل ایسه ده مأخذی معلوم اولیوب فقط نمسه جه اولمسی محتملدر. قوارس معدنی سیلیس دینلان حمضدن عبارت اولوب مخلوط اوله رق طبیعتده پك چوق بولنور. فقط خالصی بعض یرلرده طاغلرك چپلاق قیالری كبی سیوری تپه و قیا هیئتنده تصادف اولنور وجزئی و یاكلی پك چوق موادك اجزای تركیبیه سنه داخل اولور و اشبو معدنك جملهٔ كیفیات و خواصندن غایت سرت اولمق خاصه سی مواد سائره دن تمییزینه مدار اولور. زیرا قوارسه چلیك ایله اورلدقده آتش چیقار و برده غیر متحولدر. فی الواقع هوا و صو وحرارتك وسائر اسباب خارجیهٔ تحلیلیه نك تأثیراتنه مقاومت ایدوب فقط بعض جنسی واردركه زمان ایله قوای خارجیه نك تأثیریله قابل انكسار اولدیغندن چاقل طاشی و بوكا مماثل قطعات صغیره یه

تحول ایدر. لکن مواد کثیرهٔ سائره‌نك کل و یا ترابه منقلب اولدیغی درکار ایسه‌ده بو معدنك قطعه‌سی هرنقدر اجزای صغیره‌یه تحول ایتسه ینه جنسنه و کیفیات و خواصنه اصلا خلل کلمز.

قشر ارضك سطحی پك چوق محللرده قوم وغیره ایله مستور اولوب انده قوارسك وجودی سهولتله رؤیت اولنور. فناپذیر اولمز بومعدن اولدیغندن مواد مخلوطهٔ سائره‌دن تفریقی پك اساندر. طبیعتده حبوی الشکل و یاخود غیر منتظم و رکی و یاخود قرستالی حالنده بولنوب اخذ ایلدیکی اشکال قرستالیه‌دن بری اکثریا منشور مسدس یعنی التی یانلی بردیرك رسمنده اولوب فقط منشور مذکورك ایکی اوجلری التی فاسته‌لی یعنی اهرام مسدس ایله منتهیدر و بعضاً اولور که منشور غائب اولوب اهرام برلشور و بوشکل نادر ایسه‌ده اسپانیاده آراغون مملکتنده و مجارستانه متصل اردل مملکتنده و بحر هندك جنوب طرفلرنده واقع جاوه جزیره‌سنده بویله قوارس قرستاللری بولنور و چوق دفعه دخی قرستاللر پك منتظم اولیوب بعض فاسته‌لری سائرندن بیوك و کیکش و اهراملری دخی غیر منتظمدر. قوارسك الك خالص و پارلاغی درالنجف اولوب قرستاللرینك جسامتی دخی بعضاً چوق اولور وحتی اوروپاده آلپا جبال متسلسله‌سنك بعض محللرنده پك اعلا و نفیسلری تصادف اولنور و مقدملری مقبولیتی جهتیله اسویچره‌ده تحری اولنور ایدی و حتی بر مغاره کشف اولنمدرکه درونی منتظم قرستاللر ایله بالطبع مزین و هر جانبی انکله مستور اولوب مذکور قرستاللر بالاخراج فروخت اولنه‌رق یوز بیك فرانقدن زیاده حاصل اولمشیدی و افریقا قطعه‌سنك جانب جنوب شرقیسنده واقع مداغشقار نام جزیره‌ده فوق العاده

درالنجف قبرستانلری واردر که بالاده ذکر اولنان قبرستانلردن کوزل اولوب اوروپایه اندن کتورولر. بغداد جوارنده دخی چوق درالنجف اولوب بو اسم ایله تسمیه سی دخی نجف نام موقعه منسوبیتنه مبنیدر.

درالنجف بعضاً رنکلی اولوب بعضاً دخی بولانق و صاری و مور و سیاه اولور و رنکنه کوره قیمتی و اسماء مخصوصه سی واردر وغیر شفاف و مواد اجنبیه ایله مخلوط ودرلو الوانده درالنجف اولور. عادی عقیق وعقیق یمانی وعقیق شجری ویشم خطایی واق یشم وامثالی نفیس طاشلرك جمله سی قوارس جنسندندر و مور اولان قوارسه جبلقوم و صاریسنه طوپاز یاخود زبرجد هندی ویشل اولور ایسه پراز تسمیه اولنور. فلسپات و میقا معدنلری دخی طبیعتده قوارس کبی بك مبذول و احجار کثیره ترکیباتنه اساس اولوب قوارس ایله برابر بولنه رق غرانیت دینلان حجر مرکبی حاصل ایدرلر وحجر مذکورده مواد ثلثهٔ مزبوره ایرو ایرو و صورت متمایزه ده مشاهده اولنور. فلسپات معدنی اوچ درلو اولوب بری عادی فلسپات و بری دخی لابرادوردر و بو اوچ جنس دخی طبیعتده مواد سائره ایله مرکب اوله رق بك مبذولدر. مثلا اصل فلسپات قوارس و میقا ایله تجمع ایدوب بوندن حجر غرانیت وغنایس ایله دیگر بعض احجار حصوله کلور و البت تسمیه اولنان نوعی ینه بشقه درلو غرانیت طاشنی حاصل ایدر ایسه ده احجار ولقانیه ترکیبنه داخل اولمق احوال مخصوصه سندن ولابرادور معدنی دخی سیرپنیت تعبیر اولنان احجاری حاصل ایدوب لکن عتیق و جدید ولقان فوراتی ترکیبنده بولندیغی جهتله مشهوردر.

اشبو معادن ثلثه بیننده واقع کیفیات مشترکه کثیر وحتی اشکالده دخی مشابه اولدیغندن مقدملری اوچی دخی برجنس معدن ظن اولنور ایدی لکن قرستاللری هر نقدر ظاهرده بری برینه بکزر کبی کورینور ایسه ده قلیواژلری جهتلرنده یارلدقده حاصل ایتدیلان اشکال بسیطهٔ اصلیه موافق اولوب فقط زاویه لرینك قیمت ودرجاتی مختلفدر یعنی زاویه لری بر درجه ده دکلدر. بنأ علیه اوچ درلو فلسپات واردر. بونلرك اوچی دخی بر سرتلکده اولوب اوچنی دخی علی السویه قوارس چیزر لکن عکسی حالده مساوات یوقدر یعنی قوارس انلرك اوزرندن امرار اولنیوب انلرقوارسك اوزرندن امرار اولندیغی تقدیرده قوارس متأثراولمیه رق انلرك اوجلری اشنوب توز اولور واجسام ثلثهٔ مزبوره نك ترکیبنده هنوز مباینت بولنه مامش اولوب اوچی دخی الومینا و سیلیس و پوتاسدن عبارتدر وقلیٔ پوتاس دخی کبرجی حاوی واجسام مذکوره مقدارلری دخی مساویدر. اشته ذکر اولنان مشابهت کلیه یه مبنی مقدملری بونلر برجنسدن عد اولنور ایدی فقط الیوم بینلرنده فرق اولدیغی ثابت اولمشدر. بونلرك احوال وکیفیات سائره سی بروجه آتی بیان اولنور.

(فلسپات) اشبو معدنك خواصی کیفیات مخصوصه سی اولمغله اجسام سائره دن تفریق وتمییزی پك قولایدر مثلا سرتلکده قوارس ایله فرقی چوق اولدقدن بشقه قابل تحولدر و هوا وصو واختلاف حرارت ایله متأثردر و قوارسك موضع کسری فلسپاتك موضع کسرینه بکزه میوب بونکله اینجه صحیفه کبی کورینور یعنی نسج و بنیانی فرشیدر و قرستاللرنده دخی چوق فرق واردر زیرا ابتدا فلسپات قرستاللری قوارس قرستاللری قدر جسامتلی اولمدقدن

بشقه منشور مسدسینك قاعده‌لرنده اهرام مسدس یرینه ایکی سطح واقع اولمشدر و برشکل قرستاللهسی دخی بر منشور مستطیلی اولوب قاعده‌لرنده اوچر فاسه بولنور و بونلردن بشقه اشکالده دخی بولنوب حتی بعض کره ایکی قرستال بری برینه کرفت اولور و فلسپاتك رنکی اکثریا بیاضه و قرمزی‌یه مائل و بعضاً صاری‌یه قریبدر. لکن سیبریا مملکتی غرانیتلرنده اولان فلسپات یشلدر و بعضیسی زجاجی یعنی جام کبی پارلق و بعضیسی دونقدر.

(البیت) شکلا فلسپاتدن فرقی توی قلملك دیشی کبی چیزکلری اولمسیدر و اکثریا رنکی بیاض اولمغله اسمی لاتین لسانی اوزره بیاض معناسنه اولان آلبوس لفظندن مأخوذدر لکن دائما بیاض اولمیوب پنبه و یشلی دخی واردر.

(لابرادور) بوندن سکسان سنه اول امریقاده واقع لابرادور مملکتنده کشف اولنمش اولدیغندن اورایه نسبة تسمیه اولنمشدر. بو معدنك اصل رنکی صاری‌یه مائل اولوب سنجابی ویشل ومائی و صاری و قرمزی و سائر رنکلری حاصل ایلمك خاصهٔ مخصوصه‌سندندر. اشبو معدنی صجاق حامض قلورمولد المائی تحلیل ایدر. فلسپات ایله آلبیت معدنلرینه ایسه حامض مذکورك تأثیری یوقدر. سمادن سقوط ایدن احجارده بعضاً لابرادور معدنی کورلمشدر.

(میقا) اشبو میقا معدنی پرلاق اولدیغندن ظاهرده ذیقیمت معدنیاته مشابهدر و اکثریا التون صاریسی رنکنده اولدیغندن بیلمیانلر انی التون قیاس ایدرلر. یازی اوزرینه دوکلان ریك اکثریا اشبو میقا توزندن عبارتدر. میقانك فلسپات و قوارسدن فرق اولنمسی پك اسان اولوب شویله که کندو لمعانی انلرده اولمدقدن بشقه اینجه

صفحاته و يوله تقسيم اولنور حتى بر ايكنه و ياخود بر اينجه الت ايله كاغد اينجه لكنده متعدد اوراقه منقسم اولور. اشبو ميقا معدنى غرانيت وغنايز و ميقا شيست طاشلرينك اقسام متركبه سندندر وقرستاللرى كوچك منشور و ياخود مسدس الشكل طابله رسمنده در. بعضاً عادتا اوزون طابله كبى اولور و بعضاً غايت شفافدر. طبيعتده مواد كثيره ايله مخلوطاً بولنور.

بالاده تعريف قلنان معادن ثلثه نك صنايعده استعماللرى اولديغندن ذكرى بو محلده مناسب كورلدى. قوارس بر جسم صلب و غير متحول اولوب يونلمز و انتظام اوزره منكسر اولمز بر ماده ايسه ده خرج اعمالنده استعمال اولنور و بو چاقق طاشى معدن جوهرلرينى اذابه ده پك چوق قوللانيلور وفلسپات دخى اسوجده باقر معدنلرينك اذابه سنده مستعملدر. قوارس عند المتقدمين جام و پورسلينا واوانى اعمالنده استعمال اولنوب فلسپاتك دخى بو مقوله شيلرده و پورسلينا وچينى قابلره سر اولمق ايچون استعمالى قديمدر و جام ايجادندن اول در النجف قرستاللر ايله بلور كبى كاسه لر يابيلور ايدى. الحالة هذه آويزه و وازو كبى شيلر و دوربين و كوزلك جاملرى اندن اعمال اولنور. لابرادور حجريله طابله اوزرينه وضع اولنمق ايچون مدور طاشلر و قطعه لرك اوزرلرينه قونمق و پاندوللرى و بعض سائر شيلرى تزيين ايلمك ايچون اعمال اولنور.

ميقانك استعمالى دخى وار ايسه ده قوارس و فلسپات قدر اولميوب فقط بعضاً زياده شفاف و بيوجك صفايح شكلنده بولنديغندن روسيه ده مقدملرى جام يرينه چرچوه لرده قوللانيلور ايدى. فقط هوانك تأثيرينه مقاومت ايده مديكندن شفافيتى زائل اولور وسفاينده

طوپ انداخت‌نده جام کبی شکست اولمدیغنه مبنی جام یرینه استعمال اولندیغی واردر و اشبو میقایه موسقوجامی دخی تسمیه قلنوب اولانلده درلو رنکلولریله متناسبترلك پنجره‌لرینه زینت و یریله‌رك ماریا جامی اسمیله دخی مشهور و معروف ایدی. ممالك چینده وجزیرهٔ سرندیبده بومعدنك انواعیله خانه‌لرك دیوارلرینی قاپلرلر و یك ظریف ومصنع یلپازه وشمسیه اعمال و هندستانده دخی غایت اینجه وشفاف میقالوحه‌لری اوزرینه اعلا رسملر نقش ایدرلر.

(حجر پیروکسن) اشبو حجر احجار و لقانیه ترکیبنه داخل اولوب کرك احجار و لقانیهٔ قدیمه و کرك احجار و لقانیهٔ جدیده‌ده بولنور. حتی مسینا بوغازی جوارنده واقع اولوب بر قاچ بیك سنه‌دنبرو مشتعل بولنان استرومبولی نام ولقاندن اشبو پیروکسن قرستاللری ظهور ایدر.

(حجر انفیبول) احجار پلوطونیه‌نك چوغنده بولنور بر ماده اولوب ترکیبده سالف الذکر حجر پیروکسن ایله مشابهتی یعنی ایکیسی دخی سیلیس و کیرج و ماغنزیا و الومینه و حمض حدیددن مرکب بولندیغندن بونلری بری برندن تفریق وتمییز ایتمك اسان دکلدر. فقط هر نقدر ایکیسنك دخی رنکلری سیاهه قریب یشل و غیر شفاف و مساوی سمرلکده ایسه‌لرده بشقه بشقه صورتده قرستاللندقلرندن شکللری واسطه‌سیله بری برندن فرق اولنور.

(احجار جیریه) کیرج طاشی جنسنك انواعی اولوب الك زیاده مبذول اولان زکی البنیاندر که شکست اولان موضعی نه قرستالی ونه‌ده فرشیدر. یك چوق طاغلر بو جنس جیردن مرکبدر. احجارك تکوینانده حدوث و حصولی و کاه غیبوبت و کاه ظهور ایلمسی کیفیاتاری

ادوار ژئولوژیه‌دن بعض پك معدنلرینك تعیننده مدار استطلاع اولور فی الواقع احجارك توضع وترسبی دورنده حصوله کلان حالات مختلفه سببلریله احجار مذکوره بعض تبدلاته تابع وکلی ویا جزئی مواد اجنبیه ایله مختلط بولنمشدر و الك قدیم حاصل اولان احجارك الوانی اکثریا سیاهه قریب ویاخود الاجه‌در وتکوینات متأخره‌نك دخی رنکلری قیرو بیاضه قریبدر والحاصل احجار جیریه‌نك رنکلری پك مختلف اولدیغی مثللو سرتلکلری دخی درجهٔ متفاوته‌ده اولوب تباشیردن جیر رکمی‌یه وارنجه هر درجه تخونت واقع اولمشدر وهر تکوینده بولنان کیرج طاشلرنده بقایای حیوانیه بولنور. اشته حالات مذکوره پك چوق حادثات وکیفیاتك سرو حکمتنی بیان ایلدیکندن علم ژئولوژیده انلره اعتنا اولنور. چونکه هر درلو زمانك جیری کیفیات وخواص معینه ومخصوصه ایله متصف وممتاز بولندیغنه مبنی احوال مرقومه ایله قنغی دور وتکوینه منسوب اولدقلری یقینا استدلال اولنه بیلور. ملح قاربون کلس بلکه یوز اللی درلو شکلده قرستاللنوب فرانسزجه سپات قالکره تسمیه اولنور. مواد اجنبیه‌دن عاری اولدیغی حالده شفاف ورنکسزدر لکن اکثریا شبه شفاف وبیاض اولوب مواد اجنبیه ایله مخلوط اولورسه بونلرك رنکنه کوره اولور.

(جبس) دنیلان معدن ملح کبریت کلس اولوب بو دخی طبیعتده مبذولدر وحتی بعض طاغلر اندن عبارت بولنمشدر. تکوینات قدیمه ومتأخره‌ده بولنوب فقط تکوینات قدیمه‌ده اولنلرده بقایای حیوانات اثری یوقدر. اشبو جنس جیردن یومشاق اولمغله بونکله وطرناقله بیله سهولتله چیزیلور وجیر حامضات ایله تحلل ایدوب جبس ایسه

مقاومت ایدر و ترکیبنده صو دخی بولنور. اجزای ثلثهٔ ترکیبیه سنك یعنی کبرج و صو و حامض قاربونك یوز قسمده مقدارلری ۳۳، ۲۱ ، ٤٦ عددلری نسبتنده در. جبسك اینجه نسج و بنیانلی اولانلرینه آق مرمر و قیماق طاشی دخی دیرلر که زمان قدیمده خانه‌لرك تزییناتنده قوللانیلور ایدی. اعلاسی مصر و نوبیا مملکتلرنده بولنور. ایتالیاده و فلورانسه و میلانو و الیغورنه شهرلرنده دخی پك اعلالری اولوب بوندن فابریقه‌لرده کوناکون وازو و قوطی و سائر اشیا اعمال اولنور. چونکه اشبو معدن هر نقدر یومشاق ایسه‌ده تصقیل و تجلیه‌سی مرمردن کوچدر. بوکا سونکر طاشی ایله پرداخ ویرلدکدن صکره تباشیر و صابون ایله سوددن عبارت بر مخلوط ایله و بعده فلانله ایله جلا اولنور.

هر نقدر جبس بیاض اولسه بیله ینه مرور زمان ایله براز صاری رنکی کسب ایدر. عادی جبس ایله آلچی دینلان ماده امر زراعتده مرعازی اصلاح ایتمك ایچون دخی استعمال اولنور. ابنیه انشاسنه کلنجه ایسه‌ده بر نوع خرج و خراسان اعمالنه صالحدر. جبسك قرستاللنمشی و فرشی بنیانلیسی پك چوق بولنور.

(ادهم)
ناظر تجارت و نافعه

(بقای شخصی و نوعیه خدمت اعظم وظائف انسانیت اولدیغنه دائر مقاله)

شو عالمده اقدم وظایف بنی بشر بقای شخصی و بقای نوعینه خدمتدر. بونك جمیع وظایفه تقدمی عقل و نقل و طبیعتده وجوبی مثبت

بولندیغندندر. شویله که وقایهٔ نفس ضمننده جمیع محظورات شرعاً مجاز و مباح اولدیغنه و چونکه انسان ایچون ترقی و کمال مزرعهٔ اعمالی اولان وجودیله حاصل وانک زوالیله بازار اکتسابی عاطل اولوب حتی (الدنیا مزرعة الآخره) اثری بو معنایی شامل بولندیغنه نظراً شرعاً انسان ایچون جمیع وظایفک اقدمی بقای شخصیسنه خدمت اولدیغی تیقن اولنور.

بو دعوانک عقلاً اثباتی هر چند وهلهٔ جای نظر دکل کبی کورینور ایسه ده چونکه متقدمین و متأخرین فلاسفه‌دن بقای روحه قائل اولنلردن بعضیلری بودغدغهٔ دهردوندن تخلیص کریبان جان و روحی منسب ومائل اولدیغی عالم علوی یه ایصال ایلمک محنت و مشقتدن بالتخلیص سعادت حاله ادخال دیمک اولدیغندن هر کسه نفسنی اعظم سعادت حاله دلالت واجبدر دیو کندو نفسنی قتلی تجویز دکل ترجیح معرضنده مقالات عجیبه و مقدمات غریبه سرد و بیان وبالمقابله بو زعم فاسدک ابطالی ایچون نیجه ادلهٔ قویهٔ عقلیه ایراد واتیان اولندیغنه و بو بابده یادکار صحیفهٔ روزکار اولان ژان ژاق روسونک ایکی قطعه تحریراتی طرفینک ادله و اجوبه‌سنی جامع بولندیغندن قطع نظر غرایب مباحثدن معدود اولدیغنه بناً بو مقامده تحریر و ایرادی مناسب کورلمشدر.

(مکتوب اول ژان ژاق روسو طرفندن لورد ادواره)

میلورد ارتق حمل ثقیل حیات التنده تاب وتحمل کسله‌رلک خیلی وقتدن برو حالت زندکانی بکا برکلفت عظیم اولمش وعمره عزت بخش اوله جق اسباب و وسائلک جمیعسنی غیب ایلمش اولدیغمدن کلال و ملالدن غیری حیاتدن بکا برثمره قالمامشدر. لکن احسان و اعطا ایلیان

ذاتك امر و اذنی اولمدجه نقد حیاتی تصرف ممنوع و حرامدر دینلیور. بنم دخی مجزوممدركه بضاعهٔ حیاتم بالوجوه سنك ملك یمینكدر. زیرا همت مخصوصه كزله ایكی دفعه مهلكه‌دن قورتارلدیغی مثللو اعانت و احسانكزله لاینقطع حفظ اولنمقده درم. بنا علی ذلك آخره عائد حقوقه تجاوز كاهندن بری اولدیغمه كسب اطمینان ایلمدجه و یاخود وقتا من الاوقات بنه سكا فدا و ایثار ایده بیلمكلك امید ضعیفی بنده باقی اولدقجه قطعا اویله بر تصرفه قیام ایلیه‌جكم دركاردر.

بنم وجودم سزه لازم اولدیغنی بیان بیوررایدیكز. بونكله نیچون بنی تغلیط و تغریر ایدرسكز. لوندره‌ده بولندیغمز مدتدنبرو بنی سزه دائر مصالح ایله اشغال ایلك شویله طورسون بالعكس سز حصرا بكا مقید ومشغولسكز. میلورد سزكده مصدقكزدركه التزام مالایلزم بیوریورسكز. بن حیاتمی استكراه ایلدیكمدن زیاده غدری استكراه ایدرم. چونكه ذات باقی بنم معبود و معتقدمدر. جمیع وارم سنكدر. سنی سودم وشوعالمده مجبوریت و ارتباطم یالكز سكادر. محبت و وظایف محبت بو كمظالعك پای بند عزیمتی اولمسه هیچ بر بهانه ومغالطه عالم زندكانیده طورمسی موجب اوله‌مز.

سنی اصغایه مستعد و مهیا اولدیغمدن ملاحظه‌مده اثر نقصانیت وارایسه تصحیح و ایضاح و كوكلمه القای معنای فلاح ایله. فقط بو تصوراتك اثر یأس و فتور اولمدیغنی دخی ملاحظه بیور. معلوممدركه عادت دولتكز هر خصوصده وادیٔ مباحثه و استدلاله كیتمكدر. یك اعلا بحثه دركار اوله‌لم. استرسكز كه مطالعه و ملاحظهٔ مبحوث عنه اولان مسئله‌نك اهمیتی قدر اولسون. راضی‌یم اویله اولسون.

راحت و سکونتله حق و حقانیتی تحری و بو قضیه یی آخره متعلق
کبی کوره رك بیطرفانه بحث و تفکر ایلیه لم . روبك نام فیلسوف
اختیاریله قطع رشتهٔ حیات ایتمه‌نك مذموم بر شی اولمدیغنه دائر
مقالهٔ مشهوره سنی بالذات قلمه الورق اثبات مدعا ایلدکدن صکره
کندوینی قتل ایلدی . بنم مقصدم انك کتابنه برنظیره یازمق اولمدیغی
کبی کتاب مذکور دخی چندان منتخبم دکلدر . فقط بو بحثده مومی
الیهك تمکین و سکونتنی تقلید والتزام ایلمك منوی ضمیرمدر . پك
چوق وقتدنبرو بو امر خطیر اوزرینه اجالهٔ افکار ایلمکده اولدیغم
معلومکز اوله لیدر . زیرا طالع برکشته م معلومکزدر . مع مافیه حالا حفظ
حیات ایلمکده یم . نقدر تفکر و ملاحظه ایلدمسه حقیقتی شو قضیهٔ
اصلیه ده مندرج بولدم . شویله که سعادت حالی تمنی و سقامتدن
توقی آخرك حقوقنه تجاوزی متضمن اولمدیغی حالده حقوق طبیعیه دندر .
بو تقدیرجه حیاتمز بزه مضر و آخره غیر نافع اولورسه اندن تخلیص
کریبان اولنمق مجازدر . افکارمجه اکر دنیاده بر قاعدهٔ صحیحهٔ
صریحه وارایسه انجق بو قضیه اولوب والا انسان ایچون ضمننده
کناه اولمیان هیچ بر فعل و حرکت قالمز .

بو مسئله اوزرینه بزم مغالطه جیلرك اقوال وآرالری معلوم دکلیدر .
اول امرده بونلر حیاتی بزم دکل کبی ملاحظه ایدرلر و دیرلر که چونکه
حیات بزه اعطا اولنمش برشیدر بو تقدیرجه حقیقة بزم دکلدر .
حالبوکه اشته بالخاصه بزه اعطا اولندیغی اجلدن بزمدر . مثلا جناب
باری بزه ایکی ال اعطا واحسان ایلمشدر . قانفارینه کبی بقیهٔ وجوده
سرایتی ملحوظ اولان بر حالده برینی و بلکه ایجابنه کوره ایکیسنی
دخی قطع ایتدیررز . اشته بقای روحه اعتقاد اولندیغی حالده بو

کیفیت مسئله عزه بر مقیاس صحیح اولور. زیرا بن وجودمدن دها اعز و اشرف بر قسمك محافظه سیچون بر قولمی فدا ایلمك مشروع و مجاز اولدیغی حالده، جسمدن دها اعز و اشرف بولنان روحمك حصول سعادت حالیچون جسمی فدا ایلمك دخی مجاز و مشروع اولملیدر. هر چند جناب بارینك بزلره اعطا و احسان ایلدیکی نسنه‌لر بالطبع بزه نافع ولازم ایسه‌ده ینه بالطبع ذی تغیر بولندقلرندن طولایی بو عنایایه قوهٔ عقل و تمیزی دخی علاوه اعطا و احسان بیوردی تا که بزلر بو اشیای موهوبه‌نك حال و زمانه کوره ایوسنی اختیار و تمیز و کوتوسندن اجتناب و پرهیز ایلیه‌لم. اکر قاعدهٔ عقل و حکمت بو اختیار و انتخاب خصوصنده استعمال اولنه‌مز ایسه انسانلرك قنغی مصلحتنده قوللانلمق ایچون اعطا اولنمشدر. اشبو اعتراضات اولدیجه متین و معقول ایکن بزم مغالطه‌جیلرمز بیك طرز ایله تغییر و ابطال ایلرلر. شویله که بونلر روی زمینده برحیات بولنان بر ادمی قوللق نفری کبی عد و اعتبار ایدرك دیرلر که جناب حق سنی شو عالمده و دها اخص اولمق اوزره شهر وجودکده اقامه ایلمش اولدیغی حالده اندن امر و رخصت اولمدیجه بونلردن نیجه خروجی تجویز ایدرسن. ولوسلم بویله اولسون امر زندکانی کسب کلفت وصعوبت ایلدیکی صورتده بو حال جناب حقدن بر اشارت رخصت دکلیدر.

جناب حق بنی کرك روی زمینده و کرك جسمده و اخصاصل قنغی محلده اقامه ایلمش ایسه مطلقا اوراده مظهر سعادت حال اولدیجه اقامت والا اختیار مباعدت ایلمك رخصتیله اقامه ایلمشدر. اشته قانون طبیعت و قانون الهی بودر. اوت بنده تصدیق ایلرمکه رخصت

و ارادهٔ الهیه یی بکلمک کر کدر. لکن بحث اشبو امر و رخصتی فرقده در. مثلا بن بالطبع وفات ایلدیکم حالده جناب حق بکا ترك حیات ایتمکلکی امر ایتمز بلکه کندو ارادهسنی بلا استشاره اجرا ایدر. رخصت و ارادهسی انجق صفت حیاتی بکا بر حمل ثقیل ایلدیکی زماندر. برنجی حالده المدن کلدیکی قدر مقاومت و ایکنجی صورتده مطاوعت بکا اولا و احرادر. بو مقدمهدن معلوممکز اولیورمیکه اراده وقانون الهیدن فرار اولنیور کبی موت اختیاری یه تقدیر الهی یه عدم رضا معناسنی ویرر نیجه ادملر واردر. حالبوکه بر ادم کندو یی قتل ایلسی ارادات الهیهدن فرار ایچون اولیوب بلکه انی تمام اجرا ایلك ایچوندر. بونه معنای معکوسدر. جناب حقك قدرت و تصرفی یالکز بنم جسمم اوزرینه میدر و عوالمده بر نقطه وارمیدرکه موجوداتدن برذره اوراده ید قدرت و تصرف الهیدن چیقه بیلسون و بنم حقیقتم شو کسافت جسمانیهدن قورتیلوب دها زیاده کسب صفوت وعالم لاهوته اکتساب مناسبت ایلدیکی حالده نسبت معاملهٔ الهیه یه ضعف و زوال کله بیلسون.

خیر قضیه بونك خلافنه ملابسدر و بو بابده عدل و احسان الهی بکا تقویه بخش امید اولمقدهدر و اکر موت ملابسه سیله انسان ید قدرت الهیهدن چیقر افکار و اعتقادنده بولنمش اولسهم قطعاً موتی تمنی ایتمز ایدم. فدون نام کتابده بیان اولندیغی وجهله سقراطك سبهیه خطابا اکر سنك بر غلامك کندو یی اولدرسه و سنك ایچون انی تأدیبه امکان مساعد اولسه سنك مال وملککه ایصال خسار ایلدیکی ایچون انی تأدیب ایلزمیسن دیدیکی مغالطه قبیلندر. بیچاره سقراط انسان بعد المماة تصرف الهیدن چیقار ظن ایلمش. قضیه بویله

دکلدر، بو مقامده شو تمثیلاك یرینه اکر سنك بر غلامك اولسه که اکا الباس ایلمش اولدیغك لباس خدمتنه مانع اوله جق صورتده بولندیغی اجلدن غلام مرقوم خدمتنی حسن ایفا قصدیله لباس مذکوری چیقارسه اکا نظر مجازاتله باقرمیسن دیمك کرك ایدی.

بو خصوصده منشأ غلط شو مدت قلیلهٔ حیاته اهمیت ویره رك بعد الممات متروك و معطل قاله جق کبی انسانك وارلغی همان اومدته منحصر بیلدکلك افکاریدر. حالبوکه بزم حیاتمز عند الله وعند العقل لاشی مقوله سی اولدیغی مثللو کندی نظرمزده دخی هیچه صاییلوب شو جسمدن تجرد قامت استعد ادمزه ناملایم بر لباسی تبدیل ایلمك کبیدر. شویله برشیٔ حقیر بو مرتبه قیل وقال کوتورمز.

میلورد بو تصورات و مقالات اصحابنك نظر و استدلاللری بطلان و بلکه ظلمدن خالی دکلدر. زیرا بو خصوصده زعم و ادعا ایلدکلری خطایی اعظام صره سنده ازالهٔ حیاتی اعدام حقیقی کبی اعتبار و جزا بخشنه کلنجه صورت تأبید و بقایی اظهار و اقرار ایلرلر. بونلر صورت حقده کورینان اشبو ادله و براهینی سالف الذکر فدون نام کتابدن الوب حالبوکه کتاب مذکورده بو بحث تحت اللفظ صورت مختصره ده ایراد اولنمشدر. چونکه سقراط ظالمانه بر محاکمه وحکم ایله برقاچ ساعت صکره قتل اولنه جغی مقرر ایکن شاکردانه ویردیکی تنبیهات میانده بالمناسبه بو ادله و براهینی دخی ایراد ایلدیکه و کندی ایچون ترك دغدغهٔ حیات ایلمك مقرر بولندیغنه مبنی اول حالده بالاختیار قطع رشتهٔ حیات جائز اولوب اولمیه جغی عریض و عمیق ملاحظه یه وقت واحتیاجی یوغیدی. افلاطونك سؤالی ملابسه سیله مومی الیه سقراط هرچند اشبو مقدمه یی ایراد ایلمش

ایسه ده بنم ملاحظه و افکارمه کوره حکیم موسی الیه بو مسئله یی
بیانده بالفعل اجرایه احتیاج حالنده بولنمش اولسه ایدی بهر حال
افکارنده دها زیاده التزام تدقیق ایلرایدی . مع مافیه کتاب مستطاب
مذکورده بالاختیار قطع رشتهٔ حیات ایلمکلکك ممنوعیتنه دائر ادلهٔ
قویه بولنمدیغنه قانونك ترك حیات ایلدیکی کیجه ایکی کره سراپا
ختم ایلدیکی دلیل کافیدر . ینه بو مغالطه جیلر دعوالرینه تقویت
ویرمك ایچون آیا نعمت حیات فنا بر شی اولمق احتمالی وارمیدر دیو
سئوال ایدرلر . حال حیاتك محاط ومشغول اولدیغی بونجه زیغ وضلال
ومحن وملال و مساوی و وبال پیش نظر تفکر واعتباره النور ایسه
آیا حیات دینلان شیئك ذره قدر محسناتی وارمیدر دینله بیلور . زیرا
بنی بشردن الك فضیلت مندادم دخی جند معاصی وخطایانك محصوری
اولدیغی کبی صاغ اولدقجه بهر دقیقه‌دیا بازدهٔ اهل عصیان ویاخود
بالذات اهل عصیان اولمق مهلکه سندن امین اوله‌مز . بو تقدیرجه
مجاهده ملابسه سیله انزعاج اهل عرض وانصافك وسوء صنیعه‌لری
جهتیله انزعاج دنی وغیر منصفلرك نصیبلری اولوب بوندن استنتاج
اولنور که احوال واوصاف سائره‌ده بو ایکی صنف بری برلرینه طبان
طبانه مغایر اولدقلری حالده ذلت و مشقت حیاتی چکمکده همحال
وهمدرد درلر . بو کیفیتی ادلهٔ قویه ووقایع صحیحه ایله دخی اثبات
ایده‌بیلورم . شویله که نیجه اقوال حق و بینات ونیجه افعال مستحسنهٔ
فضائل‌غایات اصحابی حقنده موجب قتل اولمشدر .

بیلورد بونلرك جمیسنی برطرف ایدرك سکا توجیه خطاب برله سئوال
ایدرمکه عقلا و عرفانك شو عالم سفلیده جلائل همم واعتبارلری
خارجدن قطع علاقه ایله کندو قلبلرینه طوپلنمغه و قبل الممات میت

زحمتهلاك اولمقلغه مصروف ومعطوف دكلميدر و بشريت بلالرندن
كندومزى تخليص ايچون عقل و حكمتك ارائه ايلديكى طريق
بالكرشو عالمدن و بلكه نفسمزده فانى بولنان جميع وارلغمزدن
قطع علاقه ايله كندو باطنمزه جمع اوله رق سير عالم علوى يه توجه
خصوصى دكلميدر. و بزم منشأ ابتلامز جهل وغرض اولديغى حالده
بونلرك ايكيسندن دخى بادئ خلاص اولان موت ايچون نه سببدن
آه و اسف ايده لم.
شو عبد النفس اولان ادملر عقل و انصافدن عارى صورتله كندو
لذائذ شهوانيه لرينى استحصال ايچون نزيد بارمحن و مشقت ايدوبده
نه يا پيورلر. دقله باقلسه بونلر شو عالمده وارلقلرى دائره سنى توسيع زعميله
بتون احسا و بونلرينه طاقلمش اولان زنجير طول امل ثقلتنى
علايق جديدهٔ عديده ايله تزييده اعتنا ايديورلر. بر ذوق وصفالرى
يوقدر كه كندولرى بيك درلو حرمانله تلخكام ايتمسه. بونلر هر تبه
تلذذلرنجه مبتلاى مشقت ودنيايه صاپلندقجه اسيره سكنت اولمقده درلر.
طوتالم كه شو صورت مكدره ايله ووى ارضده سورنمك عموم ايچون
بر نعمت عد اولنسون. بندخى خلق تماماً كندولرينى قتل ايتسونده
دنيا باشدن باشه بر مزارلق اولسون دعواسنده دكلم. لكن بو طريقه
سلوكه احق ادملر واركه مبتلا اولدقلرى يأس و حرمان وشدائد
مشاق بى پايان طبيعتدن كندولره وبرلمش مرور تذكره سى كبيدر.
بو مقوله لره كوره حياتى نعمت عد ايلمك بر نوع جنندر. حيات
بزه لذيذ اولديغى مدتجه عزيزدر و بو عزتى انجق شدائد مصائب
ازاله ايده بيلور.
چونكه بزم جمله مز بالطبع اولومدن بغايت قورقار اولديغمزدن اشبو

خوف وخشیت حیاتك ذل ومسكنتنی بزه صورت اخراده كوستریور
واولكه قرار ویرلمزدن اول بودرلو محنت ومشقتله یشامغه پك چوق
وقت تحمل اولنه بیلیور. انجق بر كره حیاتك صفندیسی اولوم قورقوسنه
غلبه ایتدكده حیاتك نه درجه فنا اولدیغی تعین ایدرك انسان بر
ساعت اول قورتلمغه جان اتر. هرچند قنغی درجه ده نعمت حیات مبدل
نقمت اولدیغی صحیحاً كسدیریله مز ایسه ده هله بزه فنا كورندیكندن یك
چوق اول كسب وخامت ایلدیكی مجزومدر. چونكه ترك حیاته
صلاحیت بوكا قصد وتصدیدن چوق وقت اول حاصل اولدیغی هر
برعقل سلیم صاحبی عندنده مسلمدر. مدعی ومعترضلر بو قدرله ده
اكتفا ایتمیوب بزی ازالهٔ حیاته قصددن منع ایچون حیاتك دركار
اولان فنالغنی انكاردن صكره صبر وثباتسزلقله ده بزی تعیب ایلك
اوزره تصدیق فرضی ایله تصدیقده ایدرلر. بونلرك زعمنجه مصائبدن
قاچمق جبنسزلك علامتی وكندوینی قتله تصدی ایلك مطلقا
مختلر صفتیدر. بو تقدیرجه عالمی قبضهٔ تسخیره الان رومایه
سطوت وسلطنت ویرن برالای مختلرایمش.

هله اراری واپونین ولوقرس نسوان طائفه سندن بولندقلر یچون
مختلر عدادینه داخل اولسونلر ولكن بروتوس وقاسیوسنه
وعلی الخصوص اسم ورسمی رومایه افاضهٔ روح حمیت وقلوب
ظلمه یه القای دهشت ایلیان واثار عجیبه سیله سكان روی زمینك
تعظیمات فوق العاده سنه مظهر اولان قاتونك ستایشیله افتخار ایدن
بونجه عقلا آیا خاطر وخیاله كتورولرمیدیكه وقتاً من الاوقات بعض
پلتی مكتب خواجه لری موی الیهك فدای جان ایلك شرفنی
دشمنلره مطاوعت مسكننه ترجیح ایلدیكندن طولایی جبنسزلكی

اثبات و استنتاج ایچون بسط مقدمات و مباحث ایده جکلردر. ماشاالله طوغریسی زمانه مؤلفلرینك قوت و عظمتلری عال العال و قلمبدست تألیف اولدقلرنده جرأت و جسارتلری رسیدهٔ مرتبهٔ کمالدر. ای پهلوانان عرصهٔ بسالت باری بکا سزلر بیان ایدك که مدت مدیده محنت حیاتی تجربی کوزه کسدیروب بونجه غیرتله عرصهٔ هیجادن کار سلامته چقاردیغکز دست شجاعت پیوستکزه برقبس پاره دوشسه نه چابك دست کش اجتناب اولیورسکز. آیا بو کیفیت شدت حرارت آتشه عدم تحمل جبانتندمیدر. غالبا بوسؤاله جوابکز شو اوله جقدر که شدائد حربه تحملی ایجاب ایدن اسباب مجبوریت بلاموجب آتشه ال طوتمق خصوصنده یوقدر.

اشته بنده دیرمکه محنت حیاتی چکمکه بنم ایچون نه مجبوریت واردر. آیا خالقه کوره برادمی خلق وایجاد خس وخاشاکدن دها کلفتلومیدر. یوقسه بونلرك ایکیسی دخی بر خالقك اثریمی دکلدر. بلی ردودفعی ید اقتدارده اولیان شدائده صبر و تحمل اولنور ولکن تجاوز وتعدیسز دفع وردی ممکن اولان محنت و مشقتی چکوب طورمق دیوانه کاریدر و بلاموجب بر کوچك فنالغه تحمل فنالغك بیوکیدر ومنغص ومؤلم اولمش برحیاتدن فوری بر موتله تخلیص کریبان ایتمك استمیانلر شول احمق ادمه بکزرلر که عملیات جراحیه دن اجتناباً یاره سنك تشنجنه راضی اولور. بن جراحه دیرمکه شو ایاغم بنم هلاکمه باعث اوله جق کل کس و کسلدیکنی دخی کوزیمی قمپه رق سیر ایدرم. بو عملیاته عدم جسارتلرندن ناشی وجودلرینی چوریدن پهلوانلر قو بنم ایچون باقك جبنسز اپاغنی کسدیردی دیسونلر.

آخره عائد بعض وظایف جهتیله هر بر ادم کندو وجودینی کیف

مابشأ تصرف ایده‌میه‌جکنی اعتراف ایلرم. لکن بوکا مقابل نیجه‌لرده واردرکه کندویه ترك حیات وظیفهٔ مخصوصه اولمشدر. مثلا ممالکتك سعادت حالی وجودینه مربوط اولان بر حکمدار واولاد وعیالنك انفاق کندوبه منحصر بولنان برکتخدا ومماتی دائنلرینه موجب خسار اوله‌جق بر مدیون هرنه حال اولور ایسه بو وظایف مخصوصه‌لریچون تحمل ایده طورسونلر. بو مقوله غالبا ومملکتنه متعلق اسباب سائره جهتیله تعدی وتجاوز عار وشناری کبی دها بیوك برمصیبته سبب ویرمامك اوزره مصائب حیاتی چکمکه مجبور بولنان اهل فتوت واردر دیو شو مجبوریتلرك بریسیله مقید بولنمیانلره برطاقم عجزه‌یی اضرار ایله کندولردن ماعدا برکمسنه‌یه مقید اولمیان حیاتی مجرد موته عدم جسارتلری ایچون وقایه ایلمك جائز اولورمی. وحشیلردن بر اختیار ادمی اوغلی ارقه‌سنه آله‌رق برموقع محاربه‌دن تخلیصه چبالر ایکن مرقوم «اوغلنی اولدرده براق اشته دشمنلر یتشدیلر وسن کیت رفیقلرکله برابر حرب ایدرك اولادیکی تخلیصه شتاب وخصملرینی یمش اولدیغم خصملر النه بنی صاغ صاغ تسلیم ایتمك مصیبتندن اجتناب ایله» دیمشدر وحشیلردن بردشمن خاندان اولان عجز واحتیاج واضطراب وانزعاج ملابسه‌سیله بستر ابتلاده یاتوب معینه کافی اولمیان نانپاره ایله سدرمق حیات ایتمکه مجبور اولان برعاجز ودرمانده‌نك وشوعالمده هیچ برشئیه یارامیان وجمیع علایقدن مجرد اوله‌رق تك وتنها قالان ودنیاده وجود عجز الودندن برثمره حصولی مأمول اولمیان ادملرك شو اقامتگاه فانیدن چکلمکه نیچون صلاحیتلری اولمسونکه ابتلالری غیرنافع وانین واشتکالری محض تصدیعدر.

بیلورز اشبو مطالعاتی میزان عقله اورر و بو قیاساتی جمع و انتاج ایلر ایسه‌ك جمله‌سنی عقل سلیم اصحابی عندنده محتاج نظر اولمیان قواعد عادیهٔ حقوق طبیعیه‌یه مبنی بولورسن. حقیقتده خسته‌لکدن تخلیص نفس جائز اولوبده عزیمت بر صاغلقدن قورتلمغه سعی نیچون جائز اولمسون. آیا بونلرك هر بریسنی بزه تقدیر ایلیان خالق بشقه‌میدر. بوقسه اولمك زحمتیله معالجه استعمالی صفالیمیدر. موتی معالجه‌یه ترجیح ایدر بك چوق مبتلالر بولندیغی بونلرك ایکیسندن دخی طبیعت متنفر اولدیغنی اثبات ایدر. ابدی دفعی قابل اولان بر علتك معالجه ایله دفعنه چالشمق ازاله‌سی غیر ممکن بر بلیه‌دن ترك حیات‌ایله تخلیص گریبان جان ایلمکه مرجح اولدیغی اثباته محتاجدر. مثلا سته‌ده قناقنا و طاش سنجوسنده افیون استعمال اولنور. بری ثواب و بری گناهمیدر. حقیقته نظر اولنور ایسه شو ایکی حالده‌ده مقصد بر فنالقدن تخلیص نفس اولوب قوللانیلان وسائطك ایکیسی دخی طبیعی و مقتضای حالدر. اکر طبیعتك نفرتی طرفنه باقیلور ایسه طرفینده مساوی اولوب اکر ارادهٔ الهیه‌یه نظر مطاوعته التمق لازم کلورسه بزه کلان بلالرك قنغیسی طرف مولادن دکلدر که اکا مقابله و مقاومت و بد قدرتدن صادر اولمیان قنغی الم واردر که اندن مجانبت اولنسون. قدرت الهیه‌یه بر حد انتها وارمیدر و نه حال و محلده ارادهٔ الهیه‌یه مقاومت مشروع و معقول اوله‌بیلور. هر بر شی ارادهٔ الهیه ایله وجودپذیر اولمشدر دیو بزم ایچون هیچ بر شیی تغییر و تصرف جائز دکلیدر و قوانین الهیه‌یی اخلالدن احترازاً شو عالمده هیچ بر شی یاپمامیز و هر نه یاپسق عجبا اخلاله مقتدرمیز.

میلورد قضیه بویله دکلدر. انسانك اعداد وارشاد اولندیغی مقاصد دها اجل واعلادر. ذات باری انسانی بویله بر بطائت دائمه‌ده طورسون ایچون خلق ایلمامشدر. بلکه عمل صالح ایشلمك ایچون ارادهٔ جزئیه احسان ایلدیکی کبی طلب خیر ایچون قلب سلیم وترجیح وتمییز ایچون عقل مستقیم اعطا ایدرك کائنات مکوناته ممیز تعیین وصحیفهٔ قلب الهام جلبنده سکا نافع وغیره غیر مضر اولانی ایشله دستورینی تحریر ایلمشدر. ایمدی نفسم ایچون موت حیاتدن انفع اولدیغنی ادراکدن صکره باشامغه اصرار ایدر ایسه‌م ارادهٔ الهیه‌سنه مخالفت ایتمش اولورم. زیرا بنی موتی استحسان حالنه کتوردیکی انی اختیار واجرایه بر امردر.

اختیاریله ترك حیات ایتمکلك خصوصنده عقل وقیاسك دها اصح اوله‌رق اصول دیندن استنباط ایده‌جکی قاعده ندر. نصاری طرفندن بو بابده بسط اولنان مقدمات نقض وابطال نه کندو دینلری اصولی ونه‌ده کتابلری احکامی اولمیوب فلاسفهٔ مجوسدن آلنمش شیلردر. بو مذهب جدیدی اول "لااتخاذ ایدن لاقتانس واوکستن اولوب استادلری دخی بالاده اعتراض ایلدیکم فدون نام کتابه‌در. یوقسه حضرت عیسی بوکا دائر کلمهٔ واحده بیان بیورمامشدر. شویله که بوکا متابعتله احکام انجیله اتباع زعمنده بولنان افراد نصاری انجق افلاطونه تبعیت ایلر. توراتك بر محلنده کندو نفسنی قتل ایتمکلك تحریم ویاخود تقبیحنه دائر سوز وارمیدر وحتی کندو کندوینی قتل ایتمش بعض اشخاصك حکایهٔ احوالی صره‌سنده بو افعاللرینی تخطئه وتعییره دائر کلمهٔ واحده بولنمدیغی غریبه‌دن دکلمیدر. دها اغرب اوله‌رق اعدا اسندن اخذ انتقامله برابر نفسنی تلف ایلمش اولان

سامسون (۱) نام پهلوانك فعلی بو بابده من طرف الله كندویه ویریلان قوهٔ قهریه ملابسه‌سیله مرضی و مجاز طوتلمقده‌در. آیا بو خارقه بر كبیره ارتكابنی تجویز ایچونمی وقوعبولمشدر. پهلوان مومی الیهك بر خاتونه میل و مراودتی قوتنك زوالنه سبب اولمش ایكن بو جرم عظیم ارتكابی ایچونمی تكرار كندوسنه اعطا اولنمشدر. بوقسه مقصد الهی بنی بشری تغلیطمیدر. حضرت موسایه دخی اولنان تنبیهات عشره‌نك بری (قتل نفس ایتمه) امری اولوب اكر شو ارادهٔ الهیه حرف بحرف النور یعنی كمالنه صرف اولنور ایسه نه لازم الازاله ادملری و نه‌ده دشمنلری قتل و اعدام ایلمك لازم كلوب بو صورتده حضرت موسی بونجه ادملرك قتلنی امر وتجویز ایلمش اولدیغندن طولایی كندو شریعتی احكامنی حاشا بیلزمش. بو بابده بعض احوال استثنائیه وارایسه برنجیسی شبهه‌سز اختیاریله قطع رشتهٔ حیات ایتمكلك خصوصیدر. زیرا بو صورت ظلم وتعدیدن وارسته اولوب اشته بو ایكی حال اخری قتلك موجب منع وتحریمیدر. و طبعتده بونك ایچون موانع كافیه واردر و كذا دیرلر كه جناب حقك ویردیكی شدائد و مصائب حقنده التزام اصطبار و كندو ابتلاكی سرمایهٔ افتخار ایله دین نصاری احكامنك بویله‌جه حمل و اجراسی حقیقتی لایقیله درك و اذعان اولنه مدیغندندر. انسان بك درلو محن و مشقتك موضوعی و جامهٔ عمری تار و پود ذل

(۱) انا انزلنا سورهٔ شریفه‌سنك تفسیرنده بیان اولندیغی اوزره بوذات برغزاده كفار طرفندن طوتیلوب بتخانه‌لری عمودینه باغلندیغی حالده خارق عاده بر قوتله عمودی قوپاروب بتخانه‌یی و قومی وكندوسنی افنا ایدن شمسوندر.

وهوان منسوبی اولدیغنه نظراً کویا تجرع جام جفا ایچون
پانهاده بزم وجود اولمشدر. عقل وحکمت اشبو محن ومصائبدن
دفعی ممکن اولنلرك دفعنی استدیکی مثللو دینی دخی عقل و حکمته
مخالف اولمدیغندن بو آرزوینی قبول و تأیید ایلر. لکن بو درلو قابل
الاندفاع اولان بلایامیزه بولنانلره نسبة پك کوچك شیلر اولوب غالبا
تحملی عندالله موجب تمیز عد اولنان مصائب قسم اخیردر. بو
تقدیرجه جناب باری زیر دستاندن مجبوراً ومکرهاً الدیغی تکالیفی
بو تقدمهٔ فاخره زبنده قبول ایدن حکمدار کبیدرکه فوائد عقبی شدائد
دنیایی تسلیم و رضا ایله تلقیده اولدیغنی کوستریور. طریق توبه
وانابتك سدیدی طبیعی کوستریلاندر. انسان چونکه مجبور ومضطر
بولندیغی باربلایی صبروثبات ایله چکرسه اولبابده ارادهٔ الهیه‌یی حقیله
یرینه کتورمش اولور واکر بو الفضول بو درجه‌یی تجاوز
صددنده بولنور ایسه او مقوله ادم یا تیماره محتاج دلی ویا تأدیبه
شایان ادبسزدر. ایمدی تخلیص کریبان ایده بیله جکمز بونجه محن
ومشقتدن بلا پروا مجانبت ایلیه لم زیرا دفعنه مقتدر اوله مدیغمز مصائب
بزه یتر بزم ایچون موجب انزعاج اولدیغی حالده نقد حیاتدن بیله
بی محابا دست افشان استغنا اوله لم.

بو وجهله تخلیص نفس ید اقتدارمزده اولوب ضمننده نه حدودالله
ونه‌ده حقوق غیره تجاوز و تعدی محظورلری یوقدر. اکر واجب
تعالی حضرتلرینه فدا لازم ایسه فدا انجق اولملك دکیلدر. بو
تقدیرجه عقل واسطه‌سیله بزدن طلب ایلدیکی دوتی همان عرض
وتقدیم وارجاعنی مراد ایتدیکی روحمزی درکاه الوهیته راجع ایدرك
وتسلیم ایلیه لم. عقل سلیمك جمله تعلیم و ارائه ایلدیکی قواعد

کلیهٔ طبیعیه اشته بونلر اولوب دین دخی بونی تجویز ایلر.
کلهلم بزم حالمزه ذات دولتکز بعدانهٔ احوالکزی بکا کشف بیورمشیدیکز
سزك صورت ابتلاکز معلومم و بنم دردم کبی قابل علاج اولمدیغی
مجزومدر. قوانین حفظ ناموس طالع برگشته احکامندن اقوی اولمق
جهتیله سزك حالکز دها مشکلدر. سز کمال ثباتله تحمل ایلمکده
اولدیغکزی معترفم. متصف اولدیغکز فضیلت ذاتیه سزه معیندر.
بوخاصه بر درجه دها ایلرو کتمش اولسه بادیٔ خلاصکز اولور.
ملوردذات دولتکز بنی درد و بلا چکمکلکه و بنده سزی درد و بلادن
تخلیص کریبان ایتمکلکه ترغیب ایلیورز. ایمدی احد همادن قنغیسی
اخری چوق سور اولدیغنك تعیینی عهدهٔ تمیزیکزه براقرم. بهرحال
اله جق اولدیغمز ادیمی نیچون تأخیر ایلیورز. دهر دنی و پیرلك
نعمت حیاتك لذت و صفاسنی اضاعه و امحا ایتدکدن صکره بزی
جنسزجه سنه قید حیاته دوشبروبده انواع علل و اسقام ورسوایلقله
شوقالب شکسته یی سورتدیرمسنی بکلیهلمی. بزالان برسنده یزکه قوت
قلبیه قولایلقله بزی بو پایند بلادن تخلیص ایده بیلور. یعنی ادملك
اختیارعوته قدرت واستطاعتی چاغندیز. بر زمان صکره بو کیفیت
جزع و فزعله یاپیلور. ایمدی کلال وملال ایله موتی بزه ارزو
ایتدیرمکده اولان شو زماندن استفاده و موتك طلب ایلدیکمز بر
زمانده شدتله کلمسندن خوف واجتناب ایلیهلم. حالا خاطر نشانمدر که
بر زمان جناب حقدن یالکز بر ساعت وقت طلب و نیاز ایدر ایدم
شویله که اکر نیازم رهین قبول اولمامش اوله ایدی مطلقا یأسدن
هلاك اوله جق ایدم.
بزم کوکلمزك شو عالم سفلی یه اولان ارتباطنی چوزهلك نه مشکل مبدر

وار ملاحظه ایله ارتق بو درجه‌ده برعلاقه‌نك انقطاعنی فرصت اتخاذ ایدرك عالمدن قطع علاقه ایلمك پك معقولدر.
میلورد ایکمزده دنس دنیادن تطهرله دها صفوت وطهارتلو برعقاده لایق اولمدیغمزی تیقن ایلیورم. فضیلت بورایی بزه ارائه و قدر تحریسنی اشارت ایدیور. بزی برلشدیرن حب حقیقی اخر نفسمزی دخی برلشدیرسون. محبت صحیحه ایله بری برینی سون ایکی محب صادقلك بری برلری قوچاغنده کند و اراده‌لریله تکمیل حیات ایتملری و نفس واپسینلرینی بری برینه قاتمه‌لری وکویا یکدیکره معانق بولنسان ایکی جانی قفس تندن برلحظه ده اوچورملری نه شوق انکیز ارزودر. بو مقوله‌لرك اخر وقتلرینی نه مقوله زحمت و نه درلو مشقت اخلال ایده‌بیلور. بو طرز ایله دنیادن رحلت ایدنلر نه‌دن ایریلورلر برلکده کیدر و کیزوده هیچ برشی براقرلر. (ادهم پرتو)
عن اعضای دیوان محاسبات

(آیا صوفیه) (مابعد)

صحنك جانب یمین و یسارنده و بیوك دستکلر اراسنده سکز یشیل ستون واردرکه بونلر ایانلوغدن جلب اولنمشدر. ارتفاعلری قرق ایکی و قطرلری درت بچق قدمدر. قاعده‌لرینك اشاغی طرفی مرمر و یوقاریلری پرنجدر و باشلری بیاض مرمردن نقش ایشلنمشدر. اشبو ستونلرك و صحنك کوشه‌لرنده واقع درت نیم دائره‌ده موجود سکز قزل سماقی دیرکلك اوزرنده التیشردن اوتوز التی یشیل اعلا ستون اولوب ارتفاعلری یکرمی درت ومحیطلری یدی قدم سکز

پرمقـدر و بونلردن قالنجه اوله‌رق غرب طرفنده بیوك قپو اوزرنده
یان یانه متصل ایکنشردن درت و بونلرك ایکی یانلرده بر ادم بویندن
بویوك اولوب فنار وضعنه مخصوص دیگر درت که جمعاً قرق درت
بیل ستون واردر. بونلرك کافه سی طبقهٔ ثانیه‌نك صحن طرفنده
واقع اولوب فنار وضعنه مخصوص اولان مذکور درت دیرکدن
ماعداسنك بعضلری بیوك قبه‌یی و بعضلری دخی درت نیم قبه‌یی
حاملدرلر.
طبقهٔ ثانیه‌ده محراب نیم دائره‌سنه قدر ممتد بر و بو طبقه‌نك بالاسیله
قبه‌یی دائر امادار احاطه ایتمش ایکی که جمعاً اوچ صره دهلیز
واردر. جامعك زمینی الننده اون یدی قدم عمقنده غایت جسیم
بر صهریج اولوب بونك اغزی غرب طرفنده واقع ایکی دستك
اراسنده‌در. جامعك زمینی سراپا بیوك قطعه‌ده مرمرلرایله دوشنمش
و بونلرك اوزرنده نفیس و کرانبها اناطولی قالیچه‌لری فرش اولنمشدر.
صحنك جانب غربیسی یمین و یسارنده کائن ایکی نیم دائره داخلنده
یکپاره بر بیوك مرمر کوپ واردر. بونلر مجرای مخصوص ایله خارجدن
کلان صوایله طولوب جماعت مصلقلرندن تجدید وضو ودفع عطش
ایدرلر. اشبو کوپلری سلطان مراد ثالث حضرتلری مرمره
جزیره‌سنده اعمال ایتدیرمشدر. سالف الذکر درت دستك پیشکاهنده
اوچ ارشون ارتفاعنده متعدد دیرکلر اوزرینه مستند درت محفل
و شمال طرفنده درت ستون اوزرنده بر کرسی اولوب بونلر کافهٔ
مرمردر. و محفل شاهانه مقابلنده واقع منبر دخی کذلك بیاض
مرمردن اوله‌رق غایت مصنع و مذهبدر. غرب طرفنده‌کی اورته
قپونك قناد و پروازلری برنج قابلودر و بونك ایکی جانبنده بولنان

دیکر ایکی قپونك قنادلری کذلك برنج قابلو اولوب پروازلری یشیل طاشدندر.

هر بر دستکدن شمال وجنوب دیوارلرینه بر کر تمدید اولنمش اولمغله جامعك جهت شمالیه وجنوبیه سنده اوچردن جمعاً التی جناح تشکیل ایتمشدر. بونلرك دردی جامعك درت کوشه سنده اولان درت نیم دائره نك وراسنده وایکیسی دخی یکدیکری مقابلنده اوله رق جانب شمال وجنوبده واقعدر.

اشته صحن جامع ایله جانب شمال وجنوبده واقع مذکور ایکی جناح بر شکل چلیپایی تشکیل ایلدیکندن بالاده ذکر اولندیغی وجهله بنانك خاچواری اولمسی بوندن عبارتدر. کوشه لرده واقع اولوب مربع الشکل بولنان مذکور التی جناحده اوچی تحتانی واوچی فوقانی اوله رق التیشردن جمعاً یکرمی درت پنجره واردر. بونلردن شمال شرق طرفنده اولان اشاغی صره نك اورته پنجره سی دیکرلرینه نسبتله بر مقدار بیوك اولوب صغوق پنجره اسمیله معروفدر. اشبو کوشه جناحلرینك زاویه لرنده بردن اون التی ستون واردر. بونلرك ارتفاعلری اوتوز التی وقطرلری اوچ قدم اوچ ربع اولوب اورته ده بولنان سکزی اسطوانی وشرق وغرب دیوارلری طرفنده واقع دیکر سکزی قطعه سی چارکوشه در. بونلردن شمال غربی کوشه سنده اولان دیرك قاعده سندن بر ارشون یوقاریه قدر برنج قابلودر. بوکا درلزدیرك تسمیه اولنوب تبرکاً زیارت اولنور. غرب طرفنده واقع ایکی جناحك حصیر اوه سی طرفنده اوچر قپوسی اولوب بونلرك پروازلری بیاض مرمر وقنادلری برنج قابلودر.

شرق طرفنده اولان دیکر ایکی جناحدن شمال طرفنده کی جاده یه

خروج ایدر حنکار قپوسی و بو قپونك داخلنده شمال دیوارندن محراب نیم دائره سنه قدر ممتد اوچی یشیم و ایشی پلانغلیز طاشندن سکز قطعه نفیس ستون اوزرینه انشا اولنمش بر محفل شاهانه واردر. بونك جهت جنوبیه سنده واقع دیکر جناحك بری جنوب و دیکری شرق طرفنده ایکی قپوسی اولوب شرق طرفنده کینك خارجنده ایکیسی قزل سماقی و دردی بیاض مرمردن التی قطعه ستون واردر. اشبو قپونك زمینی براز الچقده واقع اولدیغندن نردبان ایله نزول اولنور.

مذکور کوشه جناحلرینك اراسنده بولنان ایکی جناح مستطیلدر. و هر برینده دردردن جمعاً سکز قطعه اسطوانی دیرك واردر. اشبو دیرکلرك ارتفاعلری دیکرلری کبی اوتوز التی وقطرلری اوچ قدم اوچ ربعدر. بونلر جناحین مذکورینك ایکی صره اوزره اورته سنده واقعدر و جناحیندن هر برینك ایکی صره ده اون ایکیدن جمعاً یکرمی درت پنجره سی واردر. شمال طرفنده وکلا قپوسی اسمیله معروف بر قپو اولوب بونك مقابلنده یعنی جنوب طرفنده دخی اوامثلده برقپو اولدیغی کتب تواریخده منقولدر. صحنك ایکی یان طرفنده واقع کرلر موزائق ایله مزین اولدیغی مثللو جامعك داخلاً جوانب اربعه سی ودستکلر غایت مصنع اوله رق رنکارنك احجار نفیسه ایله قاپلنمشدر. حصیر اوسنك ایکی اوجنده یعنی جانب شمالی و جنوبیسنده بر کوچك قپو اولوب بونلرك داخلرنده بش قدم عرضنده آت ایله صعود اولنه بیله جك درجه ده مستوی و سکز کره طولاشور بر نردبان اولوب بونلرله طبقهٔ ثانیه یه چقلیور. اوامثلده طبقهٔ مذکوره یه چیقلمق اوزره سائر طرفلردن دخی نردبان اولدیغی مروی ایسه ده

غالبا بعده بونلرعدم لزومنه ویاخود بنانك تحکیمی مقصدینه مبنی سد اولنمشدر. الیوم ذکر اولنان ایکی نردباندن بشقه خنکار قپوسی طرفندن دخی دیگر بر نردبان واردر.

طبقهٔ ثانیه نك زمیندن ارتفاعی طقسان یدی وبوندن کمرلرك بالاسنه قدر قرق بش قدم اوچ ربعدر. جهت غربیه سی آتی البیان برنجی حصیراوه سنك اوستی اولوب وسعتلری مساویدر وجهت شمالیه وجنوبیه سی سالف الذکر جناحلرك اوستی اولوب عرضلری التمشر قدمدر وطبقهٔ ثانیه نك اطرفنده صحنه ناظر قرق وایکی یانلرنده یکرمی درت دیرك اولوب طبقهٔ اولاده دخی قرق دیرك اولدیغندن جامعده موجود دیرکلرك مجموعی یوز درت قطعه یه بالغ اولور. طبقهٔ ثانیه نك جانب جنوبیسنده دستك ایله دیوار اراسنده اولوب یکرمی قدم عرضنده بولنان کچید محلنده جنت وجهنم قپوسی نامیله معروف بر مرمر پرده اولوب بو وجهله طرف جنوبیسی ایکی یه منقسم اولور. شمال وجنوب طرفلرنده یکرمی دردردن قرق سکز وجانب شرقیده اون ایکی وجانب غربیده اللی درت که جمعاً یوز اون درت پنجره واردر. زمینی اون اوچ قدم طولنده بیاض مرمرلرله تفریش اولنمشدر.

مقدماری بو طبقه نك اوزرنده شمالا وجنوبا بیوك کمرلردن صحنه ناظر اوله رق محفل نسا طبقهٔ ثانیه سی اسمیله بر طبقه دخی اولوب انجق صکره بونك عدم لزومنه وبنانك تحکیمی مقصدینه مبنی رفع اولنمشدر. کمرلرك اساسندن بالاسنه قدر یکرمی قدم ارتفاعنده بر مقدار ایچرو طرفنه اوله رق قبه نك ایکنجی دفعه انشاسنده بر دیوار انشا اولنمش اولدیغندن صحنك بالاسی بیضی الشکل اولمشدر.

مذکور ایکی دیوارده تحتانی یدیشر و فوقانی بشردن جمعاً یکرمی درت پنجره واردر. تفصیلات سالفه‌دن دخی اکلاشیله‌جغی وجهله الیوم ایا صوفیه‌نک هر طرفنده موجود پنجره‌لرک عددی جمعاً ایکی یوز قرق یدی‌یه بالغ اولور. فقط بونلردن بعضیلری بنانک رصانتی ایچون خارجنده انشا اولنان پایه‌لر مناسبیله قپانمشدر. معمافیه جامعک رونق و لطافتنه خلل کتیوب شمدی دخی غایت مفرح و ضیادارد.

اشاغی قاتنک جهت غربیه‌سنده بری برینه متصل ایکی حصیر اوه‌سی اولوب برنجیسی صحن جامعه ملاصقدر و طولی التمش وعرضی اون مترودر. کمری موزائق و دیوارلری رنکارنک احجار نفیسه ایله مزیندر. طرف شمالیسنده داخلی وخارجی ایکی قپوسی اولوب خارج طرفنده واقع قپونک زمینی مرتفع اولدیغندن بوندن داخلی قپویه اون بر قدمه‌لی بر نردبان ایله نزول اولنور و طرف جنوبیسنده کذلک چفته قپوسی اولوب بونلردن مرور ایله حولی‌یه خروج اولنور. جانب جنوبیسنده واقع باب خارجی هر نصلسه براز یره باتمش اولدیغندن یره بتان قپوسی اسمیله معروفدر. مذکور قپو قپانیله میوب دائما اچیق طورر. اشبو حصیر اوه‌سنک طرف جنوب غربیسنده بیاض مرمر ستونلر اوزرنده کذلک مرمردن انشا اولنمش کوزل بر محفل واردر.

ایکنجی حصیر اوه‌سی برنجینک جانب غربیسنده واقع اولوب بش قپو ایله یکدیکرینه ملاصقدر. اشبو قپولرک اورته‌ده‌کی دیکرلرینه نسبتله بر مقدار بیوک اولوب ارتفاعی اون سکز قدمه‌در و محل مذکور عرضاً التی و طولاً قرق متروسعتنده در و برنجی حصیر

اوەسی کبی موزائق و احجار نفیسه ایله مزین دکلدر . بونك غرب طرفنده اوچ قپوسی اولوب اورتەدەکی مدرسه حوالیسنه وشمالدەکی سوقاغه و جنوبدەکی جامع حوالیسنه چیقارلر .
الیوم جامعك موجود اولان قپولری جمعاً یکرمی اوچه بالغ اولوب بونلردن اون یدیسی غرب طرفنده و ایکیسی شرق و ایکیسی جنوب و ایکیسی شمال طرفندەدر . مقدما شرق و جنوب طرفلرنده ایکیشر و شمال طرفنده برقپو دها اولوب مؤخراً بعض اسبابه مبنی سد اولنمشدر . ایکنجی حصیر اوەسنك خارجنده و اورته قپوسنك طرف جنوبیسنده سالف الذکر صهریجك بر سرەده اون بر صلغی اولوب بوکا اون یدی قدمەلی واسع بر نردبان ایله نزول اولنور .
اوائلده مدرسه حوالیسی اورتەسنده طاس و قدح معناسنه اولان فیال اسمیله معروف و یشم طاشدن مصنوع غایت مکلف برحوضی اولوب اطرافنده احجارن معمول ارسلانلرك اغزلرندن جریان ایدن صولر ایله طولو ایدی و حوض مذکورك اطرافنده لسان یونانی اوزره زیرده مسطور عبارهٔ مقلوبه نقش اولنمش ایدی . νιψον
ανομηματα, μη μοναν οψιν بونك معناسی یالکز وجهی غسل ایتمه قبایحی دخی غسل ایت دیمکدر . بعض مؤرخلرك قوله کوره عبادتخانهٔ مذکوره کیرن جماعت حوض مذکورده اللرینی ویوزلرینی غسل ایتدکلری و حوض مذکورك غرب و شمال و جنوب طرفلرنده اوستی کرلی بر صره ستون موجود اولدیغی دخی مسطور کتب تواریخدەدر .
ایا صوفیەنك هر کوشەسنده بر شرفەلو درت منارەسی واردر . بونلردن خنکار جادەسی طرفنده یعنی جنوب شرقیسنده بولنانی

بو الفتح سلطان محمد خان حضرتلری طرز قدیم اوزره طوغله‌دن انشا ایتمش و دیگری باب همایون طرفنده یعنی جانب شمال شرقیده اولوب سلطان سلیم ثانی حضرتلری سکسان سکز تاریخنده بیاض طاشدن بنا ایلمشدر و طرف غربیسنده ایکنجی حصیر اوه‌سنك ایکی طرفنده واقع دیگر ایکیسی دخی فاتح شروان سلطان مراد ثالث حضرتلرینك اثر همتی اوله‌رق هجرتك طقوز یوز طقسان سنه‌سنده سرنمای میدان ظهور اولمشدر.

جامع مذکورك بناسندن بو آنه کلنجه‌قدر یعنی بیك اوچ یوز یکرمی یدی سنه ظرفنده پك چوق کره تعمیر و ترمیم اولنمش اولوب باشلیجه‌لری بر وجه آتی ذکر و تعداد اولنور. شویله که اولا تاریخ میلادك ٨٦٧ سنه‌سنده وقوعبولان حرکت ارضده پك چوق یرلری چاتلامش اولمسی اوزرینه تعمیر اولنمشدر. ثانیا ٩٧٥ سنه‌سی تشرین ثانینك یکرمی بشنده جانب غربیسنده‌کی کمر چاتلایوب بوکا مستند اولان نیم قبه منهدم اولمش اولمغله تعمیرینه مبادرت اولنوب التی سنه‌ده ختامپذیر اولمشدر. ثالثا ١٣١٧ تاریخنده جانب شمال شرقیسی اوتوردیغندن شرق طرفنده درت پایند انشاسیله بعض مرتبه تحکیم اولنمش ایسه‌ده یکرمی سکز سنه صکره مذکور کمر ایله بوکا مستند اولان نیم قبه منهدم اولدیغندن تعمیرینه مسارعت اولنوب چند سنه ظرفنده اتمام اولنمشدر. رابعا ١٥٧٣ تاریخنده سلطان سلیم ثانی حضرتلری چوق یرلرینك تعمیر و تزیینی ایله برابر بالاده بیان اولندیغی اوزره غرب طرفنده واقع ایکی مناره ایله مدرسه‌یی و دیگر ابنیهٔ خیریه‌یی انشا ایندیردیکی اثناده شرق طرفنده‌کی نیم قبه بر زلزله‌دن ناشی منهدم اولوب بونی متعاقب مشار الیه حضرتلری

ارتحال دار بقا ايلديكندن سلطان مراد ثالث حضرتلرى قبهٔ مذكوره‌يى مجدداً انشا و جامع شريفك سائر نقصانلرينى اكمال ايلمشدر. خامسا بوندن اون التى سنه مقدم طبقهٔ ثانيه‌سى ستونلرندن اون ايكيسى برطرفه تمايل ايدوب بنا مشرف خراب اولمق درجه‌سنه رسيده اولديغندن جنت مكان سلطان عبد المجيد خان حضرتلرى زماننده فن معمارى‌ده يد طولاسى اولان فوساتى معرفتيله قرق بيك كيسه الچه قدر پاره صرفيله ايكى سنه ظرفنده تعميرات مقتضيه‌سى اجرا قلنمشدر.

اليوم اوروپا قطعه‌سنده موجود اك بيوك معابدك جسامتلرينى مبين جدولدر.

ارتفاع	عرض	طول	موقع
	قدم	قدم	
٤٣٤	٥٠٠	٦٣٨	رومه‌ده سن پترو كليساسى
٠٠٠	٤١٥	٥٧٥	فلورانسه‌ده بر كليسا
٤٠٤	٢٥٠	٤٤٦	لونده‌ره‌ده سن پول كليساسى
١٨٨	٢٤٣	٢٦٩	ايا صوفيه

(فارديس)

از خلفاى اوطهٔ ترجمهٔ باب عالى

(بو دفعه ميد برونشدن ورود ايدن بر مكتوبك خلاصهٔ مآلى)

مؤخراً يوز اون درت ياشنده وفات ايتمش اولان بر امامك اكثر جماعتى مقدما يومى البهى امامندن عزل ايله يرينه حاج الحرمين برذاتى نصب

ایتمك استمرار ایسه ده حكومت طرفندن موافقت اولنمیوب شوامالرینك
اسعافی حل طبیعی یه تعلیق قلنمشیدی . بو دفعه اولوجهله وقوع وفاتی
متعاقب حاجی مومیٔ الیه بش التی یوز کشیدن عبارت اولان طرفداراننك
معاونتیله مقام امامته اقعاد اولنمش اولمغله شو کیفیت طرفین مخالفین
بیننده منازعهٔ عظیمه یی مؤدی اولمشدر . بو طرف اهل اسلامنك بعض
اعتقادات باطله لری مقدما یازلمشیدی . بوکره دخی اولبابده بعض تحقیقات
عاجزانه مك بیانه ابتدار اولنور شویله که بزده هندی تعبیر اولنور طیر
معهودك منقاری اوزرنده بر پارچه قرمزی لحم زائد اولمق مناسبتیله بونك
لحمی وقیون وصغرك باش واشكنبه سنی حرام عد ایدرلر وبالعكس هر درلو
حشرات ارضیه یی حلال اعتقادیله اكل ایدرلر و زعملرنجه عمزاده لرك
یكدیكریله تزوجی جائز اولمیوب بالعكس سود قرنداشلرك بری بریله و بر
ادمك بلا ولد بولنان اوكی والده سیله تزوجی تجویز اولنور .
یكرمی سنه دنبرو بین الاهالی بلهٔ رفاعی اسمنده بر نوع طریق شایع اولمشدر .
بوكا انتساب ایدنلر مقابله اثناسنده بعض آلات جارحه ایله جسدلرینی جرح
ایتمك معتاد اولدیغندن اولبابده كندولرینه بادیٔ جسارت اولمق اوزره
عقد جمعیت ایتمزدن اول میخانه یه كیدرك مسكرات استعمال ایدرلر .
واثنای مقابله ده شیخ شیوخ سالفه نك اسملرینی یادوتذكار ایلدیكی صره ده
كویا كندولرینه جذبه كلمه رك برمنوال محرر آلات جارحه ایله جسدلرینه
ضرب ایدرلر . فقط اشبو ضربه لر حالت مستیده بعض مهلك محللرینه
اصابتله متأثراً وفات ایدنلر اولدیغندن بویله مجالس منكره عقدی
حكومت طرفندن منع اولنوب یالكز شیخ عبدالقادرك مولودی كیجه سی
مریدلر نفسلرینی مخاطره دن وقایه ایتمك شرطیله اجرای مقابله یه
رخصت ویرلمشدر . اشبو طریقه مخصوص تكیه لر اولمیوب مشایخنك

مستاجراً ساکن اولدقلری خانه‌لرده تجمع ایدرلر و مریدلر منسب اولدقلری شیخه اراالقده براز پاره ویردکلرندن بوکا طمعاً پك چوق کسان تحصیل مشیخته رغبت ایدوب بونی اراالقده بش اون شلین بدل ایله دخی یکدیکره فروخت ایلرلر۰ بو یولده مشایخ پك چوق اولوب مولود مذکوز کیجه‌سی جابجا مجالس عقد اولنه‌رق تا بصباح ضرب وطعن ونعره دوام ایدر۰ اول کیجه اسلام وخرستیاندن اهل عرض کروهی سفلهٔ مذکوره‌نك شرلرندن احتراز اوزره اولوب بر ضروری ایشلری اولمدقجه سوقاغه دخی چیقمزلر۰ شو حرکات غیر مرضیه‌نك مغایر شرع شریف اولدیغنی ارباب حکومته اشراب ایده‌جك اولسه‌م بالکلیه منع اولنه‌جغی درکار ایسه‌ده حقمده عوام طاقمنك خصومتنی داعی اولور ملاحظه‌سیله شمدیلك اولبابده اختیار سکوت و مکتبمه دوام ایدن رجال وصبیانك تعلیمیله اشتغال ایتمکده‌یم۰

اهل اسلام ایله خرستیان بیننده قطعاً منازعات دینیه وقوعبولیوب حسن امتزاج برکمالدر وحتی یکدیکرینك جنازه‌سنده حاضر بولنورلر والدی الحاجه بری برلرینك خانه‌سنده مراسم دینیه‌لرینی اجرا ایدوب اولبابده برکونه طعن وتعریض خاطر وخیاللرینه بیله کلمز۰ طوغریسی بونلری غبطه اولنه‌جق حالاتدندر۰ بزده طرفینك دخی بو یولده مغایر عقل و شرع بولنان حرکاتی بوراده کورلمامش شیدر۰ فقط بو طرفده اهل تزویر پك چوق اولوب انواع حیل ودسایس ایله خلقك مالنی طولاندیررلر و بعده صیقی‌یه کلدکلرنده اعلان افلاس ویاخود دیکر بر طریق تزویره سالك اولورلر۰

هندوان جزیره‌سیله ملحقاتی اولان دیکر اوچ جزیره افریقا قطعه‌سندن معدود اولوب ساحل بحرده واقع موزامبیق بوغازیله ماداغشقار

جزیره‌سی بیننده واقعدر. بورادن واپور سفینه‌سیله بش کونده ماداغسقاره و اورادن دخی بر کونده افریقا ساحلنه کیدیلور. مذکور موزامبیق بوغازنده دریایه منصب اولان جسیم نهرک مجراسی خط استوا تحتنده واقع اولوب ایکی طرفی نفوس کثیره ایله مسکوندر. انکلیزلر اورالرده برچوق شهرلر وقصبه‌لر بناسیله شکر و پموق وسائره زراعت ایتمکده واهالیسنی مسلك مدنیته سوق ایلمکده درلر. فقط اهالئ مذکوره زیاده جاهل ومتوحش اولوب تحصیل مدنیته هوسکار دکلردر و بطالتله مألوف اولدقلرندن برکون تحصیل اسباب معیشته چالشه‌لر بش اون کون انکله اکتفا ایدوب بوش کزرلر. قبایل مذکوره مسلمان دکلر ایسه عادات و اخلاقجه اهل اسلامه مناسبت و مشابهتلری اولدیغندن اسلامه محبت ایدرلر و بالخصوص کندو رنکلرنده اولنلری دها زیاده سورلر. نهر مذکورک یوقاری طرفلری اهالیسی غایت متوحش اولوب ایچلرینه کیدلمك ممکن اولمدیغندن سواحلی هنوز تمامیله کشف اولنه مامشدر.
بوغاز مذکور ایله امید برونی بینی تقریبا اوچ بیك میل مسافه اولوب بونلرك میانه‌سنده قابل اولان محللر تسویه و اصلاح ایله لیمان اتخاذ اولنمقده‌در و مواقع مناسبه‌ده اوروپا مهاجرینندن و یرلولردن کلی نفوس اسکان اولنوب بو وجهله پك چوق شهرلر وقصبه‌لر تشکل ایتمشدر و اهالیدن ارتکاب جنحه و جنایت ایدنلر بعد المحاکمه تبین ایدن جرملرینه کوره مذکور لیمانلرده مجانا ایشلتدیرلمکده‌در. بو اصولك کلی فائده‌سی اولوب مبالغ عظیمه‌یه متوقف اولان خطوب جسیمه بو صورتله حصولپذیر اولمقده‌در.
امید برونك ساحل غربیسی ساحل شرقی کبی منبت و معمور دکلدر.

مع ما فیه بیك اوچ یوز میل امتدادنده بعض لیمانلر اصلاح و کشاد و برلودن اهالی اسکان و اقعاد اولنمشدر. ناپولیون بوناپارطك منفی و محل وفاتی اولان سنت الینا جزیره‌سی دخی بو جوارده‌در.
امید برونی مثلث الشکل اولوب خط استوایه طوغری کیدلدکجه عرضی کسب وسعت ایدر. بروجه مشروح ساحل شرقی وغربیسی اولدقجه معمور و معلوم ایسه‌ده اورته‌سنده جسیم طاغلر و اورمانلر موجود و بونلر وحوش و سباع ایله مسکون اولدیغندن قابل زراعت اولان محللری پك ازدر و اهالیسی غایت متوحش و قبایل کثیره‌یه منقسم اولوب دائما بری برلریله حرب و قتال ایدرلر و بونلرلون وشکل وجه‌جه مختلف اجناسدن مرکبدرلر وصغر و قیون وسائر حیوانات اهلیه‌لری چوق اولوب زراعت دخی ایدرلر.
طوائف مذکوره‌نك کندو بینلرنده متعارف بشقه بشقه اسملری وار ایسه‌ده اهل اسلام هیئت مجموعه‌لرینه (قطار) و انکلیزلر (کافر) cafres تسمیه ایدرلر. بو وجهله تسمیه اولنملری سالف الذکر هندوان جزیره‌سنده متمکن عربلر اقوام مذکوره ایله محاربه ایدرك بونلردن الدقلری اسرایه کافر دیملرندن نشأت ایتمشدر. بونلر جسور و جنکاور ایسه‌لرده انکلیزلره مقاومت ایده‌مدکلرندن ساحل دریایه قریب بولنان مواقعی ترك ایله ایچرو طرفلره چکلمشلردر. بونلردن بشقه هوتنتات تسمیه اولنور دیکر بر قوم دخی واردر که امید برونه قریب ایکی ساحل بیننده اقامت ایدرلر بونلر کافرلر کبی جنکاور دکلدرلر.
بو طرفده مأموریت خدیه‌ملك حسن ایفاسنه ایقاع مشکلات ایدن برلو مخالفلردن بشقه بو دفعه برده اجنبی ظهور ایدوب داعیلرینی

حيانجه ازعاج ايلمش اولمغله كيفيتك بروجه اختصار اشعارينه ابتدار اولنور. شويله كه ايران تبعه سندن وسرسرى كروهندن سينه لى محمد نام كسنه مقدمجه بو طرفه كلەرك مجامع ناسده كندوسى اصلزادكاندن و دولت عثمانيه ضابطان عسكريسندن اولوب مصر والبسنك دامادى و يمن ايالتنده واقع حديده واليسنك برادرى اولديغنى و مقدما مكهٔ مكرمه محافظى بولنديغى اثناده اون بردفعه ايفاى فريضهٔ حج ايتمش ايدوكنى و بر كوچك برادرى براز وقت مقدم منفعلاً ترك ديار ايلمش اولديغندن انى ارامق اوزره هند و چين و سيام و ماداغشقار و سن موريس و ديكر بعض ممالكه عزيمت ايدوب اميد بروننه كلسى دخى بو مقصده مبنى بولنديغنى نقل وبيان وشو اكاذيبنى تأييد واثبات معرضنده برسيم مدانيه ايله برقاچ مهرلى بر قطعه عربى العباره ورقه ابراز ايلمشدر.

بو حوالى اهاليسى ايسه بزم طرفلرك احوالندن بالكليه غافل وغايت ساده دل ادملر اولديغندن مرقومك اكاذيب مذكوره سنه اعتماد و حقنده بعضى مرتبه حرمت و اعتبار ايلمشلردر. مرقوم خلقدن براز اقچه طولاندرمغه قيام ايله مصر وحديده واليلرى و ياخود درسعادتده فلان پاشا طرفنه بواقچه چكمك اوزره بر مقدار اقچه طلب ايتمش ايسه ده اوروپالولر بو مقوله لره الدانمدقلرى مثللو اهل اسلامك دخى ممالك سائره ايله اخذ و اعطالرى اولمديغندن مقصد مذكورينه دسترس اولهمامشدر و نهايت بزم شهبندر نزدينه كيدرك برمنوال محرر طرف دولت عليه يه منسوبيت ادعاسنى و بعض فلاكتلره اوغرايه رق بو ديارده تهى دست دوشمش اولديغنى درميان ايله ممالك محروسه يه اعاده سى اسبابنك استحصالنى استدعا ايتمشدر. شهبندر مومى

الیه دخی ترجمه بیلدیکندن شو افاداتنی مؤید یدنده بعض اوراق و سائره وار ایسه طرفنه ابراز ایتمك و بعده اقتضاسنه باقلمق اوزره مرقومی داعیلرینه کوندرمش اولمغله بش نفرادم ایله نزد عاجزانه مه کلدکده مقدما درسعادتده دخی کورلمش برجرار بیعار اولدیغندن کندوسنی طانیه رق بوراده سلوك ایلدیکی طریقی تقبیح وشوحالك سوء نتیجه سنی کندوسنه تفهیم ایلمش ایسه مده متنصح اولمیه رق وسن بنی طانیمزسن بن دولت علیه عسکرلکیله سیواستپولده وچورولك صوده وصخوم قلعه سنده بولندم و پك چوق خدمتم سبقت ایتمشدر دیه رك ضارلمش کتمشیدی . بونك اوزرینه علی ملأ الناس داعیلرینی تزییف و مأموریتمی تکذیب معرضنده بر طاقم تفوهاتنه ابتدار وبوندن قطع نظر حقنده حسن شهادت ایتدیکم حالده بکا سوء قصد ایتمك کبی تهدیداته دخی اجتسار ایلدیکنه و شو کیفیت بین الاهالی ناموس واعتبار عاجزانه مه مخل اولدیغنه مبنی جانب حکومته وقوع بولان شکایتم اوزرینه شخص مذکور جلب اولنه رق شهبندرمز موسیو روبکس دخی حاضر اولدیغی حالده مملکت محکمه سنده اصولی وجهله اجرا اولنان محاکمه ده مرقومك بغیر حق تعدیات واقعه سی تبین ایدرك کندوسندن مجازاة التی لیرا برشلین تحصیلنه والتی ماهه قدر بو مقوله حرکاته اجترا ایتمیه جکنه برقوی کفیل النوب فالا اول مدتده حبسنده حکم اولنمش واقتضاسی اجرا قلنمشدر وبو صره ده داعیلرینك کیم اولدیغم وانکلتره دولتنك وقوعبولان التماسی اوزرینه امید برونی اهالیسی بیننده تکون ایدن اختلافات دینیه نك دفعی ضمننده درسعادتدن بالانتخاب کوندرلمش ایدوکم حضور محکمه ده اعلان اولنمشدر .

(ابوبکر)
